

Verantwoordingsverslag Scriptie

Uitgesproken!

De voorwaarden van spoken word bij biculturele jongeren om de ervaren culturele identiteit te vergroten en/of verrijken

Door: Dele Alake
Studentennummer: 431888

Module: Praktijkjaar Toegepaste Psychologie
Organisatie: Pangaea
Opdrachtgever: Nathan Arnold
Datum: 05/07/2023
Docenten: Laurens Ekkel & Esther Exterkate

Voorwoord

Geachte lezer,

Binnen de context van mijn afstuderen voor de opleiding Toegepaste Psychologie heb ik, Dele Alake, dit verantwoordingsverslag geschreven over het vergroten en/of verrijken van de ervaren culturele identiteit bij biculturele jongeren door middel van spoken word activiteiten. Deze scriptie is namens opdrachtgever Nathan Arnold van Pangaea uitgevoerd, waarbij onderzoek is gedaan naar dit onderwerp. Pangaea is een stichting met een team aan multidisciplinaire kunstenaars die artistieke projecten maken, onderzoek doen en maatschappelijke projecten uitvoeren, met als doel taboes doorbreken en bespreekbaar maken, bruggen bouwen en mensen verbinden. Deze research is uitgevoerd in de periode van december 2022 tot en met juni 2023. Zowel het doen van literatuuronderzoek als het afnemen van interviews heb ik met plezier gedaan. Daarom wil ik graag een aantal individuen bedanken.

Allereerst gaat mijn dank uit naar Nathan Arnold, mijn opdrachtgever. Hij heeft altijd klaar voor me gestaan en nam vaak uitgebreid de tijd om mij van feedback te voorzien en schroomde ook niet om zijn enthousiasme en positieve bekrachtigingen met mij te delen. Onze samenwerking heb ik als leerzaam en aangenaam ervaren.

Verder wil ik alle deelnemers aan het onderzoek bedanken, specifiek de deelnemers die de vragenlijsten hebben ingevuld en de tijd hebben genomen zich door mij te laten interviewen. De gesprekken waren ieder uniek, bijzonder, urgent en zeer interessant.

Ten slotte wil ik mijn dank betuigen aan de scriptiebegeleiders voor alle feedback die ik via zowel de mail als (video)bellen heb ontvangen. Deze feedback heeft een essentiële bijdrage geleverd aan het aanscherpen en formuleren van mijn hoofd- en deelvragen, wat vervolgens de basis legde voor de rest van het onderzoek. De (video)calls en e-mails heb ik als prettig en relevant ervaren.

Ik wens u veel leesplezier toe.
Dele Alake
Deventer, 5 juli 2023

Samenvatting

Introductie: Probleemstelling, Doel en Onderzoeksvraag

Biculturele jongeren in Nederland ondervinden vaker problemen met identiteitsvorming. Dit kan effect hebben op de spirituele, emotionele en mentale gezondheid (Adriaanse et al., 2014; Adriaanse et al., 2015; Adriaanse et al., 2016). Biculturele jongeren voelen zich niet altijd begrepen door sterk individualistische en cognitief gerichte therapie van Nederlandse, monoculturele hulpverleners. Ook geven ze aan dat zij zoekende zijn naar individuen en communities die vergelijkbare issues, ervaringen en vraagstukken hebben rondom biculturaliteit en culturele identiteit. Ze zijn daarom zoekende naar andere therapievormen en uitingsmogelijkheden aansluitend bij hun specifieke psychische problemen en vraagstukken rondom culturele identiteit. Deze probleemstelling is gespecificeerd door artistiek en zakelijk leider van Pangaea, dit is een stichting met een team aan multidisciplinaire kunstenaars die artistieke projecten maken (waaronder spoken word), onderzoek doen en maatschappelijke projecten uitvoeren, met als doel verbinding tussen mensen te creëren, taboes bespreekbaar te maken en mogelijk deze te doorbreken. Uit de inspiratiefase blijkt spoken word een kunstvorm die aansluit bij de doelgroep omdat traditionele orale tradities in het algemeen eeuwen lang effectief werden ingezet om cultuur over te dragen. Daarnaast is het zo dat spoken word vaak door artiesten wordt gebruikt om zich kwetsbaar op te stellen en meningen te delen, wat bijdraagt aan de persoonlijke identiteit. Er is beperkt onderzoek gedaan naar hoe en onder welke voorwaarden spoken word kan bijdragen aan de ervaren culturele identiteit bij jongeren met identiteitsproblematiek. Het doel van dit onderzoek is door middel van onderzoeks- en ontwerpmethodes en een beroepsproduct te creëren dat aansluit bij de behoefte van biculturele jongeren en opdrachtgever Pangaea inzicht krijgen in de voorwaarden waaraan spoken word activiteiten van deze doelgroep moet voldoen om de ervaren culturele identiteit te vergroten en/of verrijken. Er wordt gekeken naar jongeren met een biculturele achtergrond die niet gediagnosticeerd zijn met een psychische stoornis, echter wel problemen ervaren rondom hun spirituele, emotionele en mentale gezondheid. De aanbevelingen kunnen worden geïmplementeerd door instellingen voor onderwijs, wetenschap en de culturele sector. De hieruit voortvloeiende hoofdvraag is *“Aan welke voorwaarden moeten spoken word activiteiten bij biculturele jongeren voldoen zodat ze de ervaren culturele identiteit kunnen vergroten en/of verrijken?”*.

Methoden

Om antwoord te geven op deze vraag is er een expertinterview afgenomen bij de stakeholder, literatuuronderzoek gedaan over de bestaande lesvormen en workshops waarbij spoken word wordt ingezet bij dit probleem, evenals de geschiedenis van spoken word en orale tradities in het algemeen. Vervolgens heeft de studentonderzoeker bij zes personen binnen de gestelde doelgroep vragenlijsten en semigestructureerde interviews afgenomen, om inzicht te krijgen in de spoken word activiteiten waar ze al aan deelnemen, hoe dit bijdraagt aan hun culturele identiteit en wat de voorwaarden hiervoor zijn.

Resultaten en Conclusie

Uit het expertinterview met de stakeholder werd helder dat hij de oplossingen voor het

probleem graag terug ziet in het onderwijs, de culturele sector en de wetenschap. Daarnaast benadrukte hij de wens dat biculturele jongeren in de spoken word community ongeremd hun meningen kunnen delen en er inclusie wordt gecreëerd voor verschillende perspectieven.

Het literatuuronderzoek wees een aantal manieren aan hoe poëzie en spoken word kunnen bijdragen aan het vergroten en/of verrijken van de ervaren culturele identiteit van biculturele jongeren. Deze waren het schrijven van spoken word, de voordracht ervan, de spoken word community en het luisteren naar en analyseren van andermans spoken word performances.

Het schrijven bleek de biculturele jongeren te helpen om ervaringen, herinnering en gevoelens te verwerken ten aanzien van cultuur(verschillen), migratie, tradities en persoonlijke processen. Ook gaven zij uiting aan positieve ervaringen met betrekking tot culturele identiteit, zoals zelfacceptatie van de etnische en raciale afkomst en positieve beleving van culturele tradities.

De voordracht bleek een effectieve manier zijn om uiting te geven aan positieve ervaringen en gevoelens. Dit gebeurt zowel verbaal als non-verbaal door de inhoud en de onderwerpen waarover gesproken wordt en door dit kracht bij te zetten door middel van volumewisseling, ritme, intonatie, oogcontact, gebaren en mimiek. Daarnaast krijgen gemarginaliseerde groepen een stem waarmee ze hun kritiek kunnen uiten op de samenleving. Bij de voordrachten worden vaker verschillende talen ingezet om uiting te geven aan verschillende onderdelen van de culturele identiteit en om dichterbij diens roots te komen. Ten slotte kan het voordragen van spoken word een positieve invloed uitoefenen op de mentale gezondheid doordat het een positiever zelfbeeld kan geven en nieuwe uitlaatklep biedt voor persoonlijke processen. Dit kan mogelijk het grotere risico van angst, depressie en woedeproblemen bij jongeren met identiteitsproblematiek verkleinen.

Het luisteren en analyseren van andermans performances kan zorgen voor een gevoel van erkenning en verbondenheid. Daarnaast kan het inzicht geven in zowel individuele als sociale problemen. Hiervoor is het belangrijk dat er sprake is van openheid, authenticiteit en een veilige sfeer.

De spoken word community kan, als er ruimte wordt gecreëerd om naar iedereen aandachtig te luisteren, bijdragen aan een gevoel van "belonging", ofwel ergens bijhoren. Ook kan het bijdragen aan inclusie, bewustwording en afname van raciale en culturele vooroordelen, mits er aan de voorwaarden van een veilige, respectvolle sfeer en authenticiteit en openheid in de teksten voldaan wordt.

In het literatuuronderzoek werden vijf aspecten van de spoken word geïdentificeerd die qua onderwerp bijdragen aan het vergroten en/of verrijken van de ervaren culturele identiteit. Deze aspecten waren emoties en welzijn, cultuur en identiteit, taal, belonging tot sociale groep en activisme.

Na het afnemen, transcriberen en coderen van de interviews met de jongeren zijn er een aantal aspecten toegevoegd. Cultuur en identiteit zijn gesplitst in raciaal, etnisch en culturele elementen. De categorie belonging is opgedeeld in belonging tot sociale groep en belonging tot (deel van) Nederland. Ten slotte zijn gender en seksualiteit toegevoegd.

Discussie

De sterkten van dit onderzoek waren het verzamelen van data door middel van literatuuronderzoek en interviews. Met name de interviews waren goed voorbereid en

afgenomen.

Er waren echter ook een aantal beperkingen aan het onderzoek. De studentonderzoeker had eerder kunnen beginnen aan het vergaren van respondenten. Allicht was er dan ook meer tijd geweest om meer expertinterviews af te nemen, wat had kunnen zorgen voor nieuwe perspectieven omtrent de eisen en behoeften voor het beroepsproduct. Dit had de validiteit van het onderzoek kunnen verhogen. Verder was het mogelijk geweest om meer personen binnen de doelgroep vragenlijsten te laten invullen, om de betrouwbaarheid van het onderzoek te verhogen.

Aanbevelingen

Spoken word activiteiten zouden ook in een bredere maatschappelijke context geplaatst kunnen worden. Spoken word activiteiten zouden bijvoorbeeld ingezet kunnen worden binnen coaching- en therapievormen, als onderdeel van de opvoeding binnen biculturele families of als een teambuilding activiteit bij bedrijfsevenementen.

Het beroepsproduct betreft een PowerPointpresentatie gemaakt voor de wetenschappelijke sector, de culturele sector en het onderwijs. In de presentatie wordt de relevantie en de inhoud van het onderzoek besproken en staan de aanbevelingen voor de drie sectoren. Implicaties voor de culturele sector betreffen onder andere het vertegenwoordigen van jongeren van diverse culturele achtergronden in overlegorganen, organisaties, platforms en subsidiërende instanties; een centraal overlegorgaan voor spoken word waarin gediscussieerd en bepaald wordt welke onderwerpen gestimuleerd en aangemoedigd worden om te bespreken; er worden afspraken gemaakt omtrent respectvolle manier van omgang met elkaar om een veilige sfeer te creëren.

Voor de onderwijssector is verwezen naar verschillende bestaande organisaties met gastsprekers en videofilmjes welke ingezet kunnen worden in de lespraktijk. Ook is een aanbeveling om leerkrachten en docenten van het basis- en voortgezet onderwijs en ROC's in de initiële opleiding en nascholingscursussen te scholen in de voordelen, inhoud en vorm van spoken word. Ook leren ze hoe ze het kunnen inzetten om de culturele identiteit van de leerlingen te vergroten. Dit kan gekoppeld worden aan de kerndoelen van de vakken taal, Nederlands, maatschappijleer, burgerschap, geestelijke stromingen, levensbeschouwelijke vorming en kunstvakken.

Ten slotte zijn er aanbevelingen gegeven voor de wetenschap. Deze omvatten onder andere de aanbeveling om meer en breder onderzoek te doen naar de culturele identiteit bij biculturele spoken word artiesten.

Dit is gewenst op de volgende gebieden: hoe de verschillende aspecten van identiteit invloed op elkaar hebben; welke kansrijke mogelijkheden er zijn om biculturele jongeren te stimuleren tot spoken word activiteiten; op welke wijze spoken word de mentale gezondheid van biculturele jongeren in bredere zin kan verbeteren; hoe de spoken word activiteiten invloed hebben op de ervaren culturele identiteit bij leeftijdsgroepen waar geen onderzoek naar gedaan is (onder 18 en boven de 30 jaar).

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding	blz. 9
1.1 Aanleiding en Probleemanalyse	blz. 9
1.2 Relevantie	blz. 10
1.3 Opdrachtgever	blz. 10
1.4 Doelstelling	blz. 10
1.5 Onderzoeksvraag	blz. 11
1.6 HCD Methodes en Verantwoording	blz. 11
1.7 Stakeholders en bruikbaarheid	blz. 14
1.8 Definities belangrijke termen	blz. 16
1.9 Ethiek en dataopslag	blz. 16
 Hoofdstuk 2 Beschrijving Methode: Literatuuronderzoek	blz. 16
2.1 Inleiding	blz. 17
2.2 Zoekmachines, Zoektermen en Resulterende Literatuur	blz. 17
2.3 Onderzoeksfase	blz. 18
2.4 Afsluitende fase	blz. 18
 Hoofdstuk 3 Literatuuronderzoek, Orale Tradities	blz. 19
3.1 Orale tradities van vroeger	blz. 19
3.2 Vorming van Spoken Word	blz. 20
 Hoofdstuk 4 Literatuuronderzoek Spoken Word op scholen en in community centers	blz. 23
4.1 Inleiding	blz. 23
4.2 Emoties en Welzijn	blz. 23
4.3 Cultuur en identiteit	blz. 24
4.4 Taal	blz. 26
4.5 Belonging tot sociale groep	blz. 27
4.6 Activisme	blz. 27
 Hoofdstuk 5 Praktijkonderzoek: Wat willen de stakeholders?	blz. 29
5.1 Inleiding	blz. 29
5.2 Respondent: Stakeholder	blz. 29
5.3 Semigestructureerde expertinterview	blz. 29
5.4 Spoken word in het onderwijs, de wetenschap en de cultuur	blz. 30
 Hoofdstuk 6 Praktijkonderzoek: Twee culturen, één mic	blz. 31
6.1 Inleiding	blz. 31
6.2 Respondenten voor Vragenlijsten en Semigestructureerde Interviews	blz. 31
6.3 Vragenlijsten met de biculturele spoken word artiesten	blz. 31
6.4 De semigestructureerde interviews met de biculturele spoken word artiesten	blz. 32
 Hoofdstuk 7 Resultaten: Verbindende kunstvorm	blz. 34
7.1 Inleiding	blz. 34
7.2 Resultaten interviews biculturele spoken word artiesten	blz. 34
7.2.1 Emoties en welzijn	blz. 34
7.2.2 Etnisch	blz. 35
7.2.3 Raciaal	blz. 36
7.2.4 Culturele elementen	blz. 37
7.2.5 Taal	blz. 37
7.2.6 Belonging tot sociale groep	blz. 37
7.2.7 Belonging tot Nederland of deel van Nederland	blz. 38

7.2.8 Activisme	blz. 39
7.2.9 Gender	blz. 39
7.2.10 Seksualiteit	blz. 39
7.2.11 Voorwaarden aan de spoken word activiteiten om de culturele identiteit te verrijken	blz. 40
7.2.12 Nadelen van spoken word activiteiten en community	blz. 40
Hoofdstuk 8 Conclusie & Discussie	blz. 41
8.1 Conclusie	blz. 42
8.2 Discussie	blz. 46
8.2.1 Sterkten	blz. 46
8.2.2 Zwakten	blz. 46
8.2.3 Validiteit en betrouwbaarheid	blz. 47
8.2.4 Aanbevelingen voor de praktijk	blz. 47
8.2.5 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek	blz. 47
Bronnenlijst	blz. 48
Bijlagen	blz. 54

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding en Probleemanalyse

Nederlandse jongeren van biculturele en/of multiculturele afkomst krijgen vaker last van identiteitsproblemen en spirituele, emotionele en mentale gezondheidsproblemen dan jongeren van een monoculturele afkomst (Adriaanse et al., 2014; Adriaanse et al., 2015; Adriaanse et al., 2016). Problematiek rondom identiteit en zelfbeeld zorgt veelal voor instabiliteit in de emotieregulatie (Bellaart, Van Dongen & Wróblewska, 2017). Biculturele jongeren kunnen hierdoor bijvoorbeeld last krijgen van angst, depressie (Manfro et al., 2021) of woede problemen (Boon et al., 2010, Boon et al., 2012.). Dit kan vervolgens weer leiden tot psychosomatische klachten (American Psychiatric Association, 2022). Daarnaast maakt een deel van de bi-culturele jongeren in verschillende mate racisme mee (Plas, 2020; Verhulp et al., 2013).

Uit oriënterend onderzoek door middel van een vragenlijst onder 3 biculturele jongeren bleek dat deze jongeren zich in beide culturen niet volledig thuis voelden (zie bijlage 1). Ook kwam het voor dat ze negatieve ervaringen rondom racisme hadden meegemaakt in de context van beide culturen. Dergelijke situaties leidden vervolgens tot klachten als eenzaamheid, depressies en hechtingsproblematiek. Bovendien werd aangegeven dat men voor zulke klachten traditionele gesprekstherapie is gaan volgen.

Bij dergelijke therapiesessies werd de nadruk gelegd op cognitie en losstaande, specifieke en objectieve symptomen en bijhorende praktische oplossingen. Er werd minder over subjectieve beleving, emoties, spiritualiteit en doorleving gesproken. De wens voor een meer holistische aanpak waarbij de cliënt/patiënt wordt benaderd als een complex en multidimensionaal individu, bestaande uit lichaam, ziel en geest, werd uitgesproken door één van de respondenten van het vooronderzoek (Cristian, 2020). Ook de opdrachtgever liet in een oriënterend gesprek weten dat zijns inziens therapievormen voor biculturele jongeren tekort schieten om problemen ten aanzien van hun culturele identiteit op te lossen. Zowel de expert als één van de jongeren in het vooronderzoek geeft aan dat biculturele jongeren zich niet altijd begrepen voelen door sterk individualistische en cognitief gerichte therapie van Nederlandse, monoculturele hulpverleners en dat zij zoekende zijn naar individuen en communities die vergelijkbare issues, ervaringen en vraagstukken hebben rondom biculturaliteit en culturele identiteit.

De hierboven genoemde biculturele jongeren zijn geïnteresseerd in het exploreren van holistische uitingsmogelijkheden en therapieën om te werken aan bovenstaande problematiek, zo bleek uit de gesprekken met de expert, evenals de antwoorden op de vragenlijsten van het vooronderzoek. Met een holistische benadering bedoelt men dat er niet gefocust wordt op specifieke klachten, maar op alle aspecten van gezondheid die de mens omvatten, namelijk een geheel dat bestaat uit het fysieke lichaam alsook de mentale, emotionele en spirituele onderdelen (Cristian, 2020). Een manier om te werken vanuit de holistische benadering is het inzetten van spoken word. Bij spoken word activiteiten kunnen thema's en vraagstukken rondom zelfbewustzijn en zelfvertrouwen, spiritualiteit en emoties worden uitgedrukt. Ook kan spoken word dienen als een effectieve uitlaatklep voor maatschappelijke problemen en mentale issues waarbij tijdens de voordrachten gebruik wordt gemaakt van de lichaamstaal, gebaren en fysieke mimiek (Barack, 2019; Søvik, 2020). Spoken word, zo geeft de opdrachtgever en Claassen (2021) aan, krijgt de laatste tijd steeds vaker een podium, zowel in Nederland als buiten onze grenzen. De afgelopen jaren worden regelmatig jonge spoken word

artiesten uitgenodigd om op te treden bij belangrijke nationale events die op tv komen (Claassen, 2021). Het is dus een cultureel relevant fenomeen. Daarnaast is het zo dat orale tradities zich in het verleden hebben bewezen als effectief middel om zich in culturele elementen te verdiepen en deze over te dragen (zie hoofdstuk 3). Ten slotte kan men deel nemen aan een community waarin het gevoel van “belonging”, ofwel ergens bijhoren, het gevoel van (culturele) identiteit kan versterken. Ten slotte kan het deelnemen aan een community met andere bi- en multiculturele jongeren het gevoel van begrip en het horen bij een sociale groep versterken (Duff, 2018). Ondanks de interesse naar een meer holistische benadering van hulpverlening werd er meerdere malen door de jongeren aangegeven dat zij dergelijke hulpverlening nog niet ontvangen hadden. Het is nu nog onvoldoende duidelijk aan welke voorwaarden spoken word activiteiten moeten voldoen om bij te kunnen dragen aan het verrijken of versterken van de culturele identiteit van biculturele jongeren. Hier liggen dus nog kansen.

1.2 Relevantie

De maatschappelijke meerwaarde van dit onderzoek is dat organisaties en instellingen in de culturele sector en het onderwijs hun aanbod inclusiever kunnen maken, door beter af te stemmen op de behoefte van biculturele jongeren, en daarmee bij te dragen aan het vergroten en/of verrijken van de culturele identiteit van deze steeds groter wordende groep in de samenleving. Daarmee kunnen problemen op spiritueel, emotioneel, mentaal en fysiek gebied worden voorkomen dan wel worden aangepakt, door middel van het inzetten en verwerken van spoken word. De preventieve werking die deze sectoren zouden kunnen hebben dragen bij aan zowel individueel als collectief welzijn en mogelijk voorkomen van hoge kosten in de geestelijke gezondheidszorg. Dit onderzoek kan een wetenschappelijke meerwaarde hebben doordat het de kennis over culturele identiteitsvorming van een specifieke en groeiende groep jongeren in de Nederlandse samenleving, te weten biculturele jongeren, kan vergroten. Hierbij richt het zich minder op oplossingen achteraf en meer op preventie door minder nadruk te leggen op ratio en meer op (artistieke) expressie, emotie en spiritualiteit. Daar waar tot nu toe vooral gefocust is op individuele (gespreks)therapie levert dit onderzoek kennis over de mogelijke voordelen van het artistiek uiten in een groep mensen met vergelijkbare ervaringen en identiteitsproblematiek.

1.3 Opdrachtgever

Pangaea is een stichting met een team aan multidisciplinaire kunstenaars van verschillende etnische en culturele afkomsten die artistieke projecten maken (waaronder spoken word), onderzoek doen en maatschappelijke projecten uitvoeren, met als doel taboes doorbreken en bespreekbaar maken, bruggen bouwen en mensen verbinden. De heer Arnold is artistiek/zakelijk leider en heeft een master in Psychologie. De studentonderzoeker heeft 3 gesprekken gevoerd met de artistieke leider van Pangaea.

1.4 Doelstelling

Door middel van onderzoeks- en ontwerpmethodes, plus een beroepsproduct te creëren dat aansluit bij de behoefte van biculturele jongeren en opdrachtgever Pangaea wordt inzicht gegeven in de voorwaarden waaraan spoken word activiteiten van deze doelgroep moet voldoen om de ervaren culturele identiteit te vergroten en/of verrijken. Er wordt gekeken naar jongeren met een biculturele achtergrond die niet gediagnosticeerd zijn met een psychische stoornis, echter wel problemen ervaren

rondom hun spirituele, emotionele en mentale gezondheid. De aanbevelingen kunnen worden geïmplementeerd door instellingen voor onderwijs, wetenschap en de culturele sector.

1.5 Onderzoeksvraag

De hoofdvraag luidt als volgt: Aan welke voorwaarden moeten spoken word activiteiten bij biculturele jongeren voldoen zodat ze de ervaren culturele identiteit kunnen vergroten en/of verrijken?

Deelvragen:

1. Hoe zien de huidige spoken word activiteiten van de deelnemers er uit?
 - a. Hoe ziet de vormgeving van de spoken word community van de deelnemers er uit?
2. Wat zijn tot nu toe de voor- en nadelen van de spoken word activiteiten, specifiek betreffende de invloed ervan op het vergroten van de ervaren culturele identiteit?
 - a. Wat zijn tot nu toe de voor- en nadelen van de spoken word community, specifiek betreffende de invloed ervan op het vergroten van de ervaren culturele identiteit?
3. Welke eisen, wensen en behoeften hebben de stakeholders ten aanzien van de spoken word als het gaat om het vergroten van de ervaren culturele identiteit?
4. Welke methodes bestaan er al om met spoken word de ervaren culturele identiteit te vergroten/verrijken?
5. Aan welke eisen en binnen welke kaders mogen de oplossingen voor het probleem liggen?

Welke uitgewerkte antwoorden op de hoofdvraag (en dus de oplossingen voor het gepresenteerde probleem) passen het beste bij de stakeholders (opdrachtgever en zes biculturele jongeren die aan spoken word activiteiten doen)?

1.6 HCD Methodes en Verantwoording

Voor het hoofdonderzoek worden zes biculturele respondenten bevraagd. Ze zullen (in tegenstelling tot de jongeren van het oriënterend onderzoek) al wel aan spoken word doen en een hulpvraag hebben betreffende culturele identiteit. Aan het einde van het onderzoek zal de vergaarde informatie, in combinatie met secondary research het advies bepalen voor een (nog meer) passende vormen van spoken word voor deze specifieke doelgroep en hulpvraag. Zie bijlage 2 voor een overzicht van de geïnterviewden.

Aan welke voorwaarden moeten spoken word activiteiten bij biculturele jongeren voldoen zodat ze de ervaren culturele identiteit kunnen vergroten en/of verrijken?	
Inspiration (komt voor in onderzoek)	Verantwoording methode
<i>Deelvraag 1:</i> Hoe zien de huidige spoken word activiteiten van de deelnemers er uit?	Als eerst wordt er gekozen voor vragenlijsten met iedere deelnemer om in kaart te brengen hoe de huidige vorm(en) van hun spoken word er uit ziet.

Subvraag 1a: Hoe ziet de vormgeving van de spoken word community van de deelnemers er uit? <u>Mixed Method:</u> - Vragenlijst - Interview (Inspiration)	Vervolgens is er gekozen voor interviews met iedere deelnemer om door middel van open vragen een nog genuanceerder en gedetailleerder beeld te krijgen van de huidige spoken word activiteiten. Daarnaast wordt er geïnterviewd over de vormgeving van de spoken word community waar de deelnemers momenteel deel van uitmaken. Dit wordt gedaan door van te voren vragen voor te bereiden gebaseerd op de uitkomsten van de vragenlijst, en vervolgens verder in te gaan op de gegeven antwoorden.
<i>Deelvraag 2:</i> Wat zijn tot nu toe de voor- en nadelen van de spoken word activiteiten, specifiek betreffende de invloed ervan op het vergroten van de ervaren culturele identiteit? Subvraag 2a: Wat zijn tot nu toe de voor- en nadelen van de spoken word community, specifiek betreffende de invloed ervan op het vergroten van de ervaren culturele identiteit? <u>Mixed Method:</u> - Vragenlijst - Interview (Inspiration)	Als eerst wordt er gekozen voor vragenlijsten met iedere deelnemer om de voor- en nadelen van de spoken word activiteiten op de ervaren culturele identiteit in kaart te brengen. Vervolgens is er gekozen voor interviews met iedere deelnemer om door middel van open vragen een nog genuanceerder en gedetailleerder beeld te krijgen van deze voor- en nadelen. Dit wordt gedaan door van te voren vragen voor te bereiden gebaseerd op de uitkomsten van de vragenlijst, en vervolgens verder in te gaan op de gegeven antwoorden. De interviews geven meer inzage in hoe de deelnemers zelf de spoken word activiteiten ervaren en welke factoren volgens hen hebben bijgedragen of afbreuk hebben gedaan aan het vergroten

	van de ervaren culturele identiteit. Bovendien worden er vragen gesteld over de rol die de spoken word community hier in speelt.
<i>Deelvraag 3:</i> Welke eisen, wensen en behoeften hebben de stakeholders ten aanzien van de spoken word als het gaat om het vergroten van de ervaren culturele identiteit? <u>Methode:</u> - Interview	Er is gekozen voor een interview, aangezien dit de best passende research method is om live met de stakeholders te communiceren over hun eisen, wensen en behoeften. Van te voren zullen beiden partijen het gesprek voorbereiden, waarbij de onderzoeker van te voren vragen samenstelt en de stakeholders hun eisen, wensen en behoeften op een rijtje zetten. Hierbij zal een directe feedbackloop plaatsvinden, zodat aan het einde van het interview er geen onuitgesproken onduidelijkheden, eisen, wensen, behoeften of vragen overblijven.
<i>Deelvraag 4:</i> Welke methodes bestaan er al om met spoken word de ervaren culturele identiteit te vergroten/verrijken? <u>Methode:</u> - Secondary research	Er is gekozen voor Secondary research, aangezien er al onderzoek naar gedaan is. Daarom is het niet nodig om hier een nieuw onderzoek aan te wijden. Bovendien is wetenschappelijk informatie betrouwbaar en is het een efficiënte en effectieve methode om goed onderbouwde informatie te verkrijgen. Hierbij zal beroep worden gedaan op de databanken van de Saxion Bibliotheek, evenals Google Scholar.

Ideation en Implementation (komt voor in onderzoek)	Verantwoording methode
<i>Deelvraag 5:</i> Aan welke eisen en binnen welke kaders mogen de oplossingen voor het probleem liggen?	Er is gekozen voor semigestructureerde interviews, aangezien dit de best passende research method is om live met de stakeholders te communiceren over welke eisen zij hebben voor de

<u>Method:</u> - Semigestructureerde interviews	oplossingen van het probleem en binnen welke kaders zij deze oplossingen teruggekoppeld willen krijgen. Van te voren zullen beiden partijen het gesprek voorbereiden, waarbij de onderzoeker van te voren vragen samenstelt en de stakeholders hun eisen en kaders. Hierbij zal een directe feedbackloop plaatsvinden, zodat na de interviews er geen onuitgesproken onduidelijkheden, eisen, kaders of vragen overblijven.
<i>Deelvraag 6:</i> Welke uitgewerkte antwoorden op de hoofdvraag (en dus de oplossingen voor het gepresenteerde probleem) passen het beste bij de stakeholders? <u>Mixed Method:</u> - Expert Interview	Er zijn twee type stakeholders betrokken bij deze deelvraag, namelijk ten eerste de opdrachtgever en expert op dit gebied, de heer Arnold. Hij kent de vastgelegde protocollen op het gebied van begeleiding en begrijpt/weet hoe deze geïnterpreteerd worden op de werkvloer. Ten tweede zijn er biculturele jongeren geïnterviewd die aan spoken word activiteiten doen.

1.7 Stakeholders en bruikbaarheid

Dit is een lijst van de stakeholders:

- Biculturele jongeren met identiteitsproblematiek, waaronder ook zij die aan traditionele gesprekstherapie hebben gedaan (gerepresenteerd in het vooronderzoek)
- Biculturele jongeren die aan spoken word doen, waaronder deelnemers van het hoofdonderzoek
- Nathan Arnold (opdrachtgever)
- De spoken word scene in Nederland
- Organisaties en instellingen binnen de culturele sector
- Organisaties en instellingen binnen het onderwijs (basis, voortgezet, middelbaar, hoger)

- Organisaties en instellingen binnen de wetenschap

De eerste en de derde groep zijn aan het woord geweest in het vooronderzoek. De tweede groep stakeholders is vertegenwoordigd in het hoofdonderzoek door middel van interviews. Zij hebben hier letterlijk en figuurlijk hun stem laten horen. De onderste 3 genoemde stakeholders zullen vooral baat hebben bij het beroepsproduct, dat gebaseerd is op de antwoorden welke door de opdrachtgever en de biculturele jongeren die al dan niet aan spoken word activiteiten deelnemen zijn gegeven. De aanbevelingen kunnen bijdragen aan het implementeren van voorwaarden aan spoken word activiteiten van biculturele jongeren om de ervaren culturele identiteit te vergroten en/of verrijken.

1.8 Definities belangrijke termen

Om te kunnen spreken over biculturalisme is het allereerst van belang dat de term “cultuur” gedefinieerd wordt. Cultuur kan worden gedefinieerd als een aangeleerd systeem van gedrag voor een groep dat wordt bepaald door geografische grenzen; het omvat de gewoonten, waarden en tradities die mensen leren van de omgeving, gemeenschap waarin men leeft, en familie en leeftijdsgenoten binnen dezelfde cultuur hebben gemeenschappelijke gedeelde waarden, gebruiken, rituelen en sociale gedragsregels (Birukou et al., 2013).

Dit alles dient om een identiteit aan een groep te geven, zorgt voor overleving en versterkt het gevoel erbij te horen. Identiteit is de definitie die men van zichzelf heeft. Het is het referentiekader van een persoon waarmee hij of zij zichzelf waarneemt. Identiteiten worden samengesteld door een allesomvattende verbinding van taal, sociale structuren, gendernormen en culturele patronen. Er bestaat een complexe relatie tussen cultuur en identiteit (Buckingham, 2007).

Culturele identiteit is een persoonlijke identificatie en een gevoel van verbondenheid met een cultuur (Holliday, 2010). De mate waarin een persoon zich identificeert met een cultuur is te zien op gedragsmatig, communicatief, psychologisch en sociologisch gebied. Het bestaat uit de unieke waarden, gewoonten en overtuigingen die worden gebruikt om zich tot de buitenwereld te verhouden. Dit alles representeert de gemeenschappelijke historische ervaringen en gedeelde culturele elementen. Het oordeel van mensen of zichzelf of anderen wel of niet tot een culturele groep behoren, kan worden beïnvloed door uiterlijk, voorouderlijke afkomst of persoonlijk gedrag (denk aan tradities en culturele feesten). De plek waar men woont en/of is opgegroeid, de politieke omstandigheden en de andere leden van de samenleving hebben ook invloed op de culturele identiteit. Culturele identiteit is een dynamisch fenomeen en voortdurend in ontwikkeling. Het betreft de gehele levensduur van een mens en kan elk moment veranderen op basis van de sociale context (Holliday, 2010).

Met de term “bicultureel” refereert men naar individuen die behoren tot twee culturen of etnische afkomsten (Alred et al., 2002) Dit kan bijvoorbeeld door een combinatie van de etnische afkomst en de cultuur waarin geleefd wordt, of door twee verschillende etnische afkomsten te hebben door familie. In dit onderzoek wordt er gericht op individuen waarbij de ouders van twee verschillende etnische afkomsten en culturen zijn. Hier is voor gekozen zodat alle deelnemers vanuit een vergelijkbare thuissituatie komen als het gaat om biculturaliteit.

1.9 Ethiek en dataopslag

Voor dit onderzoek is het niet noodzakelijk om bijzondere persoonsgegevens te verzamelen. Behalve dat de deelnemers bicultureel zijn, aan spoken word doen en binnen de leeftijdscategorie van 18-30 jaar passen zullen er geen specifieke persoonsgegevens relevant zijn voor dit onderzoek. De deelnemers zullen anoniem blijven, echter zal er wel informatie worden verzameld omtrent de invloed van de spoken word op de ervaren culturele identiteit.

Er zal geen onderzoek worden gedaan bij patiënten. Ze volgen momenteel geen therapie en zijn diagnosevrij. Verder gaat het dus om jongeren boven de 18 jaar. Bovendien wordt voor de respondenten die bijdragen aan het onderzoek informed consent gehanteerd.

Voor dit onderzoek zal de dataverzameling plaatsvinden door middel van vragenlijsten, interviews met de deelnemers en secondary research. Al deze data zal op een veilige manier verzameld en opgeslagen worden, evenals geanonimiseerd worden, waardoor de gegevens niet terug te herleiden zullen zijn naar de deelnemers in kwestie.

De deelnemers van dit onderzoek zijn vrij om ieder moment ervoor te kiezen niet langer mee te willen doen. Hier zou bovendien geen argumentatie voor nodig zijn. Gedurende het onderzoek kunnen alle betrokken personen de onderzoeker mailen en/of bellen.

De deelnemers zullen over dit alles worden geïnformeerd voordat ze meedoen aan het onderzoek.

De onderzoeker zal onderzoek doen naar en vragen stellen over culturele gevoeligheden aan de deelnemers voordat het traject officieel begint.

De onderzoeker heeft geen belang bij positieve, noch negatieve uitkomsten van dit onderzoek.

Hoofdstuk 2 Beschrijving Methode: Literatuuronderzoek

2.1 Inleiding

Er is op drie momenten literatuuronderzoek gedaan:

In de startfase, de onderzoeksfase en de afsluitende fase. In de startfase was het literatuuronderzoek vooral gericht op een algemene oriëntatie op bestaande literatuur over het gesignaleerde praktijkprobleem. Zo is er een definitie gevonden van culturele identiteit, spoken word en biculturaliteit. Het heeft ook geholpen om te onderzoeken of vervolgonderzoek noodzakelijk was waarop dit zich zou moeten richten. Verder is een analyse van de onderzoeksmethodes die door andere onderzoekers zijn gebruikt in soortgelijke onderzoeken om te komen met een beargumenteerd voorstel voor te gebruiken onderzoeksmethodes, namelijk vragenlijsten en semigestructureerde interviews.

Na goedkeuring van het plan van aanpak is bij literatuuronderzoek in de onderzoeksfase verdiepend gekeken naar literatuur. Dit richtte zich op de geschiedenis van verschillende orale tradities en bestaande methodes waarbij poëzie en spoken word werd ingezet om de ervaren culturele identiteit van biculturele jongeren te vergroten en/of verrijken.

In de afsluitende fase van het onderzoek is er gezocht naar dwarsverbanden tussen de verschillende onderdelen van het onderzoek. Er is gekeken hoe de resultaten uit de vragenlijsten en interviews zich verhouden tot de eerder verkregen inzichten uit de literatuur (De Lange et al., 2016).

Om op een inzichtelijke manier literatuuronderzoek te kunnen doen is er in een logboek bijgehouden met de gebruikte zoektermen en wat deze opleveren.

2.2 Zoekmachines, Zoektermen en Resulterende Literatuur

De startfase van dit het literatuuronderzoek was vooral gericht op een ontwikkeling van een overzicht van de belangrijkste termen die vaker voor zouden komen in het onderzoek en op een voorlopige probleemstelling. De zoekmachines die gebruikt zijn voor alle fases betreffen Google, Google Scholar en Saxionbibliotheek, waaronder pubmed.

De onderzoeksfase bestond eerst uit een deel waar werd gefocust op bestaande methodes die zijn gebruikt, bestudeerd en geanalyseerd omtrent het inzetten van poëzie en spoken word voor het vergroten en/of verrijken van de ervaren culturele identiteit van biculturele jongeren.

Het tweede deel van de onderzoeksfase was gericht op het vinden van verscheidene orale tradities en de geschiedenis rondom de vorming van spoken word. Het betrof vooral artikelen over lesvormen en workshops waarbij het schrijven en voordragen van poëzie centraal stond.

Bij beide delen van deze fase is bij de relevante, betrouwbare en actuele geselecteerde

literatuur het zogenaamde sneeuwbal effect toegepast. In de literatuurlijst van deze wetenschappelijke artikelen is nagegaan welke bronnen ook te hanteren waren voor dit onderzoek.

In de eindfase is gebruik gemaakt van zowel het literatuuronderzoek als het praktijkonderzoek. Dit is met elkaar vergeleken en de resultaten zijn geanalyseerd.

In bijlage 5 staat een overzichtelijke tabel met de gebruikte zoekmachines, zoektermen met resulterende literatuur, ingedeeld in de periodes startfase, onderzoeksfase 1 en 2 en eindfase.

2.3 Onderzoeksfase

Om onderzoek te kunnen doen naar het effect dat hedendaagse spoken word kan hebben op de ervaren culturele identiteit, is het belangrijk om te begrijpen waar orale tradities vandaan komen en hoe spoken word ontstaan is. Daarom heeft de onderzoeker gekozen voor de HCD-methode secondary research, aangezien er al extensief onderzoek naar en documentatie over dit onderwerp bestaat. Het is niet nodig om hier een nieuw onderzoek naar te wijden. Hierbij is gebruik gemaakt van databanken van de Saxion Bibliotheek, evenals Google Scholar.

2.4 Afsluitende fase

In de afsluitende fase is alle voorgaande bestudeerde literatuur vergeleken met nieuwe inzichten verkregen door praktijkonderzoek. De resultaten van de vragenlijsten en de interviews zijn gelegd naast wat in het literatuurhoofdstuk beschreven is ten aanzien van elementen van spoken word die de ervaren culturele identiteit vergroten en/of verrijken. Hierbij kan ontbrekende evidentie van de bijdragen van spoken word aan culturele identiteit van biculturele jongeren en de voorwaarden waaraan spoken word activiteiten moeten voldoen om op dit gebied resultaat te bewerkstelligen mogelijk worden aangetoond.

Hoofdstuk 3: Literatuuronderzoek, Orale Tradities

3.1 Orale tradities van vroeger

De traditie van het voordragen van poëzie is al honderden jaren oud en terug te vinden in allerlei uithoeken van de wereld. West-Afrika wordt echter gezien als regio van origine voor de orale tradities (Okoye & Okoye-Ugwu, 2021). Mondelinge overleveringen hadden door de eeuwen heen tenminste twee belangrijke functies: enerzijds het eren en overdragen van culturele elementen van een groep en anderzijds het uiting geven aan individuele overtuigingen en emoties.

Mondelinge overlevering werd ten eerste gezien als een middel dat zowel voor informatievoorziening als voor communicatie dat van generatie op generatie is doorgegeven. Deze informatie werd niet opgeschreven en omvatte onder andere geschiedenis, culturele tradities en literatuur van en over een volk. Op deze manier werden kennis, kunst, ideeën en tradities overgedragen, meestal via spraak, liedjes, (volks)verhalen, verzen en proza. De manier van het presenteren van deze mondelinge literatuur werd dan ook gezien als een intrinsiek onderdeel ervan. In de orale tradities is terug te horen hoe ieder volk of gemeenschap is gevormd en beïnvloed door de aard, omstandigheden en ervaringen van die gemeenschap (Umeh, 1991). De muzikanten, verhalenvertellers en poëten van deze gemeenschappen brachten Afrikaanse liederen, geschiedenis en verhalen naar nieuwe continenten waar ze tot slaaf werden gemaakt. Met andere woorden, dit was een krachtige vorm om de culturele identiteit uit te drukken en elementen ervan over te dragen naar volgende generaties (Akpobaro, 2006).

Deze functie van orale tradities is ook terug te vinden in Azië, bijvoorbeeld in de poëzie van de soefi's (Courtney Stewart, 2018). Door de eeuwen heen hebben de spirituele overtuigingen, rituelen en praktijken van soefi's (mystieke aanhangers van de islam) dichters en kunstenaars geïnspireerd om buitengewone verzen en kunstwerken te creëren. Soefi's hebben belangrijke bijdragen geleverd aan de islamitische kunst en cultuur als beschermheren, kunstenaars, bouwers en dichters. De ideeën en overtuigingen van de soefi's werden in metaforische termen vastgelegd door dichters als Rumi (1207–1273), Hafiz (1315–1390), Farid al-Din 'Attar (ca. 1142–1220), Nizami (ca. 1141–1217), en Amir Khusrau Dihlavi (1253–1325). Deze soefidichters maakten gebruik van lyrische verzen om hun volgelingen te onderwijzen en vertelden verhalen die als allegorieën konden worden opgevat (Courtney Stewart, 2018).

Een derde voorbeeld van significante orale tradities die belangrijk bleken voor overdracht van culturele identiteit komt uit Australië, namelijk van de Aboriginals (Hulan, 2008d). Deze mondelinge tradities beïnvloedden de hedendaagse Aboriginalliteratuur tot de dag van vandaag. Dit is terug te zien door een mengeling van het mondelinge en het schriftelijke, verschillende schrijfstijlen en thema's en zowel westerse invloeden als die van de Aboriginals.

Naast de functie van het overleveren van culturele elementen en identiteit hebben orale tradities ook bijgedragen aan expressie geven aan individuele zingeving of

Godsbeleving, overtuigingen, emoties en zelfbeleving. Een goed voorbeeld van een moderne orale traditie met deze functie is de Jamaicaanse dub poetry (Doumerc, 2004). Dub poetry is net als spoken word een bepaald type “performance poetry”, ofwel een vorm van poëzie die wordt voorgedragen onder begeleiding van reggaemuziek. De lyrisch teksten nemen vaak een activistische vorm aan waarbij politieke overtuigingen worden verkondigd onder begeleiding van de ritmische muziek.

Met de uitvinding van de drukpers in de jaren 1400 nam de behoefte van deze tradities af. Vanaf dat moment werden gedichten gepubliceerd en beschikbaar voor een groter publiek waardoor de noodzaak en belangstelling voor orale tradities verminderde (Cartwright, 2023).

3.2 Vorming van Spoken Word

Op dit moment, ruim 600 jaar na de uitvinding van de drukpers, zijn de orale tradities afgenomen en veranderd van vorm. Spoken word is echter niet verdwenen. Redenen hiervoor zijn de connectie tussen de poëten en hun publiek en hoe de performer poëzie tot leven brengt wat niet te vergelijken is met het lezen ervan (Eleveld, 2003). Met name de uitstraling, de lichaamstaal bestaande uit de mimiek, gebaren en oogcontact, alsook het stemgebruik, zoals tempo, volume en het laten vallen van stiltes, melodie, articulatie en nadruk op specifieke woorden dragen allen bij aan deze connectie tussen de spreker en het publiek.

De eerste functie van de orale tradities, namelijk overdracht van cultuur is minder relevant geworden, maar is vervangen door het onderzoeken van verschillende naast elkaar bestaande culturen. De tweede functie, namelijk die van expressie van emoties, overtuigingen en verwerken van ervaringen blijft een relevante functie die kracht wordt bijgezet door andere kunstvormen en massaal wordt verspreid door nieuwe media als radio, tv, film, internet, social media (Willhalm, 2022).

Moderne spoken word is terug te voeren op meerdere invloeden, waaronder de Beat Generation dichters uit de jaren vijftig van de vorige eeuw en de Black Arts Movement uit de jaren zestig van de vorige eeuw (Brown & Otuteye, 2018). The Beats waren een groep auteurs die stukken schreven met betrekking tot de Amerikaanse cultuur en politiek in de periode na de Tweede Wereldoorlog. Ze werden gezien als ondergrondse non-conformisten die over het algemeen politiek geladen poëzie schreven over onderwerpen als onderdrukking, macht(sverhoudingen) en hun persoonlijke worstelingen in de wereld. De Black Arts-beweging van de jaren zestig ontstond na de moorden op Malcolm X, dr. Martin Luther King, Jr. en president John F. Kennedy. De dichters van Black Arts verklaarden de oorlog aan racisme en deelden boodschappen over zwarte eenheid, macht en nationalisme. Hiernaast staat een gedicht over police brutality (Poetry Foundation, 2018).

AI

INTERVIEW WITH A POLICEMAN

You say you want this story
in my own words,
but you won't tell it my way.
Reporters never do.
If everybody's racist,
that means you too.
I grab your finger,
as you jab it at my chest.
So what the mini cam caught that?
You want to know all about it, right?—
the liquor store, the black kid
who pulled his gun
at the wrong time.
You saw the dollar he fell on and bloodied.
Remember how cold it was that night,
but I was sweating.
I'd worked hard, I was through
for twenty-four hours

Figuur 1 Gedicht van Black Arts

De Black Arts Movement bracht nieuws over de Black Power Revolution en de vooruitgang van sociale empowerment. Ze putten uit de muzikaliteit van jazz, zwart jargon en experimenteerden met spelling, geluid en grammatica.

De dichters van zowel Beats Generation als de Black Arts Movement richtten zich op maatschappelijk relevante thema's. Daarmee hadden beide groepen een revolutionaire en emancipatoire invloed op politieke speech. Ze vertegenwoordigden hiermee groepen in de samenleving wiens stem tot voor kort nauwelijks gehoord werd. Een nieuwe vorm van activisme werd geboren waarbij ruimte vrij kwam voor nieuwe ideeën (Brown & Otuteye, 2018).

In de jaren negentig was er opnieuw belangstelling voor spoken word poëzie met invloeden uit de Beat en Black Arts tijdperk. Het was rond deze tijd dat men het "spoken word" begon te noemen en dat de beweging inclusiever werd. De spoken word artiesten van de jaren negentig overstegen sociale, culturele en politieke grenzen en spraken over tolerantie en onderling begrip tussen mensen. Ook ontstonden er poetry slams. Deze brachten spoken word-poëzie in de jaren negentig op de voorgrond van de literaire gemeenschap (Brown & Otuteye, 2018). Dit zijn wedstrijden met spoken word-poëzie die politiek progressief, feministisch, actueel en cultureel aantrekkelijk bleken te zijn. De afgelopen jaren hebben sociale media en videowebsites onbeperkte toegang en een nieuwe waardering gebracht aan spoken word (Willhalm, 2022). Deze nieuwe ontwikkelingen hebben vervolgens jong en oud aangemoedigd om over hun levens te schrijven en deze woorden te delen met hun leeftijdsgenoten en de rest van wereld. Moderne spoken word heeft de democratische betrokkenheid van moderne samenlevingen bevordert en mensen over de hele wereld een stem gegeven (Chepp, 2014).

Samenvatting

Orale tradities zijn dus in allerlei culturen die enorm van elkaar verschillen terug te vinden. Waar het voornamelijk begon als effectieve communicatievorm voor het doorgeven en onderhouden van volksverhalen, geschiedenis en culturele tradities, werden er later meer individuele elementen van belevingen, ervaringen, emoties aan toegevoegd. Deze tweede functies zijn behouden gebleven. De nadruk kwam echter minder te liggen op overdracht van culturele identiteit en meer op het onderzoeken ervan. De individuele expressie kreeg meer kracht door andere kunstvormen er aan toe te voegen en door nieuwe media. Bovendien werden de tweede helft van de vorige eeuw ingrediënten als politiek beladen teksten en activisme toegevoegd. Dit gaf verschillende gemarginaliseerde groepen een stem en creëerde bewustzijn en zette nieuwe sociale bewegingen in gang. Dit had een democratiserende en emancipatoire werking. Dit is hoe spoken word tot leven kwam.

Hoofdstuk 4: Spoken Word op scholen en in community centers

4.1 Inleiding

Spoken word artiesten spelen met ritme en rijm, alliteratie, register, metafoor en poëtische zinswendingen waarmee ze hun ervaringen een stem kunnen geven op hun eigen manier. Harrison en Van Viegen (2021) geven aan dat naast het gebruiken van taal spoken word mogelijkheden biedt voor betekenisgeving in het onuitgesprokene. In dit hoofdstuk worden thema's die aan bod komen bij spoken word welke een relatie hebben met culturele identiteit op basis van literatuur gecategoriseerd. De vijf categorieën betreffen: emoties en welzijn; cultuur en identiteit; taal; belonging tot sociale groep en activisme.

4.2 Emoties en welzijn

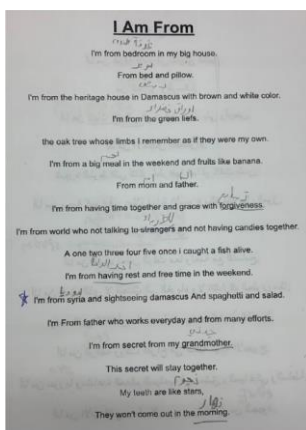
Spoken word blijkt in verschillende onderzoeken een mogelijkheid voor bi-culturele jongeren om uitdrukking te geven aan hun gevoelens, zelfbeeld en mate van welbevinden. Zo geeft Parra (2021) aan, dat bi-culturele studenten door middel van de gedichten en songteksten een persoonlijk, genuanceerd beeld van de ervaren culturele identiteit schetsen en hoe de combinatie van hun Spaanse taal, latino afkomst en Amerikaanse cultuur samen deze identiteit vorm gaf.

Dit bleek ook tijdens de workshops georganiseerd voor jongeren met een vluchtelingenachtergrond in het onderzoek van Harrison en Van Viegen (2021). Hierin werd poëzie ingezet om de ervaren culturele identiteit te vergroten en/of verrijken. Het schrijven en het voordragen van de teksten werden geïdentificeerd als middelen voor de studenten om hun gedachten, reflecties en ervaringen te belichamen en te verwoorden. Uit de observaties en interviews van de onderzoekers bleek dit een goede vorm van artistieke expressie voor persoonlijke verhalen. De workshop nodigde de studenten uit om spoken word te gebruiken om hun perspectieven te uiten, niet alleen om door anderen gehoord te worden, maar ook om hun persoonlijke proces van de transitie naar een andere cultuur te ondersteunen. In de workshop werd gewerkt met een bestaande werkvorm waarbij de studenten tweetalige I am Poems schreven (Ada et al., 2004; Ivanova, 2019). Thema's als verdriet en verlangen naar het moederland kwamen naar voren, maar er was ook sprake van kracht bij de jongeren, met name het vertrouwen op en geloven in zichzelf en hun capaciteiten. Verschillende studenten verwoordden hun doorzettingsvermogen en veerkracht. Ook werd er vaak verwezen naar de cruciale rol van de steun van familie. Studenten beschreven hoe ze solidariteit voelden met familie en vrienden. Deze beschrijvingen dienden als krachtige bevestigingen van momenten van plezier en geluk, zowel van nu als uit het verleden. In een andere workshop van het Londense community stadscentrum Canada Water, werden jongeren ook aangezet tot spoken word (Canada Water, 2023). "Trots zijn op je roots en wat jou uniek maakt, is cruciaal voor het vormen van een positief zelfbeeld en het realiseren van je volledige potentieel.", aldus Canada Water. Verder doelde de organisatie op het bevorderen van de mentale welzijn en het vergroten van het zelfvertrouwen van de studenten.

ook Parra (2021) rapporteerde over het uiten van emoties met betrekking tot culturele identiteit, als resultaat van het analyseren van vier gedichten van Amerikaanse jongeren met een latino-achtergrond. Zo citeert hij een studente die aangaf dat oude brieven en foto's van haar opa haar bijzonder ontroerden en haar dichter bij haar wortels brachten. Dit verwerkte ze vervolgens in haar poëzie. Ook de andere studenten communiceerden complexe problemen en emoties. Elk deed dat op een geheel eigen manier.

4.3 Cultuur en identiteit

Spoken word blijkt naast het uiting geven aan complexe gevoelens, ook een krachtig middel om meer kennis op te doen over en te communiceren over verschillende culturen en identiteiten. Bij de workshops van Harrison en Van Vliegen (2021) werd gebruik gemaakt van verschillende culturele bronnen. Zo werd tijdens de workshop een video afgespeeld van een spoken word performance van Nasim Asgari waarbij verschillende talen werden gebruikt om aan te geven dat de artiest een vluchteling is die zich al dan niet thuis voelt op veel verschillende plekken. Bij het analyseren van Asgari's spoken word video merkten de studenten op hoe de artiest meerdere talen gebruikte om een bepaalde betekenis en effect aan haar woorden te geven. Arabisch sprekende studenten herkenden de Arabische woorden en culturele verwijzingen tijdens de performance, en anderen merkten op dat Asgari Frans en Engels gebruikte om te laten zien dat ze thuishoorde in Canada. Voortbouwend op deze analyse werden de studenten uitgenodigd om terug te keren naar hun tweetalige gedichten en aangemoedigd de verschillende talen in hun literaire repertoire te mengen. Dit inspireerde de studenten om zelf ook te schrijven over hun culturele identiteit en transitie in hun I am poems, waarbij de identificaties en affiliaties van de studenten in een positief daglicht werden gesteld (Cummins & Early, 2011; Pahl & Rowsell, 2019). Bovendien beschreven de jongeren dierbare familietradities, feestdagen en op religie gebaseerde rituelen als herinneringen die bij hen bleven. In plaats van zware gebeurtenissen deelden de studenten herinneringen van thuis die licht en kleur gaven aan hun geschiedenis.

Figuur 2 I Am Gedicht

De leerlingen beschreven hun huizen, hun favoriete activiteiten en hun communities. Het onderstaande tekstje belicht een van de vele momenten van de dag waarover studenten schreven en die ze herinnerden aan hun gedeelde menselijkheid:

I am from every morning we wake up at the same time and eat breakfast together
ومنمطر سوا بنفس الوقتنا من المكان اللي بنفى ق كلنا بكى

I am from the small village that my grandma tell me and how they lived before I born
and twinkle twinkle little star on the bed
رة، كانت ستي بتحكي لي قصص عن كى ف كانوا عايشين أنا من ضى عة صغيقبل ما اتولد، والنجوم بتلمع على
التخت

De door de studenten geschreven en voorgedragen teksten brachten het belang naar boven van het behouden van tradities, relaties en identiteiten, en lieten tegelijkertijd zien dat het belangrijk is om je aan te kunnen passen aan nieuwe omgevingen. Verder droegen deze woorden bij aan het schetsen van een realistisch en genuanceerd beeld van de innerlijke wereld van vluchtelingen, wat tegen het stereotype narratief ingaat van veelgebruikte verhalen over redders en slachtoffers. De jongeren gingen één voor één voor de klas staan. Het was dus een interactieve les waarbij zowel gesproken als geluisterd werd. Deze wederzijdse betrokkenheid creëerde ruimte voor een dialoog over de emoties en ervaringen die in de gedichten tot uiting kwamen, waarbij elkaars gevoelens werden erkend en gevalideerd die gepaard gingen met de ervaringen van studenten met gedwongen migratie en hervestiging. Er ontstond dus een gevoel van behoren tot een community.

Bij de lessen aan de latino studenten schreef één van de leerlingen over haar biculturele afkomst. Dit deed ze door de regels en verzen steeds af te wisselen van taal. Het gedicht begint: "I am Mexican American, Soy México Americana." Vervolgens voegde ze regels toe die verband hielden met het voorzetsel pero ('maar') om haar gedicht mee op te bouwen en tegenstellingen weer te geven:

"I was born in the toiling fields of California
But my heart belongs to the blazing sun of Mexico".

Een andere studente in dezelfde klas legt in haar laatste essay uit dat haar lied werd geïnspireerd door een gesprek dat ze had met haar grootvader tijdens Thanksgiving. Tijdens haar vakantie reisde ze van de stad van haar universiteitscampus naar haar geboorteplaats in Californië. In het gesprek met haar opa deelde ze dat haar Spaanse lessen interesse over haar Mexicaanse wortels hadden aangewakkerd. Verder vertelde ze over haar verwarring over haar bi-culturele achtergrond die haar ervan weerhield zich latina genoeg te voelen om zichzelf geschikt te achten om de familietradities door te geven.

Haar grootvader reageerde hierop door haar onder andere zijn oude, handgemaakte Azteekse danspak te laten zien en te vertellen over het Mexicaans cultureel centrum in

Los Angeles dat hij oprichtte. De studente schreef daarna: Esta es la primera vez que ví tantas als de nuestra familia, y me arrepiento, siento más emocionada van lo que había sentido por mucho tiempo ('Dit was de eerste keer dat ik zoveel dingen over onze familie had gezien. Ik was een lange tijd niet zo emotioneel geweest als toen.') Verder schreef ze: 'Na deze bijzondere ervaring met mijn grootvader wist ik dat ik een lied moest schrijven dat het gevoel van dat moment vastlegde zodat ik het nooit meer zou vergeten').

Ten slotte bleek uit dit specifieke initiatief dat de studenten beter in staat waren te reflecteren op en te delen over hun culturele identiteit door het verbeteren van hun skills op het gebied van artistieke expressie en taalvaardigheid.

4.4 Taal

Het gebruik van de verschillende talen gesproken door ouders en andere familieleden, blijkt in het schrijven en voordragen van poëzie ook bij te dragen aan het versterken van de culturele identiteit van bi-culturele jongeren. De workshops van Harrison en Van Vliegen ondersteunde het onderwijzen en leren van de Engelse taal en geletterdheid, waarbij de studenten gebruik maakten van meerdere taalkundige bronnen. Bovendien hebben onderzoekers geïdentificeerd dat spoken word een goed middel is om de geletterdheid van adolescenten te verbeteren (Alim, 2011; Jones & Curwood, 2020; Low, 2011; Seltzer, 2020). Bovendien legden de docenten uit hoe het afwisselen van verschillende talen extra betekenis en emotie kon bieden aan teksten en hoe het de cultureel-linguïstische identiteiten kon benadrukken (Canagarajah, 2012). De jongeren werden hierna gevraagd om woorden in hun gedichten aan te geven die een speciale betekenis hadden. De leerlingen omcirkelden deze woorden en vertaalden ze, hetzij van het Engels naar hun moedertaal of andersom. Toen een student de zinnen beschreef die hij had uitgekozen, zei hij: 'Geef nooit op. Nunca te cances. Omdat het heel belangrijk voor me is. En de andere is 'luchar por lo que quiero', vechten voor wat ik wil'. Deze zinnen, die hij eerder in het Spaans van betekenisvolle naasten hoorde, had hij verinnerlijkt als bemoediging van zichzelf.

Ook Parra (2021) wees uit hoe Latino studenten in de lessen gemotiveerd werden om hun moedertaal te gebruiken bij het schrijven om de bredere Spaanstalige gemeenschappen buiten het klaslokaal te bereiken. Dit hielp hen om woorden en erkenning te geven aan hun culturele identiteit. Zie hieronder één van de volledige gedichten waarbij dit goed is terug te lezen:

"I was born in the toiling fields of California
But my heart belongs to the blazing sun of Mexico.
Mis padres nacieron en las tierras calientes de México
Pero nací y crecí en las playas acogedoras de California.
My parents were born in the hot lands of Mexico
But I was born in the welcoming beaches of California."

4.5 Belonging tot sociale groep

Uit de onderzoeken blijkt dat het schrijven, voordragen, lezen en analyseren van poëzie of spoken word op drie manieren kan bijdragen aan ervaring van belonging. Ten eerste draagt het bij aan sterkere verbinding met één van de culturen waar men afstand van voelt (Parra, 2021). Ten tweede draagt het bij aan integratie in de cultuur van het land waar men is gaan wonen (Harrison & Van Vliegen, 2021). Ten derde verhoogt het de inclusiviteit in multiculturele groepen (Harrison & Van Vliegen, 2021; Canada Water, 2023).

De inclusiviteit bleek bijvoorbeeld bij de twaalf leerlingen in het onderzoek van Harrison en Van Vliegen (2021). De leerlingen waren ieder nieuwe vluchtelingen uit El Salvador, Colombia, Irak, Syrië, Servië en Congo. Sommigen hadden tijdens hun migratie tijdelijk in andere landen gewoond. De jongeren spraken allerlei verschillende talen in land van origine, namelijk Arabisch, Servisch, Koerdisch, Spaans, Swahili en Frans. De workshops waren dus van zeer inclusieve aard. Bovendien zaten ze midden in een fase van sociale, culturele en educatieve integratie, waaraan ze uiting gaven in hun poëzie.

Aan het einde van het leertraject van de latino studenten van Parra (2021) beschreven de studenten in een essay hun persoonlijke groei ten aanzien van hun ervaren etnische en taalkundige identiteit, culturele afkomst en gevoelens van verbinding met hun community. Voor de workshop van Canada Water (2023) werd de focus gelegd op het vieren van allerlei soorten culturele identiteiten. Dit benadrukt hoe diversiteit gemeenschappen verrijkt.

4.6 Activisme

Het schrijven en voordragen van persoonlijke teksten, maar ook het luisteren ernaar en analyseren van die teksten blijkt ook een goede uitlaatklep voor politiek geladen boodschappen. In het onderzoek van Harrison en van Vliegen (2021) is dit bijvoorbeeld terug te zien in de video die voor de klas werd gespeeld met de volgende tekst over het leven van een vluchteling:

Salaam.

hello. peace. bonjour

My name is Nasim Asgari

An immigrant

A settler on Turtle Island

من زبان اولم فارسیه

My first language is Farsi

Et je parle Français aussi

And I've picked up English

Throughout my 19 years of earthly existence

still not qualified for your offers

FOREVER an immigrant...

Daarnaast helpen het schrijven en lezen van en ook het luisteren naar teksten waarin machtsverhoudingen in het klein en groot worden besproken, de kritische betrokkenheid van biculturele jongeren bij problemen die hen beïnvloeden bevorderen. Spoken word is dan ook een goede manier voor jongeren om persoonlijke verhalen te delen en sociaalpolitieke onderwerpen aan te kaarten (Davis, 2018). Dit was terug te lezen in de teksten van de jongeren waarin ze hun ervaringen met sociaal onrecht beschreven. Op deze manier krijgen gemarginaliseerde groepen een stem, waardoor ze zich gehoord voelen. Bovendien bleek uit het initiatief van Canada Water (2023) dat workshops voor jongeren waarin spoken word over culturele identiteit wordt ingezet gebruikt kan worden om racisme te bestrijden. Kortom, het activisme dat uit teksten spreekt kan bijdragen aan het versterken van de culturele identiteit van biculturele jongeren zelf, maar ook aan het imago dat anderen van hen hebben.

Hoofdstuk 5 Praktijkonderzoek: Wat willen de stakeholders?

5.1 Inleiding

Na het literatuuronderzoek was het tijd om een semigestructureerd expertinterview af te nemen bij de stakeholder. Hierbij werden vragen gesteld over de eisen, wensen en behoeften omtrent het vergroten en/of verrijken van de culturele identiteit bij biculturele jongeren door middel van spoken word. Ook werd duidelijk binnen welke kaders de stakeholder de oplossingen voor dit probleem teruggekoppeld wilde krijgen. Er is voor een semigestructureerd expertinterview gekozen, omdat hierbij nog kon worden doorgevraagd en dus meer relevante informatie werd verzameld.

Het semigestructureerde expertinterview diende als instrument voor het beantwoorden van de volgende deelvragen:

1. Welke eisen, wensen en behoeften hebben de stakeholders ten aanzien van de spoken word als het gaat om het vergroten van de ervaren culturele identiteit?
2. Aan welke eisen en binnen welke kaders mogen de oplossingen voor het probleem liggen?
3. Welke uitgewerkte antwoorden op de hoofdvraag (en dus de oplossingen voor het gepresenteerde probleem) passen het beste bij de stakeholders?

5.2 Respondent: Stakeholder

De heer A is sinds 2020 artistiek/zakelijk leider van stichting P en heeft een masters in Psychologie. Stichting P is een stichting met een team aan multidisciplinaire kunstenaars die artistieke projecten maken, onderzoek doen en maatschappelijke projecten uitvoeren, met als doel taboes doorbreken en bespreekbaar maken, bruggen bouwen en mensen verbinden.

5.3 Semigestructureerde expertinterview

Onderzoeksmethode, Procedure en Meetinstrument

Er is voor semigestructureerde interviews gekozen, omdat hierbij nog kan worden doorgevraagd worden doorgevraagd en dus meer relevante informatie wordt vergaard (Baarda & Van Der Hulst, 2021). Hierbij werd duidelijk wat de eisen, wensen en behoeften waren van de stakeholder ten aanzien van de spoken word activiteiten van de biculturele jongeren als het gaat om het vergroten en/of verrijken van de ervaren culturele identiteit. Ook werd navraag gedaan naar de eisen en kaders geldend voor de oplossingen voor het probleem.

Het merendeel van de vragen waren van te voren geformuleerd, uitgetypt en uitgeprint. Deze vragen werden meegenomen en dienden als onderlegger voor het interview, echter werd er ook doorgevraagd op de antwoorden. Het gesprek was individueel en heeft online door middel van videobellen plaatsgevonden. Zie Bijlage 4. Dit interview duurde 30 minuten en werd opgenomen met de telefoon.

Data Analyse

Vervolgens werd het interview letterlijk en volledig getranscribeerd. Daarna werden deze transcripties geanalyseerd met de HCD methode "Find Themes". Er is gekozen voor deze analysemethode om de transcripties in categorieën in te delen. Hieruit kwamen de volgende vier thema's: veilig voelen; meningen kunnen uiten; awareness; inclusie. Ook werden in dit interview de verschillende sectoren genoemd waarop het beroepsproduct uiteindelijk toepasbaar moet zijn. Deze waren het onderwijs, de culturele sector en de wetenschap.

5.4 Spoken word in het onderwijs, de wetenschap en de cultuur

Een citaat dat goed samenvattend weergeeft wat Nathan Arnold van Pangaea meegaf in dit interview is de volgende: "Ik denk dat het allerbelangrijkste is dat ze zich veilig voelen om hun mening te uiten en dat er actief ruimte wordt vrijgemaakt vanuit verschillende facetten, namelijk onderwijs, cultuur en wetenschap. Door dit te combineren met spoken word geloof ik dat de artiesten filosofischer en ongeremder kunnen zijn in hun meningen."

Qua onderwijs ziet hij dit graag terug vanaf de basisschool en de middelbare school, door leerlingen op vroege leeftijd in contact te laten komen met onderwerpen als culturele identiteit en de spoken word. Hij gelooft dat hiermee awareness gecreëerd kan worden. "Hoe vroeger je begint, hoe beter.", zegt hij.

In de culturele sector wilt hij dat de bestaande spoken word events en performances meer awareness vormen rondom culturele identiteit. Ook benoemt hij dat hij culturele identiteit, specifiek bij biculturele jongeren en spoken word voordracht graag terug wilt zien in documentaires, exposities en in combinatie met andere kunstvormen.

In de wetenschap ziet hij graag meer en breder onderzoek naar de culturele identiteit bij biculturele spoken word artiesten om meer erkenning te creëren.

Hiernaast benadrukte hij meerdere keren dat het belangrijk is dat er ruimte wordt gecreëerd voor inclusie, verschillende perspectieven en dat de spoken word artiesten zich veilig kunnen voelen om hun ongefilterde mening te delen, zonder bang te zijn voor oordelen binnen de community. Hij geeft een suggestie om dit laatst genoemde probleem te verhelpen, namelijk een soort centraal overlegorgaan binnen de spoken word community die overkoepelend allerlei spoken word events bekijkt en dan een lijst maakt met onderwerpen die wel of niet besproken mogen worden. Dit zou volgens hem voor de artiesten meer vrijheid creëren om zich te uiten over verschillende topics.

Deze oplossingen ziet de heer Arnold graag teruggekoppeld binnen een onderzoek met HCD methodes en statistieken, evenals in een presentatievorm waarbij je mensen overtuigd van het belang en de urgentie van dit onderwerp.

Voor het onderzoek vindt hij het belangrijk dat de onderzoeker door middel van de bronnen kan aanwijzen hoe hij aan de informatie en de conclusies is gekomen. In de presentatie mag wat meer kleur zitten. Hij vermoedt dat uit de interviews veel verschillende verhalen kunnen komen, die zowel positief als negatief of dubbelzichtig zijn. Zijn wens is dat de onderzoeker zich voor de resultaten richt op het positieve.

Hoofdstuk 6 Praktijkonderzoek: Twee culturen, één mic

6.1 Inleiding

In het volgende hoofdstuk worden de respondenten en de onderzoeksmethoden beschreven. Er is gebruik gemaakt van vragenlijsten en semigestructureerde interviews. Deze dienden als instrumenten voor het beantwoorden van de volgende deelvragen:

1. Hoe zien de huidige spoken word activiteiten van de deelnemers er uit?
 - a. Hoe ziet de vormgeving van de spoken word community van de deelnemers er uit?
2. Wat zijn tot nu toe de voor- en nadelen van de spoken word activiteiten, specifiek betreffende de invloed ervan op het vergroten van de ervaren culturele identiteit?
 - a. Wat zijn tot nu toe de voor-en nadelen van de spoken word community, specifiek betreffende de invloed ervan op het vergroten van de ervaren culturele identiteit?
3. Welke eisen, wensen en behoeften hebben de stakeholders ten aanzien van de spoken word als het gaat om het vergroten van de ervaren culturele identiteit?

6.2 Respondenten voor Vragenlijsten en Semigestructureerde Interviews

De studentonderzoeker heeft 15 mensen binnen de doelgroep benaderd. De contactgegevens zijn verkregen door het bekijken van verschillende accounts van Nederlandse spoken word platforms op Instagram. Er is gezocht naar een diversiteit aan leeftijd (18 tot 30 jaar), gender en etniciteit en/of culturele achtergrond. Vervolgens heeft de studentonderzoeker de weergegeven spoken word artiesten persoonlijk benaderd, waarvan uiteindelijk zes personen enthousiast en tijdig reageerden. Zes wilden graag meedoen aan het onderzoek, maar hadden in de aangegeven periode geen tijd of reageerden te laat. Drie personen hebben niet gereageerd. In bijlage 2 is een overzicht van de geïnterviewden, met gender en etniciteit te vinden.

De zes participanten kregen voor het meedoen aan het onderzoek een informatiebrief, een informed consent en een vragenlijst via mail toegestuurd, die ze hebben getekend en ingevuld. Zie bijlage 7 voor de informatiebrief en het formulier of consent. Zie bijlage 3 voor de vragenlijsten.

6.3 Vragenlijsten met de biculturele spoken word artiesten

Onderzoeksmethode, Procedure en Meetinstrument

Na het afronden van het literatuuronderzoek was de volgende stap om zes biculturele spoken word artiesten tussen de 18 en 30 jaar vragen te laten beantwoorden door middel van vragenlijsten met zowel open als gesloten vragen (zie bijlage 3). Deze vragen zijn gebaseerd op de voornoemde literatuurstudie en omvatten de aspecten die behoren tot de spoken word activiteiten (schrijven en de inhoud van de teksten, voordracht en de spoken word community) en hoe deze relateren tot en/of invloed hebben op de ervaren culturele identiteit.

Er is gekozen voor dit meetinstrument omdat er attitudes, opinies, gevoelens, gedachten, kennis, gedrag(sintenties) en omstandigheden mee in kaart gebracht kunnen worden. Het stelt de onderzoeker in staat informatie te verzamelen die als input kan dienen voor

de semigestructureerde interviews. Er is gewerkt aan betrouwbaarheid door zeer concrete vragen te stellen en gevolgen van het selectief geheugen te voorkomen (Baarda et al., 2015).

Er is gebruik gemaakt van open en gesloten vragen. Bij de gesloten vragen waren de antwoordalternatieven helemaal oneens tot helemaal eens op een likertschaal van 5, nooit tot en met wekelijks en nooit tot en met altijd. Dit werd gedaan omdat het ging om concrete getallen, aantallen of frequenties (Baarda et al., 2015)..

Het literatuuronderzoek werd gebruikt als basis voor de vragenlijsten.

Data-analyse

De data afkomstig uit de zes vragenlijsten zijn letterlijk opgenomen in bijlage 3. Voor elke respondent is kwantitatief geanalyseerd op basis van de gesloten vragen hoe de spoken word activiteiten er uit zien en met welke frequente hij of zij deelneemt aan deze activiteiten. Verder is geanalyseerd hoe de participanten de spoken word community ervaren en activiteiten waaraan ze in de toekomst deel zouden willen nemen.

De open vragen zijn kwalitatief geanalyseerd en woordelijk omgezet, met behulp van citaten uit de vragenlijsten, tot interviewvragen.

6.4 De semigestructureerde interviews met de biculturele spoken word artiesten

Onderzoeksmethode, Procedure en Meetinstrument

Er is voor semigestructureerde interviews gekozen, omdat hierbij nog kan worden doorgevraagd en dus meer relevante informatie wordt vergaard (Baarda & Van Der Hulst, 2021). Hierbij wordt duidelijk hoe de spoken word activiteiten van de jongeren er uit zien en wat tot nu toe de voor- en nadelen van de spoken word activiteiten zijn geweest, specifiek betreffende de invloed ervan op het vergroten van de ervaren culturele identiteit. Bovendien wordt er onderzoek gedaan naar de wensen en behoeften van de spoken word activiteiten om de ervaren culturele identiteit te vergroten en/of verrijken. De meeste vragen zijn van tevoren bedacht, geformuleerd, uitgetypt en uitgeprint. Deze vragen worden meegenomen en dienen als de ruggengraat voor alle interviews, echter wordt er ook doorgevraagd op de antwoorden. Alle 6 interviews zijn individueel afgenomen, waarvan er 5 op locatie zijn en 1 online. Zie bijlage 4.

De semigestructureerde interviews duren ieder 40 á 75 minuten en werden opgenomen met de telefoon.

Data Analyse

Vervolgens werd het interview letterlijk en volledig getranscribeerd. Daarna werden deze transcripties geanalyseerd met de HCD methode "Find Themes". Er is gekozen voor deze analysemethode om de transcripties in categorieën in te delen. Eerst werden categorieën op basis van literatuuronderzoek bepaald (zie hoofdstuk 4). Hieruit kwam de volgende vijf thema's: emoties en welzijn; cultuur en identiteit; taal; belonging; activisme. De interviewvragen werden deels op elk van deze 5 categorieën gebaseerd. Twee van deze categorieën zijn na het afnemen en transcriberen van de interviews opgesplitst. Cultuur en identiteit werd onderverdeeld met de labels raciaal, etnisch en culturele elementen. Belonging is op basis van de input uit de interviews nog nader gespecificeerd naar belonging tot sociale groep en belonging tot (deel van) Nederland. Ten slotte zijn enkele, niet eerder gevonden categorieën op basis van de antwoorden op de interviewvragen geïdentificeerd. Dit betreffen de categorieën gender en seksualiteit. Hierna werd de methode "Create Frameworks" gebruikt en de uitkomsten van de thema's in verschillende matrixen weergegeven (Ideo & Ideo.Org, 2015). Zie bijlage 4

voor de getranscribeerde interviews met de matrixen. Ten slotte werd er gezocht naar patronen en relaties tussen categorieën om thema's te bepalen en te vertalen in ontwerpmogelijkheden voor de door de opdrachtgever genoemde doelgroepen onderwijs, cultuursector en wetenschap.

Zie bijlage 4 voor de getranscribeerde interviews met de matrixen.

Hoofdstuk 7 Resultaten: Artistieke therapievorm

7.1 Inleiding

Door middel van het gebruiken van de HCD methodes Find Themes en Create Frameworks zijn er terugkerende thema's gedetecteerd en ingedeeld in categorieën. Vervolgens is dit chronologisch en gestructureerd gecodeerd. Hierna zijn de citaten behorende bij de codes geplakt in de analyseschema's. Zie bijlage 4.

In de volgende paragrafen wordt geanalyseerd hoe het schrijven, de voordracht, de spoken word community en het luisteren naar spoken word bijdraagt aan aspecten van de (culturele) identiteit. Uit de theorie kwamen al de volgende categorieën welke de onderwerpen vormen van spoken word door biculturele jongeren: emoties en welzijn; cultuur en identiteit; taal; belonging; activisme. Cultuur en identiteit zijn op basis van de antwoorden van de jongeren gesplitst in raciaal, etnisch en culturele elementen. De categorie belonging is opgedeeld in belonging tot sociale groep en belonging tot (deel van) Nederland. Ten slotte zijn gender en seksualiteit toegevoegd.

7.2 Resultaten interviews biculturele spoken word artiesten

Theorie	Resultaten zes interviews
Emoties en welzijn	Emoties en welzijn (7.2.1)
Cultuur en identiteit	Etnisch (7.2.2) Raciaal (7.2.3) Culturele elementen (7.2.4)
Taal	Taal (7.2.5)
Belonging	Belonging tot sociale groep (7.2.6) Belonging tot (deel van) NL (7.2.7)
Activisme	Activisme (7.2.8)
	Gender (7.2.9)
	Seksualiteit (7.2.10)

Figuur 3 Resultaten Theorie vergeleken met resultaten interviews

7.2.1 Emoties en Welzijn

Het schrijven en performen van spoken word bleek voor de verschillende respondenten een goede manier te zijn om erkenning te geven aan positieve ervaringen en gevoelens, zoals innerlijke kracht, zelfvertrouwen en trots. Zo werden er performances gegeven over het overwinnen van obstakels, het overstijgen van podiumvrees of verdrietige situaties waar alsnog kracht of positiviteit uit worden gehaald. Eén respondent zei bijvoorbeeld "Ik heb bij elk stuk dat ik schrijf, schrijf ik het als een soort film. Dus het begint met een openingsscene, dan komen er allemaal obstakels die overwonnen moeten worden en uiteindelijk kom je er uit en is er een reis geweest." Ook wordt een aantal keer benoemd dat men voldoening, blijdschap en trots haalt uit spoken word wanneer de performance het publiek emotioneel raakt of er iets in gang wordt gezet. Vaak komen dan mensen uit het publiek achteraf naar de performer toe om dit te delen.

Verder wordt het schrijven evenals het performen van spoken word een aantal keer beschreven als een helende kunstvorm of therapievorm die kan bijdragen aan een positiever zelfbeeld. De artiesten gebruiken spoken word om emoties en persoonlijke processen te verwerken en te uiten. Daarnaast benoemt een geïnterviewde dat de kunstvorm een goede manier is om gezien, gehoord en gevalideerd te voelen. Zo vertelde één van de jongeren: “Het moment dat ik bepaalde emoties heb die ik moet uiten, werken zowel het schrijven ervan als het performen van de spoken word helend. Het voelt validerend voor de emoties ook. Verder zorgt het ervoor dat ik dingen een plek kan geven.” Bovendien leidt het tot emotionele verbondenheid door de persoonlijke aard ervan.

Ten slotte kan het luisteren naar spoken word inzicht geven in en nieuwe perspectieven bieden ten aanzien van individuele problemen en uitdagingen in de samenleving. Eén van de geïnterviewden zei bijvoorbeeld “Ik heb weleens dat iemand spreekt over een herkenbare situatie, maar dan een perspectief brengt met een diepere laag die ik nog niet heb onderzocht.”

De spoken word community wordt door de artiesten als een belangrijk onderdeel gezien van de activiteiten. De community wordt beschreven als divers, liefdevol, respectvol, veilig en acceptierend. Dit geeft een positieve bijdrage aan het zelfbeeld en het vergroten en/of verrijken van de culturele identiteit.

7.2.2 Etnisch

De biculturele jongeren hadden ieder een ouder van Nederlandse afkomst en een ouder van een niet-westerse afkomst, namelijk Tunesisch, Curaçaos, Arubaans, Surinaams, Nigeriaans en Chinees/Maleisisch.

Wat opviel was dat de biculturele jongeren die opgroeiden met beide ouders en families op jongere leeftijd ten opzichte van eenoudergezinnen minder last hadden van problemen rondom hun culturele identiteit en zelfbeeld. Dit bleek zowel door de aanwezigheid van de familie en de culturen zelf, als de verhalen van de voorouders. De biculturele jongeren die in een monoculturele omgeving waren opgegroeid hadden in hun jeugd meer last van problemen rondom hun zelfbeeld en culturele identiteit. Zij schreven hier ook meer over. Dit contrast zie je bijvoorbeeld goed terug in de volgende citaten van twee verschillende respondenten: “Mijn vader komt uit Aruba en mijn moeder komt uit Nederland, maar ik ben niet opgegroeid met mijn vaders familie dus ik ben heel “Nederlands” opgegroeid. Ik werd er meer door anderen aan herinnerd dat ik van kleur ben dat dat ik dat zelf zo voelde, of mij cultureel verbonden voelde met een zwarte cultuur. Dus ik heb lange tijd gevoeld dat de maatschappij voor mij bepaalde wat mijn culturele identiteit is en dat ik daar nu meer zeggenschap over voel.” versus “Echter heb ik niet een heel traject moeten doorlopen rondom mijn culturele identiteit. Hier heb ik nooit problemen mee gehad en dit komt grotendeels doordat ik met beide kanten van mijn familie (Surinaams en Nederlands) ben opgegroeid en met hen altijd open gesprekken voerde over cultuur, geschiedenis en identiteit.”

Wat echter ook naar boven kwam was dat wanneer een bicultureel persoon als kind en/of puber in beide landen heeft gewoond en is opgegroeid dat dit tot gevolg kan hebben dat hij of zij op beide plekken als “buitenlander” wordt bejegend. De Maleisisch-Nederlandse persoon benoemde bijvoorbeeld dat ze in Maleisië als westers werden gezien en in Nederland als Aziaat. Ook dit kwam tot uiting in hun teksten. Deze verschillen in de landen waar men opgroeit, omgeving en familiesamenstelling hadden dus een directe invloed op de onderwerpen waarover wordt geschreven en voorgedragen.

Een ander onderwerp dat naar boven kwam was hoe wordt omgegaan met stereotyperingen, bijvoorbeeld in het interview met de Tunesisch-Nederlandse spoken word artiest. Er werd verteld dat zij hier regelmatig over schreven. Zo vertelt ze: “Aan de andere kant probeer ik het (stereotype denkbelden over Tunesië) op een andere manier te verwerken, bijvoorbeeld door erover te schrijven.”

Verder blijkt uit de analyses van dit aspect van de culturele identiteit dat er sprake is van intersectionaliteit. Dit is bijvoorbeeld terug te lezen in het interview met de Nigeriaans-Nederlandse persoon die vertelt over hoe religie als wapen werd gebruikt tegen onder andere Afrikaanse religies, tradities, bepaalde vormen van genderexpressie en homoseksualiteit.

De biculturele jongeren deelden bovendien over de inhoud van een aantal teksten die ze hebben geschreven en voorgedragen die gingen over hun etniciteit. De Nederlands-Maleisische spoken word artiest vertelde bijvoorbeeld “Mijn oma woonde boven een stinky tofu stal. Ik vond het altijd verschrikkelijk om bij haar op bezoek te gaan omdat het zo stonk en omdat ik die stinky tofu associeerde met Aziaat zijn, waar ik afkeer tegen had. Dat verhaal ging uiteindelijk over dat het altijd een familie event was om dat dan samen te eten en dat ik het eigenlijk altijd heel lekker vond. Dat was een moment van acceptatie en een verhaal wat ik nu pas kan schrijven over toen.” Deze tekst stond dus symbool voor acceptatie van haar Maleisisch/Chinese afkomst.

De Nederlands-Nigeriaanse spoken word artiest schreef een tekst over hoe prachtig Nigeriaanse begrafenissen zijn nadat zijn Nigeriaanse oma was overleden: “Ik kon er zelf niet bij zijn wat natuurlijk verdrietig is, maar ik kreeg wel veel video’s door. Die begrafenis was zo ongelooflijk mooi dat ik het niet kon laten om er geen tekst over te schrijven.”

7.2.3 Raciaal

De geïnterviewde jongeren zijn dus een combinatie van wit (Nederlands) en zwart (Afrikaans, Latijns Amerikaans of Caribisch), Noord-Afrikaans of Aziatisch.

Het onderwerp racisme is bij ieder interview besproken. De ervaringen die hierover gedeeld werden zaten op een spectrum van stereotypes van Noord Afrikanen die

allemaal op kamelen rijden en leven zonder stromend water en elektriciteit tot bedreigd orden. Ook benoemden twee van de respondenten dat ze door hun raciale uiterlijk onderschat werden op de werkvloer en daardoor zichzelf extra moesten bewijzen. De jongeren die in voornamelijk witte omgevingen opgroeiden hadden meer last van problemen omtrent raciale identiteit en zelfbeeld. Er werd nadruk gelegd op het negatieve effect van racisme op de mentale gezondheid.

Verder werd benoemd dat naast deze vormen van racisme de biculturele jongeren in het buitenland in aanraking kwamen met “positief” racisme, waarbij ze regelmatig te horen kregen dat ze mooi waren door hun witte, Europese uiterlijke kenmerken.

Er werd dan ook benoemd door de Maleisisch-Nederlandse respondent dat het belangrijk is dat biculturele personen bewust zijn dat ze niet dezelfde ervaringen delen met volledig niet-westerse mensen, en dat het niet aan hen is om deze verhalen te delen. De geïnterviewden zien in de toekomst graag een betere representatie van niet-witte personen op verschillende werkplekken.

De jongeren beschrijven spoken word als een geschikte kunstvorm om racisme aan te kaarten. Dit is zowel doordat dit onderwerp benoemd wordt als dat men de emoties die erbij komen kijken kunnen overbrengen. Vervolgens zet het het aanwezige publiek, dat veelal bestaat uit bi- of multiculturele jongeren waarbij dit topic veelvuldig resoneert, vaak tot taboedoorbrekende gesprekken over dit onderwerp aan.

7.2.4 Culturele elementen

Verschillende deelnemers geven aan dat ze elementen uit hun cultuur willen implementeren in hun spoken word performances, bijvoorbeeld een Tunesische sfeer creëren door middel van traditionele kledij en spullen meenemen, of het spelen van Afrikaanse drums tijdens een voordracht om de tekst te versterken.

Bovendien benadrukt de Nederlands-Nigeriaanse respondent de invloed van culturele elementen in hun jeugd, zoals Afrikaanse kunst, muziek en verhalen, die voor hen een essentiële rol innam bij het vormen van hun culturele identiteit. Hij vertelde dat hij ook biculturele personen kent die dit gemist hebben en dat dit zorgde voor een gevoel van gemis en een onvolledige identiteit.

Verder werd er in dit gesprek uitgebreid gesproken over hoe religie, meer specifiek het christendom, als wapen werd gebruikt om traditionele Afrikaanse culturele elementen te vernietigen en dat dit ervoor zorgde dat na een aantal generaties de originele culturele identiteit deels werd ontnomen.

7.2.5 Taal

De biculturele respondenten benoemden dat de moedertaal en culturele identiteit veel te maken hebben met elkaar en dat ze de wens hebben om hun moedertaal (beter) te beheersen. Zo vertelde de Nederlands-Surinaamse respondent: “Ik zou heel graag Sranantongo, oftewel Surinaams willen spreken. Ik ben daar niet mee opgegroeid. Ik kan het deels wel begrijpen, maar niet spreken. Ik heb gevoel dat dat het een vrij groot

onderdeel is van mij waar ik nog niet bij kan, dus dat voelt beperkend, maar ik voel wel motivatie om daar aan te werken. Ik zou vervolgens graag Surinaams willen verwerken in mijn spoken word." Het leren van de moedertaal zou volgens respondenten de culturele identiteit verrijken en ze in staat stellen om beter te kunnen communiceren met cultuurgenoten. Daarnaast wil een aantal van hen deze taal vervolgens verwerken in hun teksten en spoken word voordrachten.

Verder vertelde één deelnemer dat ze biculturele mensen als bruggenbouwers ziet, maar dat ze niet per se de taal en de skills worden gegeven om deze verantwoordelijkheid uit te voeren. Graag willen zij in de toekomst anderen hierin helpen door platforms te bieden.

7.2.6 Belonging tot sociale groep

Het thuis voelen in beide landen van herkomst is een terugkerend thema waar door de respondenten over geschreven en performt wordt. "Toevallig ben ik nu bezig met een voorstelling die gaat over thuis voelen in beide landen van herkomst.", deelde de Nederlands-Tunesische respondent enthousiast.

Verder wordt er bijna exclusief lovend over de spoken word community gesproken. De artiesten voelen zich thuis, geaccepteerd en beschrijven de community als liefdevol, open, divers en omarmend. Eén respondent zei bijvoorbeeld "De community is zo open, liefdevol en warm. Het heeft me geleerd hoe mooi dit kan zijn." Dit is in het bijzonder waardevol voor ze omdat ze vaak tussen wal en schip vallen en zich niet thuis of geaccepteerd voelen door beide kanten van hun cultuur. Ook wordt er meerdere keren benoemd dat ze het prettig vinden dat er veel andere biculturele artiesten binnen de community zijn waar ze mee kunnen verbinden. Vriendschappen worden makkelijk gesloten.

De spoken word community heeft dus een directe positieve invloed op de ervaren culturele identiteit van de biculturele jongeren.

7.2.7 Belonging tot Nederland of deel van Nederland

Een aantal deelnemers vertellen dat ze in Nederland als buitenlander worden gezien en zelf ook op zoek zijn gegaan naar andere niet-westerse Nederlanders om zich heen. Zo deelde de Nederlands-Maleisische respondent: "Op mijn dertiende ben ik naar Nederland verhuisd, naar Arnhem, wat een hele witte stad is. Ik zocht toen meteen alle mensen op die niet wit waren."

De geïnterviewden geven verder aan dat in welk deel van Nederland ze zich bevinden ook uitmaakt voor of ze zich thuis voelen, evenals of hun spoken word wordt gewaardeerd. De bovengenoemde respondent zegt bijvoorbeeld dat haar stem erg gewaardeerd wordt in Rotterdam, maar niet zo zeer in Arnhem.

De artiesten schrijven en performen over deze onderwerpen.

7.2.8 Activisme

Verschillende deelnemers benadrukken de essentie van activisme binnen spoken word. Zo wordt er geschreven en voorgedragen over homohaat, racisme, Palestina en seksisme. De Tunesisch-Nederlandse respondent vertelde bijvoorbeeld “Ik ben heel erg pro Palestina. Om al die gruwelijke dingen te zien wat daar gaande was deed mij heel erg pijn, want het is voor mij bijna persoonlijk. Een hele tijd wilde ik hier over schrijven, maar het lukte steeds niet. Op een gegeven moment kwam ik een artikel tegen over iemand die daar woonde dat mij zo erg raakte dat ik binnen tien minuten tijd een heel stuk erover had geschreven. Een week later heb ik dat mogen voordragen op het Palestina protest op de Dam. En die tekst was precies goed voor dat moment. Het bracht mij zoveel voldoening om een stem daaraan te kunnen geven en dat ook met zoveel mensen te kunnen delen met hetzelfde doel.”

7.2.9 Gender

De half Nigeriaanse deelnemer vertelde extensief over de verschillen in genderrollen in Nederland en in Nigeria, evenals verschillende vormen van genderidentiteiten-, rollen en expressies.

Volgens hen heeft Nederland een niet kloppend zelfbeeld als het gaat om hoe vooruitstrevend ze zijn als het gaat om genderrollen. Ook wordt er genoemd dat Nigeriaanse koppels vergeleken met bijvoorbeeld Nederlandse minder co-afhankelijk zijn. Bovendien was gender in Afrika voor de koloniale tijd veel meer fluïde. Zowel genderidentiteit als genderexpressie was minder binair en lag meer op een spectrum. Zo was er bijvoorbeeld een vrouwelijke koning die zowel mannelijke als vrouwelijke kleding droeg als ze met haar krijgers de strijd aan ging.

Dit onderzoek heeft een positieve bijdrage geleverd aan de culturele identiteit van de geïnterviewde: “Verder heeft het qua identiteit me een stuk zelfverzekerder gemaakt. Dat mijn verhaal kan en mag bestaan en ook eerder heeft bestaan.”

Ook deelde één van de respondenten dat ze weleens spoken word schrijft en performt over seksisme en het patriarchaat. Bij één specifieke voordracht hierover werd ze aangemoedigd door andere vrouwen van kleur uit het publiek.

7.2.10 Seksualiteit

Een aantal geïnterviewden deelden dat ze niet heteroseksueel waren. Hier werd dan ook over geschreven en performt. De teksten gaan zowel over homohaat en discriminatie als vrijheid en pride.

Verder werd er verteld over een periode waarin queer zijn in vrijwel heel Afrika als normaal werd gezien en hoe dit een positieve invloed had op het zelfbeeld en de identiteit. Daarnaast wordt zoals hierboven beschreven staat gesproken over hoe religie tijdens de koloniale tijd werd ingezet om homoseksualiteit weg te drijven uit Afrika. Hier wordt bovendien over geschreven en over voorgedragen.

7.2.11 Voorwaarden aan de spoken word activiteiten om de culturele identiteit te verrijken

De respondenten geven aan dat er twee categorieën voorwaarden zijn waar de spoken word activiteiten van biculturele jongeren aan moeten voldoen zodat ze kunnen bijdragen aan het vergroten en/of verrijken van de culturele identiteit. Deze waren namelijk individuele en community gerelateerde aspecten.

De individuele aspecten bestonden uit onderzoek doen naar en reflecteren op zichzelf, identiteit en cultuur; teksten en voordrachten baseren op eigen ervaringen; zich vragend opstellen en dus een oordeel uitstellen; open, authentiek en eerlijk zijn en ten slotte het gebruiken van spoken word als vorm van activisme. Uitspraken die hier op wijzen zijn: "Zo lang je vanuit je eigen ervaringen en een authentieke plek schrijft en deelt is het goed. Probeer niet andermans verhalen te vertellen. En verder een stukje zelfreflectie en onderzoek.", "Voor mij is het belangrijk dat mijn teksten nooit oordelend of antwoordend zijn. Ze moeten komen uit persoonlijke ervaringen of vragen die ik heb. Ik wil dat ik het publiek mee kan nemen." en "De rauwheid, het persoonlijke en het activisme. Dat zijn de drie belangrijkste dingen voor mij die spoken word spoken word maken."

De community gerelateerde voorwaarden die genoemd werden zijn veiligheid; respect, liefde en steun bieden en ontvangen en ten slotte de diversiteit in culturele achtergronden. Uitspraken die hier op duiden zijn: "Dat er veilige plekken zijn om ervaringen uit te wisselen. Plekken waar mensen van verschillende achtergronden zich gezien en gehoord voelen. Ik denk dat dat het belangrijkste is." en "Daarnaast zie ik de respectvolle, liefdevolle en veilige sfeer in de community als een voorwaarde om deze 3 pilaren (rauwheid, persoonlijkheid, activisme) te kunnen laten bestaan. We doen het allemaal samen."

Bij het onderzoek naar de voorwaarden voor de spoken word activiteiten van de biculturele jongeren omtrent het vergroten en/of verrijken van de culturele identiteit viel het de studentonderzoeker op dat dat de individuele en collectieve voorwaarden sterk beïnvloeden. Alleen wanneer de collectieve voorwaarden aanwezig zijn (een veilige, respectvolle, liefdevolle en supportieve community) kunnen de individuele voorwaarden (openheid en authenticiteit) tot uiting komen. Tegelijkertijd versterkt openheid en authenticiteit bij de verschillende individuen binnen de community voor een veilige sfeer.

7.2.12 Nadelen van spoken word activiteiten en community

Wanneer er werd gevraagd naar de nadelen van de spoken word activiteiten en/of community werden er een aantal dingen genoemd. Ten eerste noemde één van de respondenten dat spoken word soms zijn rauwheid, authenticiteit en activistische vorm verliest door het feit dat het momenteel populairder en commerciëler aan het worden is. Ten tweede werd genoemd dat het vaak dezelfde bekende artiesten zijn die gevraagd worden om te performen en dat dit de ruimte kan wegnemen van veel andere spoken word artiesten.

Ten derde deelde een andere respondent haar mening over de aard van de inhoud van veel spoken word teksten, die vaak gaan over heftige trauma's. Volgens haar is dit niet altijd de beste manier om met dergelijke onderwerpen om te gaan, enerzijds omdat er volgens haar vaak geen volgende stap wordt gezet om met die trauma's bezig te zijn en anderzijds omdat er geen ruimte is om feedback te geven op zulke kwetsbare voordrachten.

Verder werd een aantal keer genoemd dat men vond dat er te weinig overheidssubsidies zijn voor spoken word en men minder wordt uitbetaald voor spoken word vergeleken met andere kunstvormen.

Ook werd er verteld dat er nog te weinig gelegenheden zijn voor de kunstvorm in sommige steden.

Ten slotte vindt één van de respondenten dat er meer samenwerkingen moeten komen binnen verschillende kunstvormen.

Hoofdstuk 8 Conclusie & Discussie

8.1 Conclusie

In dit onderzoek stond de volgende hoofdvraag centraal: *Aan welke voorwaarden moeten spoken word activiteiten bij biculturele jongeren voldoen zodat ze de ervaren culturele identiteit kunnen vergroten en/of verrijken?*

Uit het onderzoek komen meerdere resultaten naar voren die uiteindelijk het beroepsproduct hebben gevormd.

Uit het expertinterview met de stakeholder werd antwoord gegeven op de derde deelvraag, namelijk *“Welke eisen, wensen en behoeften hebben de stakeholders ten aanzien van de spoken word als het gaat om het vergroten van de ervaren culturele identiteit?”* Daarnaast gaf dit interview met de stakeholder antwoord op de deelvraag *“Aan welke eisen en binnen welke kaders mogen de oplossingen voor het probleem liggen?”*.

De heer Arnold gaf aan de wens te hebben dat de biculturele spoken word artiesten in kwestie zich veilig voelen om hun mening te uiten binnen de community en dat er actief ruimte wordt vrijgemaakt vanuit het basis- en voortgezet onderwijs, de culturele sector en de wetenschap. In de culturele sector ziet hij graag meer spoken word events (in combinatie met andere kunstvormen), exposities en documentaires.

Hierbij is nood aan wetenschappelijk onderzoek waarin duidelijk wordt of en zo ja hoe spoken word activiteiten bijdragen aan het vergroten en/of verrijken van de ervaren culturele identiteit van biculturele jongeren.

Hiernaast benadrukte hij meerdere keren dat het belangrijk is dat er ruimte wordt gecreëerd voor inclusie, verschillende perspectieven en dat de spoken word artiesten zich veilig kunnen voelen om hun ongefilterde mening te delen, zonder bang te zijn voor oordelen binnen de community. Hij geeft een suggestie om dit laatst genoemde probleem te verhelpen, namelijk een soort centraal overlegorgaan binnen de spoken word community die overkoepelend allerlei spoken word events bekijkt en dan een lijst maakt met onderwerpen die wel of niet besproken mogen worden. Dit zou volgens hem voor de artiesten meer vrijheid creëren om zich te uiten over verschillende topics.

Om antwoorden te krijgen op de deelvraag *“Welke methodes bestaan er al om met spoken word de ervaren culturele identiteit te vergroten/verrijken?”* is er literatuuronderzoek gedaan en zijn er interviews met biculturele spoken word artiesten afgenomen. In het literatuuronderzoek zijn verschillende lesvormen en workshops ontdekt waarin vier activiteiten aan bod komen die mogelijk de ervaren culturele identiteit kunnen vergroten en/of verrijken: het schrijven van spoken word, het voordragen ervan, het luisteren en analyseren en de community die het biedt. In de interviews gaven jongeren doorkijkjes op welke wijze deze vier activiteiten voor hen konden bijdragen aan de

ervaren culturele identiteit.

Ten eerste helpt het schrijven van spoken word jongeren om ervaringen, herinneringen en gevoelens te verwerken, voornamelijk rondom land van herkomst, cultuur(verschillen), migratie, familie(tradities) en persoonlijke processen. Wat verder opviel was dat de biculturele jongeren die opgroeiden in de dominante context van slechts één van de culturen (door monoculturele omgeving of afwezigheid van één van de ouders en/of overige familieleden) meer problemen ondervonden omtrent racisme, zelfbeeld en culturele identiteit. Dit kwam vervolgens tot uiting in zowel het schrijven als de voordracht van hun spoken word.

De biculturele jongeren deelden ook over een aantal teksten die juist uiting gaven aan positieve aspecten rondom culturele identiteit, zoals zelfacceptatie van de etnische en raciale afkomst en waardering van culturele tradities.

Andere onderwerpen waar door middel van spoken word kritiek over wordt geuit zijn seksisme, homohaat en Palestina. Meerdere deelnemers leggen nadruk op de rol van activisme binnen spoken word. Naast het creëren van awareness zorgen dergelijke performances voor gevoelens van trots en voldoening bij de respondenten.

Ten tweede kan het voordragen van spoken word een effectieve manier zijn om uiting te geven aan positieve ervaringen en gevoelens. Dit gebeurt zowel verbaal als non-verbaal door de inhoud en de onderwerpen waarover gesproken wordt en door dit kracht bij te zetten door middel van volumewisseling, ritme, intonatie, oogcontact, gebaren en mimiek (Søvik, 2020). Ook wordt het ingezet om de samenleving te bekritisieren. Op deze manier krijgen gemarginaliseerde groepen een stem, waardoor ze zich gehoord voelen. Daarnaast biedt het jongeren de kans om hun moedertaal te gebruiken. Verder is het een goed middel om de taalvaardigheid van adolescenten te verbeteren. Hierdoor kunnen ze zich beter uitdrukken, waardoor ze effectiever kunnen reflecteren op en delen over de ervaren culturele identiteit en kritische betrokken zijn bij uitdagingen. Het voordragen van spoken word kan zorgen voor een nieuwe uitlaatklep voor persoonlijke processen. Dit kan mogelijk het grotere risico van angst, depressie en woede problemen bij jongeren met identiteitsproblematiek verkleinen (Manfro et al., 2021; Boon et al., 2010, Boon et al., 2012.). Daarnaast kan het bijdragen aan een positiever zelfbeeld. Ook benoemt een geïnterviewde dat de kunstvorm bijdraagt aan een positief zelfbeeld van spoken word artiesten doordat ze zich gezien, gehoord en gevalideerd voelen. Bovendien draagt het bij aan emotionele verbinding door de persoonlijke aard van spoken word.

Verschillende deelnemers vertelden dat ze culturele elementen willen verwerken in hun spoken word voordrachten, zoals de moedertaal, traditionele kledij en muziekinstrumenten, met als doel om de ervaren culturele identiteit te versterken. Ook worden spoken word performances ingezet als een vorm van activisme.

Ten derde blijkt dat het luisteren naar en het analyseren van spoken word kan zorgen voor een gevoel van erkenning en verbondenheid. Dit kan alleen onder de voorwaarden,

zo geven de jongeren aan, dat er sprake is van authenticiteit, openheid en gevoelens van veiligheid en steun binnen de community. Daarnaast kan het inzicht geven in en nieuwe perspectieven bieden ten aanzien van individuele problemen en uitdagingen in de samenleving.

Als laatste, zo bleek uit de interviews, kan de community bijdragen aan het gevoel van "belonging", ergens bijhoren. Dit is het geval wanneer er ruimte wordt gecreëerd om naar iedere persoon aandachtig te luisteren en wanneer dit gepaard gaat met een liefdevolle, respectvolle en veilige sfeer, zo geven de jongeren aan. Bovendien zorgen dergelijke spoken word activiteiten met veel verschillende culturen voor inclusie en kan het raciale en/of culturele vooroordelen en racisme bestrijden. Ten slotte is het zo dat spoken word vaak functioneert als activisme.

De deelvragen *"Hoe zien de huidige spoken word activiteiten (en de vormgeving van de spoken word community) van de deelnemers er uit?"* werd beantwoord door vragenlijsten en semigestructureerde interviews. De resultaten hiervan gaven aan dat de spoken word artiesten schrijven, voordragen, luisteren, deel zijn van een community en soms anderen coachen in hun spoken word activiteiten.

In het literatuuronderzoek werden vijf aspecten van spoken word geïdentificeerd die qua onderwerp bijdragen aan het vergroten en/of verrijken van de ervaren culturele identiteit. Deze aspecten waren emoties en welzijn, cultuur en identiteit, taal, belonging tot sociale groep en activisme.

Bovendien heeft het nieuwe informatie en inzichten gegeven over de bijdrage van spoken word bij het vergroten en/of verrijken van de ervaren culturele identiteit bij de biculturele jongeren. Hierbij zijn er ten aanzien van de verschillende aspecten van de spoken word activiteiten (schrijven, voordragen, luisteren/analyseren en community) een aantal facetten van de (culturele) identiteit geanalyseerd. Deze waren raciaal, etnisch, taal, culturele elementen, belonging tot sociale groep, belonging tot Nederland of deel van Nederland, gender, seksualiteit, emoties en welzijn en activisme. Na het afnemen, transcriberen en coderen van de interviews met de jongeren zijn er een aantal aspecten toegevoegd. Cultuur en identiteit zijn gesplitst in raciaal, etnisch en culturele elementen. De categorie belonging is opgedeeld in belonging tot sociale groep en belonging tot (deel van) Nederland. Ten slotte zijn gender en seksualiteit toegevoegd. Genderrollen, genderidentiteit- en expressie en seksualiteit vormen onderwerpen die tijdens het schrijven, performen en luisteren van spoken word aan de orde kunnen komen. Bij met name één respondent blijkt dit van invloed op zijn ervaren culturele identiteit. Hij relateert dit aan de queer geschiedenis en genderrollen van Nederland versus Afrika.

De deelvraag die *de voor- en nadelen onderzocht van de spoken word activiteiten en community, specifiek betreffende de invloed ervan op het vergroten en/of verrijken van de ervaren culturele identiteit* werd ook beantwoord in de vragenlijsten en de interviews.

De spoken word community (en het gevoel van belonging tot een sociale groep dat het biedt), het schrijven, het performen en het luisteren van en naar spoken word hebben allen een positieve invloed op zowel de mentale gezondheid als het vergroten en/of verrijken van de culturele identiteit bij de biculturele jongeren.

Eén van de voordelen van spoken word, zo benoemden meerdere respondenten, is het onderdeel zijn van de community. Deze wordt beschreven als divers, liefdevol, respectvol, veilig en accepterend. De jongeren voelen zich thuis, veilig en geaccepteerd en beschrijven dit vaak als een gevoel van “belonging”, wat veel van hen daarvoor misten.

Ook wordt er benadrukt dat ze het fijn vinden dat er veel andere biculturele artiesten in de community zijn waar ze mee kunnen verbinden. Dit alles kan bijdragen aan een positiever zelfbeeld en het verrijken van de ervaren culturele identiteit.

In ieder interview werd het openlijk bespreken van racisme in spoken word voordrachten genoemd. Eén respondent gaf aan dat dit kan aanzetten tot taboedoorbrekende gesprekken over dit onderwerp.

Nadelen van de spoken word activiteiten die werden benoemd waren dat de kunstvorm soms zijn rauwheid, authenticiteit en activistische vorm verliest doordat het populairder en commerciëler aan het worden is. Ook vond een respondent dat vaak dezelfde bekende artiesten worden gevraagd om te performen en dat dit kansen voor anderen wegneemt.

Een andere respondent vond dat er soms over te persoonlijke en pijnlijke trauma's worden gedeeld, waar vervolgens niet aan gewerkt wordt en men ook niet de kans krijgt om feedback te geven.

Ten slotte vindt men dat er nog te weinig gelegenheden en overheidssubsidies zijn voor spoken word vergeleken met andere kunstvormen, evenals dat er te weinig samenwerking plaatsvindt met deze kunstvormen.

Als antwoord op de hoofdvraag *“Aan welke voorwaarden moeten spoken word activiteiten bij biculturele jongeren voldoen zodat ze de ervaren culturele identiteit kunnen vergroten en/of verrijken?”* gaven de respondenten twee categorieën voorwaarden.

De individuele aspecten waren onderzoek doen naar en reflecteren op zichzelf, identiteit en cultuur; teksten en voordrachten baseren op eigen ervaringen; zich vragend opstellen en dus een oordeel uitstellen; open, authentiek en eerlijk zijn en het gebruiken van spoken word als vorm van activisme.

De community gerelateerde voorwaarden waren veiligheid; respect, liefde en steun bieden en ontvangen en de diversiteit in culturele achtergronden.

8.2 Discussie

In de discussie wordt terug- en vooruitgeblikt ten opzichte van scriptieonderzoek.

8.2.1 Sterkten

De studentonderzoeker begon de scriptiefase met literatuuronderzoek. Dit is voorspoedig en volgens een logische volgorde gedaan.

Ook is er gekozen voor zowel vragenlijsten als semigestructureerde interviews voor de respondenten, zodat er in een korte periode zo veel mogelijk informatie vergaard zou worden over de spoken word activiteiten en de community, evenals de invloed ervan op het vergroten en/of verrijken van de ervaren culturele identiteit. De resultaten van de vragenlijsten waren waardevol en hebben in combinatie met het literatuuronderzoek een zeer effectieve basis gelegd voor de interviews, die bestonden uit diverse, geïndividualiseerde open vragen. Hierdoor ging de studentonderzoeker ieder interview goed voorbereid in. Dit zorgde ervoor dat de deelnemers zich serieus genomen voelden, uitgebreide en genuanceerde responses boden en duidelijke antwoorden gaven aan de deelvragen van het onderzoek. De keuze voor zes respondenten was hier juist. Bij vijf of minder interviews was er allicht te weinig (diversiteit aan) ervaringen, inzichten, meningen en data van de doelgroep verzameld.

Bovendien legden de resultaten van zowel het expertinterview als de interviews met de biculturele jongeren een belangrijke basis voor het ontwikkelen van het beroepsproduct.

Tijdens de Ideatiefase is regelmatig feedback ontvangen van zowel de opdrachtgever als de scriptiebegeleider omtrent literatuuronderzoek, bronnen, het vormgeven van de vragenlijsten en het voorbereiden van de semigestructureerde interviews. Ook heeft de scriptiebegeleider tips en advies gegeven over manieren om de interviews te transcriberen, analyseren en verwerken in de lopende tekst.

Een andere sterkte van dit onderzoek was dat de studentonderzoeker zelf van biculturele afkomst is en zelf deel uitmaakt van de spoken word community. Dit leverde twee voordelen op. Ten eerste had hij toegang tot zijn netwerk en verschillende spoken word platforms om respondenten te kunnen benaderen. Ten tweede zorgden zijn biculturele afkomst en kennis van spoken word, waaronder jargon, ervoor dat de respondenten zich begrepen voelden en open en eerlijk antwoordden.

De wensen van de heer Arnold zijn als grondslag gebruikt bij het ontwerpen van het beroepsproduct, in combinatie met de vergaarde data uit het literatuuronderzoek en de interviews met de biculturele jongeren. De heer Arnold maakte duidelijk dat hij graag een beroepsproduct wilt dat ingezet kan worden voor een presentatie. Daarom heeft de studentonderzoeker gekozen om een PowerPointpresentatie te maken.

8.2.2 Zwakten

Er is niet vanaf het begin van het literatuuronderzoek gewerkt aan de bijhorende methode omschrijving, waardoor er achteraf in de eindfase extra tijd kwijt was aan het beschrijven van het proces van bronnenwerving.

De studentonderzoeker heeft daarentegen onderschat hoe lastig het kan zijn om in een

korte periode zes interviews met verschillende respondenten in te plannen. Als de studentonderzoeker één of twee maanden eerder was begonnen met het vinden van respondenten had hij meer tijd kunnen nemen voor de eindfase van zijn scriptie. Het was echter hoogstwaarschijnlijk niet mogelijk om veel meer dan tien interviews af te nemen.

8.2.3 Validiteit en betrouwbaarheid

Een oplossing om alsnog extra data te verzamelen was geweest om meer personen binnen de doelgroep vragenlijsten met open vragen in te laten vullen. Dit had de studentonderzoeker weinig extra tijd gekost, maar wel veel nieuwe data kunnen opleveren en hierdoor de betrouwbaarheid van het onderzoek kunnen verhogen. Waar dit onderzoek verder wellicht verbetering in had kunnen zien is de hoeveelheid en representatie van stakeholders. Er heeft slechts één expertinterview plaatsgevonden. De eisen, wensen en behoeften van deze stakeholder waren duidelijk, doordacht en pragmatisch, echter had de studentonderzoeker allicht door meer expertinterviews af te nemen nog meer inzichten en perspectieven kunnen meenemen voor zijn beroepsproduct. Mogelijk zijn er hier kansen laten vallen omtrent het formuleren van de aanbevelingen en het product. Dit had de validiteit van het onderzoek kunnen verhogen.

8.2.4 Aanbevelingen voor de praktijk

Voor de onderwijssector is verwezen naar verschillende bestaande organisaties met gastsprekers en videofilmjes welke ingezet kunnen worden in de lespraktijk. Ook is een aanbeveling om leerkrachten en docenten van het basis- en voortgezet onderwijs en ROC's in de initiële opleiding en nascholingscursussen te scholen in de voordelen, inhoud en vorm van spoken word. Ook leren ze hoe ze het kunnen inzetten om de culturele identiteit van de leerlingen te vergroten. Dit kan gekoppeld worden aan de kerndoelen van de vakken taal, Nederlands, maatschappijleer, burgerschap, geestelijke stromingen, levensbeschouwelijke vorming en kunstvakken.

8.2.5 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Ook zijn er aanbevelingen voor de wetenschap. Deze omvatten om meer en breder onderzoek te doen naar de culturele identiteit bij biculturele spoken word artiesten. Dit is gewenst op de volgende gebieden: hoe de verschillende aspecten van identiteit (ras, etniciteit, cultuur, gender, seksualiteit etc.) invloed op elkaar hebben; welke kansrijke mogelijkheden er zijn om biculturele jongeren te stimuleren tot spoken word activiteiten; op welke wijze spoken word de mentale gezondheid van biculturele jongeren in bredere zin kan verbeteren; hoe de spoken word activiteiten invloed hebben op de ervaren culturele identiteit bij leeftijdsgroepen waar geen onderzoek naar gedaan is (onder 18 en boven de 30 jaar).

Bronnenlijst

- Ada, A.F., Campoy, F.I., & Zubizarreta, R. (2004). *Authors in the classroom: A transformative education process*. Prentice Hall.
- Adriaanse, M., Veling, W., Doreleijers, T., & Domburgh, L. van. (2014). The link between ethnicity, social disadvantage and mental health problems in a school-based multiethnic sample of children in the Netherlands. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 23, 1103-1113.
- Adriaanse, M., van Domburgh, L., Zwirs, B., Doreleijers, T., & Veling, W. (2015). School-based screening for psychiatric disorders in Moroccan-Dutch youth. *Child & Adolescent Psychiatry & Mental Health*, 9, 1-13. doi: 10.1186/s13034-015-0045-8
- Adriaanse, M., Doreleijers, T., van Domburgh, L., & Veling, W. (2016). Factors associated with psychiatric symptoms and psychiatric disorders in ethnic minority youth. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 25, 1067-1079. doi:10.1007/s00787-016-0829-2
- Alim, H. S. (2011). Global Ill-Literacies. *Review of Research in Education*, 35(1), 120–146. <https://doi.org/10.3102/0091732x10383208>
- Alred, G., Byram, M., & Fleming, M. J. (2002). Intercultural Experience and Education. In *Multilingual Matters eBooks*. <https://doi.org/10.21832/9781853596087>
- American Psychiatric Association. (2022). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Text Revision Dsm-5-tr* (5de editie). Amer Psychiatric Pub Inc.
- Baarda, D. B., Kalmijn, M., & Goede, M. P. M. (2015). *Basisboek enquêteren: handleiding voor het maken van een vragenlijst en het voorbereiden en afnemen van enquêtes*.
- Baarda, B., & Van Der Hulst, M. (2021). *Basisboek Interviewen: handleiding voor het voorbereiden en afnemen van interviews*.

- Barack, L. (2019, 20 februari). Spoken word poetry raises student voice, literacy and confidence. *K-12 Dive*. Geraadpleegd op 17 februari 2023, van <https://www.k12dive.com>
- Bellaart, H., Van Dongen, S., & Wróblewska, A. (2017). *Emotionele problematiek bij Turks-Nederlandse meiden*. Utrecht: Kennisplatform Integratie & Samenleving.
- Birukou, A., Blanzieri, E., Giorgini, P., & Giunchiglia, F. (2013). A Formal Definition of Culture. In *Springer eBooks* (pp. 1–26). https://doi.org/10.1007/978-94-007-5574-1_1
- Boon, A. E., de Haan, A. M., & de Boer, S. B. (2010). Verschillen in etnische achtergrond van forensische en reguliere jeugd-ggz-cliënten. *Kind en adolescent*, 31, 16-28.
- Boon, A., de Haan, A., de Boer, S., & Isitman, N. (2012). Het bereik van de Jeugd-GGZ voor jongeren van niet-Nederlandse herkomst: de toegevoegde waarde van een instelling voor interculturele psychiatrie voor jeugd en gezin. *Epidemiologisch Bulletin*, 47, 20-26.
- Brown, A., & Otuteye, M. (2018). The Bread Loaf School of English Toolkit for Teaching Spoken Word & Slam Poetry. NanoPDF. <https://nanopdf.com/download/teaching-slam-poetry-pdf>
- Canagarajah, S. (2012). *Translingual practice: Global Englishes and cosmopolitan relations*. Routledge.
- Cartwright, M. (2023). The Printing Revolution in Renaissance Europe. *World History Encyclopedia*. <https://www.worldhistory.org/article/1632/the-printing-revolution-in-renaissance-europe/>
- Chepp, V. (2014). *Speaking Truth to Power: Spoken Word Poetry as Political Engagement among Young Adults in the Millennial Age*. <https://drum.lib.umd.edu/handle/1903/15323>

Chepp, V. (2022). *Speaking Truths: Young Adults, Identity, and Spoken Word Activism*. Rutgers University Press.

Claassen, E. (2021, juli). Vier woordkunstenaars over de opkomst van spoken word in Brabant. *Mestmag*. Geraadpleegd op 27 februari 2023, van <https://www.mestmag.nl/>

Cristian. (2020, 10 oktober). Een holistische kijk op de gezondheid | Visie, Leefwijze. *Nirvida*. <https://nirvida.com/een-holistische-kijk-op-de-gezondheid/>

Cummins, J., & Early, M. (2011). Identity texts: The collaborative creation of power in multilingual schools. Trentham Books Ltd.

Davis, C. (2018). Writing the Self: Slam Poetry, Youth Identity, and Critical Poetic Inquiry. *Art/research international*, 3(1), 90–113. <https://doi.org/10.18432/ari29251>

De Lange, R., Schuman, H., & Montessori, N. M. (2016). *Praktijkgericht onderzoek voor reflectieve professionals*. Maklu.

Doumerc, E. (2004). Jamaica's first dub poets: Early Jamaican deejaying as a form of oral poetry. *Kunapipi*, 26(1), 13. <https://ro.uow.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1392&context=kunapipi>

Duff, P. (2018). Case study research in applied linguistics. Routledge.

Exploring culture and identity through spoken word in Canada Water / Canada Water. (2023). Canada Water. Geraadpleegd op 26 maart 2023, van <https://www.canadawater.co.uk/exploring-culture-and-identity-through-spoken-word-canada-water>

- Eleveld, M. (1996). The Spoken Word Revolution: Slam, Hip Hop & the Poetry of a New Generation,
- Harrison, J. K., & Van Viegen, S. (2021). Spoken Word Poetry with Multilingual Youth from Refugee Backgrounds. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 65(1), 75–84. <https://doi.org/10.1002/jaal.1178>
- Hofmann, F. H., Sperth, M., & Holm-Hadulla, R. M. (2015b). Methods and effects of integrative counseling and short-term psychotherapy for students. *Mental Health & Prevention*, 3(1–2), 57–65. <https://doi.org/10.1016/j.mhp.2015.04.005>
- Holliday, A. (2010). Complexity in cultural identity. *Language and Intercultural Communication*, 10(2), 165–177. <https://doi.org/10.1080/14708470903267384>
- Hulan, R. (2008d). *Aboriginal Oral Traditions: Theory, Practice, Ethics*. Fernwood Publishing.
- Ideo, & Ideo.Org. (2015). *Field Guide to Human-Centered Design*.
- Ivanova, R. P. (2019). Using “where I’m from” poems to welcome internationalESLstudents into U.S. academic culture. *TESOL Journal*. <https://doi.org/10.1002/tesj.399>
- Jones, K., & Curwood, J. S. (2020). Tell the Story, Speak the Truth: Creating a Third Space Through Spoken Word Poetry. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 64(3), 281–289. <https://doi.org/10.1002/jaal.1080>
- Low, B. (2011). *Slam school: Learning through conflict in the hip- hop and spoken word classroom*. Stanford University Press.

- Okoye, C., & Okoye-Ugwu, S. (2021). From minstrelsy to the spoken word poet: Oral tradition and postcolonial Nigeria. *Cogent Arts & Humanities*, 8(1).
<https://doi.org/10.1080/23311983.2021.1933306>
- Pahl, K., & Rowsell, J. (2019). *Artifactual literacies: Every object tells a story*. Teachers College Press.
- Parra, M. E. G. (2021). Strengthening Writing Voices and Identities: Creative Writing, Digital Tools and Artmaking for Spanish Heritage Courses. *Languages*, 6(3), 117.
<https://doi.org/10.3390/languages6030117>
- Poetry Foundation. (2018, 17 april). *Of Two Languages by Dannie Abse | Interview with a Policeman by Ai*. Poetry Magazine.
<https://www.poetryfoundation.org/poetrymagazine/browse?contentId=36846>
- Plas, R. (2020). Analyse : Nederland systemisch racistisch? *Bestuurskundige Berichten*, 35(2), 14–15.
https://www.narcis.nl/publication/RecordID/oai%3Ascholarlypublications.universiteitleiden.nl%3Aitem_3212611
- Rothbaum, B. O., Meadows, E. A., Resick, P., & Foy, D. W. (2000). Cognitive-behavioral therapy. In E. B. Foa, T. M. Keane, & M. J. Friedman (Eds.), *Effective treatments for PTSD: Practice guidelines from the International Society for Traumatic Stress Studies* (pp. 320–325). The Guilford Press.
- Seltzer, K. (2020). “My English Is Its Own Rule”: Voicing a Translingual Sensibility through Poetry. *Journal of Language Identity and Education*, 19(5), 297–311.
<https://doi.org/10.1080/15348458.2019.1656535>
- Søvik, K. (2020, 10 augustus). NDLA. NDLA. Geraadpleegd op 15 februari 2023, van
<https://ndla.no/en/>

Stewart, C. (2018, oktober). Art of the Sufis. *The Met's Heilbrunn Timeline of Art History*.

Geraadpleegd op 9 april 2023, van

https://www.metmuseum.org/toah/hd/sufi/hd_sufi.htm

The Black Arts Movement. (n.d.). *The Black Arts Movement | Poetry Foundation*. Poetry

Foundation. Geraadpleegd op 28 maart 2023, van

<https://www.poetryfoundation.org/collections/148936/an-introduction-to-the-black-arts-movement>

Umeh, O. (1991). Poetry and social reality: The Nigerian experience. Benamax

Publishers. Okoye & Okoye-Ugwu, Cogent Arts & Humanities (2021), 8: 1933306

<https://doi.org/10.1080/23311983.2021.1933306> Page 14 of 15

Verhulp, E. E. (2014). *Mental health service use for adolescents' internalizing problems: A*

comparison between four ethnic groups in the Netherlands. Utrecht: University

Publishers.

Willhalm, S. (2022, 10 juni). Poetry in the digital age - INSL. *INSL*.

<https://lyricology.org/poetry-in-the-digital-age/>

Bijlagen

Bijlage 1: Ingevulde vragenlijsten vooronderzoek

Ingevulde vragenlijst #1

Ervaringen van biculturele jongeren met (holistische) therapie

Fijn dat je deze vragenlijst voor ons wil invullen. Door jouw hulp kunnen we meer inzicht krijgen over de invloed van biculturele afkomst bij jongeren, hoe dit invloed heeft op de gezondheid en hoe traditionele, danwel holistische therapie hier een rol in heeft kunnen spelen. De antwoorden blijven anoniem, dus je kan eerlijk antwoord geven. Het invullen van deze vragenlijst zal ongeveer 5 tot 10 minuten duren.

1. Zou je zeggen dat je bi- of multiculturele afkomst invloed heeft (gehad) op je fysieke, mentale, emotionele en/of spirituele gezondheid? Zo ja, hoe heeft het invloed gehad?

Ja, ik heb een multiculturele afkomst. Zo heb ik een Aziatische afkomst, we zijn heel open opgevoed. Wekelijks bijeenkomsten en een grote familie. Dat komt meer doordat er sprake is van saamhorigheid.

2. Zo ja, zou je je (oude) klachten kunnen beschrijven en hoe ze zijn voortgekomen uit je bi- of multiculturele afkomst?

Ik denk niet perse, ik denk onterechte bescheidenheid. Wel dat m'n oma erg hard was voor haarzelf, ik denk dat de oorlog in Indonesië heeft bij gedragen aan de hardheid en minder zelfcompassie.

3. Heb je weleens traditionele therapie geprobeerd om met deze klachten om te gaan?

Ja, meer het niet gebruik maken van je talenten. En als gevolg daarvan toch naar mijn mening vrij snel de kant van de labels en DSM opgeduwd.

4. Vond je dat er iets ontbrak aan deze therapie? En zo ja, wat voor een aanpassingen en/of toevoegingen qua holistische therapie (even googelen als je niet weet wat dit is) zouden het volgens jou beter maken?

- Ik denk wel dat therapieën in de specialistische GGZ niet gericht is op omgaan met hoogbegaafdheid en minder gericht is op het bewustzijn. En wat heeft de ziel nodig.

5. Heb je zelf al vormen en/of aspecten van holistische therapie gevolgd die je geholpen hebben? Zo ja, welke waren dit?

Nee nog niet, wel een keer bloesemtherapie geprobeerd. Dit heeft niet echt geholpen naar mijn mening.

Ingevulde vragenlijst #2

Ervaringen van biculturele jongeren met (holistische) therapie

Fijn dat je deze vragenlijst voor ons wil invullen. Door jouw hulp kunnen we meer inzicht krijgen over de invloed van biculturele afkomst bij jongeren, hoe dit invloed heeft op de gezondheid en hoe traditionele, danwel holistische therapie hier een rol in heeft kunnen spelen. De antwoorden blijven anoniem, dus je kan eerlijk antwoord geven. Het invullen van deze vragenlijst zal ongeveer 5 tot 10 minuten duren.

1. Zou je zeggen dat je bi- of multiculturele afkomst invloed heeft (gehad) op je fysieke, mentale, emotionele en/of spirituele gezondheid? Zo ja, hoe heeft het invloed gehad?

Ja ik denk dat bi zijn en multicultureel zeker invloed hebben gehad in mijn mentale en emotionele gezondheid. Ik merk dat ik me altijd samen heb gevoeld. Ik ben zelf opgegroeid in een gezin die erg open stond voor meerdere culturen en liefdes relaties. En heb me hierin dan ook altijd ondersteund gevoelt. Ik denk dat ik gelukkiger ben door wie ik ben omdat het me verbind met zoveel meer mensen.

2. Zo ja, zou je je (oude) klachten kunnen beschrijven en hoe ze zijn voortgekomen uit je bi- of multiculturele afkomst?

Ik heb vrij weinig klachten ervaren aan bi- of multicultureel zijn. Het is altijd iets geweest waar ik trots op kon zijn als ik me bevond in groepen in mijn omgeving. Ik merkte wel dat ik verdrietig kon worden door berichten die ik dan online las of die in het nieuws kwamen die een heel ander beeld schepte.

3. Heb je weleens traditionele therapie geprobeerd om met deze klachten om te gaan?

Ik ben naar therapie gegaan maar niet voor deze onderwerpen de klachten lagen ergens anders.

4. Vond je dat er iets ontbrak aan deze therapie? En zo ja, wat voor een aanpassingen en/of toevoegingen qua holistische therapie (even googelen als je niet weet wat dit is) zouden het volgens jou beter maken?

In de therapie die ik kreeg miste ik de menselijke oog. Ik zag veel mensen die meteen naar diagnoses graaide en daarmee mij vergeten. Na zelf meer te leren over therapie heb ik passender hulp kunnen vinden in de spirituele wereld. Waar het niet gaat om je diagnose maar om mij als persoon met mijn eigen ervaringen.

5. Heb je zelf al vormen en/of aspecten van holistische therapie gevolgd die je geholpen hebben? Zo ja, welke waren dit?

Vormen zijn zweethutten, homeopatische korreltjes, mediteren, estedic dance en nog veel meer.

Ingevulde vragenlijst #3

Ervaringen van biculturele jongeren met (holistische) therapie

Fijn dat je deze vragenlijst voor ons wil invullen. Door jouw hulp kunnen we meer inzicht krijgen over de invloed van biculturele afkomst bij jongeren, hoe dit invloed heeft op de gezondheid en hoe traditionele, danwel holistische therapie hier een rol in heeft kunnen spelen. De antwoorden blijven anoniem, dus je kan eerlijk antwoord geven. Het invullen van deze vragenlijst zal ongeveer 5 tot 10 minuten duren.

1. Zou je zeggen dat je bi- of multiculturele afkomst invloed heeft (gehad) op je fysieke, mentale, emotionele en/of spirituele gezondheid? Zo ja, hoe heeft het invloed gehad?

Ja, ik zou zeggen van wel. Ik heb vaak het gevoel gehad dat ik nergens echt bij hoorde. Dat heeft natuurlijke meerdere oorzaken, maar ik denk zeker ook dat mijn biculturele afkomst daar één van is. Omdat ik tussen twee werelden in zit heb ik mij nooit helemaal verbonden gevoeld met of de Nederlandse of de Turkse cultuur. Er zullen zeker meer Nederlandse en Turkse mensen zijn die zich niet in elk aspect van hun cultuur kunnen vinden dus ik weet ook dat dit op zich niet vreemd is. Toch heb ik regelmatig gemerkt dat ik te verwesterd ben voor de Turkse gemeenschap en juist weer te buitenlands voor Nederlanders. Door slechte ervaringen met beide kanten ben ik huiverig om nieuwe vrienden te maken.

Omdat ik ook wel eens racistische opmerkingen naar me toe heb gekregen voel ik mij sinds jonge leeftijd al cynisch tegenover de mensheid in het algemeen.

2. Zo ja, zou je je (oude) klachten kunnen beschrijven en hoe ze zijn voortgekomen uit je bi- of multiculturele afkomst?

Mijn klachten zijn vooral dat ik mij alleen en onbegrepen voel. Dit hangt ook samen met mijn depressie en hechtingsproblematiek dus ik kan niet zeggen dat ze helemaal zijn voortgekomen uit mijn biculturele afkomst. Als kind hebben mijn ouders mij geprobeerd Turks-traditioneel op te voeden. Ik heb mij daar zelf altijd een beetje tegen verzet en mede daardoor zijn mijn ouders met de jaren ook iets coulanter geworden. Toch blijven veel dingen onbespreekbaar waardoor ik emotioneel een grote afstand voel tussen mijzelf en mijn ouders.

3. Heb je weleens traditionele therapie geprobeerd om met deze klachten om te gaan?

Ja, ik heb therapie gevolgd bij een praktijkondersteuner GGZ.

4. Vond je dat er iets ontbrak aan deze therapie? En zo ja, wat voor een aanpassingen en/of toevoegingen qua holistische therapie (even googelen als je niet weet wat dit is) zouden het volgens jou beter maken?

Ik merkte dat de therapie erg gefocust was op het zoeken naar praktische oplossingen voor mijn problemen. Aan de ene kant vond ik het fijn dat ik heel concreet wist wat voor aanpassingen ik kon maken in mijn leven. Aan de andere kant betekent weten wat je "hoort" te doen niet altijd dat dit ook gaat lukken. Ik viel na verloop van tijd weer terug op mijn oude gewoontes. Wat mij aanspreekt aan holistische therapie is dat jij niet behandeld wordt op basis van losse klachten, maar als geheel en complex persoon. Omdat ik zelf ook een persoon ben die heel erg in mijn hoofd leeft en in gedachten kan blijven hangen, denk ik dat er baat bij zou hebben om een therapie te volgen die ook gericht is op het lichaam en energie.

5. Heb je zelf al vormen en/of aspecten van holistische therapie gevolgd die je geholpen hebben? Zo ja, welke waren dit?

Nee, ik heb zelf geen holistische therapie gevolgd.

Bijlage 2 Overzicht Respondenten Hoofdonderzoek

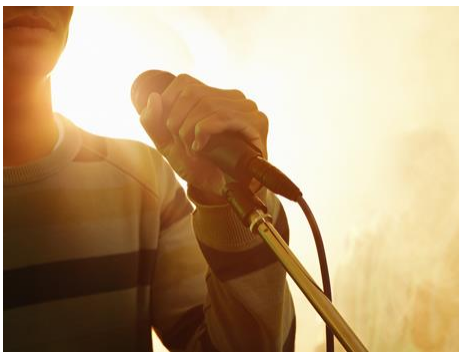
	Gender	Etniciteiten
Respondent #1	Vrouw	Nederlands en Tunesisch
Respondent #2	Vrouw	Nederlands en Curacaos
Respondent #3	Vrouw	Nederlands en Arubaans
Respondent #4	Vrouw	Nederlands en Surinaams
Respondent #5	Man	Nederlands en Nigeriaans
Respondent #6	Vrouw	Nederlands en Maleisisch/Chinees

Bijlage 3: Ingevulde Vragenlijsten Hoofdonderzoek

Ingevulde Vragenlijst #1

Welke invloed heeft spoken word op jouw culturele identiteit?

Fijn dat je deze vragenlijst voor ons wil invullen. Door jouw hulp kunnen we meer inzicht krijgen over de invloed van spoken word op de ervaren culturele identiteit van biculturele jongeren zoals jij. De antwoorden blijven anoniem, dus je kan eerlijk antwoord geven. Het invullen van deze vragenlijst zal ongeveer 10 tot 15 minuten duren.

Wat moet je doen?

Lees de vragen goed en vervang de 0 met een x voor de gesloten vragen. **Let op:** je mag maar één antwoord kiezen hierbij. Voor de open vragen mag je in één of meerdere zinnen je antwoord typen.

Graag de ingevulde vragenlijst terugmailen naar dele_aladin@hotmail.com.

Begrippenlijst

Spoken word: Een literaire kunstvorm waarbij poëzie op een podium op theatrale wijze wordt voorgedragen.

Exclusiviteit: Gaat over wie geaccepteerd wordt, ergens aan mee mag doen, wie mag meepraten en wie meebeslist.

Culturele identiteit: Een persoonlijke identificatie en een gevoel van verbondenheid met een cultuur. De mate waarin een persoon zich identificeert met een cultuur is te zien op gedragsmatig, communicatief, psychologisch en sociologisch gebied

Bicultureel persoon: Een individu die behoort tot twee culturen of etnische afkomsten. Dit kan bijvoorbeeld door een combinatie van de etnische afkomst en de cultuur waarin geleefd wordt, of door twee verschillende etnische afkomsten te hebben door familie.

Huidige spoken word activiteiten

De volgende vragen gaan over de huidige (vormen van) spoken word activiteiten waar je deel aan neemt.

Sinds wanneer doe je aan spoken word voordracht?

Sinds 2018.

Sinds wanneer bezoek je spoken word voordrachten?

Sinds 2018.

Vraag	Nooit	1-3 keer per jaar	4-6 keer per jaar	Maandelijks	Wekelijks
Ik doe mee aan trajecten voor talentontwikkeling op het gebied van spoken word.	0	■	0	0	0
Ik perform spoken word op poetryslams of in de context van wedstrijden.	■	0	0	0	0
Ik perform spoken word in cafés.	0	■	0	0	0
Ik perform spoken word in kleine gezelschappen.	0	0	■	0	0
Ik perform spoken word op straat.	■	0	0	0	0
Ik post mijn spoken word performances online.	■	0	0	0	0
Ik perform in het Nederlands.	0	0	0	0	■

Ik perform in een andere taal, namelijk	0	0	0	0	0
Ik schrijf spoken word voor stichtingen, bedrijven of organisaties.	0	0	0	0	0
Vraag	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
Mijn spoken word gaat over mijn zelfbeeld.	0	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over mijn culturen.	0	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over het gevoel van erbij horen.	0	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over taal en taalverschillen.	0	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over beleving van economische status (rijkdom/armoede).	0	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over mijn landen van herkomst.	0	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over identiteit.	0	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over uiterlijke verschillen.	0	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over sociale ongelijkheid.	0	0	0	0	0

Mijn spoken word gaat over mijn mentale gezondheid.	0	0	0	█	0
Mijn spoken word gaat over beleving van sociaaleconomische status (rijkdom/armoede).	0	█	0	0	0
Mijn spoken word gaat over genderrollen- en normen.	█	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over seksualiteit.	0	█	0	0	0
Mijn spoken word gaat over gehoord worden.	0	0	0	█	0

Vraag	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
Mijn spoken word gaat over racisme, discriminatie en andere vormen van uitsluiting, of anders, namelijk ...	0	0	0	1	0

Beschrijf in eigen woorden hoe je spoken word activiteiten er uit zien.

- Gevraagd worden om op te treden door verschillende stichtingen;
- Via-via een opdracht krijgen voor een stuk/performance;
- Zo veel mogelijk open mics mogelijkheden pakken als ik tijd en energie heb;
- Bij performances van vrienden en bekenden kijken;
- Feedback geven op spoken word stukken van bekenden en vrienden die mij daarvoor benaderen;
- Schrijven wanneer ik geïnspireerd ben (vaak willekeurige momenten).

Wat betekent spoken word voor jou?

Spoken word betekent voor mij:

- **Activisme.** Je stem laten horen voor minorities en onrechtvaardigheid (discriminatie, racisme, armoede, klassisme, neoliberalisme, etc.)
- **Mijn verhaal delen,** op een tijd en in een ruimte waar mijn verhaal/verhalen welkom zijn en/of gehoord moeten worden.

Spoken word community

Voor veel jongeren is de spoken word community een belangrijk aspect van de activiteiten. De volgende vragen gaan hier over, hoe je dit ervaart en hoe het onderdeel uitmaakt van de gehele ervaring.

Vraag	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
-------	--------------------	--------	----------	------	------------------

Ik ben tevreden met mijn spoken word community.	0	0	0	■	0
---	---	---	---	---	---

Ik voel me gehoord in mijn spoken word community.	0	0	0	■	0
---	---	---	---	---	---

Ik voel me niet geaccepteerd in mijn spoken word community.	0	■	0	0	0
---	---	---	---	---	---

Mijn spoken word community draagt bij aan mijn geluksgevoel.	0	0	0	0	■
--	---	---	---	---	---

Vraag	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
--------------	--------------	---------------	-------------	-------------	---------------

Ik voel mij thuis binnen mijn spoken word community.	0	0	0	■	0
--	---	---	---	---	---

De spoken word community waar ik onderdeel van ben is inclusief van aard.	0	0	0	0	■
---	---	---	---	---	---

Ik ben onderdeel van meerdere spoken word communities.	0	0	■	0	0
--	---	---	---	---	---

Hoe zou jij jouw spoken word community omschrijven?

In het kort: open, warm en verwelkomend.

Hoe draagt je spoken word community bij aan je zelfbeeld?

Door het delen van mijn ervaringen/struggles/verhalen op het podium voelt het alsof er minder gewicht op mijn schouders zit en dat maakt het ‘makkelijker’ om die dingen te kunnen verwerken en een plekje te geven.

Hoe voel je je als bicultureel persoon in relatie tot de spoken word community?

Ik voel mij gehoord, gezien en vooral welkom.

Relatie tussen spoken word activiteiten en ervaren culturele identiteit

Spoken word dient voor veel schrijvers als een kunstvorm om jezelf op een artistieke manier te kunnen uitdrukken. Deze vragen gaan specifiek over hoe dit voor jou als bicultureel persoon invloed heeft op je eigen culturele identiteit.

Kan je beschrijven hoe spoken word invloed heeft gehad op jouw persoonlijke culturele identiteit?

Niet alleen heeft spoken word mij geholpen mijn struggles met culturele identiteit te verwoorden, ook het delen van die stukken heeft voor mij wonderen gedaan. Ik heb lang rondgelopen met het gevoel dat ik alleen was in de obstakels waar ik tegenaan liep met mijn culturele achtergrond en identiteit. Nadat ik voor het eerst een stuk voordroeg over die onderwerpen, kwamen er mensen uit het publiek naar mij toe en vertelde dat zij zich (ook) in mijn struggles herkenden. Dat zorgde voor een gevoel van connectie en daarbij ook de realisatie dat mijn ervaringen (met culturele identiteit) van waarde is om te delen. Aan de hand van spoken word heb ik (grote) stappen kunnen maken binnen mijn culturele identiteit: hiermee geef ik mezelf de ruimte binnen de samenleving om te zijn wie ik ben en kan ik mezelf beter relativeren aan anderen.

Kan je de voordelen beschrijven van je spoken word activiteiten ten opzichte van je persoonlijke culturele identiteit?"

Spoken word helpt mij mijn ervaringen met en vragen over mijn culturele identiteit te verwoorden en een plekje te geven.

Kan je de nadelen beschrijven van je spoken word activiteiten ten opzichte van je persoonlijke culturele identiteit?"

Nee, ik kan niet bedenken hoe mijn spoken word activiteiten mijn culturele identiteit benadelen.

Hoe draagt je spoken word *community* bij aan je ervaren culturele identiteit?

Het verwelkomende gevoel dat ik krijg van de/mijn spoken word community zorgt bij mij voor het gevoel dat ik geaccepteerd ben met alle rauwe kantjes van dien. Hiermee krijg ik ook het gevoel dat ik ruimte heb om mijn struggles met culturele identiteit te ervaren, verwoorden, delen en te verwerken. Plus, het zien en horen van performances over hetzelfde onderwerp geeft mij nieuwe inzichten en perspectieven hoe ik er naar kan kijken.

Hoe voel je je als bicultureel persoon in relatie tot de maatschappij?

In een hokje geplaatst; tussen wal en schip; niet welkom en daardoor ook niet thuis.

Wensen en behoeften van spoken word ten op zichten van culturele identiteit

Je hebt verschillende vragen beantwoord nu over je ervaringen met spoken word en hoe deze passie invloed heeft (gehad) op je ervaren culturele identiteit. Hieronder volgen de laatste vragen over wat je wensen en behoeften rondom dit onderwerp zijn.

Vraag	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik zou graag meedoen aan poetryslams en wedstrijden.	0	☐	0	0	0
Ik zou graag meedoen aan trajecten voor talentontwikkeling op het gebied van spoken word.	0	0	0	0	☐
Ik zou graag spoken word events organiseren.	0	0	0	0	☐
Ik zou graag spoken word performances online posten.	0	0	0	0	☐
Ik zou graag meedoen aan een spoken word festival.	0	0	0	0	☐
Ik zou graag een mentor willen hebben voor mijn spoken word.	0	0	0	0	☐
Ik zou graag een mentor willen zijn voor andere spoken word artiesten.	0	0	0	0	☐
Ik zou graag spoken word willen performen in cafés.	0	0	☐	0	0
Ik zou graag spoken word willen performen op straat.	0	0	0	☐	0
Ik zou graag spoken word willen performen in kleine gezelschappen.	0	0	0	☐	0
Ik zou mee willen doen aan een theaterproductie waarin spoken word meespeelt.	0	0	0	0	☐

Wat waren je wensen, behoeften en verwachtingen rondom spoken word als het gaat om de invloed die het zou hebben op je culturele identiteit?

Toen ik begon met schrijven en performen had ik geen benul rondom de invloed die spoken word zou hebben op mij culturele identiteit: ik had er toen nooit bij stilgestaan.

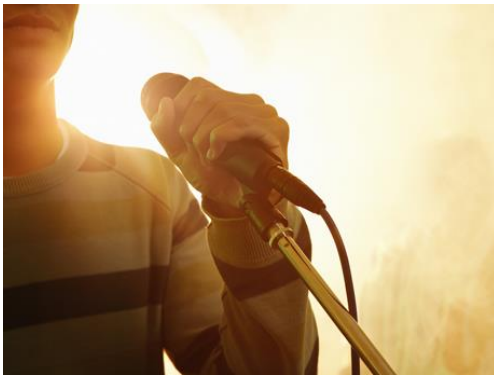
Wat zijn nu je wensen, behoeften en verwachtingen rondom spoken word als het gaat om de invloed die het heeft op je culturele identiteit?

Ik weet het bijna zeker dat spoken word mij zal blijven ondersteunen binnen mijn ontwikkeling met mijn culturele identiteit.

Ingevulde Vragenlijst #2

Welke invloed heeft spoken word op jouw culturele identiteit?

Fijn dat je deze vragenlijst voor ons wil invullen.

Door jouw hulp kunnen we meer inzicht krijgen over de invloed van spoken word op de ervaren culturele identiteit van bi-culturele jongeren zoals jij. De antwoorden blijven anoniem, dus je kan eerlijk antwoord geven. Het invullen van deze vragenlijst zal ongeveer 10 tot 15 minuten duren.

Wat moet je doen?

Lees de vragen goed en vervang de 0 met een x voor de gesloten vragen. **Let op:** je mag maar één antwoord kiezen hierbij. Voor de open vragen mag je in één of meerdere zinnen je antwoord typen.

Graag de ingevulde vragenlijst terugmailen naar dele_aladin@hotmail.com .

Begrippenlijst

Spoken word: Een literaire kunstvorm waarbij poëzie op een podium op theatrale wijze wordt voorgedragen.

Inclusiviteit: Gaat over wie geaccepteerd word, ergens aan mee mag doen, wie mag meepraten en wie meebeslist.

Culturele identiteit: Een persoonlijke identificatie en een gevoel van verbondenheid met een cultuur. De mate waarin een persoon zich identificeert met een cultuur is te zien op gedragsmatig, communicatief, psychologisch en sociologisch gebied

Bi-cultureel persoon: Een individu die behoort tot twee culturen of etnische afkomsten. Dit kan bijvoorbeeld door een combinatie van de etnische afkomst en de cultuur waarin geleefd wordt, of door twee verschillende etnische afkomsten te hebben door familie.

Huidige spoken word activiteiten

De volgende vragen gaan over de huidige (vormen van) spoken word activiteiten waar je deel aan neemt.

“Sinds wanneer doe je aan spoken word voordracht?”

2018

“Sinds wanneer bezoek je spoken word voordrachten?”

2015

Vraag	Nooit	1-3 keer per jaar	4-6 keer per jaar	Maandelijks	Wekelijks
Ik doe mee aan trajecten voor talentontwikkeling op het gebied van spoken word.	0	X	0	0	0
Ik perform spoken word op poetryslams of in de context van wedstrijden.	0	X (1x gedaan)	0	0	0
Ik perform spoken word in cafés.	0	X	0	0	0
Ik perform spoken word in kleine gezelschappen.	0	X	0	0	0
Ik perform spoken word op straat.	X	0	0	0	0
Ik post mijn spoken word performances online.	0	X	0	0	0
Ik perform in het Nederlands.	0	X	0	0	0
Ik perform in een andere taal, namelijk ENGELS	0	X	0	0	0
Ik schrijf spoken word voor stichtingen, bedrijven of organisaties.	0	0	0	X	0
Vraag	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
Mijn spoken word gaat over mijn zelfbeeld.	0	0	0	X	0

Mijn spoken word gaat over mijn culturen.	0	0	X	0	0
Mijn spoken word gaat over het gevoel van erbij horen.	0	0	X	0	0
Mijn spoken word gaat over taal en taalverschillen.	X	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over beleving van economische status (rijkdom/armoede).	0	X	0	0	0
Mijn spoken word gaat over mijn landen van herkomst.	0	X	0	0	0
Mijn spoken word gaat over identiteit.	0	0	0	X	0
Mijn spoken word gaat over uiterlijke verschillen.	X	0	0	0	0
Mijn spoken word gaat over sociale ongelijkheid.	0	0	X	0	0
Mijn spoken word gaat over mijn mentale gezondheid.	0	0	0	X	0
Mijn spoken word gaat over beleving van sociaaleconomische status (rijkdom/armoede).	0	0	X	0	0

Mijn spoken word gaat over genderrollen- en normen.	0	0	X	0	0
Mijn spoken word gaat over seksualiteit.	0	0	X	0	0
Mijn spoken word gaat over gehoord worden.	0	0	X	0	0

Vraag	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
Mijn spoken word gaat over racisme, discriminatie en andere vormen van uitsluiting, of anders, namelijk ...	0	0	X	0	0

Beschrijf in eigen woorden hoe je spoken word activiteiten er uit zien.

- In opdracht voor organisaties, instellingen en bedrijven
- Inspreken van commercials
- Ontwikkelingstrajecten bij Poetrycircle, Slow Writing Lab (Letterenfonds)
- Eigen werk maken en naar buiten brengen
- Performen bij bekende en minder bekende spoken word podia
- Samenwerken met andere artiesten/kunstenaren

Wat betekent spoken word voor jou?

- Expressie, het kunnen uitspreken van gedachtes, gevoelens
- Community (of likeminded people)
- Een droom verwezenlijken door mijn dagen te vullen met creativiteit en plezier

Spoken word community

Voor veel jongeren is de spoken word community een belangrijk aspect van de activiteiten. De volgende vragen gaan hier over, hoe je dit ervaart en hoe het onderdeel uitmaakt van de gehele ervaring.

Vraag	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik ben tevreden met mijn spoken word community.	0	0	0	X	0

Ik voel me gehoord in mijn spoken word community.	0	0	X	0	0
---	---	---	---	---	---

Ik voel me niet geaccepteerd in mijn spoken word community.	X	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---

Mijn spoken word community draagt bij aan mijn geluksgevoel.	0	0	X	0	0
--	---	---	---	---	---

Vraag	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
-------	-------	--------	------	------	--------

Ik voel mij thuis binnen mijn spoken word community.	0	0	X	0	0
De spoken word community waar ik onderdeel van ben is inclusief van aard.	0	0	X	0	0
Ik ben onderdeel van meerdere spoken word communities.	0	0	X	0	0

Hoe zou jij jouw spoken word community omschrijven?

Allereerst is er niet zo iets voor mij als “MIJN” community, er zijn meerdere communities door het land waar ik mij in beweeg, op sommige plekken voel ik mij meer thuis dan op andere plekken. Maar in het algemeen vind ik het fijn om omringd te zijn met creatieve, liefdevolle mensen en dat vind ik wel in de spoken word scene.

Hoe draagt je spoken word community bij aan je zelfbeeld?

Het is fijn om gehoord en gezien te worden en het is fijn om in contact met mensen te staan die enigszins dezelfde interesses hebben.

Hoe voel je je als bicultureel persoon in relatie tot de spoken word community?

Er is voor mij geen relatie tussen de culturen die ik bij mij draag en de spoken word communities in Nederland.

Relatie tussen spoken word activiteiten en ervaren culturele identiteit

Spoken word dient voor veel schrijvers als een kunstvorm om jezelf op een artistieke manier te kunnen uitdrukken. Deze vragen gaan specifiek over hoe dit voor jou als bicultureel persoon invloed heeft op je eigen culturele identiteit.

Kan je beschrijven hoe spoken word invloed heeft gehad op jouw persoonlijke culturele identiteit?

Ik ben veel en vaak als maker en als mens bezig met hoe ik mezelf verhoud tegenover maatschappelijke kwesties. Daarnaast ben ik door mijn werk veel vaker nog onderzoekend in de breedste zin van het woord. Door de community krijg ik regelmatig inspiratie of wordt mijn nieuwsgierigheid gewekt waardoor ik groei, ontwikkel en mijzelf steeds beter leer kennen.

Kan je de voordelen beschrijven van je spoken word activiteiten ten opzichte van je persoonlijke culturele identiteit?"

Door het schrijven/maken/perfomen houd ik mijzelf steeds een spiegel voor. Deze spiegel kan zorgen voor confrontatie, verwarring, vraagtekens maar ook bevestiging, zelfvertrouwen en (zelf)kennis.

Kan je de nadelen beschrijven van je spoken word activiteiten ten opzichte van je persoonlijke culturele identiteit?"

Het zoeken naar, de confrontaties met je omgeving of jezelf kunnen uitputtend zijn en zorgen dat je veel in je hoofd gaat leven. Door constant op zoek te zijn, lever je in op je stabiliteit.

Hoe draagt je spoken word community bij aan je ervaren culturele identiteit?

Het gevoel van community draagt vooral erg bij, het gevoel van verbonden zijn door de kunst.

Hoe voel je je als bicultureel persoon in relatie tot de maatschappij?

Ik heb mij in Nederland nooit volledig thuis gevoeld, in Nederland heerst er een zwart/wit mentaliteit waardoor ik mijzelf voor een lange tijd gewoon zwart heb gevoeld. Nog steeds neig ik ernaar om mijzelf een Curaçaoënaar te noemen terwijl ik geboren en getogen ben in Nederland en een Nederlandse achternaam draag, van mijn vader.

Daar tegenover wordt ik door zwarte mensen ook lang niet altijd omarmd, maar voel ik me zeker meer thuis dan in dominant witte omgevingen.

In mijn jongere jaren was ik vooral heel erg op zoek naar wat mijn identiteit dan is. En nu op volwassen leeftijd omarm ik liever de gedachten dat we allemaal mens zijn en behoren tot één familie.

Wensen en behoeften van spoken word ten op zichten van culturele identiteit

Je hebt verschillende vragen beantwoord nu over je ervaringen met spoken word en hoe deze passie invloed heeft (gehad) op je ervaren culturele identiteit. Hieronder volgen de laatste vragen over wat je wensen en behoeften rondom dit onderwerp zijn.

Vraag	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik zou graag meedoen aan poetryslams en wedstrijden.	0	X	0	0	0
Ik zou graag meedoen aan trajecten voor talentontwikkeling op het gebied van spoken word.	0	0	0	X	0
Ik zou graag spoken word events organiseren.	0	0	0	X	0
Ik zou graag spoken word performances online posten.	0	0	0	X	0
Ik zou graag meedoen aan een spoken word festival.	0	0	0	X	0
Ik zou graag een mentor willen hebben voor mijn spoken word.	0	0	X	0	0
Ik zou graag een mentor willen zijn voor andere spoken word artiesten.	0	0	X	0	0
Ik zou graag spoken word willen performen in cafés.	0	0	0	X	0
Ik zou graag spoken word willen performen op straat.	0	0	X	0	0
Ik zou graag spoken word willen performen in kleine gezelschappen.	0	0	0	X	0
Ik zou mee willen doen aan een theaterproductie waarin spoken word meespeelt.	0	0	0	X	0

Wat waren je wensen, behoeften en verwachtingen rondom spoken word als het gaat om de invloed die het zou hebben op je culturele identiteit?

Ik ben zonder verwachtingen de spoken word scene ingerold. Plezier en expressie stond voorop en alles wat daarna kwam was secundair.

Wat zijn nu je wensen, behoeften en verwachtingen rondom spoken word als het gaat om de invloed die het heeft op je culturele identiteit?

Ik zou vooral hele vette kunst willen maken die de harten en ziel van mensen kan raken, er voor kan zorgen dat er meer liefde en bewustzijn is en hiermee op mijn manier mijn steentje bijdragen.

Einde van de vragenlijst.

Je bent aan het einde gekomen van de vragenlijst. Fijn dat je deze voor ons hebt ingevuld. Controleer of je alle vragen hebt ingevuld en lever de vragenlijst in. Bedankt voor het invullen!

Bicultureel persoon: Een individu die behoort tot twee culturen of etnische afkomsten. Dit kan bijvoorbeeld door een combinatie van de etnische afkomst en de cultuur waarin geleefd wordt, of door twee verschillende etnische afkomsten te hebben door familie.

Kan je de voordelen beschrijven van je spoken word activiteiten ten opzichte van je persoonlijke culturele identiteit?

Je zelf terug zien in anderen, ervaringen delen via woordkunst, minder
alleen voelen, een community hebben

Mijn spoken word gaat over gehoord worden.	0	☒	0	0	0
--	---	----------------------------------	---	---	---

Je bent aan het einde gekomen van de vragenlijst. Fijn dat je deze voor ons hebt ingevuld. Controleer of je alle vragen hebt ingevuld en lever de vragenlijst in. Bedankt voor het invullen!

le

Ik voel me niet geaccepteerd in mijn spoken word community.	X	0	0	0	0
Mijn spoken word community draagt bij aan mijn geluksgevoel.	0	0	0	0	X

.....
culturele identiteit?"

Het kunnen vertellen van een verhaal vanuit een unieke hoek, op een unieke manier

Kan je de nadelen beschrijven van je spoken word activiteiten ten opzichte van je persoonlijke culturele identiteit?"

Mensen hebben meerdere identiteiten, deze schuren soms, ik weet nog niet altijd wat ik daarmee moet/wil doen.

Hoe draagt je spoken word community bij aan je ervaren culturele identiteit?

Er over kunnen lachen met andere. _____

Hoe voel je je als bicultureel persoon in relatie tot de maatschappij?

Geen idee. Ik heb het geluk gehad dat ik in beide landen ben opgegroeid, waardoor ik in beide identiteiten sterk in m'n schoenen sta, en de wereld om me heen minder invloed heeft op mijn culturele identiteit. Ik geniet vooral heel erg van m'n culturele identiteit, en laat me erdoor leren.

Wensen en behoeften van spoken word ten op zichten van culturele identiteit

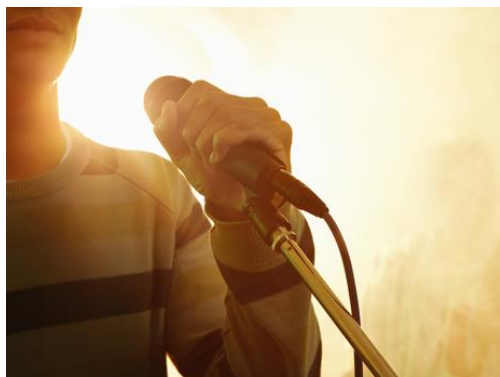
Je hebt verschillende vragen beantwoord nu over je ervaringen met spoken word en hoe deze passie invloed heeft (gehad) op je ervaren culturele identiteit. Hieronder volgen de laatste vragen over wat je wensen en behoeften rondom dit onderwerp zijn.

Vraag	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik zou graag meedoen aan poetryslams en wedstrijden.	X	0	0	0	0
Ik zou graag meedoen aan trajecten voor talentontwikkeling op het gebied van spoken word.	0	0	X	0	0
Ik zou graag spoken word events organiseren.	X	0	0	0	0
Ik zou graag spoken word performances online posten.	X	0	0	0	0
Ik zou graag meedoen aan een spoken word festival.	0	0	0	0	X
Ik zou graag een mentor willen hebben voor mijn spoken word.	0	0	0	X	0
Ik zou graag een mentor willen zijn voor andere spoken word artiesten.	0	0	0	X	0
Ik zou graag spoken word willen performen in cafés.	0	0	X	0	0
Ik zou graag spoken word willen performen op straat.	0	0	X	0	0
Ik zou graag spoken word willen performen in kleine gezelschappen.	0	0	0	0	X

Ingevulde Vragenlijst #6

Welke invloed heeft spoken word op jouw culturele identiteit?

Fijn dat je deze vragenlijst voor ons wil invullen.

Door jouw hulp kunnen we meer inzicht krijgen over de invloed van spoken word op de ervaren culturele identiteit van biculturele jongeren zoals jij. De antwoorden blijven anoniem, dus je kan eerlijk antwoord geven. Het invullen van deze vragenlijst zal ongeveer 10 tot 15 minuten duren.

Wat moet je doen?

Lees de vragen goed en vervang de 0 met een x voor de gesloten vragen. **Let op:** je mag maar één antwoord kiezen hierbij. Voor de open vragen mag je in één of meerdere zinnen je antwoord typen.

Graag de ingevulde vragenlijst terugmailen naar dele_aladin@hotmail.com.

Begrippenlijst

Spoken word: Een literaire kunstvorm waarbij poëzie op een podium op theatrale wijze wordt voorgedragen.

Inclusiviteit: Gaat over wie geaccepteerd wordt, ergens aan mee mag doen, wie mag meepraten en wie meebeslist.

Culturele identiteit: Een persoonlijke identificatie en een gevoel van verbondenheid met een cultuur. De mate waarin een persoon zich identificeert met een cultuur is te zien op gedragsmatig, communicatief, psychologisch en sociologisch gebied

Bicultureel persoon: Een individu die behoort tot twee culturen of etnische afkomsten. Dit kan bijvoorbeeld door een combinatie van de etnische afkomst en de cultuur waarin geleefd wordt, of door twee verschillende etnische afkomsten te hebben door familie.

Huidige spoken word activiteiten

De volgende vragen gaan over de huidige (vormen van) spoken word activiteiten waar je deel aan neemt.

“Sinds wanneer doe je aan spoken word voordracht?”

2019 _____

“Sinds wanneer bezoek je spoken word voordrachten?”

2017 _____

Vraag	Nooit	1-3 keer per jaar	4-6 keer per jaar	Maandelijks	Wekelijks
Ik doe mee aan trajecten voor talentontwikkeling op het gebied van spoken word.	1	0	0	0	0
Ik perform spoken word op poetryslams of in de context van wedstrijden.	1	0	0	0	0
Ik perform spoken word in cafés.	0	0	1	0	0
Ik perform spoken word in kleine gezelschappen.	0	0	0	1	0
Ik perform spoken word op straat.	1	0	0	0	0
Ik post mijn spoken word performances online.	0	0	1	0	0
Ik perform in het Nederlands.	0	1	0	0	0
Ik perform in een andere taal, namelijk .. Engels	0	0	0	1	0
Ik schrijf spoken word voor stichtingen, bedrijven of organisaties.	0	1	0	0	0

Vraag	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
Mijn spoken word gaat over mijn zelfbeeld.	0	0	0	1	0
Mijn spoken word gaat over mijn culturen.	0	0	0	1	0
Mijn spoken word gaat over het gevoel van erbij horen.	0	0	1	0	0
Mijn spoken word gaat over taal en taalverschillen.	0	1	0	0	0
Mijn spoken word gaat over beleving van economische status (rijkdom/armoede).	0	0	1	0	0
Mijn spoken word gaat over mijn landen van herkomst.	0	0	0	1	0
Mijn spoken word gaat over identiteit.	0	0	0	0	1
Mijn spoken word gaat over uiterlijke verschillen.	0	0	0	1	0
Mijn spoken word gaat over sociale ongelijkheid.	0	0	1	0	0

Mijn spoken word gaat over mijn mentale gezondheid.	0	0	1	0	0
Mijn spoken word gaat over beleving van sociaaleconomische status (rijkdom/armoede).	0	1	0	0	0
Mijn spoken word gaat over genderrollen en normen.	0	0	0	1	0
Mijn spoken word gaat over seksualiteit.	0	0	1	0	0
Mijn spoken word gaat over gehoord worden.	0	0	0	1	0

Vraag	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
Mijn spoken word gaat over racisme, discriminatie en andere vormen van uitsluiting, of anders, namelijk ...	0	0	0	1	0

Beschrijf in eigen woorden hoe je spoken word activiteiten er uit zien.

Ik treed op in de vreemdste plekken, van een kerk omgebouwd om een sportactiviteit te hosten naar iemands woonkamer.

Wat betekent spoken word voor jou?

Spoken Word maakt een natuurlijk deel uit van wie ik ben. Het is een van de makkelijkste manieren van zelfexpressie.

Spoken word community

Voor veel jongeren is de spoken word community een belangrijk aspect van de activiteiten. De volgende vragen gaan hier over, hoe je dit ervaart en hoe het onderdeel uitmaakt van de gehele ervaring.

Vraag	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
Ik ben tevreden met mijn spoken word community.	0	0	0	1	0
Ik voel me gehoord in mijn spoken word community.	0	0	0	0	1

Ik voel me niet geaccepteerd in mijn spoken word community.	1	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---

Mijn spoken word community draagt bij aan mijn geluksgevoel.	0	0	0	1	0
--	---	---	---	---	---

Vraag	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Altijd
-------	-------	--------	------	------	--------

Ik voel mij thuis binnen mijn spoken word community.	0	0	0	0	1
--	---	---	---	---	---

De spoken word community waar ik onderdeel van ben is inclusief van aard.	0	0	0	0	1
---	---	---	---	---	---

Ik ben onderdeel van meerdere spoken word communities.	0	1	0	0	0
--	---	---	---	---	---

Hoe zou jij jouw spoken word community omschrijven?

Warm en krachtig

Hoe draagt je spoken word community bij aan je zelfbeeld?

Spraakuhloos heeft mijn spoken word carrière gemaakt tot waar het nu is! Het geeft me het gevoel dat ik aan iets groter mee werk.

Hoe voel je je als bicultureel persoon in relatie tot de spoken word community?

Gehoord en geaccepteerd.

Relatie tussen spoken word activiteiten en ervaren culturele identiteit

Spoken word dient voor veel schrijvers als een kunstvorm om jezelf op een artistieke manier te kunnen uitdrukken. Deze vragen gaan specifiek over hoe dit voor jou als bicultureel persoon invloed heeft op je eigen culturele identiteit.

Kan je beschrijven hoe spoken word invloed heeft gehad op jouw persoonlijke culturele identiteit?

Het heeft me het beter leren begrijpen en laten inzien dat het een enorm deel uitmaakt van wie ik ben.

Kan je de voordelen beschrijven van je spoken word activiteiten ten opzichte van je persoonlijke culturele identiteit?"

Ik ben elke keer weer verbaasd wanneer mensen naar me toekomen om me te vertellen dat mijn stukken hun heeft geraakt en dat ze zich als cross-cultureel persoon gehoord voelen.

Kan je de nadelen beschrijven van je spoken word activiteiten ten opzichte van je persoonlijke culturele identiteit?"

Ik ga er soms heel diep in en ben bang dat mijn spoken word alleen daar over kan gaan.

Hoe draagt je spoken word community bij aan je ervaren culturele identiteit?

Zij helpen met het 'un-packen' van mijn gedachte's het voelt als een veilige plek om nieuwe stukken of ideeën uit te testen.

Hoe voel je je als bicultureel persoon in relatie tot de maatschappij? Onder gerepresenteerd. Mijn verhaal wordt vaak niet verteld en dat zie ik terug in hoeveel mensen naar mij toekomen wanneer ik een stuk heb gedaan over mijn bi culturele identiteit.

Wensen en behoeften van spoken word ten op zichten van culturele identiteit

Je hebt verschillende vragen beantwoord nu over je ervaringen met spoken word en hoe deze passie invloed heeft (gehad) op je ervaren culturele identiteit. Hieronder volgen de laatste vragen over wat je wensen en behoeften rondom dit onderwerp zijn.

Vraag

**Helemaal
oneens**

Oneens

Neutraal

Eens

**Helemaal
eens**

Ik zou graag meedoen aan poetryslams en wedstrijden.	0	0	0	1	0
Ik zou graag meedoen aan trajecten voor talentontwikkeling op het gebied van spoken word.	0	0	0	1	0
Ik zou graag spoken word events organiseren.	0	1	0	0	0
Ik zou graag spoken word performances online posten.	0	0	0	0	1
Ik zou graag meedoen aan een spoken word festival.	0	0	0	0	1
Ik zou graag een mentor willen hebben voor mijn spoken word.	0	0	0	0	1
Ik zou graag een mentor willen zijn voor andere spoken word artiesten.	0	0	0	0	1
Ik zou graag spoken word willen performen in cafés.	0	0	0	1	0
Ik zou graag spoken word willen performen op straat.	0	1	0	0	0
Ik zou graag spoken word willen performen in kleine gezelschappen.	0	0	0	0	1
Ik zou mee willen doen aan een theaterproductie waarin spoken word meespeelt.	0	0	0	0	1

Wat waren je wensen, behoeften en verwachtingen rondom spoken word als het gaat om de invloed die het zou hebben op je culturele identiteit?
Ik had geen idee dat Spoken een plek zou zijn waar ik me begrepen zou kunnen voelen en stapte deze wereld niet in met enige verwachting behalve dat ik graag wilde performen.

Wat zijn nu je wensen, behoeften en verwachtingen rondom spoken word als het gaat om de invloed die het heeft op je culturele identiteit?
Ik heb weinig wensen behoeften en verwachtingen omdat ik Spoken zie als een platform om me te uiten, dat ik genoeg voor me, als ik een persoon kan raken met mijn woorden is dat voldoende.

Einde van de vragenlijst.

Je bent aan het einde gekomen van de vragenlijst. Fijn dat je deze voor ons hebt ingevuld. Controleer of je alle vragen hebt ingevuld en lever de vragenlijst in. Bedankt voor het invullen!

Bijlage 4: Alle Getranscribeerde en Gecodeerde Interviews

Getranscribeerde en Gecodeerde Interview met spoken word artiest #1

- Dankjewel dat je mee wilt doen aan dit interview.

Je hebt al een vragenlijst ingevuld en bent daardoor bekend met het onderwerp van dit onderzoek, namelijk aan welke voorwaarden spoken word activiteiten bij biculturele jongeren moeten voldoen zodat de incongruentie van de culturele identiteit afneemt.

Gebaseerd op jouw antwoorden op de open en gesloten vragen in combinatie met mijn literatuuronderzoek naar dit onderwerp heb ik dit semigestructureerde interview voorbereid met verschillende vragen.

- Mijn eerste vraag luidt als volgt: Hoe is je culturele identiteit in relatie tot de maatschappij?

Ik ben Tunesisch-Nederlands, en er zijn heel weinig andere Tunesisch-Nederlanders in Nederland, waardoor ik me vaak alleen voel in mijn struggles. Weinig mensen delen dus dezelfde culturele identiteit als ik, en dat maakt het lastig voor mij om ergens een plekje te vinden waar ik me volledig thuis kan voelen. En ik denk dat heel veel mensen met een biculturele achtergrond zich hier in kunnen herkennen dat we ons niet volledig thuis kunnen voelen. Hier word ik niet gezien als Nederlands en daardoor ook in een soort van hokje gestopt, maar tegelijkertijd hoor ik ook niet bij één van de andere grote culturele groepen in Nederland, waardoor ik tussen wal en schip val.

Met opmerkingen [DA1]: VI (Rest) A (Etnisch)

Met opmerkingen [DA2]: VI (Rest) A (Etnisch)

- In welk hokje zou je zeggen dat Nederlanders jou typerend plaatsen?

Als een buitenlander. Niet "van ons". Er wordt vaak vanuit gegaan dat ik niet hetzelfde educatieniveau heb als hen, wat meestal helemaal niet het geval is. Wat ik ben even intelligent en opgeleid als de gemiddelde Nederlander, misschien zelfs slimmer. Ik ben ervan overtuigd dat veel andere mensen met een biculturele achtergrond ook slimmer zijn dan de gemiddelde Nederlander en wij

Met opmerkingen [DA3]: VI (Rest) F (Belonging tot deel van NL en/of buiten NL)

Met opmerkingen [DA4]: VI (Rest) E (Belonging tot sociale groep)

ook meer toevoegen aan de maatschappij.

Met opmerkingen [DA5]: VI (Rest) J (Rest)

- Dus je ervaart stereotypes?

Ja.

Met opmerkingen [DA6]: VI (Rest) B (Raciaal)

- Ervaar je stress bij de manier waarop mensen zich tot je uiten ten op zichten van je culturele identiteit? En hoe dan?

Niet meer. Ik ben er nu veel mee bezig, waardoor ik sterker in mijn schoenen sta, maar ook mezelf beter kan relativeren naar anderen toe. En daarmee ook mijn eigen plek in deze maatschappij beter heb gevonden.

Met opmerkingen [DA7]: VI (Rest) E (Beloning tot sociale groep)

- Kan je een voorbeeld noemen van een moment of incident dat in het verleden stress bij je veroorzaakte?

Tijdens mijn opleiding vroeg één van mijn docenten waar ik vandaan kwam, wat al aangaf dat ik als “anders” werd gezien. Toen vertelde ik over mijn Tunesische familie en dat ik in Nederland ben geboren. Toen kreeg ik de vraag van “Heb je daar ook kamelen enzo?” Op dat moment liep ik een beetje vast, omdat mijn docent een stereotyperend beeld had van mijn cultuur wat eigenlijk niet klopte en ook aangaf dat hij niet veel vanaf wist. Ik heb het ook vaker voorbij horen komen dat westerse mensen een heel primitief beeld hebben van mensen die uit Noord-Afrikaanse landen komen. Maar achteraf realiseer je je wel dat mensen onwetend zijn en daar kan je meestal weinig aan doen, tenzij het naar boven komt, dan kan je ze informeren. Ik heb nog weleens moeten uitleggen dat men daar gewoon elektriciteit en stromend water heeft.

Met opmerkingen [DA8]: VI (Rest) A (Etnisch)

- Hoe heb je met die stress om leren gaan?

Aan de ene kant door de verantwoordelijkheid te nemen om ze te bijscholen, maar ik heb daar ook niet altijd zin in om dat te doen. Aan de andere kant probeer ik het op een andere manier te verwerken zodat het mij minder dwars zit, bijvoorbeeld door erover te schrijven.

Met opmerkingen [DA9]: VI (Anders) A (etnisch)

Met opmerkingen [DA10]: I (schrijven) A (etnisch)

- Voel je je thuis en comfortabel met jezelf? Waarom wel of niet?

Dat schommelt heel erg, vooral omdat ik bijna geen andere Tunesiërs ken in Nederland, wat ik eerder zei, behalve een paar familieleden of kennissen van mijn familie, maar hun kinderen zijn allemaal een stuk jonger dan ik, waardoor ik niemand echt heb om te praten over “thuis” (Tunesië).

Toevallig ben ik nu ook bezig met mijn eigen voorstelling over hoe ik me het beste thuis kan voelen op beide plekken. Ik ben er ook achter gekomen dat moedertaal en culturele identiteit veel te maken hebben met elkaar, voornamelijk voor mij, en dat ik de Tunesische taal eigenlijk niet zo goed beheers. Daardoor krijg ik daar niet alles mee. Ik spreek wel vloeiend Nederlands, maar ik voel me niet volledig Nederlands en zo word ik ook niet gezien. Dit is nog een reden dat ik tussen wal en schip val.

Dus om je vraag te beantwoorden: Ik voel me nog niet helemaal thuis met mezelf, maar het blijft een zoektocht en ik kom iedere dag iets dichterbij.

- Is spoken word dan ook een outlet voor je om met deze dingen om te gaan?

Spoken word was niet mijn eerste outlet. Het begon gewoon met het schrijven. Dit deed ik dan voor mezelf. Uiteindelijk is spoken word wel de grootste outlet voor mij geworden.

- Uit mijn literatuuronderzoek bleek dat spoken word op verschillende manieren een positieve invloed uitoefende op jongeren. Deze zijn in te delen in vier categorieën; de positieve invloed van het schrijven van spoken word, het voordragen ervan, het luisteren en analyseren en de community die het biedt.
- Het schrijven van spoken word hielp allereerst de jongeren om persoonlijke ervaringen, herinneringen en emoties te verwerken, in het specifiek omtrent familie(tradities), land van herkomst, cultuur(verschillen), sociale en raciale onrechtvaardigheden en migratie. In de vragenlijsten heb je aangegeven dat jij ook over een aantal van deze onderwerpen schrijft en performt. Kun je hier wat meer over vertellen en wat het je biedt?
- Ook kan het schrijven van spoken word een goeie manier zijn om erkenning te geven aan positieve ervaringen en gevoelens, zoals innerlijke kracht, doorzettingsvermogen, zelfvertrouwen en trots. Is dit bij jou ook het geval en kan je dit beschrijven en/of voorbeelden noemen?

Dat vind ik lastig, want ik schrijf meer vanuit het pijnlijke.

Met opmerkingen [DA11]: VI (Anders) E (belonging tot sociale groep)

Met opmerkingen [DA12]: I (Schrijven) E (belonging tot sociale groep)

Met opmerkingen [DA13]: I (Schrijven) C (Taal)

Met opmerkingen [DA14]: VI (Anders) E (Belonging tot sociale groep)

Met opmerkingen [DA15]: VI (anders) E (belonging tot sociale groep)

Met opmerkingen [DA16]: I (Schrijven) J (Anders)

Met opmerkingen [DA17]: II (Voordracht) J (Anders)

Er komt wel iets naar boven: Ik heb laatst een aanzet gemaakt voor een stuk over mijn dichtstbijzijnde tramhalte. Daar heb ik eigenlijk alleen maar mooie dingen over geschreven. Het voelt ook gewoon goed om iets luchtigs te schrijven en wat geen zwaar thema heeft. Daar ben ik ook trots op.

Ook heb ik een tijd geleden een stuk geschreven die over overwinnen ging. Dat was moeilijk, maar ook wel nodig voor mij. Dat is wel iets waar ik met rust, trots en gevoelens van doorzettingsvermogen op terug kijk.

- Het voordragen van spoken word blijkt een goeie uitlaatklep te zijn voor persoonlijke processen, voor zowel zware als positieve herinneringen en ervaringen. Over positieve dingen heb je net al wat verteld. Kan je ook iets delen over het voordragen van teksten met zwaardere thema's? Kan je voorbeelden geven?

Twee jaar geleden gebeurde er hele heftige dingen in Palestina. Ik ben heel erg pro Palestina. Om al die gruwelijke dingen te zien wat daar gaande was deed mij heel erg pijn, want het is voor mij bijna persoonlijk. Een hele tijd wil ik hier over schrijven, maar het lukte steeds niet. Op een gegeven moment kwam ik een artikel tegen over iemand die daar woonde dat mij zo erg raakte dat ik binnen tien minuten tijd een heel stuk erover had geschreven. Een week later heb ik dat mogen voordragen op het Palestina protest op de Dam. En die tekst was precies goed voor dat moment. Het bracht mij zoveel voldoening om een stem daaraan te kunnen geven en dat ook met zoveel mensen te kunnen delen met hetzelfde doel.

- Wat voelde je op dat moment?

Spanning, heel veel spanning. Je weet niet wie er luistert en wie er wel of niet met je eens is. Op dat moment gaan er zo veel dingen door je heen. Ik was heel erg nerveus, maar tegelijkertijd dacht ik "Dit is waar ik het voor doe. En dit wil ik blijven doen." Daarna had ik bijna een soort euforie om daar iets aan bij te kunnen dragen, ook al was het maar een stuk van een paar minuten. Je maakt toch wel op de een of andere manier impact een aantal mensen. Het voordragen kan mij dus trots en voldoening bieden. Daarnaast gebruik ik spoken word om over politieke problemen te praten.

- Je beschrijft in de vragenlijst dat de spoken word community een positieve bijdrage heeft geleverd aan je struggles rondom je culturele identiteit. Zou je nog eens kunnen benoemen wat specifiek de spoken word community onderscheidt van andere

Met opmerkingen [DA18]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn)

Met opmerkingen [DA19]: II (Voordracht) E (belonging tot sociale groep)

Met opmerkingen [DA20]: II (Voordragen) J (Activisme)

Met opmerkingen [DA21]: II (Voordragen) I (Emoties en Welzijn)

Met opmerkingen [DA22]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

communities? Welke verschillen in de vorm zie je tussen de spoken word community en andere communities?

Het verschil tussen de spoken word community en andere communities is toch wel de vorm. Iemand performt en anderen luisteren. Er wordt echt ruimte gecreëerd voor de persoon die aan het performen is. Het is in onze community ook zo dat je respect toont aan degene die aan het delen is. Bijna alle teksten zijn persoonlijk. Er wordt echt met liefde en respect naar je geluisterd, ik denk dat daarin de spoken word community zich echt onderscheidt.

Met opmerkingen [DA23]: III (Community) I (Emoties en Welzijn)

- Zijn er nog dingen aan de community die je liever anders of beter zou zien? En hoe zou dat er dan uitzien?

We zitten nu op een punt dat spoken word heel erg populair aan het worden is en er komen steeds meer mensen bij, wat heel erg mooi is. Tenzij je in de top 5 % ofzo van de performers zit kan je niet je brood verdienen met spoken word. Er is echter wel heel veel vraag naar spoken word, waardoor het steeds groter wordt. Hierdoor wordt het ook steeds commerciëler. Naar mijn mening zorgt dit voor een afname van de authenticiteit en de rauwheid van de kunstvorm. Spoken word komt vanuit een activistische beweging. Maar ondertussen denken bedrijven en organisaties "Oh, spoken word is populair aan het worden. Laten we dat ook maar gaan doen." Naar mijn mening neemt daardoor dus de rauwheid, de authenticiteit en het activisme af, waaruit het is ontstaan, en dit vind ik heel erg jammer. Ik snap dat mensen er hun brood mee moeten verdienen, maar ik ben het er niet mee eens dat het ten koste gaat voor de spoken word scene en waar spoken word voor staat. Ik denk dat dit wel beter kan en ook beter moet uiteindelijk.

Met opmerkingen [DA24]: III (Community) J (Activisme)

Daarnaast merk je dat steeds dezelfde populaire spoken word artiesten gevraagd worden voor hele vette dingen, wat ik ze van harte gun, maar ik weet ook dat er tientallen of zelfs honderden andere spoken word artiesten zijn die podia verdienen. Het is nu een klein groepje artiesten die gevraagd worden voor de leukste dingen. De rest valt dan een beetje weg omdat ze niet dezelfde kansen hebben gekregen. Dus ik denk dat de verdeling van performances echt een stuk beter kan.

Met opmerkingen [DA25]: III (Community) K (Anders)

- In de vragenlijst zei je "Spoken word helpt mij mijn ervaringen met en vragen over mijn culturele identiteit te verwoorden en een plekje te geven." Kan je hier specifieke voorbeelden van geven? Tijdens welke activiteiten gebeurde dit?

Op het moment dat ik word gevraagd om ergens te performen geeft mij dat de ruimte om te spreken over mijn culturele identiteit. Op die manier kan ik verbinding maken met het publiek. Mensen herkennen zich dan vaak hierin en geven terug dat ze het fijn vinden dat ik hierover schrijf, omdat ze er zelf bijvoorbeeld geen woorden aan kunnen geven. Dat geeft mij een fijn gevoel en doet

Met opmerkingen [DA26]: II (Voordracht) A (Etnisch)

me realiseren dat ik niet alleen mezelf maar ook anderen help door te delen over deze struggles.

Met opmerkingen [DA27]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

- Kan je beschrijven hoe de impact van het performen van je spoken word verschilt van het schrijven ervan?

Als je het performt kan je spelen met geluid, lichaamstaal, kan je er meer emotie aan geven, en nadruk leggen op de dingen die je belangrijk vindt. Het wordt ook een stuk persoonlijker.

Met opmerkingen [DA28]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

- Je hebt benoemt hoe het zien en horen van performances over hetzelfde onderwerp (culturele identiteit) jou nieuwe inzichten en perspectieven biedt hoe je er naar kon kijken. Kan je specifieke voorbeelden noemen van momenten dat dit gebeurd is?
Hoe zagen die momenten eruit?
Wat gebeurde er?
Wat 'triggerde' dat nieuwe inzicht/perspectief?
Welke nieuwe inzichten/perspectieven je hierbij kreeg?

Iedereen zit in een eigen bubbel en je denkt op een bepaalde manier ergens over. Zodra iemand anders deelt hoe zij er naar kijken geeft dat mij een inzicht van hoe ik het ook anders kan zien, het hoeft niet altijd op de manier hoe ik denk dat het moet.

Ik kom nu even niet op een specifiek voorbeeld, maar er zijn veel kleine verschillende momenten die ertoe hebben geleid dat ik nu schrijf zoals ik schrijf over mijn eigen ervaringen.

Met opmerkingen [DA29]: IV (Luisteren en Analyseren) K (Anders)

- Zijn er nog andere aspecten van je spoken word activiteiten die je nog niet benoemt hebt in de vragenlijsten of in dit interview waarvan je denkt dat het een positieve invloed heeft gehad op je culturele identiteit?

Nee, ik heb al benoemd dat het zien en horen van andere mensen die het ook hebben over culturele identiteit en hun struggles daarover mij heel veel heeft gebracht. De erkenning en verbinding die wordt gecreëerd vanuit anderen naar mij en andersom is een hele mooie wisselwerking.

- Zijn er aspecten die nog niet onderdeel zijn van je spoken word activiteiten maar waarvan je wel denkt dat het ook een positieve invloed zou hebben op je culturele identiteit?

Meer de Tunesische taal in mijn performances verwerken, vaker refereren naar mijn cultuur en in het algemeen meerdere culturele aspecten verwerken in mijn teksten. Ook bijvoorbeeld een Tunesische sfeer creëren door middel van traditionele kledij of spullen meenemen om de tekst te versterken.

Met opmerkingen [DA30]: II (Voordracht) C (Taal)

Met opmerkingen [DA31]: II (Voordracht) D (Culturele elementen)

- Ten slotte, aan welke voorwaarden zou je zeggen dat spoken word moet voldoen zodat het de incongruentie van de ervaren culturele identiteit van biculturele jongeren als jij afneemt? Wat zijn je wensen en behoeften hier in?

De rauwheid, het persoonlijke en het activisme. Dat zijn de drie belangrijkste dingen voor mij die spoken word spoken word maken.

Daarnaast zie ik de respectvolle, liefdevolle en veilige sfeer in de community als een voorwaarde om deze 3 pilaren te kunnen laten bestaan. We doen het allemaal samen.

Met opmerkingen [DA32]: II (Voordracht) J (Activisme)

Met opmerkingen [DA33]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

Met opmerkingen [DA34]: III (Community) I (Emoties en Welzijn)

Interview 1

	I schrijven	II voordracht	III community	IV Luisteren, analyseren	IV Rest/anders
A Etnisch	“Aan de andere kant probeer ik het (stereotype denkbeelden over Tunesië) op een andere manier te verwerken, bijvoorbeeld door erover te schrijven.”	“Op het moment dat ik word gevraagd om ergens te performen geeft mij dat de ruimte om te spreken over mijn culturele identiteit.”			“Tijdens mijn opleiding vroeg één van mijn docenten waar ik vandaan kwam, wat al aangaf dat ik als “anders” werd gezien. Toen vertelde ik over mijn Tunesische familie en dat ik in Nederland ben geboren. Toen kreeg ik de vraag van “Heb je daar ook kamelen enzo?” Op dat moment liep ik een beetje vast, omdat mijn docent een stereotyperend beeld had van mijn cultuur wat eigenlijk niet klopte en ook aangaf dat hij niet veel vanaf wist. Ik heb het ook vaker voorbij horen komen dat westerse mensen een heel primitief beeld hebben van mensen die uit Noord-Afrikaanse landen komen. Maar

					achteraf realiseer je je wel dat mensen onwetend zijn en daar kan je meestal weinig aan doen, tenzij het naar boven komt, dan kan je ze informeren. Ik heb nog weleens moeten uitleggen dat men daar gewoon elektriciteit en stromend water heeft.” “Ik ben Tunesisch-Nederlands, en er zijn heel weinig andere Tunesisch-Nederlanders in Nederland, waardoor ik me vaak alleen voel in mijn struggles.” “Weinig mensen delen dus dezelfde culturele identiteit als ik, en dat maakt het lastig voor mij om ergens een plekje te vinden waar ik me volledig thuis kan voelen. En ik denk dat heel veel mensen
--	--	--	--	--	--

					met een biculturele achtergrond zich hier in kunnen herkennen dat we ons niet volledig thuis kunnen voelen. Hier word ik niet gezien als Nederlands en daardoor ook in een soort van hokje gestopt, maar tegelijkertijd hoor ik ook niet bij één van de andere grote culturele groepen in Nederland, waardoor ik tussen wal en schip val.” “Aan de ene kant door de verantwoordelijkheid te nemen om ze te bijscholen, maar ik heb daar ook niet altijd zin in om dat te doen.”
B Raciaal					Ja, ik ervaar stereotypes
C Taal	“Ik ben er achter gekomen dat de moedertaal en culturele identiteit veel te maken	“Meer de Tunesische taal in mijn performances verwerken,”			

	hebben met elkaar, voornamelijk voor mij, en dat ik de Tunesische taal eigenlijk niet zo goed beheers. Daardoor krijg ik daar niet alles van mee. Ik spreek wel vloeiend Nederlands.”				
D Culturele elementen		“vaker refereren naar mijn cultuur en in het algemeen meerdere culturele aspecten verwerken in mijn teksten. Ook bijvoorbeeld een Tunesische sfeer creëren door middel van traditionele kledij of spullen meenemen om de tekst te versterken.”			
E Belonging	“Toevallig ben ik nu bezig met een	“Ik ben heel erg pro Palestina. Om al die			“Er wordt vaak vanuit gegaan dat ik niet

tot sociale groep (Scholingsg raad (Straatcultuur) (Land van afkomst) (Leeftijd)	voorstelling die gaat over thuis voelen in beide landen van herkomst."	gruwelijke dingen te zien wat daar gaande was deed mij heel erg pijn, want het is voor mij bijna persoonlijk."			hetzelfde educatieniveau heb als hen, wat meestal helemaal niet het geval is. Wat ik ben even intelligent en opgeleid als de gemiddelde Nederlander, misschien zelfs slimmer. Ik ben ervan overtuigd dat veel andere mensen met een biculturele achtergrond ook slimmer zijn dan de gemiddelde Nederlander en wij ook meer toevoegen aan de maatschappij." "Niet meer. Ik ben er nu veel mee bezig, waardoor ik sterker in mijn schoenen sta, maar ook mezelf beter kan relativeren naar anderen toe. En daarmee ook mijn eigen plek in deze maatschappij beter heb gevonden."
--	--	--	--	--	--

F Beloning tot deel van Nederland en/of buiten NL (Geografisch)					“Als een buitenlander. Niet “van ons”.” “Dat schommelt heel erg, vooral omdat ik bijna geen andere Tunesiërs ken in Nederland, wat ik eerder zei, behalve een paar familieleden of kennissen van mijn familie, maar hun kinderen zijn allemaal een stuk jonger dan ik, waardoor ik niemand echt heb om te praten over “thuis” (Tunesië).”
G Gender					
H Seksualiteit					
I Emoties en Welzijn	“Er komt wel iets naar boven: Ik heb laatst een aanzet gemaakt voor een stuk over mijn dichtstbijzijnde tramhalte. Daar heb ik eigenlijk	“Twee jaar geleden gebeurde er hele heftige dingen in Palestina. Ik ben heel erg pro Palestina. Om al die gruwelijke dingen te zien wat daar	“Het verschil tussen de spoken word community en andere communities is toch wel de vorm. Iemand performt en anderen luistern. Er wordt echt ruimte		

	alleen maar mooie dingen over geschreven. Het voelt ook gewoon goed om iets luchtigs te schrijven en wat geen zwaar thema heeft. Daar ben ik ook trots op. Ook heb ik een tijd geleden een stuk geschreven die over overwinnen ging. Dat was moeilijk, maar ook wel nodig voor mij. Dat is wel iets waar ik met rust, trots en gevoelens van doorzettingsvermogen op terug kijk.”	gaande was deed mij heel erg pijn, want het is voor mij bijna persoonlijk. Een hele tijd wil ik hier over schrijven, maar het lukte steeds niet. Op een gegeven moment kwam ik een artikel tegen over iemand die daar woonde dat mij zo erg raakte dat ik binnen tien minuten tijd een heel stuk erover had geschreven. Een week later heb ik dat mogen voordragen op het Palestina protest op de Dam. En die tekst was precies goed voor dat moment. Het bracht mij zoveel	gecreëerd voor de persoon die aan het performen is. Het is in onze community ook zo dat je respect toont aan degene die aan het delen is. Bijna alle teksten zijn persoonlijk. Er wordt echt met liefde en respect naar je geluisterd, ik denk dat daarin de spoken word community zich echt onderscheidt.” “Daarnaast zie ik de respectvolle, liefdevolle en veilige sfeer in de community als een voorwaarde om deze 3 pilaren te kunnen laten bestaan. We doen het allemaal samen.”		
--	---	--	--	--	--

		voldoening om een stem daaraan te kunnen geven en dat ook met zoveel mensen te kunnen delen met hetzelfde doel.” “Spanning, heel veel spanning. Je weet niet wie er luistert en wie er wel of niet met je eens is. Op dat moment gaan er zo veel dingen door je heen. Ik was heel erg nerveus, maar tegelijkertijd dacht ik “Dit is waar ik het voor doe. En dit wil ik blijven doen.” Daarna had ik bijna een soort euforie om daar iets aan bij te kunnen dragen, ook al was het maar een stuk van een			
--	--	--	--	--	--

		paar minuten. Je maakt toch wel op de een of andere manier impact een aantal mensen. Het voordragen kan mij dus trots en voldoening bieden. Daarnaast gebruik ik spoken word om over politieke problemen te praten.” “Op die manier kan ik verbinding maken met het publiek. Mensen herkennen zich dan vaak hierin en geven terug dat ze het fijn vinden dat ik hierover schrijf, omdat ze er zelf bijvoorbeeld geen woorden aan kunnen geven. Dat			
--	--	--	--	--	--

		geeft mij een fijn gevoel en doet me realiseren dat ik niet alleen mezelf maar ook anderen help door te delen over deze struggles.” “Als je het performt kan je spelen met geluid, lichaamstaal, kan je er meer emotie aan geven, en nadruk leggen op de dingen die je belangrijk vindt. Het wordt ook een stuk persoonlijker.” “De rauwheid, het persoonlijke en het activisme. Dat zijn de drie belangrijkste dingen voor mij die spoken word			
--	--	--	--	--	--

		spoken word maken. “			
J Activisme		“Een week later heb ik dat mogen voordragen op het Palestina protest op de Dam. En die tekst was precies goed voor dat moment.” “De rauwheid, het persoonlijke en het activisme. Dat zijn de drie belangrijkste dingen voor mij die spoken word spoken word maken.”	“We zitten nu op een punt dat spoken word heel erg populair aan het worden is en er komen steeds meer mensen bij, wat heel erg mooi is. Tenzij je in de top 5 % ofzo van de performers zit kan je niet je brood verdienen met spoken word. Er is echter wel heel veel vraag naar spoken word, waardoor het steeds groter wordt. Hierdoor wordt het ook steeds commerciëler. Naar mijn mening zorgt dit voor een afname van de authenticiteit en de rauwheid van de kunstvorm.		

			Spoken word komt vanuit een activistische beweging. Maar ondertussen denken bedrijven en organisaties "Oh, spoken word is populair aan het worden. Laten we dat ook maar gaan doen." Naar mijn mening neemt daardoor dus de rauwheid, de authenticiteit en het activisme af, waaruit het is ontstaan, en dit vind ik heel erg jammer. Ik snap dat mensen er hun brood mee moeten verdienen, maar ik ben het er niet mee eens dat het ten koste gaat voor de spoken word scene		
--	--	--	--	--	--

			en waar spoken word voor staat. Ik denk dat dit wel beter kan en ook beter moet uiteindelijk."		
K Anders/ rest	"Spoken word was niet mijn eerste outlet. Ik begon gewoon met schrijven. Dit deed ik gewoon voor mezelf."	"Uiteindelijk is spoken word wel de grootste outlet voor mij geworden."	"Daarnaast merk je dat steeds dezelfde populaire spoken word artiesten gevraagd worden voor hele vette dingen, wat ik ze van harte gun, maar ik weet ook dat er tientallen of zelfs honderden andere spoken word artiesten zijn die podia verdienen. Het is nu een klein groepje artiesten die gevraagd worden voor de leukste dingen. De rest valt dan een beetje weg omdat ze niet dezelfde kansen hebben gekregen. Dus ik denk dat de	"Iedereen zit in een eigen bubbel en je denkt op een bepaalde manier ergens over. Zodra iemand anders deelt hoe zij er naar kijken geeft dat mij een inzicht van hoe ik het ook anders kan zien, het hoeft niet altijd op de manier hoe ik denk dat het moet. Ik kom nu even niet op een specifiek voorbeeld, maar er zijn veel kleine verschillende momenten die	"en wij (bi-culturele jongeren) meer toevoegen aan de maatschappij

			verdeling van performances echt een stuk beter kan.”	ertoe hebben geleid dat ik nu schrijf zoals ik schrijf over mijn eigen ervaringen.”	

Getranscribeerde en Gecodeerde Interview met spoken word artiest #2

- Dankjewel dat je mee wilt doen aan dit interview.

Je hebt al een vragenlijst ingevuld en bent daardoor bekend met het onderwerp van dit onderzoek, namelijk aan welke voorwaarden spoken word activiteiten bij biculturele jongeren en jongvolwassenen moeten voldoen zodat de incongruentie van de culturele identiteit afneemt.

Gebaseerd op jouw antwoorden op de open en gesloten vragen in combinatie met mijn literatuuronderzoek naar dit onderwerp heb ik dit semigestructureerde interview voorbereid met verschillende vragen.

- Mijn eerste vraag luidt als volgt: Je geeft in de vragenlijst aan, dat je sinds 2018 aan spoken word doet en al sinds 2015 naar performances gaat. Wat trok je er zo in aan?

Eigenlijk was het één specifieke ervaring. Ik liep stage in Zwolle bij een jongerencentrum voor talentontwikkeling rondom rap en producen. Op een avond was er een jongen die tussen alle rap performances een spoken word voordracht deed over zijn levensverhaal. Het was geen gedicht, maar ook geen rap. Ik werd erg benieuwd naar wat dit was. De vorm en de kwetsbaarheid trok me erg aan.

Toen kreeg ik een tijd later een bericht van iemand die vertelde over Poetry Circle in Zwolle, een spoken word organisatie. Toen had ik me daar aangemeld en zo is het balletje gaan rollen.

- In de vragenlijst vertel je over je struggles in het verleden met je raciale identiteit en het niet volledig geaccepteerd of thuis voelen bij zwarte, noch witte communities.
Kan je hier meer over vertellen?

Ik ben opgegroeid in een Antilliaans (Curacaos) gezin met mijn zwarte, Antilliaanse moeder en broers en zussen. Mijn witte, Nederlandse vader was uit beeld. Ik was de enige met een witte vader. Ik voelde me altijd zwart en Curaçaoënaar. Totdat ik ouder werd en besepte dat als ik op Curacao was ik opmerkingen kreeg over mijn huid en haar waarmee duidelijk werd gemaakt dat ik wel als anders werd gezien. Tegelijkertijd werd ik in Nederland altijd als buitenlander, allochtoon en zwart gezien.

Met opmerkingen [DA35]: V (Anders) A (Etnisch)

Verder maakte veel mensen in Nederland opmerkingen dat ze dachten dat mijn moeder mijn oppas was, omdat ze donkerder is dan ik.

Met opmerkingen [DA36]: V (Anders) B (Raciaal)

- Zou je zeggen dat spoken word in het specifiek je hierbij geholpen heeft? En zo ja, hoe dan?

Nee, niet waar ik bewust van ben.

- Ervaar je stress bij de manier waarop mensen zich tot je uiten ten op zichten van je culturele identiteit? En hoe dan?

Niet veel meer. Ik werk bijvoorbeeld momenteel in een regio waar een dominant witte cultuur en veel racisme is. Ik merk dat ik in mijn puberjaren daar stress van kreeg en de strijd ermee aanging. Naarmate ik ouder ben geworden is het zijn kracht over mij verloren.

Met opmerkingen [DA37]: V (Anders) B (Raciaal) en V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Voel je je thuis en comfortabel met jezelf? Waarom wel of niet?

Ja, ik denk dat we als mens altijd fases hebben waar dit meer of minder is en dat we dit allebei nodig hebben. Momenteel zit ik op een soort kruispunt in het leven waar ik keuzes moet gaan maken, maar ik voel me wel comfortabel bij mezelf en heb het zelfvertrouwen dat ik de juiste keuzes maak.

Met opmerkingen [DA38]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- In de vragenlijst geef je aan dat je vaak schrijft over je mentale gezondheid. Zie je een relatie tussen je biculturaliteit, je culturele identiteit en je mentale gezondheid? Zo ja, kan je beschrijven hoe die relatie er uit ziet en hoe deze verschillende dingen tot elkaar verhouden?

Ik geloof zeker dat die dingen invloed op elkaar hebben, maar ben daar denk ik niet altijd bewust van.

Wat ik wel kan benoemen is dat ik van mijn moeders kant van de familie uit een bloedlijn kom van trauma, armoede en gebroken gezinnen. Dit heeft met onze geschiedenis te maken en ik merk naarmate ik ouder word dat ik hier wel dingen van meedraag. Het is lastig om dat mee te nemen in een omgeving waar dat niet begrepen wordt. Dat werkt ook door op je mentale gezondheid.

Met opmerkingen [DA39]: V (Anders) E (Beloning tot sociale groep)

Ook denk ik dat alles dat je meeneemt qua opvoeding en cultuur je culturele identiteit op jonge leeftijd vormt. Naarmate je ouder wordt en je groeit in je persoonlijke ontwikkeling laat je dat steeds meer los en kan je culturele identiteit minder duidelijk voor jezelf zijn. Het kan moeilijk zijn om dingen los te laten als je er zo'n lange tijd aan hebt vastgehouden. Dat geeft instabiliteit in mijn mentale gezondheid.

Met opmerkingen [DA40]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- In de vragenlijst schrijf je "Door de community krijg ik regelmatig inspiratie of wordt mijn nieuwsgierigheid gewekt waardoor ik groei, ontwikkel en mijzelf steeds beter leer kennen."
Kan je hier specifieke voorbeelden van noemen? Wat aan deze situaties zorgde voor nieuwe inspiratie of inzichten?

Ja, die jongen waar ik aan het begin van het interview over vertelde, die kwetsbaarheid heeft mij geïnspireerd.

Met opmerkingen [DA41]: IV (Luisteren & Analyseren) K (Anders)

Verder over onderwerpen als LHBTI, racisme, pesten. Vaak is het niet eens een hele performance, maar bijvoorbeeld één specifieke zin die mijn hersenen aan het denken zetten.

Ik heb weleens dat iemand spreekt over een herkenbare situatie, maar dan een perspectief brengt met een diepere laag die ik nog niet heb onderzocht.

Ook ervaar ik soms een nieuwe emotie bij een onderwerp.

Met opmerkingen [DA42]: IV (Luisteren & Analyseren) B (Raciaal), IV (Luisteren & Analyseren) G (Gender), IV (Luisteren & Analyseren) H (Seksualiteit) IV (Luisteren & Analyseren) I (Emoties en Welzijn)

- In de vragenlijst beschrijf je meerdere keren dat je struggles hebt (gehad) met je culturele identiteit. Je hebt echter niet beschreven hoe die struggles er uit zien. Zou je kunnen beschrijven hoe die struggles er uit zagen voordat je begon met spoken word en hoe ze er nu uit zien sinds je aan spoken word activiteiten doet?

Ik heb die struggles nu niet zo meer, het is echt iets van vroeger. Het ging voornamelijk over dat ik me niet thuis voelde. Nog wel heb ik soms dat ik in bepaalde dominant witte groepen bijvoorbeeld de humor niet begrijp of me een beetje een outsider voel.

Met opmerkingen [DA43]: VI (Anders) E (Belonging)

- In de vragenlijst benoem je hoe het schrijven en performen van spoken word jou een spiegel biedt die kan zorgen voor confrontatie, verwarring en vraagtekens, maar ook bevestiging, zelfvertrouwen en (zelf)kennis.

Kan je voorbeelden noemen van dergelijke confrontaties en verwarringen, in het specifiek rondom het onderwerp culturele identiteit? En zo ja, wat was er bijzonder aan deze ervaringen dat zorgde voor deze negatieve ervaring? Kan je ook herinneringen delen van momenten dat spoken word je zelfvertrouwen, bevestiging en (zelf)kennis gaf? En kan je benoemen wat aan deze momenten zorgde voor deze positieve feedback?

Ik wil ze niet positief of negatief noemen eigenlijk. Het zijn gewoon ervaringen. Op dat moment voelen ze misschien negatief, maar is het uiteindelijk positief.

Wel kan ik wat voorbeelden noemen. Ik ben een tijd geleden met een tekst over ADHD begonnen. Ik wilde voelbaar maken hoe het is om met ADHD in je jeugd rond te lopen. Naarmate ik meer schreef begon ik te beseffen hoeveel invloed dat heeft gehad en nog steeds heeft. En hoe dat gevoel van “anders” zijn nog steeds heel veel impact op mij heeft. Op een gegeven moment werd het best wel een boze tekst naar de maatschappij, zo van “sorry dat ik niet normaal ben”.

En nu ben ik met een tekst voor keti koti bezig, waar ik best lang uitstelgedrag bij had, omdat er zo’n lading bij dat onderwerp zit. Daar begon ik met boosheid over verschillende situaties rondom racisme in Nederland en toen kwam ik juist steeds meer naar een mild gevoel van menselijkheid.

Dat zijn twee voorbeelden waar het van mildheid naar woede en juist andersom ging.

Met opmerkingen [DA44]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn)

- Uit mijn literatuuronderzoek bleek dat spoken word op verschillende manieren een positieve invloed uitoefende op jong volwassenen. Deze zijn in te delen in vier categorieën; de positieve invloed van het schrijven van spoken word, het voordragen ervan, het luisteren en analyseren en de community die het biedt.
- Het schrijven van spoken word hielp allereerst de jongvolwassenen om persoonlijke ervaringen, herinneringen en emoties te verwerken, in het specifiek omtrent familie(tradities), land van herkomst, cultuur(verschillen), sociale en raciale onrechtvaardigheden en migratie. In de vragenlijsten heb je aangegeven dat jij ook over een aantal van deze onderwerpen schrijft en performt. Kun je hier wat meer over vertellen en wat het je biedt?

Ja, een stuk verwerking en uiting. Ik ben zelf niet echt een prater, en vooral niet over gevoelens. Ik ben vooral opgegroeid met “wat

in het huis gebeurd blijft in het huis en problemen praten we niet over.”

Verder herkenning, vooral bij anderen.

En onderzoeken. Als ik over onderwerpen schrijf als seksualiteit, keti koti, racisme en ADHD ben ik continu bezig met hoe ik me verhoud tot die onderwerpen en hoe ik vroeger dacht over die dingen, dus veel onderzoeken.

Dus onderzoeken, verwerken en uiting geven aan.

- Ook kan het schrijven van spoken word een goeie manier zijn om erkenning te geven aan positieve ervaringen en gevoelens, zoals innerlijke kracht, doorzettingsvermogen, zelfvertrouwen en trots. Is dit bij jou ook het geval en kan je dit beschrijven en/of voorbeelden noemen?

Ja, dat is bij mij ook het geval. Ik weet nog mijn allereerste spoken word voordracht toen ik nog heel onzeker en groen was. Ik had hele erge podiumvrees en daar ging de tekst ook over. Ik beschreef in de performance hoe ik zou gaan van podiumvrees naar juist heel zelfverzekerd en krachtig. Dat was een soort manifestatie en is dus ook gelukt uiteindelijk.

Ik denk dat dit een terugkerend thema is in mijn teksten. Van underdog of de bodem naar de top. Een soort hero's journey.

- Het voordragen van spoken word blijkt een goeie uitlaatklep te zijn voor persoonlijke processen, voor zware of juist positieve herinneringen en ervaringen. Ervaar jij dit ook zo, en zo ja hoe dan? Kan je voorbeelden geven voor zowel zware als positieve herinneringen die je hebt verwerkt in je spoken word?

Ik heb vaak als ik bezig ben met een tekst dat ik al een heel proces doorga voordat ik begin met schrijven. Je bent dan constant je levenservaringen en ontmoetingen met mensen mee aan het nemen naar het vormen van je performance. Dat heb ik heel vaak. Dan komen dingen gewoon naar mij toe.

Dus het onderzoeken is een proces op zich, daarna is het schrijven een proces en het performen natuurlijk ook. Maar vooral het

Met opmerkingen [DA45]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn)

Met opmerkingen [DA46]: II (Voordracht) I (Emotie en Welzijn)

onderzoeken is een groot proces. Zonder dat ik daadwerkelijk aan het onderzoeken ben ben ik aan het onderzoeken.

Met opmerkingen [DA47]: I (Schrijven) K (Anders)

- Je beschrijft in de vragenlijst dat de spoken word community een positieve bijdrage heeft geleverd aan je struggles rondom je culturele identiteit in de vorm van verbinding. Zou je nog eens kunnen benoemen wat specifiek de spoken word community onderscheidt van andere communities? Welke verschillen in de vorm zie je tussen de spoken word community en andere communities?

De spoken word community is vooral heel vrij en divers. Je kan niet een stereotype maken van een spoken word artiest. Dat vind ik er heel erg mooi aan. Verder heb ik het gevoel dat iedereen heel erg omarmd wordt en de scene is erg supportive. Je wordt gedragen door de community. En het is niet competitief.

Met opmerkingen [DA48]: III (Community) E (Belonging)

- Zijn er nog dingen aan de community die je liever anders of beter zou zien? En hoe zou dat er dan uitzien?

Ik denk dat het op sommige plekken nog iets diverser kan. Bijvoorbeeld in Eindhoven is het meer literair en poëzie en minder de oorsprong van spoken word. In de Randstad is het wel heel divers.

Met opmerkingen [DA49]: III (Community) K (Anders)

- Kan je beschrijven hoe de impact van het performen van je spoken word verschilt van het schrijven ervan?

Het schrijven is voor mij vooral het onderzoeken, de confrontaties met mezelf aangaan en de spiegels voorhouden. Het performen is meer een uitwisseling van energie met de mensen voor wie je het performt. Ook zie ik het performen als de climax na een periode van verwarring. Dan geef ik er uiting aan en is het de wereld in gegooit.

Met opmerkingen [DA50]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

- Zijn er nog andere aspecten van je spoken word activiteiten die je nog niet benoemt hebt in de vragenlijsten of in dit interview waarvan je denkt dat het een positieve invloed heeft gehad op je culturele identiteit?

Welke vorm hadden die activiteiten, wat werd er precies gedaan?

Ik denk een gevoel van "belonging", een gevoel van thuiskomen. Waar ik dat op school, op werk of bij groepen mensen nooit zo fijn ervaren als bij spoken word. En daar is de community een onderdeel van, maar het creëren van de spoken word zelf speelt daar

ook een essentiële rol in.

Ik heb vaak met andere activiteiten een gevoel van falen gehad. Maar bij het bezig schrijven, performen van en bezig zijn met spoken word voelt het gewoon altijd goed. Spoken word past echt bij mij en ik ben er goed in. Dat alles geeft mij zelfvertrouwen. Het voelt gewoon als thuiskomen.

- Zijn er aspecten die nog niet onderdeel zijn van je spoken word activiteiten maar waarvan je wel denkt dat het ook een positieve invloed zou hebben op je culturele identiteit?

Nog meer die verdieping opzoeken over mijn culturele identiteit. Ik heb over allerlei onderwerpen geschreven, maar ben nooit eigenlijk heel diep gegaan in mijn familietradities en wat ik daarvan zelf nog meedraag en meeneem aan cultuur. Dus meer onderzoek naar mijn roots en hoe die mij gevormd hebben.

- Ten slotte, aan welke voorwaarden zou je zeggen dat spoken word moet voldoen zodat het de incongruentie van de ervaren culturele identiteit van biculturele jongvolwassenen als jij afneemt? Wat zijn je wensen en behoeften hier in?

Het schrijven, het maken en het performen is voor iedereen anders denk ik, dat is persoonlijk. Voor mij is het belangrijk dat mijn teksten nooit oordelend of antwoordend zijn. Ze moeten komen uit persoonlijke ervaringen of vragen die ik heb. Ik wil dat ik het publiek mee kan nemen.

Wel is de community hier belangrijk. Het open stellen en elkaar supporten binnen de spoken word community is denk ik nodig hiervoor.

Met opmerkingen [DA51]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn), II (Voordracht) E (Beloning), III (Community) E (Beloning)

Met opmerkingen [DA52]: I (Schrijven) A (Etnisch), I (Schrijven) E (Beloning)

Met opmerkingen [DA53]: II (Voordracht) K (Anders)

Met opmerkingen [DA54]: III (Community) I (Emoties en Welzijn)

	I schrijven	II voordracht	III community	IV Luisteren & analyseren	V Rest/anders
A Etnisch	“Nog meer die verdieping opzoeken over mijn culturele identiteit.				“Ik ben opgegroeid in een Antilliaans (Curacaos) gezin met mijn zwarte, Antilliaanse moeder en

	Ik heb over allerlei onderwerpen geschreven, maar ben nooit eigenlijk heel diep gegaan in mijn familietradities en wat ik daarvan zelf nog meedraag en meeneem aan cultuur. Dus meer onderzoek naar mijn roots en hoe die mij gevormd hebben.”				broers en zussen. Mijn witte, Nederlandse vader was uit beeld. Ik was de enige met een witte vader. Ik voelde me altijd zwart en Curaçaoënaar.”
B Raciaal				“Verder over onderwerpen als (...), racisme, (...). Vaak is het niet eens een hele performance, maar bijvoorbeeld één specifieke zin die mijn hersenen aan het denken zetten. Ik heb weleens dat iemand spreekt	“Totdat ik ouder werd en besepte dat als ik op Curacao was ik opmerkingen kreeg over mijn huid en haar waarmee duidelijk werd gemaakt dat ik wel als anders werd gezien. Tegelijkertijd werd ik in Nederland altijd als buitenlander, allochtoon en zwart gezien. Verder maakte veel mensen in Nederland

Met opmerkingen [DA56]: V (Anders) A (Etnisch)

Met opmerkingen [DA55]: I (Schrijven) A (Etnisch)

				over een herkenbare situatie, maar dan een perspectief brengt met een diepere laag die ik nog niet heb onderzocht.”	opmerkingen dat ze dachten dat mijn moeder mijn oppas was, omdat ze donkerder is dan ik.” “Niet veel meer. Ik werk bijvoorbeeld momenteel in een regio waar een dominant witte cultuur en veel racisme is. Ik merk dat ik in mijn puberjaren daar stress van kreeg en de strijd ermee aanging. Naarmate ik ouder ben geworden is het zijn kracht over mij verloren.”
C Taal					
D Culturele elementen					
E Belonging tot en/of uitsluiting van sociale groep (Scholingsgraad) (Straatcultuur) (Land van afkomst) (Leeftijd)	“Nog meer die verdieping opzoeken over mijn culturele identiteit. Ik heb over allerlei onderwerpen geschreven, maar ben nooit eigenlijk heel diep gegaan in	“Ja, dat is bij mij ook het geval. Ik weet nog mijn allereerste spoken word voordracht toen ik nog heel onzeker en groen was. Ik had hele erge podiumvrees	“De spoken word community is vooral heel vrij en divers. Je kan niet een stereotype maken van een spoken word artiest. Dat vind ik er heel erg mooi aan. Verder		“Ik geloof zeker dat die dingen invloed op elkaar hebben, maar ben daar denk ik niet altijd bewust van. Wat ik wel kan benoemen is dat ik van mijn moeders kant van de familie uit een

Met opmerkingen [DA57]: V (Anders) B (Raciaal) en V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

	mijn familietradities en wat ik daarvan zelf nog meedraag en meeneem aan cultuur. Dus meer onderzoek naar mijn roots en hoe die mij gevormd hebben.”	en daar ging de tekst ook over. Ik beschreef in de performance hoe ik zou gaan van podiumvrees naar juist heel zelfverzekerd en krachtig. Dat was een soort manifestatie en is dus ook gelukt uiteindelijk. Ik denk dat dit een terugkerend thema is in mijn teksten. Van underdog of de bodem naar de top. Een soort hero’s journey.”	heb ik het gevoel dat iedereen heel erg omarmd wordt en de scene is erg supportive. Je wordt gedragen door de community. En het is niet competitief.”		bloedlijn kom van trauma, armoede en gebroken gezinnen. Dit heeft met onze geschiedenis te maken en ik merk naarmate ik ouder word dat ik hier wel dingen van meedraag. Het is lastig om dat mee te nemen in een omgeving waar dat niet begrepen wordt. Dat werkt ook door op je mentale gezondheid.”
		Ik denk dat dit een terugkerend thema is in mijn teksten. Van underdog of de bodem naar de top. Een soort hero’s journey.”	“Ik denk een gevoel van “belonging”, een gevoel van thuiskomen. Waar ik dat op school, op werk of bij groepen mensen nooit zo fijn ervaren als bij spoken word. En daar is de community een onderdeel van, maar het creëren van de spoken word zelf speelt daar ook een essentiële rol in. Ik heb vaak met andere activiteiten		“Ik heb die struggles nu niet zo meer, het is echt iets van vroeger. Het ging voornamelijk over dat ik me niet thuis voelde. Nog wel heb ik soms dat ik in bepaalde dominant witte groepen bijvoorbeeld de humor niet begrijp of me een beetje een outsider voel.”

Met opmerkingen [DA60]: III (Community) E (Belonging)

Met opmerkingen [DA58]: I (Schrijven) A (Etnisch)

Met opmerkingen [DA59]: II (Voordracht) I (Emotie en Welzijn)

Met opmerkingen [DA61]: V (Anders) E (Belonging tot sociale groep)

		werk of bij groepen mensen nooit zo fijn ervaren als bij spoken word. En daar is de community een onderdeel van, maar het creëren van de spoken word zelf speelt daar ook een essentiële rol in. Ik heb vaak met andere activiteiten een gevoel van falen gehad. Maar bij het bezig schrijven, performen van en bezig zijn met spoken word voelt het gewoon altijd goed. Spoken word past echt bij mij en ik ben er goed in. Dat alles geeft mij zelfvertrouwen.	een gevoel van falen gehad. Maar bij het bezig schrijven, performen van en bezig zijn met spoken word voelt het gewoon altijd goed. Spoken word past echt bij mij en ik ben er goed in. Dat alles geeft mij zelfvertrouwen. Het voelt gewoon als thuiskomen.”		
--	--	---	--	--	--

		Het voelt gewoon als thuis komen."			
F Belonging tot deel van Nederland en/of buiten NL					
G Gender				"Verder over onderwerpen als LHBTI, (...). Vaak is het niet eens een hele performance, maar bijvoorbeeld één specifieke zin die mijn hersenen aan het denken zetten. Ik heb weleens dat iemand spreekt over een herkenbare situatie, maar dan een perspectief brengt met een	

				diepere laag die ik nog niet heb onderzocht.”	
H Seksualiteit				“Verder over onderwerpen als LHBTI, (...). Vaak is het niet eens een hele performance, maar bijvoorbeeld één specifieke zin die mijn hersenen aan het denken zetten. Ik heb weleens dat iemand spreekt over een herkenbare situatie, maar dan een perspectief brengt met een diepere laag die ik nog niet heb onderzocht.”	
I Emoties en Welzijn	“Wel kan ik wat voorbeelden noemen. Ik ben een	“Het schrijven is voor mij vooral het onderzoeken, de	“Wel is de community hier belangrijk. Het open	“Ook ervaar ik soms een nieuwe emotie	“Niet veel meer. Ik werk bijvoorbeeld momenteel in een regio waar een

	tijd geleden met een tekst over ADHD begonnen. Ik wilde voelbaar maken hoe het is om met ADHD in je jeugd rond te lopen. Naarmate ik meer schreef begon ik te beseffen hoeveel invloed dat heeft gehad en nog steeds heeft. En hoe dat gevoel van “anders” zijn nog steeds heel veel impact op mij heeft. Op een gegeven moment werd het best wel een boze tekst naar de maatschappij, zo van “sorry dat ik niet normaal ben”. En nu ben ik met een tekst voor keti koti bezig, waar ik	confrontaties met mezelf aangaan en de spiegels voorhouden. Het performen is meer een uitwisseling van energie met de mensen voor wie je het performt. Ook zie ik het performen als de climax na een periode van verwarring. Dan geef ik er uiting aan en is het de wereld in gegoooid.”	stellen en elkaar supporten binnen de spoken word community is denk ik nodig hiervoor.”	bij een onderwerp. “	dominant witte cultuur en veel racisme is. Ik merk dat ik in mijn puberjaren daar stress van kreeg en de strijd ermee aanging. Naarmate ik ouder ben geworden is het zijn kracht over mij verloren.” “Ja, ik denk dat we als mens altijd fases hebben waar dit meer of minder is en dat we dit allebei nodig hebben. Momenteel zit ik op een soort kruispunt in het leven waar ik keuzes moet gaan maken, maar ik voel me wel comfortabel bij mezelf en heb het zelfvertrouwen dat ik de juiste keuzes maak.” “Ook denk ik dat alles dat je meeneemt qua opvoeding en cultuur je culturele identiteit op jonge leeftijd vormt.
--	---	---	--	-----------------------------	---

Met opmerkingen [DA65]: III (Community) I (Emoties en Welzijn)

Met opmerkingen [DA64]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

	best lang uitstelgedrag bij had, omdat er zo'n lading bij dat onderwerp zit. Daar begon ik met boosheid over verschillende situaties rondom racisme in Nederland en toen kwam ik juist steeds meer naar een mild gevoel van menselijkheid. Dat zijn twee voorbeelden waar het van mildheid naar woede en juist andersom ging." "Ja, een stuk verwerking en uiting. Ik ben zelf niet echt een prater, en vooral niet over gevoelens. Ik ben				Naarmate je ouder wordt en je groeit in je persoonlijke ontwikkeling laat je dat steeds meer los en kan je culturele identiteit minder duidelijk voor jezelf zijn. Het kan moeilijk zijn om dingen los te laten als je er zo'n lange tijd aan hebt vastgehouden. Dat geeft instabiliteit in mijn mentale gezondheid."
--	--	--	--	--	--

Met opmerkingen [DA66]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

Met opmerkingen [DA62]: I (Schrijven) E (Emoties en Welzijn)

	vooral opgegroeid met "wat in het huis gebeurd blijft in het huis en problemen praten we niet over." Verder herkenning, vooral bij anderen. En onderzoeken. Als ik over onderwerpen schrijf als seksualiteit, keti koti, racisme en ADHD ben ik continu bezig met hoe ik me verhoud tot die onderwerpen en hoe ik vroeger dacht over die dingen, dus veel onderzoeken. Dus onderzoeken, verwerken en uiting geven aan."				
--	---	--	--	--	--

Met opmerkingen [DA63]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn)

	“Ik denk een gevoel van “belonging”, een gevoel van thuiskomen. Waar ik dat op school, op werk of bij groepen mensen nooit zo fijn ervaren als bij spoken word. En daar is de community een onderdeel van, maar het creëren van de spoken word zelf speelt daar ook een essentiële rol in. Ik heb vaak met andere activiteiten een gevoel van falen gehad. Maar bij het bezig schrijven, performen van en bezig zijn met spoken word voelt het gewoon altijd goed. Spoken word				
--	---	--	--	--	--

	past echt bij mij en ik ben er goed in. Dat alles geeft mij zelfvertrouwen. Het voelt gewoon als thuiskomen.”				
J Activisme					
K Anders - Opvoeding	“Ik heb vaak als ik bezig ben met een tekst dat ik al een heel proces doorga voordat ik begin met schrijven. Je bent dan constant je levenservaringen en ontmoetingen met mensen mee aan het nemen naar het vormen van je performance. Dat heb ik heel vaak. Dan komen dingen gewoon naar mij toe.	“Het schrijven, het maken en het performen is voor iedereen anders denk ik, dat is persoonlijk. Voor mij is het belangrijk dat mijn teksten nooit oordelend of antwoordend zijn. Ze moeten komen uit persoonlijke ervaringen of vragen die ik heb. Ik wil dat ik het publiek mee kan nemen.”	“Ik denk dat het op sommige plekken nog iets diverser kan. Bijvoorbeeld in Eindhoven is het meer literair en poëzie en minder de oorsprong van spoken word. In de Randstad is het wel heel divers.”	“Ja, die jongen waar ik aan het begin van het interview over vertelde, die kwetsbaarheid heeft mij geïnspireerd.”	

Met opmerkingen [DA70]: IV (Luisteren & Analyseren) K (Anders)

Met opmerkingen [DA69]: III (Community) K(Anders)

Met opmerkingen [DA68]: II (Voordracht) K (Anders)

	Dus het onderzoeken is een proces op zich, daarna is het schrijven een proces en het performen natuurlijk ook. Maar vooral het onderzoeken is een groot proces. Zonder dat ik daadwerkelijk aan het onderzoeken ben ben ik aan het onderzoeken."				
--	---	--	--	--	--

Met opmerkingen [DA67]: I (Schrijven) K (Anders)

Getranscribeerde en Gecodeerde Interview met spoken word artiest #3

Dankjewel dat je mee wilt doen aan dit interview.

Je hebt al een vragenlijst ingevuld en bent daardoor bekend met het onderwerp van dit onderzoek, namelijk aan welke voorwaarden spoken word activiteiten bij biculturele jongeren moeten voldoen zodat de incongruentie van de culturele identiteit afneemt.

Gebaseerd op jouw antwoorden op de open en gesloten vragen in combinatie met mijn literatuuronderzoek naar dit onderwerp heb ik dit semigestructureerde interview voorbereid met verschillende vragen.

- Mijn eerste vraag luidt als volgt: Hoe is je culturele identiteit in relatie tot de maatschappij?

Ik denk dat dat wel veranderd is hoe ik daar naar kijk de afgelopen jaren, omdat identiteit vaak iets is wat op je wordt geplakt, daar heb je niet altijd controle op. Want als ik naar mijn biculturaliteit kijk, mijn vader komt uit Aruba en mijn moeder komt uit Nederland, maar ik ben niet opgegroeid met mijn vader's familie dus ik ben heel "Nederlands" opgegroeid. Ik werd er meer door anderen aan herinnerd dat ik van kleur ben dat ik dat zelf zo voelde, of mij cultureel verbonden voelde met een zwarte cultuur. Dus ik heb lange tijd gevoeld dat de maatschappij voor mij bepaalde wat mijn culturele identiteit is en dat ik daar nu meer zeggenschap over voel.

Met opmerkingen [DA71]: V (Anders) A (Etnisch)

Met opmerkingen [DA72]: V (Anders) B (Raciaal)

- Zou je kunnen beschrijven hoe de Nederlandse maatschappij over het algemeen jouw identiteit voor jou bepaalde?

Ja, ik denk dat dat voor mij lang heeft gevoeld alsof ik niet Nederlands ben. Dat wanneer mensen mij zien dat ze in eerste instantie niet denken "Oh, dat is een Nederlandse vrouw", maar eerder buitenlands.

Met opmerkingen [DA73]: V (Anders) A (Etnisch)

- En hoe staat dat in verhouding met hoe je nu je eigen identiteit zou beschrijven?

Ik voel me nu veel meer bicultureel, omdat ik de afgelopen jaren meer heb omarmd dat ik meer van beide kanten kom. Dat heeft ook wel te maken met dat ik meer in aanraking kom met mensen die ook bicultureel zijn en kan zien hoe zij daar vorm aan geven.

Ook heb ik inmiddels verhalen gehoord van zowel mijn moeders als vaders familie. Ik ben juist heel blij nu dat ik beide kanten in mij heb. Dus terwijl ik me vroeger niet bicultureel voelde en ik dit meer ervaarde als iets dat me werd opgelegd voel ik me nu wel echt bicultureel. Ook zie ik het nu als iets positiefs. Nog steeds heb ik wel negatieve ervaringen omdat ik bicultureel ben, maar het raakt me ook steeds minder.

Met opmerkingen [DA74]: V (Anders) A (Etnisch)

Met opmerkingen [DA75]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Ervaar je stress bij de manier waarop mensen zich tot je uiten ten op zichten van je culturele identiteit? En hoe dan?

Nee, ik voel daar niet meer stress bij. Ik weet nu beter hoe ik er mee om moet gaan en ook hoe ik vragen kan stellen wanneer iemand iets zegt als “Waar kom je vandaan?” Nu weet ik hoe ik daar op kan reageren om de ander in te laten zien dat dat eigenlijk een beetje een domme vraag is om te stellen.

Met opmerkingen [DA76]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- En hoe was dat vroeger?

Ja, toen wel veel stress. Omdat ik me op zulke momenten echt niet gezien voelde.

Met opmerkingen [DA77]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Voel je je thuis en comfortabel met jezelf? Waarom wel of niet?

Ja, ik voel me comfortabel met mezelf. Ook nu ik wat ouder ben kan ik alles wat beter relativeren, heb ik mijn plekje beter gevonden, weet ik waar ik blij van word en welke mensen ik om me heen wil hebben.

Met opmerkingen [DA78]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- In de vragenlijst geef je aan dat je vaak schrijft over je mentale gezondheid. Zie je een relatie tussen je biculturaliteit, je culturele identiteit en je mentale gezondheid? Zo ja, kan je beschrijven hoe die relatie er uit ziet en hoe deze verschillende dingen tot elkaar verhouden?

Ik denk dat vroeger mijn biculturele achtergrond er wel voor zorgde dat ik problemen had met mijn mentale gezondheid. Ik kreeg er een slecht zelfbeeld door, vond mijzelf niet mooi en wilde eigenlijk wit zijn, wat natuurlijk niet het geval was. Nu heb ik dat veel minder. Als ik me nu mentaal slecht voel, wat nog steeds wel gebeurt, komt het niet door culturele identiteit, maar door andere dingen.

Met opmerkingen [DA79]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- In de vragenlijst beschrijf je spoken word als een kunstvorm van expressie die staat voor verbondenheid. Kan je vertellen wat je hier mee bedoelt? Hoe ontstaat die verbondenheid en kan je hier voorbeelden van noemen?

Allereerst wat ik zelf altijd voel en zie bij spoken word events is dat iedereen elkaar heel erg ophyped. Dus als je op het podium gaat staan, ook als je dat nog niet vaak hebt gedaan, wordt er altijd goed en aanmoedigend op gereageerd. Dus dat bedoel ik met de verbondenheid, dat iedereen zijn ding mag doen en dat dat welkom is. Wat ik er verder mooi aan vindt is dat het veel verschillende mensen zijn die hun verhalen vertellen via deze kunstvorm. Het zijn vaak best wel persoonlijke verhalen. Dat is allemaal welkom op het podium. Zo is er ruimte voor veel verschillende perspectieven en daar is veel waardering voor.

Met opmerkingen [DA80]: III (Community) E (Belonging tot sociale groep)

- Waarom is deze diversiteit in de spoken word community belangrijk voor jou en hoe draagt dit bij aan het vergoten of verrijken van je culturele identiteit?

Omdat in elke samenwerking, of dat nou op werk, in een gezin of tussen vrienden is, denk ik dat het altijd goed is dat er verschillende perspectieven er zijn. Aan sommige dingen denk je gewoon niet als je het niet hebt gezien of ervaren, daarom denk ik dat diversiteit altijd goed is.

Ik vind het heel leuk dat Nederland bestaat uit een multiculturele samenleving en dat ik veel vrienden heb die een andere culturele achtergrond hebben dan ik. Samen kun je dan een soort nieuwe cultuur vormen met verschillende culturele elementen zoals eten en rituelen. Op die manier dragen anderen weer bij aan mijn culturele identiteit. Eén van mijn beste vriendinnen is bijvoorbeeld Koerdisch. Ik ken haar al sinds ik 13 ben en vroeger hadden we het eigenlijk nooit over onze culturele achtergronden. Later zijn we er wel over gaan praten en hoe onze culturen ons gevormd hebben. Zij vast bijvoorbeeld ook ieder jaar en dit heb ik dit jaar ook een paar dagen gedaan. Ik was daar denk ik niet mee in aanraking gekomen als niet iemand uit mijn directe omgeving dat zou doen.

Met opmerkingen [DA81]: V (Anders) K (Anders)

- Je schreef dat je je als bicultureel persoon vaak onderschat voelt ten opzichte van de maatschappij. Kan je dit uitleggen en voorbeelden noemen?

Dat is vooral in het werkveld waar ik in zit. Ik werk voor de media onder andere, voor televisie, en daar maar ik altijd dat als ik een nieuwe ontmoeting met iemand heb die mij nog niet kent dat zij niet verwachten dat ik de functie heb die ik heb in het bedrijf dat

ik werk. Pas als we dan samenwerken zien ze meer dan een zwarte vrouw op mijn positie (Het is een vrij wit bedrijf waar ik werk). Ik moet mezelf eigenlijk extra bewijzen. Ik sta bij voorbaat al achter.

We hadden laatst een eindredacturedag. Ik ben zelf geen eindredacteur. Dat is dan een groep van alleen maar 45 witte mensen. Het gaat dan ook een beetje over of je je gerepresenteerd voelt in een bedrijf en of je denkt dat je zoiets zelf ook op een gegeven moment zou kunnen doen.

Met opmerkingen [DA82]: V (Anders) B (Raciaal)

- Ook zeg je dat het tegelijkertijd voelt als een superkracht. Kan je ook dit toelichten en specifieke situaties benoemen waar dit uit blijkt?

Dat heeft denk ik ook erg te maken met dat ik dan terugdenk aan de voorouders van mijn vaders kant en wat zij allemaal hebben moeten doorstaan waardoor ik er ben, dat zij zijn blijven leven ondanks de omstandigheden waar ze in zaten. Ik besef me dan dat ik van een bloedlijn kom die heel sterk en veerkrachtig is. Dat geeft mij dan heel veel kracht.

Met opmerkingen [DA83]: V (Anders) A (Etnisch), V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Heb je in het verleden struggles gehad rondom je culturele identiteit? Zo ja, hoe zagen die er uit voordat je begon met spoken word en hoe zien ze er nu uit?

Ja, wat ik al eerder vertelde, omdat ik in een hele witte omgeving ben opgegroeid en daarna ook naar een hele witte universiteit ben gegaan. Later heb ik dus meer diversiteit om me heen gekregen, onder andere dus door de spoken word community en dat is heel positief.

Met opmerkingen [DA84]: V (Anders) B (Raciaal)

Met opmerkingen [DA85]: III (Community) K (Anders)

- Kan je voorbeelden noemen van verhalen die je deelt die te maken hebben met je biculturele afkomst en/of je culturele identiteit?

Ik ben bezig met het schrijven van een boek over West-Afrikaanse en Caribische sprookjes. Ik ben bijvoorbeeld de laatste tijd bezig met of ik kinderen wil en ik heb een gedicht geschreven over wat ik mijn toekomstige kind zou vertellen over diens voorouders en die veerkrachtigheid waar ik het net over had. En ik ben ook Papiamentu aan het leren en probeer dan zinnestjes te

vertalen en af te wisselen met Nederlandse regels. Het gaat veel over toekomstige natalenschap.

Met opmerkingen [DA86]: I (Schrijven) C (Taal)

Met opmerkingen [DA87]: I (Schrijven) A (Etnisch)

- Uit mijn literatuuronderzoek bleek dat spoken word op verschillende manieren een positieve invloed uitoefende op jongvolwassenen. Deze zijn in te delen in vier categorieën; de positieve invloed van het schrijven van spoken word, het voordragen ervan, het luisteren en analyseren en de community die het biedt.
- Het schrijven van spoken word hielp allereerst de jongvolwassenen om persoonlijke ervaringen, herinneringen en emoties te verwerken, in het specifiek omtrent familie(tradities), land van herkomst, cultuur(verschillen), sociale en raciale onrechtvaardigheden en migratie. In de vragenlijsten heb je aangegeven dat jij ook over een aantal van deze onderwerpen schrijft en performt. Kun je hier wat meer over vertellen en wat het je biedt?

Zeker toen ik net begon met spoken word heb ik er veel aan gehad om te schrijven over wat ik eerder vertelde dat ik bijvoorbeeld onderschat wordt of hoe ik me vroeger voelde op school om dingen een plekje te geven en te verwerken. Ook kon ik vervolgens zien hoe anderen zich daar in herkenden. Voordat ik begon met schrijven en delen van mijn teksten dacht ik dat ik de enige was die dergelijke ervaringen had, maar ik kwam er later achter dat dit niet het geval was. Het was heel fijn om te zien en horen dat anderen ook te maken hadden met vergelijkbare issues.

Verder vond ik het leuk om de ontwikkeling te beschrijven die ik nog door moest maken, zeker in het begin. Ik schreef al wel over acceptatie en hoop, maar moest dat proces nog doormaken. Door het op te schrijven ben ik die dingen op een gegeven moment wel gaan voelen.

Met opmerkingen [DA88]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn), II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

- Ook kan het schrijven van spoken word een goeie manier zijn om erkenning te geven aan positieve ervaringen en gevoelens, zoals innerlijke kracht, doorzettingsvermogen, zelfvertrouwen en trots. Is dit bij jou ook het geval en kan je dit beschrijven en/of voorbeelden noemen?

Ik schrijf niet zo veel over positieve ervaringen. Wel vind ik het leuk om in teksten, ook als het bijvoorbeeld een wat negatiever onderwerp is, dat er wel een soort ontwikkeling is en het verhaal eindigt op een positieve manier met een toekomstperspectief.

Met opmerkingen [DA89]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn)

- Het voordragen van spoken word blijkt een goeie uitlaatklep te zijn voor persoonlijke processen, voor zware of juist positieve herinneringen en ervaringen. Ervaar jij dit ook zo, en zo ja hoe dan? Kan je voorbeelden geven voor zowel zware als positieve

herinneringen die je hebt verwerkt in je spoken word?

Ja, dat heb ik ook zeker wel. Ik vind het fijn als anderen zich kunnen herkennen in mijn teksten en dat ik dan na afloop een mooi gesprek kan voeren over een gedeelde ervaring. Ook heb ik gehad dat ik bijvoorbeeld op de universiteit bij de opening van het academische jaar een spoken word stuk moest voordragen. Ik had zelf niet zo'n leuke tijd gehad op de universiteit omdat het best wel een witte en elitaire plek was waar ik me niet echt thuis voelde. Ik heb toen een best wel kritische tekst over de universiteit geschreven en voorgedragen. Dit heb ik opgedragen aan alle mensen van kleur in het publiek, wat er best wel weinig waren. Dat voelde toen echt heel cool.

Met opmerkingen [DA90]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

Met opmerkingen [DA91]: II (Voordracht) B (Raciaal)

- Je geeft aan in de vragenlijst dat je graag mee zou willen doen aan een theaterproductie waarin spoken word voorkomt. Wat trekt je aan hieraan? Zijn er elementen aan dit concept die denk je een positieve bijdrage kunnen leveren aan culturele identiteit die ontbreekt bij gewone spoken word?

Ja, spoken word is natuurlijk een soort story telling, maar vaak bij events heb je maar 5 á 10 minuten en ik heb twee jaar geleden een spoken word voorstelling van iemand gezien en dat vond ik heel mooi. Je hebt dan meer tijd om een wat langere boog te maken in je stukken, dat sprak me erg aan. En ik denk dat je dan ook net een ander publiek kan aanspreken dan bij gewone spoken word.

Met opmerkingen [DA92]: II (Voordracht) K (Anders)

- Je beschrijft in de vragenlijst de spoken word community als toegankelijk, warm, groot en betrokken. Welke andere verschillen in de vorm zie je tussen de spoken word community en andere communities?

Ik zit bijvoorbeeld ook in de literaire community en ik merk dat daar mensen elkaar minder gunnen en dat er meer competitie is over bijvoorbeeld wie een boekcontract of een interview in een talkshow krijgt. Dat merk ik in de spoken word community helemaal niet, dus dat is wel een groot verschil.

Met opmerkingen [DA93]: III (Community) K (Anders)

- Je hebt geschreven dat je je gerepresenteerd voelt in de spoken word community en dat dit zorgt voor een positief zelfbeeld. Hoe ziet die representatie er uit?

Wat ik daar mee bedoel is niet per se dat mensen precies dezelfde afkomst of hetzelfde uiterlijk hebben als ik, maar meer dat ze

bijvoorbeeld ook bicultureel zijn of met meerdere culturen zijn opgegroeid.

Met opmerkingen [DA94]: III (Community) E (Belonging tot sociale groep)

- Ook benoem je dat je je thuis voelt in de spoken word community. Wat zorgt ervoor dat je dit zo ervaart?

Ik denk omdat er zo'n openheid en warmte is dat je ook best wel snel vriendschappen sluit. Ik werk nu voor een spoken word platform, maar het voelt altijd bij vergaderingen alsof ik met vrienden ben. Het voelt daardoor heel fijn.

Met opmerkingen [DA95]: III (Community) E (Belonging tot sociale groep), III (Community) I (Emoties en Welzijn)

- Zijn er nog dingen aan de community die je liever anders of beter zou zien? En hoe zou dat er dan uitzien?

Wat ik soms wel lastig vindt aan spoken word is dat ik merk dat er veel wordt geschreven over trauma en dat het dan soms een beschrijving is van dat trauma zonder dat er dan een volgende stap wordt gezet. Dan vind ik het moeilijk om er naar te luisteren. Het heeft ook een beetje te maken dat we allemaal zo hard voor elkaar klappen elkaar ophypen, maar dat zorgt dat er weinig kritiek mogelijk is. Omdat iemand zich dan ook zo kwetsbaar opstelt is er geen ruimte om feedback te geven. Ik denk niet dat dat de juiste manier is om dat op die manier te doen. Dat lijkt me niet gezond.

Met opmerkingen [DA96]: III (Community) K (Anders)

Verder vind ik ook dat er te weinig overheidssubsidies zijn voor spoken word vergeleken met andere kunstvormen, waardoor mensen niet eerlijk betaald krijgen voor hun kunst.

Met opmerkingen [DA97]: III (Community) K (Anders)

- Kan je beschrijven hoe de impact van het performen van je spoken word verschilt van het schrijven ervan?

Een verschil is wel dat als je het performt dat de tekst anders gaat leven, het wordt interactief en dynamisch, in plaats van dat het in een bestand staat op je computer.

Met opmerkingen [DA98]: II (Voordracht) K (Anders)

- Het kan zo zijn dat het zien en horen van performances over hetzelfde onderwerp (culturele identiteit) jou nieuwe inzichten en perspectieven biedt.

Is dit bij jou ook het geval?

Kan je voorbeelden noemen van momenten dat dit gebeurd is?

Hoe zagen die momenten eruit?

Wat gebeurde er?

Wat 'triggerde' dat nieuwe inzicht/perspectief?

Welke nieuwe inzichten/perspectieven je hierbij kreeg?

Ja, ik denk het wel. Ik heb veel stukken over bijvoorbeeld vrouwelijkheid gehoord dat mij nieuwe perspectieven gaven.

Met opmerkingen [DA99]: IV (Luisteren en Analyseren) K (Anders)

- Zijn er nog andere aspecten van je spoken word activiteiten die je nog niet benoemt hebt in de vragenlijsten of in dit interview waarvan je denkt dat het een positieve invloed heeft gehad op je culturele identiteit?

Welke vorm hadden die activiteiten, wat werd er precies gedaan?

Veel heb ik al wel benoemd. Iets wat ik nog niet heb benoemd is misschien dat je serieus wordt genomen in je kunst. Dan voel je je ook serieus genomen als persoon, dus dat heeft wel een positief effect gehad op mijn culturele identiteit.

Met opmerkingen [DA100]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

- Zijn er aspecten die nog niet onderdeel zijn van je spoken word activiteiten maar waarvan je wel denkt dat het ook een positieve invloed zou hebben op je culturele identiteit?

We hebben het nu met de spoken word organisatie waar ik voor werk over spoken word workshops. Dat lijkt me ook heel leuk om te doen, met bijvoorbeeld scholieren. Omdat je dan weer met een nieuwe generatie in aanraking komt en dan kan leren waar zij mee bezig zijn of tegen aan lopen. Dat lijkt me mooi om aan deel te nemen.

Met opmerkingen [DA101]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

Ten slotte, aan welke voorwaarden zou je zeggen dat spoken word moet voldoen zodat het de incongruentie van de ervaren culturele identiteit van biculturele jongvolwassenen als jij afneemt? Wat zijn je wensen en behoeften hier in?

Hoe ziet dat er voor jou uit? En 'welke vorm zou die wens/behoefte moeten hebben?

Dat er veilige plekken zijn om ervaringen uit te wisselen. Plekken waar mensen van verschillende achtergronden zich gezien en gehoord voelen. Ik denk dat dat het belangrijkste is.

Met opmerkingen [DA102]: III (Community) E (Belonging tot sociale groep), III (Community) I (Emoties en Welzijn)

	I schrijven	II voordracht	III community	IV Luisteren & analyseren	V Rest/anders
A Etnisch	"Ik ben bezig met het schrijven van een boek over West-Afrikaanse en Caribische sprookjes. Ik ben bijvoorbeeld de laatste tijd bezig met of ik kinderen wil en ik heb een gedicht geschreven over wat ik mijn toekomstige kind zou vertellen over diens voorouders en die veerkrachtigheid waar ik het net over had. En ik ben ook Papiamentto aan het leren en probeer dan zinnetjes te vertalen en af te wisselen met Nederlandse regels. Het gaat veel over				"Ik denk dat dat wel veranderd is hoe ik daar naar kijk de afgelopen jaren, omdat identiteit vaak iets is wat op je wordt geplakt, daar heb je niet altijd controle op. Want als ik naar mijn biculturaliteit kijk, mijn vader komt uit Aruba en mijn moeder komt uit Nederland, maar ik ben niet opgegroeid met mijn vader's familie dus ik ben heel "Nederlands" opgegroeid." "Ja, ik denk dat dat voor mij lang heeft gevoeld alsof ik niet Nederlands ben. Dat wanneer mensen mij zien dat ze in eerste instantie niet denken "Oh,

	toekomstige natalenschap.”				dat is een Nederlandse vrouw”, maar eerder buitenlands.” “Ik voel me nu veel meer bicultureel, omdat ik de afgelopen jaren meer heb omarmd dat ik meer van beide kanten kom. Dat heeft ook wel te maken met dat ik meer in aanraking kom met mensen die ook bicultureel zijn en kan zien hoe zij daar vorm aan geven. Ook heb ik inmiddels verhalen gehoord van zowel mijn moeders als vaders familie. Ik ben juist heel blij nu dat ik beide kanten in mij heb. Dus terwijl ik me vroeger niet bicultureel voelde en ik dit meer ervaarde als iets dat me werd opgelegd voel ik me nu wel echt
--	-------------------------------	--	--	--	---

					bicultureel.” “Dat heeft denk ik ook erg te maken met dat ik dan terugdenk aan de voorouders van mijn vaders kant en wat zij allemaal hebben moeten doorstaan waardoor ik er ben, dat zij zijn blijven leven ondanks de omstandigheden waar ze in zaten. Ik besef me dan dat ik van een bloedlijn kom die heel sterk en veerkrachtig is. Dat geeft mij dan heel veel kracht.”
B Raciaal		“Ook heb ik gehad dat ik bijvoorbeeld op de universiteit bij de opening van het academische jaar een spoken word stuk moest voordragen. Ik had zelf niet zo’n leuke tijd gehad op de			“Ik werd er meer door anderen aan herinnerd dat ik van kleur ben dat dat ik dat zelf zo voelde, of mij cultureel verbonden voelde met een zwarte cultuur. Dus ik heb lange tijd gevoeld dat de maatschappij voor mij bepaalde wat mijn culturele identiteit is en dat ik daar nu meer

		universiteit omdat het best wel een witte en elitaire plek was waar ik me niet echt thuis voelde. Ik heb toen een best wel kritische tekst over de universiteit geschreven en voorgedragen. Dit heb ik opgedragen aan alle mensen van kleur in het publiek, wat er best wel weinig waren. Dat voelde toen echt heel cool.”			zeggenschap over voel.” “Omdat in elke samenwerking, of dat nou op werk, in een gezin of tussen vrienden is, denk ik dat het altijd goed is dat er verschillende perspectieven er zijn. Aan sommige dingen denk je gewoon niet als je het niet hebt gezien of ervaren, daarom denk ik dat diversiteit altijd goed is. Ik vind het heel leuk dat Nederland bestaat uit een multiculturele samenleving en dat ik veel vrienden heb die een andere culturele achtergrond hebben dan ik. Samen kun je dan een soort nieuwe cultuur vormen met verschillende culturele elementen zoals eten en rituelen. Op die manier dragen anderen weer bij aan mijn culturele
--	--	---	--	--	---

					identiteit. Eén van mijn beste vriendinnen is bijvoorbeeld Koerdisch. Ik ken haar al sinds ik 13 ben en vroeger hadden we het eigenlijk nooit over onze culturele achtergronden. Later zijn we er wel over gaan praten en hoe onze culturen ons gevormd hebben. Zij vast bijvoorbeeld ook ieder jaar en dit heb ik dit jaar ook een paar dagen gedaan. Ik was daar denk ik niet mee in aanraking gekomen als niet iemand uit mijn directe omgeving dat zou doen.” “Ja, wat ik al eerder vertelde, omdat ik in een hele witte omgeving ben opgegroeid en daarna ook naar een hele witte universiteit ben gegaan.”
C Taal	“En ik ben ook Papiamentu aan het leren en probeer dan				

	zinnetjes te vertalen en af te wisselen met Nederlandse regels.”				
D Culturele elementen					
E Belonging tot en/of uitsluiting van sociale groep (Scholingsgraad) (Straatcultuur) (Land van afkomst) (Leeftijd)			“Allereerst wat ik zelf altijd voel en zie bij spoken word events is dat iedereen elkaar heel erg ophyped. Dus als je op het podium gaat staan, ook als je dat nog niet vaak hebt gedaan, wordt er altijd goed en aanmoedigend op gereageerd. Dus dat bedoel ik met de verbondenheid, dat iedereen zijn ding mag doen en dat dat welkom is. Wat ik er verder mooi aan vindt is dat het veel verschillende mensen zijn die hun		

			verhalen vertellen via deze kunstvorm. Het zijn vaak best wel persoonlijke verhalen. Dat is allemaal welkom op het podium. Zo is er ruimte voor veel verschillende perspectieven en daar is veel waardering voor.” “Ik denk omdat er zo’n openheid en warmte is dat je ook best wel snel vriendschappen sluit. Ik werk nu voor een spoken word platform, maar het voelt altijd bij vergaderingen alsof ik met vrienden ben. Het voelt daardoor heel fijn.”		
--	--	--	--	--	--

			“Dat er veilige plekken zijn om ervaringen uit te wisselen. Plekken waar mensen van verschillende achtergronden zich gezien en gehoord voelen. Ik denk dat dat het belangrijkste is.”		
F Belonging tot deel van Nederland en/of buiten NL			“Wat ik daar mee bedoel is niet per se dat mensen precies dezelfde afkomst of hetzelfde uiterlijk hebben als ik, maar meer dat ze bijvoorbeeld ook bicultureel zijn of met meerdere culturen zijn opgegroeid.”		
G Gender					
H Seksualiteit					

I Emoties en Welzijn	“Zeker toen ik net begon met spoken word heb ik er veel aan gehad om te schrijven over wat ik eerder vertelde dat ik bijvoorbeeld onderschat wordt of hoe ik me vroeger voelde op school om dingen een plekje te geven en te verwerken. Ook kon ik vervolgens zien hoe anderen zich daar in herkenden. Voordat ik begon met schrijven en delen van mijn teksten dacht ik dat ik de enige was die dergelijke ervaringen had, maar ik kwam er later achter dat dit niet het geval was. Het was heel fijn om te zien en horen dat	“Zeker toen ik net begon met spoken word heb ik er veel aan gehad om te schrijven over wat ik eerder vertelde dat ik bijvoorbeeld onderschat wordt of hoe ik me vroeger voelde op school om dingen een plekje te geven en te verwerken. Ook kon ik vervolgens zien hoe anderen zich daar in herkenden. Voordat ik begon met schrijven en delen van mijn teksten dacht ik dat ik de enige was die dergelijke ervaringen had, maar ik kwam er later achter dat dit niet het geval was.	“Ik denk omdat er zo’n openheid en warmte is dat je ook best wel snel vriendschappen sluit. Ik werk nu voor een spoken word platform, maar het voelt altijd bij vergaderingen alsof ik met vrienden ben. Het voelt daardoor heel fijn.” “Dat er veilige plekken zijn om ervaringen uit te wisselen. Plekken waar mensen van verschillende achtergronden zich gezien en gehoord voelen. Ik denk dat dat het belangrijkste is.”	“Ook zie ik het nu als iets positiefs. Nog steeds heb ik wel negatieve ervaringen omdat ik bicultureel ben, maar het raakt me ook steeds minder.” “Nee, ik voel daar niet meer stress bij. Ik weet nu beter hoe ik er mee om moet gaan en ook hoe ik vragen kan stellen wanneer iemand iets zegt als “Waar kom je vandaan?” Nu weet ik hoe ik daar op kan reageren om de ander in te laten zien dat dat eigenlijk een beetje een domme vraag is om te stellen.” “Ja, toen wel veel stress. Omdat ik me op zulke momenten echt niet gezien voelde.”
----------------------	---	---	---	---

	anderen ook te maken hadden met vergelijkbare issues. Verder vond ik het leuk om de ontwikkeling te beschrijven die ik nog door moest maken, zeker in het begin. Ik schreef al wel over acceptatie en hoop, maar moest dat proces nog doormaken. Door het op te schrijven ben ik die dingen op een gegeven moment wel gaan voelen.” “Ik schrijf niet zo veel over positieve ervaringen. Wel vind ik het leuk om in teksten, ook als het bijvoorbeeld een wat negatiever onderwerp is, dat er	Het was heel fijn om te zien en horen dat anderen ook te maken hadden met vergelijkbare issues. Verder vond ik het leuk om de ontwikkeling te beschrijven die ik nog door moest maken, zeker in het begin. Ik schreef al wel over acceptatie en hoop, maar moest dat proces nog doormaken. Door het op te schrijven ben ik die dingen op een gegeven moment wel gaan voelen.” “Ja, dat heb ik ook zeker wel. Ik vind			“Ja, ik voel me comfortabel met mezelf. Ook nu ik wat ouder ben kan ik alles wat beter relativeren, heb ik mijn plekje beter gevonden, weet ik waar ik blij van word en welke mensen ik om me heen wil hebben.” “Ik denk dat vroeger mijn biculturele achtergrond er wel voor zorgde dat ik problemen had met mijn mentale gezondheid. Ik kreeg er een slecht zelfbeeld door, vond mijzelf niet mooi en wilde eigenlijk wit zijn, wat natuurlijk niet het geval was. Nu heb ik dat veel minder. Als ik me nu mentaal slecht voel, wat nog steeds wel gebeurt, komt het niet door culturele identiteit, maar door andere dingen.”
--	--	--	--	--	--

	wel een soort ontwikkeling is en het verhaal eindigt op een positieve manier met een toekomstperspectief.”	het fijn als anderen zich kunnen herkennen in mijn teksten en dat ik dan na afloop een mooi gesprek kan voeren over een gedeelde ervaring.” “ Veel heb ik al wel benoemd. Iets wat ik nog niet heb benoemd is misschien dat je serieus wordt genomen in je kunst. Dan voel je je ook serieus genomen als persoon, dus dat heeft wel een positief effect gehad op mijn culturele identiteit.”			“Dat heeft denk ik ook erg te maken met dat ik dan terugdenk aan de voorouders van mijn vaders kant en wat zij allemaal hebben moeten doorstaan waardoor ik er ben, dat zij zijn blijven leven ondanks de omstandigheden waar ze in zaten. Ik beseft me dan dat ik van een bloedlijn kom die heel sterk en veerkrachtig is. Dat geeft mij dan heel veel kracht.” “We hebben het nu met de spoken word organisatie waar ik voor werk over spoken word workshops. Dat lijkt me ook heel leuk om te doen, met bijvoorbeeld scholieren. Omdat je dan weer met een nieuwe generatie in aanraking
--	---	---	--	--	---

					komt en dan kan leren waar zij mee bezig zijn of tegen aan lopen. Dat lijkt me mooi om aan deel te nemen.”
J Activisme					
K Anders - Opvoeding - Diversiteit		“Ja, spoken word is natuurlijk een soort story telling, maar vaak bij events heb je maar 5 á 10 minuten en ik heb twee jaar geleden een spoken word voorstelling van iemand gezien en dat vond ik heel mooi. Je hebt dan meer tijd om een wat langere boog te maken in je stukken, dat sprak me erg aan. En ik denk dat je dan ook net een ander	“Later heb ik dus meer diversiteit om me heen gekregen, onder andere dus door de spoken word community en dat is heel positief.” “Ik zit bijvoorbeeld ook in de literaire community en ik merk dat daar mensen elkaar minder gunnen en dat er meer competitie is over bijvoorbeeld wie een boekcontract of een interview in een talkshow krijgt. Dat	“Ja, ik denk het wel. Ik heb veel stukken over bijvoorbeeld vrouwelijkheid gehoord dat mij nieuwe perspectieven gaven.”	“Omdat in elke samenwerking, of dat nou op werk, in een gezin of tussen vrienden is, denk ik dat het altijd goed is dat er verschillende perspectieven er zijn. Aan sommige dingen denk je gewoon niet als je het niet hebt gezien of ervaren, daarom denk ik dat diversiteit altijd goed is. Ik vind het heel leuk dat Nederland bestaat uit een multiculturele samenleving en dat ik veel vrienden heb die een andere culturele

		publiek kan aanspreken dan bij gewone spoken word.” “Een verschil is wel dat als je het performt dat de tekst anders gaat leven, het wordt interactief en dynamisch, in plaats van dat het in een bestand staat op je computer.”	merk ik in de spoken word community helemaal niet, dus dat is wel een groot verschil.” “Wat ik soms wel lastig vindt aan spoken word is dat ik merk dat er veel wordt geschreven over trauma en dat het dan soms een beschrijving is van dat trauma zonder dat er dan een volgende stap wordt gezet. Dan vind ik het moeilijk om er naar te luisteren. Het heeft ook een beetje te maken dat we allemaal zo hard voor elkaar klappen elkaar ophypen, maar dat zorgt dat er weinig kritiek		achtergrond hebben dan ik. Samen kun je dan een soort nieuwe cultuur vormen met verschillende culturele elementen zoals eten en rituelen. Op die manier dragen anderen weer bij aan mijn culturele identiteit. Eén van mijn beste vriendinnen is bijvoorbeeld Koerdisch. Ik ken haar al sinds ik 13 ben en vroeger hadden we het eigenlijk nooit over onze culturele achtergronden. Later zijn we er wel over gaan praten en hoe onze culturen ons gevormd hebben. Zij vast bijvoorbeeld ook ieder jaar en dit heb ik dit jaar ook een paar dagen gedaan. Ik was daar denk ik niet mee in aanraking gekomen als niet iemand
--	--	--	---	--	--

			mogelijk is. Omdat iemand zich dan ook zo kwetsbaar opstelt is er geen ruimte om feedback te geven. Ik denk niet dat dat de juiste manier is om dat op die manier te doen. Dat lijkt me niet gezond.” “Verder vind ik ook dat er te weinig overheidssubsidies zijn voor spoken word vergeleken met andere kunstvormen, waardoor mensen niet eerlijk betaald krijgen voor hun kunst.”		uit mijn directe omgeving dat zou doen.”
--	--	--	--	--	---

Getranscribeerde en Gecodeerde Interview met spoken word artiest #4

- Dankjewel dat je mee wilt doen aan dit interview.

Je hebt al een vragenlijst ingevuld en bent daardoor bekend met het onderwerp van dit onderzoek, namelijk aan welke voorwaarden spoken word activiteiten bij biculturele jongeren moeten voldoen zodat de incongruentie van de culturele identiteit afneemt.

Gebaseerd op jouw antwoorden op de open en gesloten vragen in combinatie met mijn literatuuronderzoek naar dit onderwerp heb ik dit semigestructureerde interview voorbereid met verschillende vragen.

- Mijn eerste vraag luidt als volgt:

Je geeft in de vragenlijst aan, dat je sinds 2017 naar spoken word performances gaat. Datzelfde jaar ben je zelf ook begonnen met performen. Wat trok je er zo in aan?

Ik schreef al een aantal jaar, al sinds ongeveer mijn 12^e of 13^e. Toen was het meer voor mezelf en dacht ik er nog niet aan om het uit te brengen. Naar verloop van tijd toen ik vaker ging schrijven en het onderdeel werd van mijn expressie voelde ik dat er eigenlijk geen reden was om het niet te delen. Ik was vanaf jongs af aan ook al vrij creatief en deed bijvoorbeeld ook aan dansen, dus ik was al gewend aan het delen van kunst. Voordat ik naar spoken word events ging begon ik ook al met het delen van tekstjes op Instagram. Rond die periode (ik zat op de universiteit) vroeg iemand of ik het leuk leek om mee te gaan naar een open mic (poëzie avond). Dat leek me interessant. Ik was er toen nog niet klaar voor om zelf ook iets voor te dragen, maar toen zei ik al gelijk tegen haar dat de volgende keer dat iemand mij meevraagt ik het zal doen. En dat heb ik ook gedaan. Mijn interesse in spoken word was er al wel, ik was er alleen nog niet zo bekend mee.

Met opmerkingen [DA103]: I (Schrijven) K (Anders)

Met opmerkingen [DA104]: V (Anders) K (Anders)

Met opmerkingen [DA105]: II (Voordracht) K (Anders)

- Je hebt in de vragenlijst kort benoemt dat je je in het verleden in deze maatschappij als “other” voelde, maar bent verder niet dieper ingegaan op struggles met je culturele identiteit in het verleden. Zou je zeggen dat je die vroeger hebt gehad. Zo ja, hoe zagen die er uit?

Ik heb zoals veel biculturele jongeren te maken gehad met meningsverschillen die te maken hebben met racisme en ook andere vormen van discriminatie. Er waren vaak onderwerpen waar ik in discussie over kon gaan, omdat ik altijd heel erg geopinieerd

ben geweest. Dus of mensen nou echt een discussie aan wilde gaan of een educatief gesprek, ik stond open voor een gesprek. Echter heb ik niet een heel traject moeten doorlopen rondom mijn culturele identiteit. Hier heb ik nooit problemen mee gehad en dit komt grotendeels doordat ik met beide kanten van mijn familie (Surinaams en Nederlands) ben opgegroeid en met hen altijd open gesprekken voerde over cultuur, geschiedenis en identiteit. Ook moedigde mijn ouders mij aan om mijn eigen menging te ontwikkelen. Bovendien ben ik opgegroeid in een zeer multiculturele omgeving. Omdat ik vanaf een jonge leeftijd het vocabulaire had om discussies te voeren over dergelijke topics had ik ook het gevoel dat ze snel op mij afkwamen. Dit ging dan bijvoorbeeld over racisme of zwarte piet. Op de basisschool was ik de eerste die hier over sprak, maar het was niet vreemd, dit was een vrij multiculturele school. Mijn middelbare school was dat minder en toen werd het wel als vreemd gezien en werd ik soms ook bestraft.

Met opmerkingen [DA106]: V (Anders) B (Raciaal)

Met opmerkingen [DA107]: V (Anders) A (Etnisch)

Met opmerkingen [DA108]: V (Anders) C (Taal)

Hoe zien ze er nu uit?

Ondertussen heb ik geen worstelingen met mijn culturele identiteit, als die er ooit zijn geweest. Ik schrijf ook het merendeel van de tijd niet vanuit protest maar juist over vrijheid en het vieren wat het protest heeft geleerd.

Ik heb de Nederlands kant van mezelf ook nog meer een plek gegeven, ik schrijf nu ook vaker in het Nederlands. Ondertussen noem ik mezelf vaker bicultureel ook.

Met opmerkingen [DA109]: I (Schrijven) A (Etnisch)

- In de vragenlijst beschrijf je spoken word als een kunstvorm en een vorm van communicatie, maar ook als een therapievorm. Kan je dit verder toelichten? Wat maakt het voor jou een therapievorm? Kan je een aantal momenten noemen waar dat uit blijkt?

Sowieso is voor mij de basis expressie, dus ik zie het als iets waarmee je je emoties en gedachten kan uiten. Ik denk dat het daarom ook een therapeutisch effect heeft. Mensen kunnen er echt heling uit halen.

Ik ben zelf een heel vocaal persoon, ik houd van praten. Het spreken is iets wat voor mij heel makkelijk gaat. Het moment dat ik bepaalde emoties heb die ik moet uiten, werken zowel het schrijven ervan als het performen van de spoken word helend. Het voelt validerend voor de emoties ook. Verder zorgt het ervoor dat ik dingen een plek kan geven.

Met opmerkingen [DA110]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

Een voorbeeld is een gedicht dat ik een aantal jaar geleden heb geschreven. Het is een alternatieve vorm van een liefdesgedicht.

De tekst ging over mezelf, reflecterend op degene waar ik mee was. In plaats van te schrijven vanuit een slachtofferrol schreef ik juist op het moment dat ik er al van geheeld was. Dus het gedicht is eigenlijk een soort reflectie op wat ik van die situatie geleerd heb, wat het me gebracht heeft, hoe ik er nu in sta en wat ik voor mezelf wens.

Toen ik het opschreef en ook toen ik het voor het eerst voordroeg voelde het heel helend en bij het voordragen voelde het ook alsof ik dat hoofdstuk echt kon afsluiten op die manier.

Met opmerkingen [DA111]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn)

- Ook schreef je dat je spoken word communities een weerspiegeling zijn van jezelf. Kan je hier dieper op ingaan? Op welke manieren spiegelen deze communities jou, en vice versa?

Ik denk dat ik al vrij snel toen ik begon met optreden merkte hoe niet divers bepaalde plekken waren, daarom heb ik ook in 2018 samen met anderen een new platform opgezet. Daarnaast heeft het er voor gezorgd dat ik bewust multiculturele plekken ben gaan opzoeken. Dat zorgde weer voor een nieuwe community om me heen met allerlei culturen, afkomsten en religies. Ik merk dat dat een omgeving is waar ik me heel fijn bij voel en veel kracht en erkenning uit put.

Ook is het voor mij belangrijk dat de mensen openminded zijn en vergelijkbare normen en waarden hebben, open staan voor spiritualiteit en qua mentaliteit open en acceptierend zijn.

Met opmerkingen [DA112]: III (Community) E (Beloning tot sociale groep)

- Daarnaast gaf je aan dat dit zorgt voor zingeving. Waarom is dit? Voorbeelden?

Omdat ik het gevoel heb dat wat ik te zeggen heb landt bij het publiek. Dit komt zeker doordat de community een reflectie van mij is in mijn normen en waarden. Het maakt veel uit dat je het gevoel hebt dat het publiek er wat mee kan. Niet iedereen hoeft het met je eens te zijn maar je kan wel iemand inspireren of een dialoog gaan.

Met opmerkingen [DA113]: III (Community) I (Emoties en Welzijn)

- Verder schrijf je dat de Nederlandse maatschappij jou nog niet goed begrijpt, laat staan omarmt of normaliseert. Wat is denk je nodig om dit wel te realiseren en hoe zou dit er vervolgens uit zien?

Ik denk niet dat het eendelig is omdat er zo veel aspecten zijn van een maatschappij waar verbetering in zou kunnen komen. Wat

ik kan zeggen is: Alles wat er nu gebeurt om dit te bevorderen moet nog meer. Bijvoorbeeld het supporten van black businesses, het creëren van meer instituten die inclusiviteit bevorderen en op gebied van beleid en zeggenschap moet er meer worden overgegeven aan de nieuwere, multiculturele generaties. Dit zijn vaak nog oude, witte mannen die bepalen hoe bedrijven, instituten en scholen gerund worden.

Met opmerkingen [DA114]: V (Anders) B (Raciaal)

- Ervaar je stress bij de manier waarop mensen zich tot je uiten ten opzichte van je culturele identiteit? En hoe dan?

Nee, niet meer, op de middelbare school alleen.

Ik weet dat mensen zich negatief kunnen uitlaten over mijn afkomst, maar nu is het voor mij een gegeven wat mij niet meer verbaast. Maar ook sinds ik een mentale switch heb gemaakt heb ik er nauwelijks mee te maken. Ik omring me namelijk bewust met mensen die openminded zijn, zowel in mijn persoonlijke leven als in mijn werk. En als het wel gebeurt, heeft het geen effect meer op me.

Met opmerkingen [DA115]: V (Anders) B (Raciaal), V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Veel performers in de spoken word scene zijn net als jij bicultureel. Is dit belangrijk voor jou. Zo ja, waarom?

Ik vind het fijn als dit het geval is. Om te zien dat andere spoken word artiesten met vergelijkbare achtergronden zich ook op deze manier kunnen uiten en ik met ze kan verbinden.

Met opmerkingen [DA116]: III (Community) E (Belonging tot sociale groep)

- Hoe heeft dit invloed op het verbeteren van je eigen culturele identiteit?

Ik heb hier dus geen problemen meer mee, maar het werkt wel als bevestiging om andere biculturele jongeren te zien die goed bezig zijn, ook eigen platforms opzetten en elkaar kansen geven. Ik vind het fijn om op podia te staan die intersectioneel en divers zijn.

Met opmerkingen [DA117]: III (Community) I (Emoties en Welzijn)

- Voel je je thuis en comfortabel met jezelf? Waarom wel of niet?

Ja. Ik voel niet dat er iets is waar ik me niet comfortabel mee zou moeten voelen. Natuurlijk ben je als mens altijd groeiende, maar ik heb vanaf jongs af aan de tools gekregen om me te ontwikkelen tot een zelfverzekerd persoon. Ook heb ik een goed sociaal

netwerk, een vangnet om me heen. Verder heb ik zingeving en alle middelen om te uiten.

Ik heb het gevoel dat alle kanten van mezelf een plek hebben. En dingen waar ik nog niet tevreden mee ben heb ik vrede heb.

Met opmerkingen [DA118]: V (Anders) I (Emoties)

- Je schrijft dat je momenteel alleen vloeiend bent in Nederlands en Engels en dat je je hierdoor gelimiteerd voelt in je spoken word. Welke talen zou je idealiter nog meer goed willen beheersen, en hoe zou dit vertalen naar je spoken word? Wat zou je daardoor kunnen bereiken waar je nu nog niet bij kan?

Ik ken wel andere talen (Spaans en Frans), maar niet vloeiend genoeg om te kunnen verwerken in mijn spoken word.

Ik zou heel graag Sranantongo, oftewel Surinaams willen spreken. Ik ben daar niet mee opgegroeid. Ik kan het deels wel begrijpen, maar niet spreken. Ik heb gevoel dat het een vrij groot onderdeel is van mij waar ik nog niet bij kan, dus dat voelt beperkend, maar ik voel wel motivatie om daar aan te werken. Ik zou vervolgens graag Surinaams willen verwerken in mijn spoken word. Ik merk dat elke taal weer een andere persoonlijkheid heeft en dat er nog een groot onderdeel van mijn persoonlijkheid is dat ik niet kan uiten met alleen het Nederlands en het Engels. Bepaalde culturele aspecten, emoties en intonaties die gewoon niet in die talen bestaan. Naast het kunnen verwerken in mijn spoken word zou dit ook verrijkend zijn voor mijn culturele identiteit. Ook zou ik het fijn vinden om vloeiend Surinaams met anderen te kunnen communiceren.

Met opmerkingen [DA119]: I (Schrijven) C (Taal)

- In de vragenlijst beschrijf je spoken word als een kunstvorm van expressie die staat voor verbondenheid. Kan je vertellen wat je hier mee bedoelt? Hoe ontstaat die verbondenheid en kan je hier voorbeelden van noemen?

Hoofdzakelijk emotionele verbondenheid. Omdat het zo'n verbale kunstvorm is kun je eigenlijk niet niet luisteren. Je kunt je ogen sluiten voor een schilderij of een vaas bewust niet aanraken, maar het is moeilijk om je oren te sluiten voor geluid. Het is een hele directe manier om mensen toe te spreken met je emoties. Zelfs als je de tekst niet helemaal begrijpt, doet de toonhoogte, intonatie en de manier waarop mensen met je te praten toen toch wat met je gevoel. Het is zeker geen oppervlakkige kunstvorm, in spoken word worden vaak diepe emoties gedeeld. Dus als je als spoken word artiest aan het performen bent deel je je emotie of je verhaal met iedereen in die ruimte en dat werkt verbindend.

Met opmerkingen [DA120]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

- Zie je een relatie tussen je biculturaliteit, je culturele identiteit en je mentale gezondheid? Zo ja, kan je beschrijven hoe die relatie er uit ziet en hoe deze verschillende dingen tot elkaar verhouden?

Toen ik jonger was had ik last van reacties van de buitenwereld en dat zorgde dus wel voor stress. Ik was toen wel meer bezig met wat anderen vonden. Ik werd toen ook bijvoorbeeld boos of gefrustreerd als mensen haatdragende of racistische meningen deelde. Dit had dus wel invloed op hoe ik me mentaal voelde. Ik was meer op mijn hoede. Nu heb ik dat minder. Ik ben me nu bewust van die zaken, maar het heeft minder invloed op me. Wel denk ik als ik een andere omgeving om me heen zou hebben dat het wel weer invloed zou kunnen hebben op mijn mentale gesteldheid.

Met opmerkingen [DA121]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn), V (Anders) B (Raciaal)

- Kan je voorbeelden noemen van verhalen die je deelt die te maken hebben met je biculturele afkomst en/of je culturele identiteit?

Ik heb een paar jaar geleden een tekst geschreven die ging over de culturele geschiedenis van de Bijlmer. Er wordt veel aandacht besteed aan criminaliteit maar nauwelijks aan bijvoorbeeld de oorzaak van ongelijkheid van de Bijlmer en de rest van Nederland. Dus ik heb in dat gedicht aan de hand van onderzoek dat ik heb gedaan geschreven vanuit het perspectief van de mensen die daar wonen. Dit zijn mensen uit bijvoorbeeld Suriname, Ghana of Nigeria.

Met opmerkingen [DA122]: I (Schrijven) F (Beloning tot deel NL), I (Schrijven) E (Beloning tot sociale groep)

Ook heb ik gedichten geschreven waar ik in beschrijf waar ik vandaan kom qua afkomst maar ook qua welke regio van Amsterdam ik ben opgegroeid.

Met opmerkingen [DA123]: I (Schrijven) A (Etnisch), I (Schrijven) F (Beloning tot deel NL)

- Uit mijn literatuuronderzoek bleek dat spoken word op verschillende manieren een positieve invloed uitoefende op jongeren. Deze zijn in te delen in vier categorieën; de positieve invloed van het schrijven van spoken word, het voordragen ervan, het luisteren en analyseren en de community die het biedt.
- Ook kan het schrijven van spoken word een goeie manier zijn om erkenning te geven aan positieve ervaringen en gevoelens, zoals innerlijke kracht, doorzettingsvermogen, zelfvertrouwen en trots. Is dit bij jou ook het geval en kan je dit beschrijven en/of voorbeelden noemen?

Ja, zeker. Ik denk dat iedereen gezien, gehoord en gevalideerd wilt worden. Ik denk dat spoken word daar een mooi middel voor is. Op het moment dat jij besluit om spoken word te schrijven besluit je eigenlijk al om je zelfvertrouwen te boosten, om trots te zijn

op jezelf. Anders zou je niet het gevoel hebben dat je verhalen gehoord moeten worden denk ik. Dat herken ik ook bij mezelf. Elke keer dat ik iets voordraag kies ik ervoor om trots op mezelf te zijn.

Ook gaan veel van mijn teksten de afgelopen jaren over deze thema's (trots, zelfvertrouwen, innerlijke kracht). Veel van die teksten heb ik niet eens performt, dus het gaat zeker ook om het schrijven ervan.

Met opmerkingen [DA124]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn)

- Het voordragen van spoken word blijkt een goeie uitlaatklep te zijn voor persoonlijke processen, voor zware of juist positieve herinneringen en ervaringen. Ervaar jij dit ook zo, en zo ja hoe dan? Kan je voorbeelden geven voor zowel zware als positieve herinneringen die je hebt verwerkt in je spoken word?

Ja, over het algemeen wel. Sommige gedichten draag ik liever niet voor, anderen weer wel. Ik denk wel dat het moment dat je het uitspreekt dat het écht wordt. Dan erken je je eigen emoties.

Ja, een voorbeeld is de tekst waar ik eerder over vertelde waarin ik schreef over een liefde die was afgelopen. Een ander voorbeeld is een gedicht die ik schreef toen mijn oma was overleden in Suriname. Ik kon toen niet naar haar toe. Mijn moeder was wel daar. Ik kon mijn moeder niet zien of troosten en dat was voor mij heel lastig. Ik voelde in eerste instantie vooral het rouwen voor haar en niet voor mezelf. Toen heb ik een gedicht geschreven om haar te troosten.

Met opmerkingen [DA125]: II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

- Je geeft aan in de vragenlijst dat je graag mee zou willen doen aan een theaterproductie waarin spoken word voorkomt. Wat trekt je aan hieraan? Zijn er elementen aan dit concept die denk je een positieve bijdrage kunnen leveren aan culturele identiteit die ontbreekt bij gewone spoken word?

Ja, ik heb al weleens in theater gespeeld en ik vond dit heel tof, dus wil dit vaker gaan doen. Bovendien zie ik sowieso spoken word al als theater, dus het idee van spoken word in een voorstelling klinkt voor mij logisch. Het is wel zo dat spoken word meestal in een line up is waarbij je maximaal 15 minuten de tijd krijgt. Bij een voorstelling heb je dan meer ruimte voor emoties en gedachtes wat je simpelweg in één gedicht niet kwijt zou kunnen.

Met opmerkingen [DA126]: II (Voordracht) K (Anders)

- Ook benoem je dat je je thuis voelt in de spoken word community. Wat zorgt ervoor dat je dit zo ervaart?

De multiculturele en openminded community. Het is een hele aardige community en niet zo competitief als bijvoorbeeld fashion of de muziek.

Verder het feit dat ik er zelf werkzaam in ben en een zichtbaar figuur ben. Doordat mensen weten wie je bent betrekken ze je ook bij de community en wordt je gevraagd om te spreken. Ik heb het gevoel dat mijn stem gehoord en gerespecteerd wordt. Ook het feit dat ik zelf een platform heb en dingen organiseer, hierdoor kan ik invloed uitoefenen op de community.

Met opmerkingen [DA127]: III (Community) E (Belonging tot sociale groep)

- Zijn er nog dingen aan de community die je liever anders of beter zou zien? En hoe zou dat er dan uitzien?

Ik denk niet zo zeer aan de community zelf, maar meer kansen voor de community. Het is nog niet super bekend in Nederland, het is wel trendy maar nog geen gevestigde kunstvorm. Dit is bijvoorbeeld anders in New York of Londen. Er is hier een minder grote afzetmarkt, dus ik zie een kans in groei hierin. Met solo shows en theaterevenementen.

Met opmerkingen [DA128]: V (Anders) K (Anders)

- Kan je beschrijven hoe de impact van het performen van je spoken word verschilt van het schrijven ervan?

Het zijn allebei helende processen, maar het schrijven is naar binnen gekeerd en het performen is naar buiten gekeerd. Het performen doe ik niet alleen vanuit mezelf, dit is vaak vanuit een verantwoordelijkheidsgevoel. De motivatie om anderen mensen te inspireren en te mobiliseren, in het beste geval een vorm van heling bij hen te triggeren. Het is een proces van geven.

Met opmerkingen [DA129]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn), II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

- Het kan zo zijn dat het zien en horen van performances over hetzelfde onderwerp (culturele identiteit) jou nieuwe inzichten en perspectieven biedt.

Is dit bij jou ook het geval?

Kan je voorbeelden noemen van momenten dat dit gebeurd is?

Hoe zagen die momenten eruit?

Wat gebeurde er?

Wat 'triggerde' dat nieuwe inzicht/perspectief?

Welke nieuwe inzichten/perspectieven je hierbij kreeg?

Ja, maar ik kan me geen inhoudelijke voorbeelden herinneren. Wel weet ik dat wanneer ik andere biculturele spoken word

artiesten zag performen dat dit mij inspireerde om dit ook te gaan doen.

Met opmerkingen [DA130]: IV (Luisteren en Analyseren)
K (Anders)

- Zijn er nog andere aspecten van je spoken word activiteiten die je nog niet benoemt hebt in de vragenlijsten of in dit interview waarvan je denkt dat het een positieve invloed heeft gehad op je culturele identiteit?

Welke vorm hadden die activiteiten, wat werd er precies gedaan?

Nee, ik heb alles wel genoemd.

- Je schrijft dat je in de toekomst graag meer je roots wilt laten zien en horen in je spoken word performances. Hoe zie je dit voor je?

De taal, wat ik al benoemd heb. Ook zou ik zou graag het aspect van muziek willen toevoegen, momenteel ben ik begonnen met het leren van drummen. Dit wil ik graag kunnen combineren met mijn spoken word performances.

Verder lijkt het me tof om buiten Europa op te treden, in het specifiek in de Cariben en in Afrikaanse landen. Dan hoef ik niet te zoeken naar de diversiteit, die is er dan al.

Met opmerkingen [DA131]: II (Voordracht) D (Culturele Elementen)

- Zijn er nog andere aspecten die nog niet onderdeel zijn van je spoken word activiteiten maar waarvan je wel denkt dat het ook een positieve invloed zou hebben op je culturele identiteit?

Ik zou graag meer willen samenwerken met anderen. Bijvoorbeeld met platforms in Suriname. Ik denk dat mij dat nog meer verzekerd zou laten voelen met mijn culturele identiteit, op een vergelijkbare manier als met taal.

Met opmerkingen [DA132]: V (Anders) A (Etnisch)

Ten slotte, aan welke voorwaarden zou je zeggen dat spoken word moet voldoen zodat het de incongruentie van de ervaren culturele identiteit van biculturele jongeren als jij afneemt? Wat zijn je wensen en behoeften hier in?

Hoe ziet dat er voor jou uit? En 'welke vorm zou die wens/behoefte moeten hebben?

Ik voel me in geen enkele zin belemmerd momenteel. De pilaren die voor mij belangrijk zijn zijn de community, dat je een basiskennis hebt van en over spoken word en de scene. Ten slotte is eerlijkheid naar jezelf en anderen zeer belangrijk.

Met opmerkingen [DA133]: III (Community) I (Emoties en Welzijn)

	I schrijven	II voordracht	III community	IV Luisteren & analyseren	V Rest/anders
A Etnisch	“Ondertussen heb ik geen worstelingen met mijn culturele identiteit, als die er ooit zijn geweest. Ik schrijf ook het merendeel van de tijd niet vanuit protest maar juist over vrijheid en het vieren wat het protest heeft geleerd. Ik heb de Nederlands kant van mezelf ook nog meer een plek gegeven, ik schrijf nu ook vaker in het Nederlands. Ondertussen noem ik mezelf vaker bicultureel ook.” “Ook heb ik gedichten geschreven waar ik in				“Echter heb ik niet een heel traject moeten doorlopen rondom mijn culturele identiteit. Hier heb ik nooit problemen mee gehad en dit komt grotendeels doordat ik met beide kanten van mijn familie (Surinaams en Nederlands) ben opgegroeid en met hen altijd open gesprekken voerde over cultuur, geschiedenis en

	beschrijf waar ik vandaan kom qua afkomst maar ook qua welke regio van Amsterdam ik ben opgegroeid."				identiteit. Ook moedigde mijn ouders mij aan om mijn eigen menging te ontwikkelen. Bovendien ben ik opgegroeid in een zeer multiculturele omgeving." "Ik zou graag meer willen samenwerken met anderen. Bijvoorbeeld met platforms in Suriname. Ik denk dat mij dat nog meer verzekerd zou laten voelen met mijn culturele identiteit, op een vergelijkbare manier als met taal."
B Raciaal					"Ik heb zoals veel biculturele jongeren te maken gehad met meningsverschillen die te maken hebben met racisme en ook

					andere vormen van discriminatie. Er waren vaak onderwerpen waar ik in discussie over kon gaan, omdat ik altijd heel erg geopinieerd ben geweest. Dus of mensen nou echt een discussie aan wilde gaan of een educatief gesprek, ik stond open voor een gesprek.” “Nee, niet meer, op de middelbare school alleen. Ik weet dat mensen zich negatief kunnen uitlaten over mijn afkomst, maar nu is het voor mij een gegeven wat mij niet meer verbaasd. Maar ook sinds ik een mentale switch heb gemaakt heb ik er nauwelijks mee te maken. Ik omring me
--	--	--	--	--	--

					namelijk bewust met mensen die openminded zijn, zowel in mijn persoonlijke leven als in mijn werk. En als het wel gebeurt, heeft het geen effect meer op me.” “ Toen ik jonger was had ik last van reacties van de buitenwereld en dat zorgde dus wel voor stress. Ik was toen wel meer bezig met wat anderen vonden. Ik werd toen ook bijvoorbeeld boos of gefrustreerd als mensen haatdragende of racistische meningen deelde. Dit had dus wel invloed op hoe ik me mentaal voelde. Ik was meer op mijn hoede. Nu heb ik dat minder. Ik ben me nu
--	--	--	--	--	--

					bewust van die zaken, maar het heeft minder invloed op me. Wel denk ik als ik een andere omgeving om me heen zou hebben dat het wel weer invloed zou kunnen hebben op mijn mentale gesteldheid."
C Taal	"Ik ken wel andere talen (Spaans en Frans), maar niet vloeiend genoeg om te kunnen verwerken in mijn spoken word. Ik zou heel graag Sranantongo, oftewel Surinaams willen spreken. Ik ben daar niet mee opgegroeid. Ik kan het deels wel begrijpen, maar niet spreken. Ik heb gevoel dat dat een vrij onderdeel is van mij waar ik nog niet bij kan, dus dat voelt beperkend, maar ik voel wel motivatie				"Omdat ik vanaf een jonge leeftijd het vocabulaire had om discussies te voeren over dergelijke topics had ik ook het gevoel dat ze snel op mij afkwamen. Dit ging dan bijvoorbeeld over racisme of zwarte piet. Op de basisschool was ik de eerste die hier over sprak, maar het was niet vreemd, dit was een vrij multiculturele school.

	om daar aan te werken. Ik zou vervolgens graag Surinaams willen verwerken in mijn spoken word. Ik merk dat elke taal weer een andere persoonlijkheid heeft en dat er nog een groot onderdeel van mijn persoonlijkheid is dat ik niet kan uiten met alleen het Nederlands en het Engels. Bepaalde culturele aspecten, emoties en intonaties die gewoon niet in die talen bestaan. Naast het kunnen verwerken in mijn spoken word zou dit ook verrijkend zijn voor mijn culturele identiteit. Ook zou ik het fijn vinden om vloeiend Surinaams met anderen te kunnen communiceren.”				Mijn middelbare school was dat minder en toen werd het wel als vreemd gezien en werd ik soms ook bestraft.”
D Culturele elementen		“De taal, wat ik al benoemd heb. Ook zou ik zou graag het aspect van muziek willen toevoegen, momenteel ben ik begonnen met het leren van drummen. Dit wil ik graag			

		kunnen combineren met mijn spoken word performances. Verder lijkt het me tof om buiten Europa op te treden, in het specifiek in de Cariben en in Afrikaanse landen. Dan hoef ik niet te zoeken naar de diversiteit, die is er dan al.”			
E Belonging tot en/of uitsluiting van sociale groep (Scholingsgraad) (Straatcultuur) (Land van afkomst) (Leeftijd)	“Ik heb een paar jaar geleden een tekst geschreven die ging over de culturele geschiedenis van de Bijlmer. Er wordt veel aandacht besteed aan criminaliteit maar nauwelijks aan bijvoorbeeld de oorzaak van ongelijkheid van de Bijlmer en de rest van Nederland. Dus ik heb in dat gedicht aan de hand van onderzoek dat ik heb gedaan geschreven vanuit het perspectief van de mensen die daar wonen. Dit zijn mensen uit bijvoorbeeld Suriname, Ghana of Nigeria.”		“Ik denk dat ik al vrij snel toen ik begon met optreden merkte hoe niet divers bepaalde plekken waren, daarom heb ik ook in 2018 samen met anderen een new platform opgezet. Daarnaast heeft het er		

			voor gezorgd dat ik bewust multiculturele plekken ben gaan opzoeken. Dat zorgde weer voor een nieuwe community om me heen met allerlei culturen, afkomsten en religies. Ik merk dat dat een omgeving is waar ik me heel fijn bij voel en veel kracht en erkenning uit put. Ook is het voor mij belangrijk dat		
--	--	--	---	--	--

			de mensen openminded zijn en vergelijkbare normen en waarden hebben, open staan voor spiritualiteit en qua mentaliteit open en acceptierend zijn.” “Ja, ik heb al weleens in theater gespeeld en ik vond dit heel tof, dus wil dit vaker gaan doen. Bovendien zie ik sowieso spoken word al als theater,		
--	--	--	--	--	--

			dus het idee van spoken word in een voorstelling klinkt voor mij logisch. Het is wel zo dat spoken word meestal in een line up is waarbij je maximaal 15 minuten de tijd krijgt. Bij een voorstelling heb je dan meer ruimte voor emoties en gedachtes wat je simpelweg in één gedicht niet kwijt zou kunnen.”		
F Belonging tot deel van	“Ik heb een paar jaar geleden een tekst geschreven die ging				

Nederland en/of buiten NL	over de culturele geschiedenis van de Bijlmer. Er wordt veel aandacht besteed aan criminaliteit maar nauwelijks aan bijvoorbeeld de oorzaak van ongelijkheid van de Bijlmer en de rest van Nederland. Dus ik heb in dat gedicht aan de hand van onderzoek dat ik heb gedaan geschreven vanuit het perspectief van de mensen die daar wonen. Dit zijn mensen uit bijvoorbeeld Suriname, Ghana of Nigeria.” “Ook heb ik gedichten geschreven waar ik in beschrijf waar ik vandaan kom qua afkomst maar ook qua welke regio van Amsterdam ik ben opgegroeid.”				
G Gender					
H Seksualiteit					

I Emoties en Welzijn	“Een voorbeeld is een gedicht dat ik een aantal jaar geleden heb geschreven. Het is een alternatieve vorm van een liefdesgedicht. De tekst ging over mezelf, reflecterend op degene waar ik mee was. In plaats van te schrijven vanuit een slachtofferrol schreef ik juist op het moment dat ik er al van geheeld was. Dus het gedicht is eigenlijk een soort reflectie op wat ik van die situatie geleerd heb, wat het me gebracht heeft, hoe ik er nu in sta en wat ik voor mezelf wens. Toen ik het opschreef en ook toen ik het voor het eerst voordroeg voelde het heel helend en bij het voordragen voelde het ook alsof ik dat hoofdstuk echt kon afsluiten op die manier.” “Ja, zeker. Ik denk dat iedereen gezien, gehoord en gevalideerd wilt worden. Ik denk dat spoken word daar een mooi middel voor is. Op	“Sowieso is voor mij de basis expressie, dus ik zie het als iets waarmee je je emoties en gedachtes kan uiten. Ik denk dat het daarom ook een therapeutisch effect heeft. Mensen kunnen er echt heling uit halen. Ik ben zelf een heel vocaal persoon, ik houd van praten. Het spreken is iets wat voor mij heel makkelijk gaat. Het moment dat ik bepaalde emoties heb die ik moet uiten, werken zowel het schrijven ervan als het performen van de spoken word helend. Het voelt validerend voor de emoties ook. Verder zorgt het ervoor dat ik dingen een plek kan geven.” “Hoofdzakelijk emotionele verbondenheid. Omdat het zo’n verbale kunstvorm is kun je eigenlijk niet niet	“Omdat ik het gevoel heb dat wat ik te zeggen heb landt bij het publiek. Dit komt zeker doordat de community een reflectie van mij is in mijn normen en waarden. Het maakt veel uit dat je het gevoel hebt dat het publiek er wat mee kan. Niet iedereen hoeft het met je eens te zijn maar je kan wel iemand inspireren of een dialoog gaan.” “Ik voel me in geen enkele zin	“Nee, niet meer, op de middelbare school alleen. Ik weet dat mensen zich negatief kunnen uitlaten over mijn afkomst, maar nu is het voor mij een gegeven wat mij niet meer verbaast. Maar ook sinds ik een mentale switch heb gemaakt heb ik er nauwelijks mee te maken. Ik omring me namelijk bewust met mensen die openminded zijn, zowel in mijn persoonlijke leven als in mijn werk. En als het wel gebeurt, heeft het geen effect meer op me.” “Ja. Ik voel niet dat er
----------------------	---	---	---	---

	het moment dat jij besluit om spoken word te schrijven besluit je eigenlijk al om je zelfvertrouwen te boosten, om trots te zijn op jezelf. Anders zou je niet het gevoel hebben dat je verhalen gehoord moeten worden denk ik. Dat herken ik ook bij mezelf. Elke keer dat ik iets voordraag kies ik ervoor om trots op mezelf te zijn. Ook gaan veel van mijn teksten de afgelopen jaren over deze thema's (trots, zelfvertrouwen, innerlijke kracht). Veel van die teksten heb ik niet eens performt, dus het gaat zeker ook om het schrijven ervan." "Het zijn allebei helende processen, maar het schrijven is naar binnen gekeerd en het performen is naar buiten gekeerd. Het performen doe ik niet alleen vanuit mezelf, dit is vaak vanuit een verantwoordelijkheidsgevoel	luisteren. Je kunt je ogen sluiten voor een schilderij of een vaas bewust niet aanraken, maar het is moeilijk om je oren te sluiten voor geluid. Het is een hele directe manier om mensen toe te spreken met je emoties. Zelfs als je de tekst niet helemaal begrijpt, doet de toonhoogte, intonatie en de manier waarop mensen met je te praten toen toch wat met je gevoel. Het is zeker geen oppervlakkige kunstvorm, in spoken word worden vaak diepe emoties gedeeld. Dus als je als spoken word artiest aan het performen bent deel je je emotie of je verhaal met iedereen in die ruimte en dat werkt verbindend." "Ja, over het algemeen wel. Sommige gedichten draag ik liever niet voor, anderen	belemmerd momenteel. De pilaren die voor mij belangrijk zijn zijn de community, dat je een basiskennis hebt van en over spoken word en de scene. Ten slotte is eerlijkheid naar jezelf en anderen zeer belangrijk."		iets is waar ik me niet comfortabel mee zou moeten voelen. Natuurlijk ben je als mens altijd groeiende, maar ik heb vanaf jongs af aan de tools gekregen om me te ontwikkelen tot een zelfverzekerd persoon. Ook heb ik een goed sociaal netwerk, een vangnet om me heen. Verder heb ik zingeving en alle middelen om te uiten. Ik heb het gevoel dat alle kanten van mezelf een plek hebben. En dingen waar ik nog niet tevreden mee ben heb ik vrede heb." "
--	--	--	--	--	---

	. De motivatie om anderen mensen te inspireren en te mobiliseren, in het beste geval een vorm van heling bij hen te triggeren. Het is een proces van geven.”	weer wel. Ik denk wel dat het moment dat je het uitspreekt dat het écht wordt. Dan erken je je eigen emoties. Ja, een voorbeeld is de tekst waar ik eerder over vertelde waarin ik schreef over een liefde die was afgelopen. Een ander voorbeeld is een gedicht die ik schreef toen mijn oma was overleden in Suriname. Ik kon toen niet naar haar toe. Mijn moeder was wel daar. Ik kon mijn moeder niet zien of troosten en dat was voor mij heel lastig. Ik voelde in eerste instantie vooral het rouwen voor haar en niet voor mezelf. Toen heb ik een gedicht geschreven om haar te troosten.” “Het zijn allebei helende processen, maar het			Toen ik jonger was had ik last van reacties van de buitenwereld en dat zorgde dus wel voor stress. Ik was toen wel meer bezig met wat anderen vonden. Ik werd toen ook bijvoorbeeld boos of gefrustreerd als mensen haatdragende of racistische meningen deelde. Dit had dus wel invloed op hoe ik me mentaal voelde. Ik was meer op mijn hoede. Nu heb ik dat minder. Ik ben me nu bewust van die zaken, maar het heeft minder invloed op me. Wel denk ik als ik een andere omgeving om me heen zou hebben dat het wel
--	---	---	--	--	--

		schrijven is naar binnen gekeerd en het performen is naar buiten gekeerd. Het performen doe ik niet alleen vanuit mezelf, dit is vaak vanuit een verantwoordelijkheidsgevoel. De motivatie om anderen mensen te inspireren en te mobiliseren, in het beste geval een vorm van heling bij hen te triggeren. Het is een proces van geven.”			weer invloed zou kunnen hebben op mijn mentale gesteldheid.”
J Activisme					
K Anders - Opvoeding	“Ik schreef al een aantal jaar, al sinds ongeveer mijn 12 ^e of 13 ^e . Toen was het meer voor mezelf en dacht ik er nog niet aan om het uit te brengen. Naar verloop van tijd toen ik vaker ging schrijven en het onderdeel werd van mijn expressie voelde ik dat er eigenlijk geen reden was om het niet te delen.”	“Voordat ik naar spoken word events ging begon ik ook al met het delen van tekstjes op Instagram. Rond die periode (ik zat op de universiteit) vroeg iemand of ik het leuk leek om mee te gaan naar een open mic (poëzie avond). Dat leek me interessant. Ik was er toen nog niet klaar voor om zelf ook iets voor te dragen, maar toen zei ik al gelijk tegen haar		“Ja, maar ik kan me geen inhoudelijke voorbeelden herinneren. Wel weet ik dat wanneer ik andere biculturele spoken word	“Ik was vanaf jongs af aan ook al vrij creatief en deed bijvoorbeeld ook aan dansen, dus ik was al gewend aan het delen van kunst.” “Ik denk niet zo zeer aan de community zelf, maar meer kansen voor de community. Het is

		dat de volgende keer dat iemand mij meevraagt ik het zal doen. En dat heb ik ook gedaan. Mijn interesse in spoken word was er al wel, ik was er alleen nog niet zo bekend mee.” “Ja, ik heb al weleens in theater gespeeld en ik vond dit heel tof, dus wil dit vaker gaan doen. Bovendien zie ik sowieso spoken word al als theater, dus het idee van spoken word in een voorstelling klinkt voor mij logisch. Het is wel zo dat spoken word meestal in een line up is waarbij je maximaal 15 minuten de tijd krijgt. Bij een voorstelling heb je dan meer ruimte voor emoties en gedachtes wat je simpelweg in één gedicht niet kwijt zou kunnen.”		artiesten zag performen dat dit mij inspireerde om dit ook te gaan doen.”	nog niet super bekend in Nederland, het is wel trendy maar nog geen gevestigde kunstvorm. Dit is bijvoorbeeld anders in New York of Londen. Er is hier een minder grote afzetmarkt, dus ik zie een kans in groei hierin. Met solo shows en theaterevenementen. ”
--	--	--	--	--	--

Getranscribeerde en Gecodeerde Interview met spoken word artiest #5

- Dankjewel dat je mee wilt doen aan dit interview.

Je hebt al een vragenlijst ingevuld en bent daardoor bekend met het onderwerp van dit onderzoek, namelijk aan welke voorwaarden spoken word activiteiten bij biculturele jongeren moeten voldoen zodat de incongruentie van de culturele identiteit afneemt.

Gebaseerd op jouw antwoorden op de open en gesloten vragen in combinatie met mijn literatuuronderzoek naar dit onderwerp heb ik dit semigestructureerde interview voorbereid met verschillende vragen.

- Mijn eerste vraag luidt als volgt:

Je geeft in de vragenlijst aan, dat je sinds 2017 naar spoken word performances gaat. Datzelfde jaar ben je zelf ook begonnen met performen. Wat trok je er zo in aan?

De kunstvorm zelf volg ik al heel lang online, sinds mijn 12^e denk ik keek ik al video's en schreef ik zelf teksten. Het was in 2017 dat ik pas merkte dat er in Nederland ook een spoken word scene was, daarvoor wist ik niet dat het bestond. Vandaar dat het gaan naar events en het optreden eigenlijk rond dezelfde tijd plaatsvond.

Wat me heel erg aantrok aan spoken word waren de verhalen en hoe deze verteld werden en hoe persoonlijkheid het altijd is. Er zit vaak urgentie achter de verhalen die verteld worden, meestal maatschappelijk relevant.

- Je hebt aangegeven dat je zowel vaak over zowel je culturen en landen van herkomst als je identiteit. Op welke manieren zou je zeggen dat deze onderwerpen elkaar beïnvloeden? Hoe zou je zeggen dat je twee culturen en landen van herkomst je identiteit hebben gevormd?

Ja, dat vormt je hele zelfbeeld. Ik ben eerst vanaf kleins af aan opgegroeid met verhalen over Nigeria. Vervolgens ernaar toe verhuisd, en na een aantal jaar weer teruggekomen naar Nederland. Je manier van denken, je waardensysteem neem je mee en

Met opmerkingen [DA134]: I (Schrijven) K (Anders), II (Voordracht) J (Activisme)

vormen je. Mijn culturen hebben zeker weten mijn identiteit gevormd.

Met opmerkingen [DA135]: V (Anders) A (Etnisch)

- Ook zeg je dat je vaak schrijft over gehoord worden. Waarom is dit belangrijk voor je en hoe sluit dit aan bij je culturele identiteit?

Ik denk dat ik zowel door mijn culturele als seksuele identiteit veel verhalen tegenkom waar niemand het over heeft en ik nergens anders tegenkom. Dit heeft ook te maken met de context waar ik me aan het begin van de Nederlandse spoken word scene in bevond. Het was toen een corporate met vooral witte mannen. Mijn collega's kwamen niet in contact met verhalen waar ik zelf in contact mee kwam.

Met opmerkingen [DA136]: I (Schrijven) A (Etnisch), I (Schrijven) H (Seksualiteit), I (Schrijven) B (Raciaal)

- Verder schrijf je veel over seksualiteit, in het specifiek binnen de context van je culturele identiteit en de Afrikaanse queer geschiedenis. Waarom is dit belangrijk voor je?
Kan je voorbeelden noemen van wat je hierover hebt gevonden en wat je erover deelt in je spoken word?

Ik heb me hier de laatste 3 jaar veel mee bezig gehouden en waarschijnlijk de aankomende jaren nog steeds wel. Het is belangrijk voor me omdat deze geschiedenis vergeten is. Afrika was vroeger, voor de koloniale tijd, erg queer. De geschiedenislessen beginnen echter bij de koloniale tijd. Toen zijn er uit het westen mensen gekomen die arbitraire grenzen trokken gebaseerd op hoeveel land er werd geclaimd. Terwijl voor de koloniale tijd Nigeria niet bestond, het waren veel verschillende volkeren, met hun eigen culturen, religies en talen. Voor de koloniale tijd was er een hele wereld waar we het nooit over hebben, en dat maakt mij boos, omdat die wereld ongelooflijk mooi was. Het was bijzonder vrij en er gebeurde dingen waar niemand van opkeek, waar je vandaag de dag de cel voor ingaat. Daar kan ik niet mee.

Ik heb in mijn onderzoek 10 verschillende historische Afrikaanse figuren die queer waren. Eén daarvan was een vrouwelijke koning. Zij laat heel goed zien hoe gender veel minder nauw verband was met geslacht in haar tijd. Ze identificeerde zich als vrouw, maar ze accepteerde alleen de titel koning, wat een mannelijke titel is. Daarnaast had ze een heteroseksueel huwelijk met een andere vrouw. Hoe ik dat interpreteer is dat gender veel meer ging om genderrollen die men aannam en minder het seksuele geslacht. Gender en seksualiteit was in die tijd veel meer fluïde. Ze droeg zowel mannelijke als vrouwelijke kleding als ze met haar krijgers de strijd aan ging. Ze had drie koninkrijken. Het was dus zo geaccepteerd dat mensen aan de macht openlijk queer waren. Verder was er bijvoorbeeld ook een openlijk homoseksuele koning.

Ook zie je het terug in de taal. Als er begrippen waren voor dingen betekent dit dat het in ieder geval bestond. Ik heb een boek met 300 pagina's aan bewijs aan hoe queer Afrika vroeger was, over het hele continent. Met allerlei namen, stammen,

(trouw)gewoontes en gender nonconforming mensen die worden geprezen.

- Genderrollen zijn dus een onderwerp die voor jou samenhangen met je culturen en je culturele identiteit. Kan je nog meer delen over wat je hierover gevonden hebt, zowel binnen de Nigeriaanse als de Nederlandse cultuur?

Ik denk dat Nederland denkt dat ze de meest vooruitstrevende institutie is wanneer het gaat om genderrollen. En dat ze het homoseksuele huwelijk uitgevonden hebben en alle problemen rondom dit onderwerp opgelost hebben. Dit frustrereert mij, want dit is helemaal niet zo. Het homohuwelijk is zo oud als dat mensen bestaan en online kan je een tijdlijn vinden van wanneer het illegaal is geworden.

Ook is het zo dat ik in mijn queer community meekrijg dat we allemaal wel eens uitgescholden of bedreigd zijn. De realiteit en het beeld dat Nederland over zichzelf heeft rondom dit onderwerp komt dus niet overeen.

Qua genderrollen zijn ze in Nederland denk ik wel iets anders dan andere landen. Mensen hebben bijvoorbeeld minder behoefte om te trouwen en vrouwen werken net iets meer dan in andere landen. Mannen koken net iets vaker dan in andere landen. Maar als bijvoorbeeld een vrouw zwanger wordt wordt alleen aan de vrouw de vraag gesteld wat ze gaat doen en niet aan de man.

Nigeriaanse relaties zijn van wat ik gezien en gehoord heb minder co-afhankelijk dan bijvoorbeeld Nederlandse relaties. Ze zijn minder aan de heup gebonden. Vaak hebben ze allebei gewoon hun eigen leven. Waar mijn moeder vandaan komt is het ook bijvoorbeeld heel normaal dat de man strijkt en altijd kookt.

- Hoe zou je zeggen dat de kolonisatie in West-Afrika de genderrollen heeft beïnvloed?

Als je de geschiedenis induikt zie je dat religie als wapen is gebruikt. Het is heel frappant om te lezen hoe systematisch elke koloniale kracht dit heeft herhaalt. Het waren voorbedachte plannen. Wat je ziet is dat iedere keer een land binnengetrokken, de macht werd overgenomen en vervolgens werd er alles gedaan om de bevolking te scheiden van hun originele identiteit. En hoe minder je weet van je originele identiteit en cultuur hoe minder je er voor gaat vechten, omdat je niet meer weet waar je voor vecht. Wat voor veel mensen een bekend voorbeeld is om namen weg te nemen en de naam van de slavendrijver te krijgen. Wat mensen vaak vergeten is dat ook religies en tradities werden geschrapt. De mensen die zich niet lieten bekeren werden afgemaakt. En de mensen die wel bekeerden werden wijs gemaakt dat alles wat niet viel binnen die huidige manieren van beoefenen van de

Met opmerkingen [DA137]: I (Schrijven) A (Etnisch), II (Voordracht) A (Etnisch), I (Schrijven) H (Seksualiteit), II (Voordracht) H (Seksualiteit), I (Schrijven) G (Gender), II (Voordracht) G (Gender)

Met opmerkingen [DA138]: V (Anders) G (Gender), V (Anders) A (Etnisch)

Met opmerkingen [DA139]: V (Anders) H (Seksualiteit), V (Anders) A (Etnisch)

Met opmerkingen [DA140]: V (Anders) G (Gender), V (Anders) A (Etnisch)

Met opmerkingen [DA141]: V (Anders) G (Gender), V (Anders) A (Etnisch)

religie zetten wij neer als onmenselijk of beestelijk. Er zijn rapporten van antropologen van die tijd die verslagen terugschreven naar het westen waarin ze alles wat ze zagen wat niet binnen hun vorm van christendom valt werd beschreven als beestachtig. En dat is zo goed gelukt dat die wetten nu nog steeds bestaan en Nigeria half christelijk, half moslim is. Wat je vaak terugzag is dat je een bijzondere versmelting kreeg van oude Afrikaanse religies, tradities en gewoonten (de gene die niet vergeten en verloren zijn) en de nieuwe religie, dus christendom of islam.

Met opmerkingen [DA142]: V (Anders) A (Etnisch), V (Anders) D (Culturele Elementen) V (Anders) E (Belonging tot sociale groep)

- Al dat onderzoek dat je hebt gedaan de afgelopen jaren, hoe heeft dit invloed gehad op je eigen culturele identiteit? (23:30)

Het heeft me veel gefrustreerd. Het was een heel erg frustrerend proces om steeds meer te leren over de geschiedenis en hoe expres cultuur en gewoontes werden weggenomen.

Eén ding dat wel anders is geworden is dat ik nu veel data en bewijs heb over de queer geschiedenis van Afrika. Daarvoor wist ik wel dat het bestaan had, maar kon ik geen discussies of gesprekken erover voeren met feiten. Nu kan ik veel beter een argumentatie in.

Verder heeft het qua identiteit me een stuk zelfverzekerder gemaakt. Dat mijn verhaal kan en mag bestaan en ook eerder heeft bestaan.

Met opmerkingen [DA143]: V (Anders) H (Seksualiteit), V (Anders) I (Emoties en Welzijn) V (Anders) D (Culturele Elementen)

Ook heb ik mensen nieuwe perspectieven kunnen bieden en nieuwe dingen laten ontdekken, nieuwsgierig kunnen maken en gesprekken laten beginnen. Dat waren allemaal doelen die ik van te voren had gesteld en ze zijn allemaal gelukt.

Met opmerkingen [DA144]: V (Anders) K (Anders)

- Een andere topic waar je je over uit is racisme en discriminatie. Kan je hier meer over vertellen?

Ik heb hier heel lang expres niet over geschreven omdat ik niemand tegen de schenen wilde trappen, maar daar was ik op een gegeven moment klaar mee. In de periode dat voor het eerst Sylvana Simons veel haat kreeg ben ik begonnen met schrijven over racisme.

Ik heb vaak gehoord dat wanneer ik over racisme of homohaat schrijf dat ik het anders breng dat de meeste mensen. Kennelijk

focus ik me meer over wat discriminatie met een mens doet, en minder over dat het fout is, dat weet men wel. Waar ik me vaak aan frustreer is dat de menselijkheid wordt weggehaald. Er wordt veel gesproken wat wel en niet mag en wat er precies gebeurd is, maar niet wat voor een effect racistische gebeurtenissen hebben op een persoonlijk niveau. Ik denk dat je daar verder mee komt. Ik hoop dat als mensen naar een performance van me zijn gekomen over dit onderwerp dat ze een stapje dichterbij empathie zijn gekomen en beter begrijpen wat het doet met iemand.

Ik denk dat het als spoken word artiest iets makkelijker is om gesprekken te voeren of aan te gaan over dergelijke onderwerpen dan met andere kunstvormen zoals dans of schilderkunst omdat er woorden worden gebruikt.

Met opmerkingen [DA145]: I (Schrijven) B (Raciaal), I (Schrijven) I (emoties en Welzijn), II (Voordracht) B (Raciaal), II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

- Je beschrijft spoken word als een middel om te reflecteren en je te uiten over gecompliceerde onderwerpen. Kan je hier meer over vertellen?

Ik ging een keer met mijn crossfitgroep pizza's eten bij mij. Toen maakte iemand binnen die groep een nare opmerking over pride. Dit maakte mij erg boos en heb me hier ook over uitgesproken. Later heb ik hier een serie gedichten over geschreven. Vaak zijn nare gesprekken voor mij de inspiratie voor nieuwe teksten. Ik neem dan later de tijd en de ruimte om mijn boodschap goed te formuleren, wanneer er minder emotie bij komt kijken.

Met opmerkingen [DA146]: V (Anders) H (Seksualiteit), V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

Met opmerkingen [DA147]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn), I (Schrijven) H (Seksualiteit)

- Je schrijft dat je in beide landen van herkomst bent opgegroeid en in beide culturele identiteiten sterk in je schoenen staat. Zou je zeggen dat dat ook een direct causaal verband is, of zijn er nog andere factoren die bijdragen aan je sterke culturele identiteit?

Bij mij heeft het een heel direct verband, maar voordat ik naar Nigeria was verhuisd had ik al veel van de cultuur en verhalen van mijn ouders meegekregen. Er was veel Afrikaanse kunst in huis, mijn vader houdt heel erg van Nigeriaanse muziek, dus dat stond vaak aan en mijn moeder vertelde veel verhalen. We hadden dus al een sterke band met Nigeria voordat we erheen waren gegaan.

Ik ken ook biculturele mensen waarbij dit niet het geval is en de niet-Nederlandse ouder niks van hun cultuur meegeeft. Op de lange termijn gaat dit dan wel bij het kind voelen als een gemis en een onvolledige identiteit.

Gelukkig leven we wel een digital age en is het altijd nog een optie om online informatie te zoeken over en bekend te raken met je cultuur.

Met opmerkingen [DA148]: V (Anders) A (Etnisch), V (Anders) D (Culturele elementen), V (Anders) E (Belonging tot sociale groep)

- Zijn er in het verleden wel momenten geweest dat je struggles ervaarde rondom je culturele identiteit?

En zo ja, hoe ben je daar overheen gekomen en hoe speelde je spoken word activiteiten hier een rol in?

Toen ik heel jong was zat ik een tijd op een school met een racistische juf en klasgenoten. Ik weet niet of dat met mijn identiteit te maken had of met hun, maar als je jonger bent weet je gewoon niet hoe je daar mee om moet gaan en doet het meer pijn.

Met opmerkingen [DA149]: V (Anders) B (Raciaal), V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Ervaar je stress bij de manier waarop mensen zich tot je uiten ten op zichten van je culturele identiteit? En hoe dan?

Ja, vaak. Als bijvoorbeeld mensen in het westen heel erg belerend zijn over queer rechten in Afrika. Verder kom je nog wel veel racisme tegen en dat is irritant. Mensen maken vaak lompe opmerkingen of grappen. Bijvoorbeeld over Afrikaanse kinderen zonder eten. In Nederland zijn er ook mensen zonder eten. De voedselbank bestaat voor een reden. Dus ja, ik ervaar zeker frustratie en stress op momenten dat je het gelimiteerde beeld merkt van anderen.

Met opmerkingen [DA150]: V (Anders) B (Raciaal), V (Anders) H (Seksualiteit)

- En hoe was het om gemengd en queer te zijn in Nigeria?

Racisme heb ik van Nigerianen daar niet echt meegemaakt. Als er witte mensen zich racistisch uitten in Nigeria werden ze direct op hun plek gezet. Nigerianen pikken dat niet.

Met opmerkingen [DA151]: V (Anders) B (Raciaal)

Wel heb ik veel gesprekken gevoerd op de internationale school waar ik toen zag over of het wel of niet oké is om queer te zijn en daar waren de meningen erg over verdeeld. Er was zeker haat aanwezig ook. Dat is iets wat mij nog steeds heel erg puzzelt af en toe.

Ik zou graag nog wel weer een keer naar Nigeria willen. Het zou echter niet veilig zijn voor mij om daar met mijn vriendje heen te

gaan en samen te slapen. Dit is een voorbeeld van mijn culturele en seksuele identiteit die kunnen schuren en dan moet je soms keuzes maken. Ik ben Nigeriaans en dat kan niemand van mij afnemen, maar ik heb zo lang gevochten om mij comfortabel en vrij te voelen dat ik dat niet meer zou opgeven.

Met opmerkingen [DA152]: V (Anders) A (Etnisch), V (Anders) H (Seksualiteit)

- Veel performers in de spoken word scene zijn net als jij bicultureel. Is dit belangrijk voor jou. Zo ja, waarom?

En hoe heeft dit invloed op het verbeteren van je eigen culturele identiteit?

Het heeft voor mijn geen invloed gehad om in de scene te stappen. Als de community niet zoveel biculturele artiesten zou hebben zou ik nog steeds spoken word artiest zijn. Maar ik vind het wel fijn dat de scene zo is. Het is leuk en gemoedelijk dat je als biculturele personen elkaar kan begrijpen. Ik herken me in anderen en anderen in mij. Dit geeft een gevoel van belonging. Je komt ze ook buiten de scene niet bijzonder vaak tegen. Je hebt wel veel mensen van de Antillen, maar die identificeren zich vaak niet als bicultureel op dezelfde manier. De kans bijvoorbeeld dat ik een ander half Nederland, half Nigeriaans persoon tegenkom is niet groot.

Met opmerkingen [DA153]: III (Community) E (Belonging tot sociale groep)

- Voel je je thuis en comfortabel met jezelf? Waarom wel of niet?

Ja, eindelijk wel. Dit is een lange reis geweest, maar ik denk dat ik heel erg geluk heb gehad met mijn vrienden en de juiste plekken heb kunnen vinden. Spoken word is daar één van, waardoor ik merk dat ik in bijna elk aspect van mijn leven een deel van mezelf kan zijn of kan uitdrukken. Dat is belangrijk voor zelfbeeld en om gewoon blij te zijn met jezelf.

Met opmerkingen [DA154]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Veel mensen die ik geïnterviewd heb benadrukken de waarde die ze hechten aan de diversiteit van de spoken word community. Is dit voor jou ook belangrijk en hoe draagt dit bij aan het vergoten of verrijken van je culturele identiteit?

Het is zeker belangrijk. Als dit niet het geval was zouden de verhalen veel saaier zijn. Nu hebben we een hele diverse groep waarbij we allemaal een stuk zouden kunnen schrijven over hetzelfde onderwerp en ieder gedicht zou verschillen van elkaar.

Met opmerkingen [DA155]: III (Community) A (Etnisch)

- Je beschreef de spoken word community als een kleine familie die je veel vreugde, draagkracht en support biedt. Kan je hier meer over kwijt? Wat maakt de spoken word community zo bijzonder en hoe onderscheidt het zich van andere communities?

Ik denk dat het zich onderscheidt door hoe eerlijk, kwetsbaar en open het is. Spoken word is ongelooflijk persoonlijk. Het ligt dichtbij je hart. Daardoor zijn de verbindingen tussen de mensen in de community heel erg puur en echt. Je weet echt hoe de ander denkt en in elkaar steekt.

Op het podium worden vaak heftige dingen gedeeld en over trauma gesproken, maar daarna wordt er ook veel gelachen. We lachen en we huilen samen.

Met opmerkingen [DA156]: III (Community) E (Belonging tot sociale groep)

- Zijn er nog andere positieve invloeden die spoken word op je hebben?

Sowieso het uitdrukken van mezelf. Ik zou denk ik heel gefrustreerd door het leven gaan als ik die uitlaatklep niet had.

Verder geeft het me het gevoel dat issues waar ik normaal niks mee kan ik nu wel iets mee kan.

Met opmerkingen [DA157]: V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

Ten slotte de community. Die mensen betekenen veel voor me. Ik voel me thuis, geaccepteerd en supported.

Met opmerkingen [DA158]: III (Community) E (Belonging tot sociale groep), III (Community) I (Emoties en Welzijn)

- Zie je een relatie tussen je biculturaliteit, je culturele identiteit en je mentale gezondheid? Zo ja, kan je beschrijven hoe die relatie er uit ziet en hoe deze verschillende dingen tot elkaar verhouden?

Ik heb daar persoonlijk geen last van, maar geloof wel dat struggles rondom je culturele identiteit een negatieve impact kunnen hebben op je mentale gezondheid.

Wat ik wel weet is dat ik heel veel vreugde haal uit mijn Nigeriaanse identiteit. Er zijn zoveel grappen die ik elk moment met vrienden kan maken over en met Nigeria.

Met opmerkingen [DA159]: V (Anders) A (Etnisch)

- Kan je voorbeelden noemen van verhalen die je deelt die te maken hebben met je biculturele afkomst en/of je culturele identiteit?

Ik heb een tekst over mijn Nigeriaanse oma's begrafenis. Ik kon er zelf niet bij zijn wat natuurlijk verdrietig is, maar ik kreeg wel veel video's door. Die begrafenis was zo ongelooflijk mooi dat ik het niet kon laten om er geen tekst over te schrijven. Ook omdat het helemaal het tegenovergestelde is van Nederlandse begrafenissen; zwarte pakken, geen kleur, heel droevig.

Dat had ik sowieso niet geschreven als ik niet half Nigeriaans was.

Ook heb ik een tekst dat gaat over dat ik niet kan vieren dat ik queer ben in Nigeria, maar wel hier. Die heet "home".

- Uit mijn literatuuronderzoek bleek dat spoken word op verschillende manieren een positieve invloed uitoefende op jongeren. Deze zijn in te delen in vier categorieën; de positieve invloed van het schrijven van spoken word, het voordragen ervan, het luisteren en analyseren en de community die het biedt.
- Ook kan het schrijven van spoken word een goeie manier zijn om erkenning te geven aan positieve ervaringen en gevoelens, zoals innerlijke kracht, doorzettingsvermogen, zelfvertrouwen en trots. Is dit bij jou ook het geval en kan je dit beschrijven en/of voorbeelden noemen?

Ja, er zijn momenten dat het goed gaat en dat je op dat moment een stuk schrijft. Dan komt het daar sterk in naar voren. Die tekst over de eerste keer dat ik naar pride ging is hier een mooi voorbeeld van.

Of teksten die eigenlijk over iets verdrietigs gaan, maar je juist kracht of positiviteit uit haalt. Die tekst over mijn oma's begrafenis was daar een goed voorbeeld van. Ook heb ik dit een keer gedaan bij een break up.

- Je geeft aan in de vragenlijst dat je graag mee zou willen doen aan een theaterproductie waarin spoken word voorkomt. Wat trekt je aan hieraan? Zijn er elementen aan dit concept die denk je een positieve bijdrage kunnen leveren aan culturele identiteit die ontbreekt bij gewone spoken word?

Met opmerkingen [DA160]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn), I (Schrijven) D (Culturele Elementen), I (Schrijven) A (Etnisch)

Met opmerkingen [DA161]: I (Schrijven) A (Etnisch), I (Schrijven) H (Seksualiteit), I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn)

Met opmerkingen [DA162]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn)

(...)Wat je merkt in spoken word is dat je meestal voor 10 minuten ongeveer wordt uitgenodigd om 3 stukken te doen en dan ben je klaar, waardoor verder het gesprek ontbreekt. Bij een voorstelling heb je bijvoorbeeld 40 minuten de tijd om heel veel over te dragen. Dan is er meer ruimte voor informatie, feiten, maar ook gevoelens. Dat mis ik soms in spoken word.

Met opmerkingen [DA163]: II (Voordracht) K (Anders)

- Hoe zou je zeggen dat het schrijven en het performen van spoken word van elkaar verschilt?

Je kan een slechte schrijver en een goede performer zijn. Je kan een goede schrijver en een slechte performer zijn. Of allebei goed of allebei slecht. Je moet een juiste balans hebben tussen de twee.

Als je een goede performer bent, maar je stukken slaan nergens op, stoppen mensen ook met opletten. Ook heb ik mensen zien performen met tekstueel onwijs goeie stukken, maar de performance was zo slecht dat je gewoon afhaakt.

Ik denk dat spoken word één van de weinige kunstvormen is waar je wordt geforceerd om ze allebei te doen. Vaak zijn mensen of schrijver of acteur. Bij spoken word ben je ze allebei en ze moeten allebei goed zijn. Ik denk dat je langer wegkomt met een slechte schrijver en een goeie performer zijn dan andersom.

Met opmerkingen [DA164]: I (Schrijven) K (Anders), II (Voordracht) K (Anders)

- Zijn er nog dingen aan de community die je liever anders of beter zou zien? En hoe zou dat er dan uitzien?

Nee, niet aan de community. Wel aan de context van spoken word. Allereerst is er niet genoeg gelegenheid in iedere stad. In Amsterdam is er bijvoorbeeld veel gelegenheid, maar in andere steden te weinig. Daarnaast denk ik dat spoken word artiesten zichzelf onderschatten en denken dat ze loon, subsidies en projecten niet waard zijn. Dat moet veranderen. Je hebt nu een kunstvorm die financieel niet rendabel is ten op zichten van hetzelfde hoeveelheid werk dat door andere kunstvormen wordt uitgevoerd. Die verantwoordelijkheid ligt bij de spoken word artiesten zelf. Want als wij nee zeggen, kappen mensen ermee. Nu is het zo dat sommige nee zeggen en anderen ja. Dan krijg je dat als de ene te duur is je doorgaat naar de volgende.

Met opmerkingen [DA165]: V (Anders) K (Anders)

- Het kan zo zijn dat het zien en horen van performances over hetzelfde onderwerp (culturele identiteit) jou nieuwe inzichten en perspectieven biedt.

Is dit bij jou ook het geval?

Kan je voorbeelden noemen van momenten dat dit gebeurd is?
Hoe zagen die momenten eruit?
Wat gebeurde er?
Wat 'triggerde' dat nieuwe inzicht/perspectief?
Welke nieuwe inzichten/perspectieven je hierbij kreeg?

Nee, bij dit onderwerp niet.

- Zijn er nog andere aspecten van je spoken word activiteiten die je nog niet benoemt hebt in de vragenlijsten of in dit interview waarvan je denkt dat het een positieve invloed heeft gehad op je culturele identiteit?

Welke vorm hadden die activiteiten, wat werd er precies gedaan?

Ik ben coach bij een spoken word organisatie. Ik denk dat ik wel anders coach dan iemand die volledig Nederlands is. Dus in dit geval heeft de activiteit niet per se invloed op mijn culturele identiteit, maar andersom wel.

Met opmerkingen [DA166]: V (Anders) A (Etnisch)

- Zijn er nog andere aspecten die nog niet onderdeel zijn van je spoken word activiteiten maar waarvan je wel denkt dat het ook een positieve invloed zou hebben op je culturele identiteit?

Nee, ik heb alles wel genoemd.

- Ten slotte, aan welke voorwaarden zou je zeggen dat spoken word moet voldoen zodat het de incongruentie van de ervaren culturele identiteit van biculturele jongeren als jij afneemt? Wat zijn je wensen en behoeften hier in?

Hoe ziet dat er voor jou uit? En 'welke vorm zou die wens/behoefte moeten hebben?

Wat ik denk dat belangrijk is is dat mensen überhaupt meer onderzoek doen naar hun cultuur. Door deze nieuwe info te weten kan je dit verwerken in je kunst. Ten tweede, ga naar zo veel mogelijk spoken word performances van andere artiesten en verbind met andere mensen. Ik denk dat het wordt onderschat hoe versterkend dat is.

Met opmerkingen [DA167]: V (Anders) D (Culturele elementen)

Met opmerkingen [DA168]: IV (Luisteren & Analyseren) E (Belonging tot sociale groep)

	I schrijven	II voordracht	III community	IV Luisteren & analyseren	V Rest/anders
A Etnisch	"Ik denk dat ik zowel door mijn culturele als seksuele identiteit veel verhalen tegenkom waar niemand het over heeft en ik nergens anders tegenkom. Dit heeft ook te maken met de context waar ik me aan het begin van de Nederlandse spoken word scene in bevond. Het was toen een corporate met vooral witte mannen. Mijn collega's kwamen niet in contact met verhalen waar ik	"Ik heb me hier de laatste 3 jaar veel mee bezig gehouden en waarschijnlijk de aankomende jaren nog steeds wel. Het is belangrijk voor me omdat deze geschiedenis vergeten is. Afrika was vroeger, voor de koloniale tijd, erg queer. De geschiedenislessen beginnen echter bij de koloniale tijd. Toen zijn er uit het westen mensen gekomen die arbitraire grenzen trokken gebaseerd	"Het is zeker belangrijk. Als dit niet het geval was zouden de verhalen veel saaier zijn. Nu hebben we een hele diverse groep waarbij we allemaal een stuk zouden kunnen schrijven over hetzelfde onderwerp en ieder gedicht zou verschillen van elkaar."		"Ja, dat vormt je hele zelfbeeld. Ik ben eerst vanaf kleins af aan opgegroeid met verhalen over Nigeria. Vervolgens ernaar toe verhuisd, en na een aantal jaar weer teruggekomen naar Nederland. Je manier van denken, je waardensysteem neem je mee en vormen je. Mijn culturen hebben zeker weten mijn identiteit gevormd." "En dat ze het homoseksuele huwelijk uitgevonden hebben en alle problemen rondom dit onderwerp opgelost hebben. Dit frustriert mij, want dit is helemaal niet zo. Het homohuwelijk is zo oud als dat mensen

	zelf in contact mee kwam.” “Ik heb me hier de laatste 3 jaar veel mee bezig gehouden en waarschijnlijk de aankomende jaren nog steeds wel. Het is belangrijk voor me omdat deze geschiedenis vergeten is. Afrika was vroeger, voor de koloniale tijd, erg queer. De geschiedenislessen beginnen echter bij de koloniale tijd. Toen zijn er uit het westen mensen gekomen die arbitraire grenzen trokken gebaseerd op hoeveel land er werd geclaimd.	op hoeveel land er werd geclaimd. Terwijl voor de koloniale tijd Nigeria niet bestond, het waren veel verschillende volkeren, met hun eigen culturen, religies en talen. Voor de koloniale tijd was er een hele wereld waar we het nooit over hebben, en dat maakt mij boos, omdat die wereld ongelooflijk mooi was. Het was bijzonder vrij en er gebeurde dingen waar niemand van opkeek, waar je vandaag de dag de cel voor ingaat. Daar kan ik niet mee. Ik heb in mijn			bestaan en online kan je een tijdlijn vinden van wanneer het illegaal is geworden. Ook is het zo dat ik in mijn queer community meekrijg dat we allemaal wel eens uitgescholden of bedreigd zijn. De realiteit en het beeld dat Nederland over zichzelf heeft rondom dit onderwerp komt dus niet overeen.” “Ik denk dat Nederland denkt dat ze de meest vooruitstrevende institutie is wanneer het gaat om genderrollen.” “Qua genderrollen zijn ze in Nederland denk ik wel iets anders dan andere landen. Mensen hebben bijvoorbeeld minder behoefte om te trouwen en vrouwen werken net iets meer dan in andere landen. Mannen koken net iets vaker dan in andere
--	---	---	--	--	--

	Terwijl voor de koloniale tijd Nigeria niet bestond, het waren veel verschillende volkeren, met hun eigen culturen, religies en talen. Voor de koloniale tijd was er een hele wereld waar we het nooit over hebben, en dat maakt mij boos, omdat die wereld ongelooflijk mooi was. Het was bijzonder vrij en er gebeurde dingen waar niemand van opkeek, waar je vandaag de dag de cel voor ingaat. Daar kan ik niet mee. Ik heb in mijn onderzoek 10 verschillende	onderzoek 10 verschillende historische Afrikaanse figuren die queer waren. Eén daarvan was een vrouwelijke koning. Zij laat heel goed zien hoe gender veel minder nauw verband was met geslacht in haar tijd. Ze identificeerde zich als vrouw, maar ze accepteerde alleen de titel koning, wat een mannelijke titel is. Daarnaast had ze een heteroseksueel huwelijk met een andere vrouw. Hoe ik dat interpreteer is dat gender veel meer ging om genderrollen die men aannam en			landen. Maar als bijvoorbeeld een vrouw zwanger wordt wordt alleen aan de vrouw de vraag gesteld wat ze gaat doen en niet aan de man.” “Nigeriaanse relaties zijn van wat ik gezien en gehoord heb minder co-afhankelijk dan bijvoorbeeld Nederlandse relaties. Ze zijn minder aan de heup gebonden. Vaak hebben ze allebei gewoon hun eigen leven. Waar mijn moeder vandaan komt is het ook bijvoorbeeld heel normaal dat de man strijkt en altijd kookt.” “Als je de geschiedenis induikt zie je dat religie als wapen is gebruikt. Het is heel frappant om te lezen hoe systematisch elke koloniale kracht dit heeft herhaalt. Het waren voorbedachte plannen. Wat je ziet is dat iedere
--	---	---	--	--	--

	historische Afrikaanse figuren die queer waren. Eén daarvan was een vrouwelijke koning. Zij laat heel goed zien hoe gender veel minder nauw verband was met geslacht in haar tijd. Ze identificeerde zich als vrouw, maar ze accepteerde alleen de titel koning, wat een mannelijke titel is. Daarnaast had ze een heteroseksueel huwelijk met een andere vrouw. Hoe ik dat interpreteer is dat gender veel meer ging om genderrollen die men aannam en minder het seksuele geslacht. Gender en	minder het seksuele geslacht. Gender en seksualiteit was in die tijd veel meer fluïde. Ze droeg zowel mannelijke als vrouwelijke kleding als ze met haar krijgers de strijd aan ging. Ze had drie koninkrijken. Het was dus zo geaccepteerd dat mensen aan de macht openlijk queer waren. Verder was er bijvoorbeeld ook een openlijk homoseksuele koning. Ook zie je het terug in de taal. Als er begrippen waren voor dingen			keer een land binnengetrokken, de macht werd overgenomen en vervolgens werd er alles gedaan om de bevolking te scheiden van hun originele identiteit. En hoe minder je weet van je originele identiteit en cultuur hoe minder je er voor gaat vechten, omdat je niet meer weet waar je voor vecht. Wat voor veel mensen een bekend voorbeeld is om namen weg te nemen en de naam van de slavendrijver te krijgen. Wat mensen vaak vergeten is dat ook religies en tradities werden geschrapt. De mensen die zich niet lieten bekeren werden afgemaakt. En de mensen die wel bekeerden werden wijs gemaakt dat alles wat niet viel binnen die huidige manieren van beoefenen van de religie zetten wij neer als onmenselijk of beestelijk.
--	--	---	--	--	--

	seksualiteit was in die tijd veel meer fluïde. Ze droeg zowel mannelijke als vrouwelijke kleding als ze met haar krijgers de strijd aan ging. Ze had drie koninkrijken. Het was dus zo geaccepteerd dat mensen aan de macht openlijk queer waren. Verder was er bijvoorbeeld ook een openlijk homoseksuele koning. Ook zie je het terug in de taal. Als er begrippen waren voor dingen betekent dit dat het in ieder geval bestond. Ik heb een	betekent dit dat het in ieder geval bestond. Ik heb een boek met 300 pagina's aan bewijs aan hoe queer Afrika vroeger was, over het hele continent. Met allerlei namen, stammen, (trouw)gewoontes en gender nonconforming mensen die worden geprezen."			Er zijn rapporten van antropologen van die tijd die verslagen terugschreven naar het westen waarin ze alles wat ze zagen wat niet binnen hun vorm van christendom valt werd beschreven als beestachtig. En dat is zo goed gelukt dat die wetten nu nog steeds bestaan en Nigeria half christelijk, half moslim is. Wat je vaak terugzag is dat je een bijzondere versmelting kreeg van oude Afrikaanse religies, tradities en gewoonten (de gene die niet vergeten en verloren zijn) en de nieuwe religie, dus christendom of islam." "Bij mij heeft het een heel direct verband, maar voordat ik naar Nigeria was verhuisd had ik al veel van de cultuur en verhalen van mijn ouders meegekregen. Er was veel
--	---	---	--	--	--

	boek met 300 pagina's aan bewijs aan hoe queer Afrika vroeger was, over het hele continent. Met allerlei namen, stammen, (trouw)gewoontes en gender nonconforming mensen die worden geprezen." "Ik heb een tekst over mijn Nigeriaanse oma's begrafenis. Ik kon er zelf niet bij zijn wat natuurlijk verdrietig is, maar ik kreeg wel veel video's door. Die begrafenis was zo ongelooflijk mooi dat ik het niet kon laten om er geen				Afrikaanse kunst in huis, mijn vader houdt heel erg van Nigeriaanse muziek, dus dat stond vaak aan en mijn moeder vertelde veel verhalen. We hadden dus al een sterke band met Nigeria voordat we erheen waren gegaan. Ik ken ook biculturele mensen waarbij dit niet het geval is en de niet-Nederlandse ouder niks van hun cultuur meegeeft. Op de lange termijn gaat dit dan wel bij het kind voelen als een gemis en een onvolledige identiteit. Gelukkig leven we wel een digital age en is het altijd nog een optie om online informatie te zoeken over en bekend te raken met je cultuur. " "Wel heb ik veel gesprekken gevoerd op de internationale school waar ik toen zag over of
--	---	--	--	--	---

	tekst over te schrijven. Ook omdat het helemaal het tegenovergestelde is van Nederlandse begrafenis; zwarte pakken, geen kleur, heel droevig. Dat had ik sowieso niet geschreven als ik niet half Nigeriaans was.” “Ook heb ik een tekst dat gaat over dat ik niet kan vieren dat ik queer ben in Nigeria, maar wel hier. Die heet “home”.”				het wel of niet oké is om queer te zijn en daar waren de meningen erg over verdeeld. Er was zeker haat aanwezig ook. Dat is iets wat mij nog steeds heel erg puzzelt af en toe. Ik zou graag nog wel weer een keer naar Nigeria willen. Het zou echter niet veilig zijn voor mij om daar met mijn vriendje heen te gaan en samen te slapen. Dit is een voorbeeld van mijn culturele en seksuele identiteit die kunnen schuren en dan moet je soms keuzes maken. Ik ben Nigeriaans en dat kan niemand van mij afnemen, maar ik heb zo lang gevochten om mij comfortabel en vrij te voelen dat ik dat niet meer zou opgeven.” “Ik heb daar persoonlijk geen last van, maar geloof
--	--	--	--	--	--

					wel dat struggles rondom je culturele identiteit een negatieve impact kunnen hebben op je mentale gezondheid. Wat ik wel weet is dat ik heel veel vreugde haal uit mijn Nigeriaanse identiteit. Er zijn zoveel grappen die ik elk moment met vrienden kan maken over en met Nigeria.” “Ik ben coach bij een spoken word organisatie. Ik denk dat ik wel anders coach dan iemand die volledig Nederlands is. Dus in dit geval heeft de activiteit niet per se invloed op mijn culturele identiteit, maar andersom wel.”
B Raciaal	“Ik denk dat ik zowel door mijn culturele als seksuele identiteit veel verhalen tegenkom waar	“Ik heb hier heel lang expres niet over geschreven omdat ik niemand tegen de schenen wilde trappen,			“En zo ja, hoe ben je daar overheen gekomen en hoe speelde je spoken word activiteiten hier een rol in? Toen ik heel jong was zat

	niemand het over heeft en ik nergens anders tegenkom. Dit heeft ook te maken met de context waar ik me aan het begin van de Nederlandse spoken word scene in bevond. Het was toen een corporate met vooral witte mannen. Mijn collega's kwamen niet in contact met verhalen waar ik zelf in contact mee kwam." "Ik heb hier heel lang expres niet over geschreven omdat ik niemand tegen de schenen wilde trappen, maar daar was ik op een gegeven moment	maar daar was ik op een gegeven moment klaar mee. In de periode dat voor het eerst Sylvana Simons veel haat kreeg ben ik begonnen met schrijven over racisme. Ik heb vaak gehoord dat wanneer ik over racisme of homohaat schrijf dat ik het anders breng dat de meeste mensen. Kennelijk focus ik me meer over wat discriminatie met een mens doet, en minder over dat het fout is, dat weet men wel. Waar ik me vaak aan frustreer is dat de			ik een tijd op een school met een racistische juf en klasgenoten. Ik weet niet of dat met mijn identiteit te maken had of met hun, maar als je jonger bent weet je gewoon niet hoe je daar mee om moet gaan en doet het meer pijn." "Ja, vaak. Als bijvoorbeeld mensen in het westen heel erg belerend zijn over queer rechten in Afrika. Verder kom je nog wel veel racisme tegen en dat is irritant. Mensen maken vaak lompe opmerkingen of grappen. Bijvoorbeeld over Afrikaanse kinderen zonder eten. In Nederland zijn er ook mensen zonder eten. De voedselbank bestaat voor een reden. Dus ja, ik ervaar zeker frustratie en stress op momenten dat je het gelimiteerde beeld merkt van anderen." "Racisme heb ik van
--	---	---	--	--	---

	klaar mee. In de periode dat voor het eerst Sylvana Simons veel haat kreeg ben ik begonnen met schrijven over racisme. Ik heb vaak gehoord dat wanneer ik over racisme of homohaat schrijf dat ik het anders breng dat de meeste mensen. Kennelijk focus ik me meer over wat discriminatie met een mens doet, en minder over dat het fout is, dat weet men wel. Waar ik me vaak aan frustreer is dat de menselijkheid wordt weggehaald. Er wordt veel	menselijkheid wordt weggehaald. Er wordt veel gesproken wat wel en niet mag en wat er precies gebeurd is, maar niet wat voor een effect racistische gebeurtenissen hebben op een persoonlijk niveau. Ik denk dat je daar verder mee komt. Ik hoop dat als mensen naar een performance van me zijn gekomen over dit onderwerp dat ze een stapje dichterbij empathie zijn gekomen en beter begrijpen wat het doet met iemand. Ik denk dat het als			Nigerianen daar niet echt meegemaakt. Als er witte mensen zich racistisch uitten in Nigeria werden ze direct op hun plek gezet. Nigerianen pikken dat niet.”
--	---	---	--	--	---

	gesproken wat wel en niet mag en wat er precies gebeurd is, maar niet wat voor een effect racistische gebeurtenissen hebben op een persoonlijk niveau. Ik denk dat je daar verder mee komt. Ik hoop dat als mensen naar een performance van me zijn gekomen over dit onderwerp dat ze een stapje dichterbij empathie zijn gekomen en beter begrijpen wat het doet met iemand. Ik denk dat het als spoken word artiest iets makkelijker is om gesprekken te	spoken word artiest iets makkelijker is om gesprekken te voeren of aan te gaan over dergelijke onderwerpen dan met andere kunstvormen zoals dans of schilderkunst omdat er woorden worden gebruikt.”			
--	--	---	--	--	--

	voeren of aan te gaan over dergelijke onderwerpen dan met andere kunstvormen zoals dans of schilderkunst omdat er woorden worden gebruikt.”				
C Taal					
D Culturele elementen	“Ik heb een tekst over mijn Nigeriaanse oma’s begrafenis. Ik kon er zelf niet bij zijn wat natuurlijk verdrietig is, maar ik kreeg wel veel video’s door. Die begrafenis was zo ongelooflijk mooi dat ik het niet kon laten om er geen tekst over te schrijven. Ook omdat het helemaal het				“Als je de geschiedenis induikt zie je dat religie als wapen is gebruikt. Het is heel frappant om te lezen hoe systematisch elke koloniale kracht dit heeft herhaalt. Het waren voorbedachte plannen. Wat je ziet is dat iedere keer een land binnengetrokken, de macht werd overgenomen en vervolgens werd er alles gedaan om de bevolking te scheiden van hun originele identiteit. En hoe minder je weet van je originele identiteit en cultuur hoe minder je er voor gaat vechten, omdat

	tegenovergestelde is van Nederlandse begrafenis; zwarte pakken, geen kleur, heel droevig. Dat had ik sowieso niet geschreven als ik niet half Nigeriaans was.”				je niet meer weet waar je voor vecht. Wat voor veel mensen een bekend voorbeeld is om namen weg te nemen en de naam van de slavendrijver te krijgen. Wat mensen vaak vergeten is dat ook religies en tradities werden geschrapt. De mensen die zich niet lieten bekeren werden afgemaakt. En de mensen die wel bekeerden werden wijs gemaakt dat alles wat niet viel binnen die huidige manieren van beoefenen van de religie zetten wij neer als onmenselijk of beestelijk. Er zijn rapporten van antropologen van die tijd die verslagen terugschreven naar het westen waarin ze alles wat ze zagen wat niet binnen hun vorm van christendom valt werd beschreven als beestachtig. En dat is zo goed gelukt dat die wetten
--	--	--	--	--	---

					nu nog steeds bestaan en Nigeria half christelijk, half moslim is. Wat je vaak terugzag is dat je een bijzondere versmelting kreeg van oude Afrikaanse religies, tradities en gewoonten (de gene die niet vergeten en verloren zijn) en de nieuwe religie, dus christendom of islam..” “Bij mij heeft het een heel direct verband, maar voordat ik naar Nigeria was verhuisd had ik al veel van de cultuur en verhalen van mijn ouders meegekregen. Er was veel Afrikaanse kunst in huis, mijn vader houdt heel erg van Nigeriaanse muziek, dus dat stond vaak aan en mijn moeder vertelde veel verhalen. We hadden dus al een sterke band met Nigeria voordat we erheen waren gegaan. Ik ken ook biculturele
--	--	--	--	--	--

					mensen waarbij dit niet het geval is en de niet-Nederlandse ouders niks van hun cultuur meegeeft. Op de lange termijn gaat dit dan wel bij het kind voelen als een gemis en een onvolledige identiteit. Gelukkig leven we wel een digital age en is het altijd nog een optie om online informatie te zoeken over en bekend te raken met je cultuur. “ “Wat ik denk dat belangrijk is is dat mensen überhaupt meer onderzoek doen naar hun cultuur. Door deze nieuwe info te weten kan je dit verwerken in je kunst.”
E Belonging tot en/of uitsluiting van sociale groep (Religie) (Scholingsgraad) (Straatcultuur)			“Het heeft voor mijn geen invloed gehad om in de scene te stappen. Als de community niet zoveel biculturele artiesten zou hebben	“Ten tweede, ga naar zo veel mogelijk spoken word performances van andere artiesten en verbind met andere	“Als je de geschiedenis induikt zie je dat religie als wapen is gebruikt. Het is heel frappant om te lezen hoe systematisch elke koloniale kracht dit heeft herhaalt. Het waren

(Land van afkomst) (Leeftijd)			zou ik nog steeds spoken word artiest zijn. Maar ik vind het wel fijn dat de scene zo is. Het is leuk en gemoedelijk dat je als biculturele personen elkaar kan begrijpen. Ik herken me in anderen en anderen in mij. Dit geef een gevoel van belonging. Je komt ze ook buiten de scene niet bijzonder vaak tegen. Je hebt wel veel mensen van de Antillen, maar die identificeren zich vaak niet als bicultureel op dezelfde manier. De kans bijvoorbeeld dat ik een ander half Nederland, half Nigeriaans persoon tegenkom is niet	mensen. Ik denk dat het wordt onderschat hoe versterkend dat is.”	voorbedachte plannen. Wat je ziet is dat iedere keer een land binnengetrokken, de macht werd overgenomen en vervolgens werd er alles gedaan om de bevolking te scheiden van hun originele identiteit. En hoe minder je weet van je originele identiteit en cultuur hoe minder je er voor gaat vechten, omdat je niet meer weet waar je voor vecht. Wat voor veel mensen een bekend voorbeeld is om namen weg te nemen en de naam van de slavendrijver te krijgen. Wat mensen vaak vergeten is dat ook religies en tradities werden geschrapt. De mensen die zich niet lieten bekeren werden afgemaakt. En de mensen die wel bekeerden werden
----------------------------------	--	--	---	--	---

			groot.” “Ik denk dat het zich onderscheidt door hoe eerlijk, kwetsbaar en open het is. Spoken word is ongeloofelijk persoonlijk. Het ligt dichtbij je hart. Daardoor zijn de verbindingen tussen de mensen in de community heel erg puur en echt. Je weet echt hoe de ander denkt en in elkaar steekt. Op het podium worden vaak heftige dingen gedeeld en over trauma gesproken, maar daarna wordt er ook veel gelachen. We lachen en we huilen		wijs gemaakt dat alles wat niet viel binnen die huidige manieren van beoefenen van de religie zetten wij neer als onmenselijk of beestelijk. Er zijn rapporten van antropologen van die tijd die verslagen terugschreven naar het westen waarin ze alles wat ze zagen wat niet binnen hun vorm van christendom valt werd beschreven als beestachtig. En dat is zo goed gelukt dat die wetten nu nog steeds bestaan en Nigeria half christelijk, half moslim is. Wat je vaak terugzag is dat je een bijzondere versmelting kreeg van oude Afrikaanse religies, tradities en gewoonten (de gene die niet vergeten en verloren zijn) en de
--	--	--	---	--	--

			samen.” “Ten slotte de community. Die mensen betekenen veel voor me. Ik voel me thuis, geaccepteerd en supported.”		nieuwe religie, dus christendom of islam.” “Bij mij heeft het een heel direct verband, maar voordat ik naar Nigeria was verhuisd had ik al veel van de cultuur en verhalen van mijn ouders meegekregen. Er was veel Afrikaanse kunst in huis, mijn vader houdt heel erg van Nigeriaanse muziek, dus dat stond vaak aan en mijn moeder vertelde veel verhalen. We hadden dus al een sterke band met Nigeria voordat we erheen waren gegaan. Ik ken ook biculturele mensen waarbij dit niet het geval is en de niet-Nederlandse ouder niks van hun cultuur meegeeft. Op de lange termijn gaat dit dan wel bij het kind
--	--	--	--	--	---

					voelen als een gemis en een onvolledige identiteit. Gelukkig leven we wel een digital age en is het altijd nog een optie om online informatie te zoeken over en bekend te raken met je cultuur.”
F Belonging tot deel van Nederland en/of buiten NL					
G Gender					“Ik denk dat Nederland denkt dat ze de meest vooruitstrevende institutie is wanneer het gaat om genderrollen.” “Qua genderrollen zijn ze in Nederland denk ik wel iets anders dan andere landen. Mensen hebben bijvoorbeeld minder behoefte om te trouwen

					en vrouwen werken net iets meer dan in andere landen. Mannen koken net iets vaker dan in andere landen. Maar als bijvoorbeeld een vrouw zwanger wordt wordt alleen aan de vrouw de vraag gesteld wat ze gaat doen en niet aan de man.” “Nigeriaanse relaties zijn van wat ik gezien en gehoord heb minder co-afhankelijk dan bijvoorbeeld Nederlandse relaties. Ze zijn minder aan de heup gebonden. Vaak hebben ze allebei gewoon hun eigen leven. Waar mijn moeder vandaan komt is het ook bijvoorbeeld heel normaal dat de man strijkt en altijd kookt.”
H Seksualiteit	“Ik denk dat ik zowel door mijn	“Ik heb me hier de laatste 3 jaar veel			“En dat ze het homoseksuele huwelijk uitgevonden hebben en

	culturele als seksuele identiteit veel verhalen tegenkom waar niemand het over heeft en ik nergens anders tegenkom. Dit heeft ook te maken met de context waar ik me aan het begin van de Nederlandse spoken word scene in bevond. Het was toen een corporate met vooral witte mannen. Mijn collega's kwamen niet in contact met verhalen waar ik zelf in contact mee kwam." "Ik heb me hier de laatste 3 jaar veel mee bezig gehouden en	mee bezig gehouden en waarschijnlijk de aankomende jaren nog steeds wel. Het is belangrijk voor me omdat deze geschiedenis vergeten is. Afrika was vroeger, voor de koloniale tijd, erg queer. De geschiedenislessen beginnen echter bij de koloniale tijd. Toen zijn er uit het westen mensen gekomen die arbitraire grenzen trokken gebaseerd op hoeveel land er werd geclaimd. Terwijl voor de koloniale tijd Nigeria niet bestond, het waren veel verschillende			alle problemen rondom dit onderwerp opgelost hebben. Dit frustreert mij, want dit is helemaal niet zo. Het homohuwelijk is zo oud als dat mensen bestaan en online kan je een tijdlijn vinden van wanneer het illegaal is geworden. Ook is het zo dat ik in mijn queer community meekrijg dat we allemaal wel eens uitgescholden of bedreigd zijn. De realiteit en het beeld dat Nederland over zichzelf heeft rondom dit onderwerp komt dus niet overeen." "Als je de geschiedenis induikt zie je dat religie als wapen is gebruikt. Het is heel frappant om te lezen hoe systematisch elke koloniale kracht dit heeft herhaalt. Het waren voorbedachte plannen. Wat je ziet is dat iedere keer een land
--	---	--	--	--	---

	waarschijnlijk de aankomende jaren nog steeds wel. Het is belangrijk voor me omdat deze geschiedenis vergeten is. Afrika was vroeger, voor de koloniale tijd, erg queer. De geschiedenislessen beginnen echter bij de koloniale tijd. Toen zijn er uit het westen mensen gekomen die arbitraire grenzen trokken gebaseerd op hoeveel land er werd geclaimd. Terwijl voor de koloniale tijd Nigeria niet bestond, het waren veel verschillende volkeren, met hun eigen culturen,	volkeren, met hun eigen culturen, religies en talen. Voor de koloniale tijd was er een hele wereld waar we het nooit over hebben, en dat maakt mij boos, omdat die wereld ongelooflijk mooi was. Het was bijzonder vrij en er gebeurde dingen waar niemand van opkeek, waar je vandaag de dag de cel voor ingaat. Daar kan ik niet mee. Ik heb in mijn onderzoek 10 verschillende historische Afrikaanse figuren die queer waren. Eén daarvan was een vrouwelijke			binnengetrokken, de macht werd overgenomen en vervolgens werd er alles gedaan om de bevolking te scheiden van hun originele identiteit. En hoe minder je weet van je originele identiteit en cultuur hoe minder je er voor gaat vechten, omdat je niet meer weet waar je voor vecht. Wat voor veel mensen een bekend voorbeeld is om namen weg te nemen en de naam van de slavendrijver te krijgen. Wat mensen vaak vergeten is dat ook religies en tradities werden geschrapt. De mensen die zich niet lieten bekeren werden afgemaakt. En de mensen die wel bekeerden werden wijs gemaakt dat alles wat niet viel binnen die huidige manieren van beoefenen van de religie zetten wij neer als onmenselijk of beestelijk. Er zijn rapporten van
--	--	--	--	--	--

	religies en talen. Voor de koloniale tijd was er een hele wereld waar we het nooit over hebben, en dat maakt mij boos, omdat die wereld ongelofelijk mooi was. Het was bijzonder vrij en er gebeurde dingen waar niemand van opkeek, waar je vandaag de dag de cel voor ingaat. Daar kan ik niet mee. Ik heb in mijn onderzoek 10 verschillende historische Afrikaanse figuren die queer waren. Eén daarvan was een vrouwelijke koning. Zij laat heel goed zien hoe	koning. Zij laat heel goed zien hoe gender veel minder nauw verband was met geslacht in haar tijd. Ze identificeerde zich als vrouw, maar ze accepteerde alleen de titel koning, wat een mannelijke titel is. Daarnaast had ze een heteroseksueel huwelijk met een andere vrouw. Hoe ik dat interpreteer is dat gender veel meer ging om genderrollen die men aannam en minder het seksuele geslacht. Gender en seksualiteit was in die tijd veel meer fluïde. Ze droeg zowel mannelijke			antropologen van die tijd die verslagen terugschreven naar het westen waarin ze alles wat ze zagen wat niet binnen hun vorm van christendom valt werd beschreven als beestachtig. En dat is zo goed gelukt dat die wetten nu nog steeds bestaan en Nigeria half christelijk, half moslim is. Wat je vaak terugzag is dat je een bijzondere versmelting kreeg van oude Afrikaanse religies, tradities en gewoonten (de gene die niet vergeten en verloren zijn) en de nieuwe religie, dus christendom of islam.” “Ik ging een keer met mijn crossfitgroep pizza’s eten bij mij. Toen maakte iemand binnen die groep een nare opmerking over pride. Dit maakte mij erg boos en heb me hier ook over uitgesproken.”
--	---	---	--	--	---

	gender veel minder nauw verband was met geslacht in haar tijd. Ze identificeerde zich als vrouw, maar ze accepteerde alleen de titel koning, wat een mannelijke titel is. Daarnaast had ze een heteroseksueel huwelijk met een andere vrouw. Hoe ik dat interpreteer is dat gender veel meer ging om genderrollen die men aannam en minder het seksuele geslacht. Gender en seksualiteit was in die tijd veel meer fluïde. Ze droeg zowel mannelijke als vrouwelijke kleding als ze met haar krijgers de	als vrouwelijke kleding als ze met haar krijgers de strijd aan ging. Ze had drie koninkrijken. Het was dus zo geaccepteerd dat mensen aan de macht openlijk queer waren. Verder was er bijvoorbeeld ook een openlijk homoseksuele koning. Ook zie je het terug in de taal. Als er begrippen waren voor dingen betekent dit dat het in ieder geval bestond. Ik heb een boek met 300 pagina's aan bewijs aan hoe queer Afrika vroeger was,			“Ja, vaak. Als bijvoorbeeld mensen in het westen heel erg belerend zijn over queer rechten in Afrika. Verder kom je nog wel veel racisme tegen en dat is irritant. Mensen maken vaak lompe opmerkingen of grappen. Bijvoorbeeld over Afrikaanse kinderen zonder eten. In Nederland zijn er ook mensen zonder eten. De voedselbank bestaat voor een reden. Dus ja, ik ervaar zeker frustratie en stress op momenten dat je het gelimiteerde beeld merkt van anderen.” “Wel heb ik veel gesprekken gevoerd op de internationale school waar ik toen zag over of het wel of niet oké is om queer te zijn en daar
--	---	---	--	--	---

	strijd aan ging. Ze had drie koninkrijken. Het was dus zo geaccepteerd dat mensen aan de macht openlijk queer waren. Verder was er bijvoorbeeld ook een openlijk homoseksuele koning. Ook zie je het terug in de taal. Als er begrippen waren voor dingen betekent dit dat het in ieder geval bestond. Ik heb een boek met 300 pagina's aan bewijs aan hoe queer Afrika vroeger was, over het hele continent. Met allerlei namen,	over het hele continent. Met allerlei namen, stammen, (trouw)gewoontes en gender nonconforming mensen die worden geprezen."			waren de meningen erg over verdeeld. Er was zeker haat aanwezig ook. Dat is iets wat mij nog steeds heel erg puzzelt af en toe. Ik zou graag nog wel weer een keer naar Nigeria willen. Het zou echter niet veilig zijn voor mij om daar met mijn vriendje heen te gaan en samen te slapen. Dit is een voorbeeld van mijn culturele en seksuele identiteit die kunnen schuren en dan moet je soms keuzes maken. Ik ben Nigeriaans en dat kan niemand van mij afnemen, maar ik heb zo lang gevochten om mij comfortabel en vrij te voelen dat ik dat niet meer zou opgeven."
--	--	--	--	--	---

	stammen, (trouw)gewoontes en gender nonconforming mensen die worden geprezen.” “Later heb ik hier een serie gedichten over geschreven. Vaak zijn nare gesprekken voor mij de inspiratie voor nieuwe teksten. Ik neem dan later de tijd en de ruimte om mijn boodschap goed te formuleren, wanneer er minder emotie bij komt kijken.” “Ook heb ik een tekst dat gaat over dat ik niet kan vieren dat ik queer				
--	---	--	--	--	--

	ben in Nigeria, maar wel hier. Die heet "home".				
I Emoties en Welzijn	"Ik heb hier heel lang expres niet over geschreven omdat ik niemand tegen de schenen wilde trappen, maar daar was ik op een gegeven moment klaar mee. In de periode dat voor het eerst Sylvana Simons veel haat kreeg ben ik begonnen met schrijven over racisme. Ik heb vaak gehoord dat wanneer ik over racisme of homohaat schrijf dat ik het anders breng dat de meeste mensen. Kennelijk focus ik me meer	"Ik heb hier heel lang expres niet over geschreven omdat ik niemand tegen de schenen wilde trappen, maar daar was ik op een gegeven moment klaar mee. In de periode dat voor het eerst Sylvana Simons veel haat kreeg ben ik begonnen met schrijven over racisme. Ik heb vaak gehoord dat wanneer ik over racisme of homohaat schrijf dat ik het anders breng dat de meeste mensen.	"Ten slotte de community. Die mensen betekenen veel voor me. Ik voel me thuis, geaccepteerd en supported."		"Als je de geschiedenis induikt zie je dat religie als wapen is gebruikt. Het is heel frappant om te lezen hoe systematisch elke koloniale kracht dit heeft herhaalt. Het waren voorbedachte plannen. Wat je ziet is dat iedere keer een land binnengetrokken, de macht werd overgenomen en vervolgens werd er alles gedaan om de bevolking te scheiden van hun originele identiteit. En hoe minder je weet van je originele identiteit en cultuur hoe minder je er voor gaat vechten, omdat je niet meer weet waar je voor vecht. Wat voor veel mensen een bekend voorbeeld is om namen weg te nemen en de naam van de slavendrijver te krijgen. Wat mensen vaak vergeten is dat ook

	over wat discriminatie met een mens doet, en minder over dat het fout is, dat weet men wel. Waar ik me vaak aan frustreer is dat de menselijkheid wordt weggehaald. Er wordt veel gesproken wat wel en niet mag en wat er precies gebeurd is, maar niet wat voor een effect racistische gebeurtenissen hebben op een persoonlijk niveau. Ik denk dat je daar verder mee komt. Ik hoop dat als mensen naar een performance van me zijn gekomen over dit onderwerp	Kennelijk focus ik me meer over wat discriminatie met een mens doet, en minder over dat het fout is, dat weet men wel. Waar ik me vaak aan frustreer is dat de menselijkheid wordt weggehaald. Er wordt veel gesproken wat wel en niet mag en wat er precies gebeurd is, maar niet wat voor een effect racistische gebeurtenissen hebben op een persoonlijk niveau. Ik denk dat je daar verder mee komt. Ik hoop dat als mensen naar een performance van me zijn gekomen			religies en tradities werden geschrapt. De mensen die zich niet lieten bekeren werden afgemaakt. En de mensen die wel bekeerden werden wijs gemaakt dat alles wat niet viel binnen die huidige manieren van beoefenen van de religie zetten wij neer als onmenselijk of beestelijk. Er zijn rapporten van antropologen van die tijd die verslagen terugschreven naar het westen waarin ze alles wat ze zagen wat niet binnen hun vorm van christendom valt werd beschreven als beestachtig. En dat is zo goed gelukt dat die wetten nu nog steeds bestaan en Nigeria half christelijk, half moslim is. Wat je vaak terugzag is dat je een bijzondere versmelting kreeg van oude Afrikaanse religies, tradities en gewoonten
--	---	---	--	--	--

	dat ze een stapje dichterbij empathie zijn gekomen en beter begrijpen wat het doet met iemand. Ik denk dat het als spoken word artiest iets makkelijker is om gesprekken te voeren of aan te gaan over dergelijke onderwerpen dan met andere kunstvormen zoals dans of schilderkunst omdat er woorden worden gebruikt.” “Later heb ik hier een serie gedichten over geschreven. Vaak zijn nare gesprekken voor mij de inspiratie	over dit onderwerp dat ze een stapje dichterbij empathie zijn gekomen en beter begrijpen wat het doet met iemand. Ik denk dat het als spoken word artiest iets makkelijker is om gesprekken te voeren of aan te gaan over dergelijke onderwerpen dan met andere kunstvormen zoals dans of schilderkunst omdat er woorden worden gebruikt.”			(de gene die niet vergeten en verloren zijn) en de nieuwe religie, dus christendom of islam.” “Ik ging een keer met mijn crossfitgroep pizza’s eten bij mij. Toen maakte iemand binnen die groep een nare opmerking over pride. Dit maakte mij erg boos en heb me hier ook over uitgesproken.” “En zo ja, hoe ben je daar overheen gekomen en hoe speelde je spoken word activiteiten hier een rol in? Toen ik heel jong was zat ik een tijd op een school met een racistische juf en klasgenoten. Ik weet niet of dat met mijn identiteit te maken had of met hun, maar als je jonger bent weet je gewoon niet hoe je daar mee om moet gaan en doet het meer pijn.”
--	---	--	--	--	--

	voor nieuwe teksten. Ik neem dan later de tijd en de ruimte om mijn boodschap goed te formuleren, wanneer er minder emotie bij komt kijken.” “Ik heb een tekst over mijn Nigeriaanse oma’s begrafenis. Ik kon er zelf niet bij zijn wat natuurlijk verdrietig is, maar ik kreeg wel veel video’s door. Die begrafenis was zo ongelooflijk mooi dat ik het niet kon laten om er geen tekst over te schrijven. Ook omdat het helemaal het				“Ja, eindelijk wel. Dit is een lange reis geweest, maar ik denk dat ik heel erg geluk heb gehad met mijn vrienden en de juiste plekken heb kunnen vinden. Spoken word is daar één van, waardoor ik merk dat ik in bijna elk aspect van mijn leven een deel van mezelf kan zijn of kan uitdrukken. Dat is belangrijk voor zelfbeeld en om gewoon blij te zijn met jezelf.” “Sowieso het uitdrukken van mezelf. Ik zou denk ik heel gefrustreerd door het leven gaan als ik die uitlaatklep niet had. Verder geeft het me het gevoel dat issues waar ik normaal niks mee kan ik nu wel iets mee kan.”
--	---	--	--	--	--

	tegenovergestelde is van Nederlandse begrafenissen; zwarte pakken, geen kleur, heel droevig. Dat had ik sowieso niet geschreven als ik niet half Nigeriaans was.” “Ook heb ik een tekst dat gaat over dat ik niet kan vieren dat ik queer ben in Nigeria, maar wel hier. Die heet “home”.” “Ja, er zijn momenten dat het goed gaat en dat je op dat moment een stuk schrijft. Dan komt het daar sterk in naar voren. Die				
--	--	--	--	--	--

	tekst over de eerste keer dat ik naar pride ging is hier een mooi voorbeeld van. Of teksten die eigenlijk over iets verdrietigs gaan, maar je juist kracht of positiviteit uit haalt. Die tekst over mijn oma's begrafenis was daar een goed voorbeeld van. Ook heb ik dit een keer gedaan bij een break up."				
J Activisme		"De kunstvorm zelf volg ik al heel lang online, sinds mijn 12^e denk ik keek ik al video's en schreef ik zelf teksten. Het was in 2017 dat ik pas			

		merkte dat er in Nederland ook een spoken word scene was, daarvoor wist ik niet dat het bestond. Vandaar dat het gaan naar events en het optreden eigenlijk rond dezelfde tijd plaatsvond. Wat me heel erg aantrok aan spoken word waren de verhalen en hoe deze verteld werden en hoe persoonlijkheid het altijd is. Er zit vaak urgentie achter de verhalen die verteld worden, meestal maatschappelijk relevant.”			
K Anders	“De kunstvorm zelf volg ik al heel lang	“Wat je merkt in spoken word is dat			“Ook heb ik mensen nieuwe perspectieven kunnen bieden en nieuwe

- Opvoeding - Religie	online, sinds mijn 12^e denk ik keek ik al video's en schreef ik zelf teksten. Het was in 2017 dat ik pas merkte dat er in Nederland ook een spoken word scene was, daarvoor wist ik niet dat het bestond. Vandaar dat het gaan naar events en het optreden eigenlijk rond dezelfde tijd plaatsvond. Wat me heel erg aantrok aan spoken word waren de verhalen en hoe deze verteld werden en hoe persoonlijkheid het altijd is. Er zit vaak urgentie achter de verhalen die verteld worden, meestal	je meestal voor 10 minuten ongeveer wordt uitgenodigd om 3 stukken te doen en dan ben je klaar, waardoor verder het gesprek ontbreekt. Bij een voorstelling heb je bijvoorbeeld 40 minuten de tijd om heel veel over te dragen. Dan is er meer ruimte voor informatie, feiten, maar ook gevoelens. Dat mis ik soms in spoken word.” fvoorstelling “Je kan een slechte schrijver en een goede performer zijn. Je kan een goede schrijver en een slechte			dingen laten ontdekken, nieuwsgierig kunnen maken en gesprekken laten beginnen. Dat waren allemaal doelen die ik van te voren had gesteld en ze zijn allemaal gelukt.” “Nee, niet aan de community. Wel aan de context van spoken word. Allereerst is er niet genoeg gelegenheid in iedere stad. In Amsterdam is er bijvoorbeeld veel gelegenheid, maar in andere steden te weinig. Daarnaast denk ik dat spoken word artiesten zichzelf onderschatten en denken dat ze loon, subsidies en projecten niet waard zijn. Dat moet veranderen. Je hebt nu een kunstvorm die financieel niet rendabel is ten op zichten van hetzelfde hoeveelheid werk dat door andere kunstvormen wordt uitgevoerd. Die verantwoordelijkheid ligt
----------------------------------	--	--	--	--	---

	maatschappelijk relevant.” “Je kan een slechte schrijver en een goede performer zijn. Je kan een goede schrijver en een slechte performer zijn. Of allebei goed of allebei slecht. Je moet een juiste balans hebben tussen de twee. Als je een goede performer bent, maar je stukken slaan nergens op, stoppen mensen ook met opletten. Ook heb ik mensen zien performen met tekstueel onwijs goeie stukken, maar de performance was	performer zijn. Of allebei goed of allebei slecht. Je moet een juiste balans hebben tussen de twee. Als je een goede performer bent, maar je stukken slaan nergens op, stoppen mensen ook met opletten. Ook heb ik mensen zien performen met tekstueel onwijs goeie stukken, maar de performance was zo slecht dat je gewoon afhaakt. Ik denk dat spoken word één van de weinige kunstvormen is waar je wordt			bij de spoken word artiesten zelf. Want als wij nee zeggen, kappen mensen ermee. Nu is het zo dat sommige nee zeggen en anderen ja. Dan krijg je dat als de ene te duur is je doorgaat naar de volgende.”
--	---	--	--	--	--

	zo slecht dat je gewoon afhaakt. Ik denk dat spoken word één van de weinige kunstvormen is waar je wordt geforceerd om ze allebei te doen. Vaak zijn mensen of schrijver of acteur. Bij spoken word ben je ze allebei en ze moeten allebei goed zijn. Ik denk dat je langer wegkomt met een slechte schrijver en een goeie performer zijn dan andersom.”	geforceerd om ze allebei te doen. Vaak zijn mensen of schrijver of acteur. Bij spoken word ben je ze allebei en ze moeten allebei goed zijn. Ik denk dat je langer wegkomt met een slechte schrijver en een goeie performer zijn dan andersom.”			
--	--	--	--	--	--

Getranscribeerde en Gecodeerde Interview met spoken word artiest #6

- Dankjewel dat je mee wilt doen aan dit interview.

Je hebt al een vragenlijst ingevuld en bent daardoor bekend met het onderwerp van dit onderzoek, namelijk aan welke voorwaarden spoken word activiteiten bij biculturele jongeren moeten voldoen zodat de incongruentie van de culturele identiteit afneemt.

Gebaseerd op jouw antwoorden op de open en gesloten vragen in combinatie met mijn literatuuronderzoek naar dit onderwerp heb ik dit semigestructureerde interview voorbereid met verschillende vragen.

- Mijn eerste vraag luidt als volgt:
Je geeft in de vragenlijst aan, dat je sinds 2017 naar spoken word performances gaat. Twee jaar later ben je zelf ook begonnen met performen. Wat trok jou aan in spoken word?

Waarom duurde het twee jaar voordat je zelf ook begon met performen?

Ik denk dat ik voor het eerst in aanraking kwam met spoken word via ted talks. Ik zag daar een performance van een bicultureel persoon van Aziatische en II westerse afkomst. Ze sprak over haar jeugd. Ik vond het zo mooi, maar wist niet dat het spoken word was, ik dacht dat het gewoon een vorm van poëzie was. Dat was me heel erg bijgebleven en heeft me geïnspireerd om te gaan schrijven. Dit deed ik voornamelijk voor vrienden, wanneer iemand een probleem had of ergens mee zat schreef ik in mijn dagboek daar een klein stukje voor. Daar heb ik toen een tijd niks mee gedaan, totdat ik voor stage in Beijing was en een paar keer heb opgetreden bij poëzieavonden. Dat voelde heel erg goed, want daar was veel anonimiteit. Omdat ik in een ander land was waar niemand me kende voelde ik me vrij en kwam ik er achter dat ik dat heel fijn vond. Ook kwam ik al van een theaterachtergrond en heb ik veel gedanst, dus op een podium staan vond ik sowieso altijd al leuk.

Het heeft wel lang geduurd voordat ik echt de schoonheid van spoken word begon te zien. Pas toen ik erachter kwam hoe dichtbij het bij rap zat begon echt mijn waardering. Daarvoor kwam ik vooral in aanraking met witte meisjes die spoken word deden en hun performances kon ik me vaak niet aan relateren. Op een gegeven moment volgde ik een traject van een jaar waar ik de geschiedenis van spoken word leerde kennen en zo is mijn liefde ervoor gegroeid.

- Je hebt aangegeven dat je vaak schrijft over zowel je culturen en landen van herkomst als je identiteit. Op welke manieren zou je zeggen dat deze onderwerpen elkaar beïnvloeden? Hoe zou je zeggen dat je twee culturen en landen van herkomst je identiteit hebben gevormd?

Met opmerkingen [DA169]: IV Luisteren/Analyseren B
Raciaal

Met opmerkingen [DA170]: I (Schrijven) K (Anders)

Met opmerkingen [DA171]: II (Voordracht) K (Anders)

Ik ben enig kind en gedeeltelijk in Nederland opgegroeid, gedeeltelijk in Maleisië. Mijn ouders en hun families hebben niet veel multiculturaliteit. Mijn vaders familie is volledig wit en zijn allemaal met andere witte mensen getrouwd. Mijn moeders familie is ook bijna volledig Maleisisch. Dus ik heb me al vanaf een hele jonge leeftijd een soort mediator gevoeld en tussen verschillende werelden. Ik denk dat bijna alle biculturele jongeren dat voelen. Ik kon me niet echt identificeren met iemand binnen mijn familie. Op school wel, want ik zat op een internationale school en daar waren alle kinderen zoals ik.

In Maleisië werd ik verteld dat ik een Nederlander was want ik had een Nederlands paspoort, was daar geboren en zag er westers uit. En westers en wit werd door racisme ook als beter gezien. Door mijn meer westerse gezichtskenmerken werden allemaal als mooi gezien.

Met opmerkingen [DA172]: V (Anders) A (Etnisch)

Op mijn dertiende ben ik naar Nederland verhuisd, naar Arnhem, wat een hele witte stad is. Ik zocht toen meteen alle mensen op die niet wit waren. Daar kwam ik er achter dat ik als Aziatisch werd gezien. Sommigen zagen wel dat ik van gemengde afkomst ben, maar de meesten zagen mij als Aziatisch en niet Nederlands. Dus dat was een switch toen ik hier heen kwam. Omdat mij vanaf een jonge leeftijd verteld werd dat westerse uiterlijke kenmerken mooi waren begreep ik niet dat anderen me nu als Aziatisch zagen en wilde ik dat ook niet. In mijn hoofd was dat nog minderwaardig. Pas op mijn 26^e ben ik mezelf op dat gebied meer gaan omarmen en de schoonheid er van in gaan zien.

Dus mijn culturele identiteit is heel erg gevormd door een splitsing van twee totaal verschillende werelden, als twee rotsen die in de ruimte tegen elkaar aanbotsten en iets nieuws hebben gecreëerd, zo voelt het.

Met opmerkingen [DA173]: V (Anders) B (Raciaal), V (Anders) F (Belonging tot NL of deel van NL)

Ik heb vanaf dat ik naar Nederland kwam veel gemengde vrienden gehad, maar het heeft lang geduurd voordat ik vrienden uitkoos die net als ik half Aziatisch zijn.

Met opmerkingen [DA174]: V (Anders) E (Belonging tot sociale groep)

- Hoe zou je zeggen dat je culturele identiteit er nu uit ziet?

Ik zou zeggen dat ik nu meer een acceptatie heb gekregen voor beide culturen. Ik begrijp het beter. Ik begrijp beter wat ik wel en niet ben en hoe ik word gezien door anderen. Heel lang heb ik er over gedaan om een naam te vinden voor mijn culturele identiteit, want ik geloof heel erg in de kracht van cross culturele mensen. Ik denk dat wij een soort van bruggenbouwers zijn.

Ook al willen we dat soms niet, zo zijn we geconditioneerd om door de wereld te bewegen. De taal en de skills om dat te kunnen doen wordt ons echter niet geleerd en moeten we zelf uitvinden. Nu dat ik wat ouder ben en een beetje door die verwarring heen ben wil ik een platform bieden voor anderen en probeer ik nadruk te leggen op de kracht van de tussenruimte die mijn culturele identiteit inhoudt.

Met opmerkingen [DA175]: V (Anders) A (Etnisch), V (Anders) C (Taai), V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Wat heeft je geholpen om te komen waar je nu bent met je culturele identiteit?

Ik heb veel onderzoek gedaan naar wat het betekent om bicultureel te zijn. Daar veel theorie over leren. Projecten erover maken. Expressie in kunst, bijvoorbeeld fotografie en erover schrijven. Voornamelijk zelfexpressie. En ook verbinden met mensen die ook hetzelfde meemaken of voelen.

Met opmerkingen [DA176]: I (Schrijven) A (Etnisch), V (Anders) E (Belonging tot sociale groep), V (Anders) A (Etnisch)

- Hoe heeft het schrijven en spoken word performen daar een rol in gespeeld?

Ik denk omdat ik het eerst wat ongemakkelijk vond omdat het zo kwetsbaar was, liet het me uiteindelijk dichterbij mijn gevoel brengen. Ik heb laatst een stuk geschreven over hoe het voelt om cross cultureel te zijn. Het heet "I'm the ocean". Wat ik waarschijnlijk vijf jaar geleden dus heel ongemakkelijk had gevonden. Nu zie ik dat het openstellen en juist je kwetsbaarheid laten zien, dat dat heel inspirerend kan zijn. En dat mensen zich begrepen kunnen voelen. Dat is iets dat mij heel erg heeft verbaasd, want ik ga er nooit van uit dat mensen mijn stukken mooi vinden. Ik doe het voornamelijk omdat de teksten gewoon uit mij vloeien, en ik vind het leuk om op te treden. Maar ik denk bij het schrijven niet "Dit gaat echt mensen veranderen." Ik probeer mijn eigen verwachting altijd laag te zetten zodat mijn stukken authentiek blijven.

Met opmerkingen [DA177]: I (Schrijven) A (Etnisch)

- Ook geef je aan dat je regelmatig schrijft over gehoord worden. Waarom is dit belangrijk voor je? Hoe zou je zeggen dat gehoord worden en culturele identiteit voor jou met elkaar te maken hebben?

Ik denk dat er niet veel verhalen zijn van biculturele mensen, specifiek van de keuzes die zij moeten maken binnen hun identiteit. Wanneer ik mijn verhaal doe krijg ik van andere biculturele mensen te horen dat ze zo blij zijn dat er iemand anders is die zich net zoals zij voelen. Ik denk dat onze verhalen wel bestaan, maar dat ze vaak een beetje verborgen zijn onder een andere verhaallijn of een ander onderwerp.

Met opmerkingen [DA179]: II (Voordracht) E (Belonging tot sociale groep), V (Anders) K (Anders)

- Verder beschrijf je spoken word als één van de makkelijkste manieren van zelfexpressie. Kan je vertellen waarom je dit zo ziet?

Ja, ik heb altijd geschreven. Ik zag mezelf nooit als schrijver, maar het was iets wat altijd natuurlijk kwam. Als ik niet mijn lichaam kon bewegen of dansen, ging ik schrijven. Het bood me heel veel rust in mijn hoofd, vooral als tiener, om mijn gedachten op papier te zetten. Het is er altijd geweest voor mij. De reden dat ik mijzelf niet als spoken word artiest zag was omdat het ik vond dat het te makkelijk voor me was. Ik dacht dat ik ergens voor moest vechten. En sinds mijn 26^e is dat dus ook veranderd en realiseer ik me dat dingen makkelijk mogen zijn. Dat is juist goed. Het is een onderdeel van mezelf.

Met opmerkingen [DA180]: I (Schrijven) K (Anders), I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn), II (Voordracht) K (Anders)

- Je beschrijft de spoken word community als warm en krachtig. Zou je hier meer over willen vertellen?

Ja, de community is zo open, liefdevol en warm. Het heeft me geleerd hoe mooi dit kan zijn.

Met opmerkingen [DA181]: III (Community) I (Emoties en Welzijn), III (Community) E (Belonging tot sociale groep)

- Ook benoem je dat je je gehoord en geaccepteerd voelt door de community. Waardoor komt dit?

Omdat veel mensen binnen deze community vergelijkbare verhalen hebben als ik en ook van een cross culturele achtergrond komen. En ik merk ook dat mijn stem in Rotterdam erg gewaardeerd wordt, en ik denk niet dat het hetzelfde zou zijn in bijvoorbeeld Arnhem.

Met opmerkingen [DA182]: III (Community) A (Etnisch), III (Community) E (Belonging tot sociale groep) III (Community) F (Belonging tot NL of deel van NL)

- Je geeft aan dat je heel graag een mentor zou willen voor je spoken word activiteiten, evenals dat je zelf een mentor zou willen zijn hierin. Hoe denk je dat mentorschap voor jonge biculturele spoken word artiesten een positieve invloed zou kunnen hebben op het vergroten of verrijken van de culturele identiteit?

Ik denk dat mentorschap biculturele jongeren goed kan helpen bij wat we net hebben besproken over gehoord worden, je verhaal delen, de kracht van je verhaal in te zien de reis door te maken rondom je culturele identiteit. Ik heb dat niet echt gehad. Ik denk dat als ik dat wel had gehad, als er iemand was die me vertelde dat mijn stem wel belangrijk was, ik veel eerder was begonnen met het delen ervan. Dan had ik meer zelfvertrouwen gehad en meer ruimte gevoeld.

Met opmerkingen [DA183]: V (Anders) A (Etnisch), V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Een andere topic waar je je over uit is racisme en discriminatie. Kan je hier meer over vertellen?

Ik denk dat dat vaak wel een beetje verweven zit in mijn spoken word omdat het zo'n persoonlijke kunstvorm is en ik er ervaring heb. Ook zie ik het bij de mensen om heen en het vaak naar boven komt in gesprekken binnen mijn vriendengroepen. Het maakt een groot deel van wie ik ben en hoe ik de wereld ervaar en dit wil ik graag delen. Dus dan probeer ik altijd dichtbij mezelf te blijven daarin, want ik kan niet van andermans ervaring spreken. Wel kan ik delen over wat ik zie wat er om me heen gebeurt.

Met opmerkingen [DA184]: II (Voordracht) B (Raciaal)

Ik heb bijvoorbeeld een heel feministisch boek gelezen over de patriarchaat. Ik weet nog dat dat zoveel indruk op mij heeft gemaakt en hoe vrouwen nog steeds als een soort commodity worden gezien en dat daar een bezit over is. Daar werd ik boos van en dat heeft geleid tot een spoken word stuk dat heel heftig en direct was. Dat heeft veel mensen echt geraakt. Ook waren er mannen die het niet wilde horen en opstonden en weggingen. En veel vrouwen, vooral vrouwen van kleur, waren juist erg enthousiast.

Op een gegeven moment ben ik hier wat terug in gedeinsd, omdat ik zag hoeveel impact het had op anderen en mezelf. Het was niet altijd fijn om die wonden bij mezelf opnieuw open te maken.

Met opmerkingen [DA185]: II (Voordracht) G (Gender)

Ik probeer mijn werk nu iets genuanceerder over te brengen.

Met opmerkingen [DA186]: II (Voordracht) K (Anders)

- Hoe is die verandering voor jou in gang gezet?

Ik heb na Black Lives Matter met een biculturele vriendin met een afro Amerikaanse achtergrond een workshop gegeven genaamd "Whiteness". Toen werden we aangewezen op onze eigen privileges en de ruimte die we innamen. In het specifiek bij mij ben ik tot de realisatie gekomen dat ik niet dezelfde verhalen en ervaringen deel als volledig Aziatische vrouwen in westerse landen en dat ik daarom ook niet dezelfde verhalen kan delen. Die nieuwe inzichten hebben ervoor gezorgd dat ik voorzichtiger ben in hoe ik me uit over racisme en discriminatie.

Met opmerkingen [DA187]: V (Anders) B (Raciaal)

- Je vertelde in de vragenlijst dat je op allerlei plekken optreedt die veel van elkaar verschillen. Waarom is dit het geval bij jou?

Er zijn niet heel veel Aziatische, vrouwelijke spoken word artiesten in Nederland. Dus wanneer er een diverse line up gevraagd

wordt ben ik dan één van de weinige binnen de scene die dat aanvinkt. Dus daarom kom ik op hele gekke plekken. En vaak ook wanneer het gaat over onderwerpen als racisme, discriminatie, feminisme en vrijheid.

Ik heb opgetreden in iemands huis, in een schuur, maar ook weleens op een groot podium, in een sportschool voor een meditatie sessie of zelfs in een nachtclub. Echt van alles.

Met opmerkingen [DA188]: II (Voordracht) B (Raciaal), II (Voordracht) K (Anders)

- In de vragenlijst beschrijf je spoken word als een kunstvorm en een vorm van communicatie, maar ook als een therapievorm. Kan je dit verder toelichten? Wat maakt het voor jou een therapievorm? Kan je een aantal momenten noemen waar dat uit blijkt?

Ik vind dat als je een goede spoken word artiest bent je structuur moet kennen, je weet waar je het over hebt, maar je moet voornamelijk uit een authentieke plek komen. Omdat het zo authentiek en kwetsbaar is vind ik dat je het over verschillende onderwerpen moet hebben. Daarin zijn het vaak dingen waarbij je onderzoek moet doen en moet reflecteren om iets op te lossen in jezelf. Het is een soort performative journaling.

Die tekst "I'm the Ocean" waar ik net over vertelde is een goed voorbeeld daarvan. Daarna kwamen veel mensen naar me toe en vertelden ze dat het ze echt geraakt had.

Ook heb ik een keer een stuk geschreven wat een aantal dagen later live opgenomen werd. Het ging over Indonesië en Maleisië, wat de VOC daar vroeger heeft gedaan en hoe die geschiedenis onder de tapijt is geschoven. Ik merkte dat ik tijdens het optreden er tranen naar boven kwamen. Het is één ding om iets te schrijven en wat anders om op een podium te staan, anderen in de ogen aan te kijken en je pijn met ze te delen.

Met opmerkingen [DA189]: I (Schrijven) K (Anders), II (Voordracht) K (Anders)

- Ervaar je stress bij de manier waarop mensen zich tot je uiten ten op zichten van je culturele identiteit? En hoe dan?

Wanneer ik onderschat word. Ik denk dat mijn Aziatische afkomst bij westerse mensen ervoor kan zorgen dat ik onderschat wordt omdat ik volgens hen er jonger uitzie dan ik ben, of omdat er een aanname is. Dit kan ik vervelend vinden en geeft me extra prestatiedrang.

Met opmerkingen [DA190]: V (Anders) B (Raciaal)

- Veel performers in de spoken word scene zijn net als jij bicultureel. Is dit belangrijk voor jou. Zo ja, waarom?

Ja, misschien is dat de reden dat ik me uiteindelijk tot deze community aangetrokken voelde, omdat ik die verbinding ervaar. Ik voel me beter begrepen en thuis erdoor. Ook denk ik dat crossculturele mensen hele waardevolle verhalen hebben die bruggen bouwen en dat is belangrijk.

Met opmerkingen [DA191]: III (Community) E (Belonging tot sociale groep), II (Voordracht) A (Etnisch)

- Voel je je thuis en comfortabel met jezelf? Waarom wel of niet?

Inmiddels wel. Het heeft lang geduurd, maar door veel onderzoek te doen, veel goede mensen om me heen te hebben en het geluk te hebben communities te hebben gevonden die me omarmen ben ik me steeds thuis comfortabeler met mezelf gaan voelen.

Ik denk dat biculturele mensen altijd wel tegen barricades aan blijven lopen, maar nu ervaar ik dat niet meer per se als vervelend, maar als interessant en iets waar ik iets over kan zeggen.

Met opmerkingen [DA192]: III (Community) I (Emoties en Welzijn), V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Wat ik vaak terug heb gehoord is dat de spoken word community divers is. Dit is voor veel mensen belangrijk. Is dit voor jou ook het geval. En zo ja, waarom?

Ja, ik heb dit zo ervaren, maar moet wel zeggen dat ik voornamelijk in Rotterdam ben en dat het daar sowieso veel diverser is dan de meeste plekken in het land. Ik heb zeker een hele diverse kring. Ik denk ook in het achterhoofd houdend waar spoken word vandaan komt dat het zeer belangrijk is dat spoken word divers is en dat er genoeg ruimte is voor zwarte spoken word artiesten.

Met opmerkingen [DA193]: III (Community) F (Belonging tot NL of deel van NL), III (Community) A (Etnisch), III (Community) B (Raciaal)

- Hoe draagt deze diversiteit bij aan het vergoten of verrijken van je eigen culturele identiteit?

Middels het horen van andermans verhalen krijg ik meer begrip van de wereld om me heen.

Met opmerkingen [DA194]: IV (Luisteren/Analyseren) K (Anders)

- Zie je een relatie tussen je biculturaliteit, je culturele identiteit en je mentale gezondheid? Zo ja, kan je beschrijven hoe die relatie er uit ziet en hoe deze verschillende dingen tot elkaar verhouden?

Ik denk dat elke cultuur heel anders omgaat met mentale gezondheid, ongeacht van hoe je je identificeert. Bijvoorbeeld hoe er naar mentale gezondheid gekeken wordt, hoe er over gepraat en naar gehandeld wordt in Maleisië en Nederland zijn dat twee hele verschillende werelden. Daardoor denk ik dat strategieën die hier in Nederland werkt voor witte, Nederlandse mensen niet altijd werkt voor mensen uit andere culturen, laat staan iemand die tussen die twee culturen zit. Ik merk dat zelf ook als ik bij een psycholoog zit die volledig Nederlands is. Vaak voel ik me dan niet begrepen. Ik vind het fijn dat wanneer ik een therapeut heb hij of zij ook bicultureel is.

Met opmerkingen [DA195]: V (Anders) A (Etnisch), V (Anders) I (Emoties en Welzijn)

- Hoe zou je zeggen dat de periode voordat je je comfortabel voelde met je culturele identiteit invloed heeft gehad op je mentale gezondheid?

Ik denk dat er heel veel ontkenning was van mijn identiteit en het niet willen accepteren van onderdelen van mijn etniciteit. Dus wanneer ik er op gewezen werd dat ik niet westers was en zag ik dat ook als een soort belediging en wilde ik dat niet zijn. Nu zie ik dat niet meer als mijn probleem, maar als een probleem van de ander.

Vroeger was ik erg op zoek naar een plek om bij te horen cultureel gezien en viel ik dus zoals eerder beschreven vaak tussen wal en schip. Dat heeft veel met mijn mentale gezondheid gedaan, omdat ik me afgewezen voelde.

Met opmerkingen [DA196]: V (Anders) A (Etnisch), V (Anders) E (Belonging tot sociale groep)

- Kan je voorbeelden noemen van verhalen die je deelt die te maken hebben met je biculturele afkomst en/of je culturele identiteit?

Ik heb laatst een stuk geschreven over Chinees nieuw jaar en waarom dit belangrijk is, genaamd "stinky tofu". Mijn oma woonde boven een stinky tofu stal. Ik vond het altijd verschrikkelijk om bij haar op bezoek te gaan omdat het zo stonk en omdat ik die stinky tofu associeerde met Aziaat zijn, waar ik afkeer tegen had. Dat verhaal ging uiteindelijk over dat het altijd een familie event was om dat dan samen te eten en dat ik het eigenlijk altijd heel lekker vond. Dat was een moment van acceptatie en een verhaal wat ik nu pas kan schrijven over toen.

Met opmerkingen [DA197]: I (Schrijven) A (Etnisch), I (Schrijven) B (Raciaal)

- Uit mijn literatuuronderzoek bleek dat spoken word op verschillende manieren een positieve invloed uitoefende op jongeren. Deze zijn in te delen in vier categorieën; de positieve invloed van het schrijven van spoken word, het voordragen ervan, het luisteren en analyseren en de community die het biedt.

- Ook kan het schrijven van spoken word een goeie manier zijn om erkenning te geven aan positieve ervaringen en gevoelens, zoals innerlijke kracht, doorzettingsvermogen, zelfvertrouwen en trots. Is dit bij jou ook het geval en kan je dit beschrijven en/of voorbeelden noemen?

Ik heb bij elk stuk dat ik schrijf, schrijf ik het als een soort film. Dus het begint met een openingsscene, dan komen er allemaal obstakels die overwonnen moeten worden en uiteindelijk kom je er uit en is er een reis geweest.

Voordat ik begon met spoken word schreef ik stukken voor mijn vrienden. Daarbij gebruikte ik veel metaforen. Ik had bijvoorbeeld een vriend die een slecht patroon had met mannen en elke keer viel hij voor de verkeerde personen. Omdat hij zo mooi en puur was en zo veel had te geven was het makkelijk voor anderen om daar misbruik van te maken. Ik schreef een stuk dat hij een zon was die zo fel was en zoveel te bieden had dat hij allemaal planeten om zich heen warmte en licht gaf, maar dat dit hem uiteindelijk zelf uitdoofde.

Met opmerkingen [DA198]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn)

- Het voordragen van spoken word blijkt een goeie uitlaatklep te zijn voor persoonlijke processen, voor zware of juist positieve herinneringen en ervaringen. Ervaar jij dit ook zo, en zo ja hoe dan? Kan je voorbeelden geven voor zowel zware als positieve herinneringen die je hebt verwerkt in je spoken word?

Ja, die live uitzending die ik beschreef net.

- Kan je beschrijven hoe de impact van het performen van je spoken word verschilt van het schrijven ervan?

Het schrijven is een heel puur, persoonlijk en authentiek proces. Dit ontstaat uit een gedachte of een gevoel en alleen als ik er op dat moment ervoor kies erover te schrijven ontstaat de tekst, anders gaat het in iets anders. Het performen van spoken word kan daarna echter altijd. Soms voegt het dan nog een emotie toe aan de tekst, maar dit hoeft niet. Het kan ook gewoon een optreden zijn. Daarnaast is het zo dat je bij een performance ook andere kan raken, dit is bij het schrijven natuurlijk nog niet het geval.

Met opmerkingen [DA199]: I (Schrijven) I (Emoties en Welzijn), II (Voordracht) I (Emoties en Welzijn)

- Je geeft aan in de vragenlijst dat je graag mee zou willen doen aan een theaterproductie waarin spoken word voorkomt. Wat trekt je aan hieraan? Zijn er elementen aan dit concept die denk je een positieve bijdrage kunnen leveren aan culturele identiteit die ontbreekt bij gewone spoken word?

Ik merk bij events dat wanneer spoken word wordt gecombineerd met muziek, dans of een andere kunstvorm dat het meer kracht heeft. Ik denk dat wanneer je spoken word altijd isoleert van andere kunstvormen dat het minder interessant is en dat de woorden minder goed kunnen aankomen. Theater is denk ik een goeie manier om een uitgedacht verhaal te delen. Binnen zo'n productie kan er veel dieper worden ingegaan op dezelfde thema's.

Met opmerkingen [DA200]: II (Voordracht) K (Anders)

- Zijn er nog dingen aan de community die je liever anders of beter zou zien? En hoe zou dat er dan uitzien?

De community is nu heel erg aan het groeien. Ik denk dat er meer samenwerkingen moeten komen binnen verschillende kunstvormen en dat dat de community naar een nieuw niveau kan tillen. Ook denk ik dat er meer kennis moet zijn over de geschiedenis van spoken word. Dat zie ik als een persoonlijke verantwoordelijkheid als je ervoor kiest om spoken word artiest te zijn. Ik denk dat wanneer dit gebeurt we ook als community beter weten waar we naartoe willen bewegen. Veel mensen doen nu aan spoken word, maar het voelt nog niet alsof we een richting op gaan.

Met opmerkingen [DA201]: III (Community) K (Anders)

- Het kan zo zijn dat het zien en horen van performances over hetzelfde onderwerp (culturele identiteit) jou nieuwe inzichten en perspectieven biedt.

Is dit bij jou ook het geval?

Kan je voorbeelden noemen van momenten dat dit gebeurd is?

Hoe zagen die momenten eruit?

Wat gebeurde er?

Wat 'triggerde' dat nieuwe inzicht/perspectief?

Welke nieuwe inzichten/perspectieven je hierbij kreeg?

Ik ben altijd enthousiast als ik een ander bicultureel persoon zie optreden. Ongeacht of ik de tekst begrijp of niet is er altijd een soort verbinding en ben ik heel benieuwd wat ze te zeggen hebben.

Er was laatst een Molukse spoken word artiest die iets deelde over een boot. Ik was blij dat hij dat deelde. Ik ben vaak verwonderd als nieuwe, jonge spoken word artiesten optreden door hoe indrukwekkend, moedig, slim en genuanceerd te zijn. Dat is

inspirerend.

Met opmerkingen [DA202]: IV (Luisteren/Analyseren) K (Anders)

- Zijn er nog andere aspecten van je spoken word activiteiten die je nog niet benoemt hebt in de vragenlijsten of in dit interview waarvan je denkt dat het een positieve invloed heeft gehad op je culturele identiteit?

Welke vorm hadden die activiteiten, wat werd er precies gedaan?

Dansen en beweging. Binnen spoken word wordt dat nog niet genoeg gedaan. Voordat ik schreef danste ik al. Ik ken een spoken word artiest die dat al wel doet en haar woorden met haar lichaam vertaalt. Ze gebruikt haar bewegingen heel bewust om een verhaal te vertellen.

- Je schrijft dat je in de toekomst graag meer je roots wilt laten zien en horen in je spoken word performances. Hoe zie je dit voor je?

Ik ben nu ouder, eerlijker, kwetsbaarder en weet beter waar ik het over heb. Ik kijk nu vanuit een meer volwassen perspectief.

Met opmerkingen [DA203]: V (Anders) K (Anders)

Mijn roots zijn mijn crossculturele ervaringen.

Met opmerkingen [DA204]: V (Anders) A (Etnisch)

- Ten slotte, aan welke voorwaarden zou je zeggen dat spoken word moet voldoen zodat het de incongruentie van de ervaren culturele identiteit van biculturele jongeren als jij afneemt? Wat zijn je wensen en behoeften hier in?

Hoe ziet dat er voor jou uit? En 'welke vorm zou die wens/behoefte moeten hebben?

Zo lang je vanuit je eigen ervaringen en een authentieke plek schrijft en deelt is het goed. Probeer niet andermans verhalen te vertellen.

En verder een stukje zelfreflectie en onderzoek.

Met opmerkingen [DA205]: I (Schrijven) K (Anders), II (Voordracht) K (Anders), V (Anders) K (Anders)

	I schrijven	II voordracht	III community	IV Luisteren & analyseren	V Rest/anders
A Etnisch	“Ik heb veel onderzoek gedaan naar wat het betekent om bicultureel te zijn. Daar veel theorie over leren. Projecten erover maken. Expressie in kunst, bijvoorbeeld fotografie en erover schrijven. Voornamelijk zelfexpressie. En ook verbinden met mensen die ook hetzelfde meemaken of voelen.” “Ik denk omdat ik het eerst wat ongemakkelijk vond omdat het zo kwetsbaar was, liet	“Ja, misschien is dat de reden dat ik me uiteindelijk tot deze community aangetrokken voelde, omdat ik die verbinding ervaar. Ik voel me beter begrepen en thuis erdoor. Ook denk ik dat crossculturele mensen hele waardevolle verhalen hebben die bruggen bouwen en dat is belangrijk.”	“Omdat veel mensen binnen deze community vergelijkbare verhalen hebben als ik en ook van een cross culturele achtergrond komen. En ik merk ook dat mijn stem in Rotterdam erg gewaardeerd wordt, en ik denk niet dat het hetzelfde zou zijn in bijvoorbeeld Arnhem.” “Ja, ik heb dit zo ervaren, maar moet wel zeggen dat ik voornamelijk in Rotterdam ben en dat het daar sowieso veel diverser is dan de meeste plekken in		“Ik ben enig kind en gedeeltelijk in Nederland opgegroeid, gedeeltelijk in Maleisië. Mijn ouders en hun families hebben niet veel multiculturaliteit. Mijn vaders familie is volledig wit en zijn allemaal met andere witte mensen getrouwd. Mijn moeders familie is ook bijna volledig Maleisisch. Dus ik heb me al vanaf een hele jonge leeftijd een soort mediator gevoeld en tussen verschillende werelden. Ik denk dat bijna alle biculturele jongeren dat voelen. Ik kon me niet echt identificeren met iemand binnen mijn familie. Op school wel, want ik zat op een internationale school en daar waren alle

	het me uiteindelijk dichterbij mijn gevoel brengen. Ik heb laatst een stuk geschreven over hoe het voelt om cross cultureel te zijn. Het heet "I'm the ocean". Wat ik waarschijnlijk vijf jaar geleden dus heel ongemakkelijk had gevonden." "Ik heb laatst een stuk geschreven over Chinees nieuw jaar en waarom dit belangrijk is, genaamd "stinky tofu". Mijn oma woonde boven een stinky tofu stal. Ik vond het altijd verschrikkelijk om bij haar op bezoek te gaan omdat het		het land. Ik heb zeker een hele diverse kring. Ik denk ook in het achterhoofd houdend waar spoken word vandaan komt dat het zeer belangrijk is dat spoken word divers is en dat er genoeg ruimte is voor zwarte spoken word artiesten."		kinderen zoals ik. In Maleisië werd ik vertelt dat ik een Nederlander was want ik had een Nederlands paspoort, was daar geboren en zag er westers uit. En westers en wit werd door racisme ook als beter gezien. Door mijn meer westerse gezichtskenmerken werden allemaal als mooi gezien." "Ik zou zeggen dat ik nu meer een acceptatie heb gekregen voor beide culturen. Ik begrijp het beter. Ik begrijp beter wat ik wel en niet ben en hoe ik word gezien door anderen. Heel lang heb ik er over gedaan om een naam te vinden voor mijn culturele identiteit, want ik geloof heel erg in de
--	--	--	--	--	--

	zo stonk en omdat ik die stinky tofu associeerde met Aziaat zijn, waar ik afkeer tegen had. Dat verhaal ging uiteindelijk over dat het altijd een familie event was om dat dan samen te eten en dat ik het eigenlijk altijd heel lekker vond. Dat was een moment van acceptatie en een verhaal wat ik nu pas kan schrijven over toen.”				kracht van cross culturele mensen. Ik denk dat wij een soort van bruggenbouwers zijn. Ookal willen we dat soms niet, zo zijn we geconditioneerd om door de wereld te bewegen. De taal en de skills om dat te kunnen doen wordt ons echter niet geleerd en moeten we zelf uitvinden. Nu dat ik wat ouder ben en een beetje door die verwarring heen ben wil ik een platform bieden voor anderen en probeer ik nadruk te leggen op de kracht van de tussenruimte die mijn culturele identiteit inhoudt.” “Ik heb veel onderzoek gedaan naar wat het betekent om bicultureel te zijn. Daar veel theorie
--	---	--	--	--	--

					over leren. Projecten erover maken. Expressie in kunst, bijvoorbeeld fotografie en erover schrijven. Voornamelijk zelfexpressie. En ook verbinden met mensen die ook hetzelfde meemaken of voelen.” “Ik denk dat mentorschap biculturele jongeren goed kan helpen bij wat we net hebben besproken over gehoord worden, je verhaal delen, de kracht van je verhaal in te zien de reis door te maken rondom je culturele identiteit. Ik heb dat niet echt gehad. Ik denk dat als ik dat wel had gehad, als er iemand was die me vertelde dat mijn stem wel belangrijk was, ik veel eerder was begonnen met het delen ervan. Dan had
--	--	--	--	--	---

					ik meer zelfvertrouwen gehad en meer ruimte gevoeld.” “Ik denk dat elke cultuur heel anders omgaat met mentale gezondheid, ongeacht van hoe je je identificeert. Bijvoorbeeld hoe er naar mentale gezondheid gekeken wordt, hoe er over gepraat en naar gehandeld wordt in Maleisië en Nederland zijn dat twee hele verschillende werelden. Daardoor denk ik dat strategieën die hier in Nederland werkt voor witte, Nederlandse mensen niet altijd werkt voor mensen uit andere culturen, laat staan iemand die tussen die twee culturen zit. Ik merk dat zelf ook als ik bij een
--	--	--	--	--	--

					psycholoog zit die volledig Nederlands is. Vaak voel ik me dan niet begrepen. Ik vind het fijn dat wanneer ik een therapeut heb hij of zij ook bicultureel is.” “Ik denk dat er heel veel ontkenning was van mijn identiteit en het niet willen accepteren van onderdelen van mijn etniciteit. Dus wanneer ik er op gewezen werd dat ik niet westers was en zag ik dat ook als een soort belediging en wilde ik dat niet zijn. Nu zie ik dat niet meer als mijn probleem, maar als een probleem van de ander. Vroeger was ik erg op zoek naar een plek om bij te horen cultureel gezien en viel ik dus zoals eerder beschreven vaak tussen
--	--	--	--	--	---

					wal en schip. Dat heeft veel met mijn mentale gezondheid gedaan, omdat ik me afgewezen voelde.”
B Raciaal	“Ik heb laatst een stuk geschreven over Chinees nieuw jaar en waarom dit belangrijk is, genaamd “stinky tofu”. Mijn oma woonde boven een stinky tofu stal. Ik vond het altijd verschrikkelijk om bij haar op bezoek te gaan omdat het zo stonk en omdat ik die stinky tofu associeerde met Aziaat zijn, waar ik afkeer tegen had. Dat verhaal ging uiteindelijk over dat	“Ik denk dat dat vaak wel een beetje verweven zit in mijn spoken word omdat het zo’n persoonlijke kunstvorm is en ik er ervaring heb. Ook zie ik het bij de mensen om heen en het vaak naar boven komt in gesprekken binnen mijn vriendengroepen. Het maakt een groot deel van wie ik ben en hoe ik de wereld ervaar en dit wil ik graag	“Ja, ik heb dit zo ervaren, maar moet wel zeggen dat ik voornamelijk in Rotterdam ben en dat het daar sowieso veel diverser is dan de meeste plekken in het land. Ik heb zeker een hele diverse kring. Ik denk ook in het achterhoofd houdend waar spoken word vandaan komt dat het zeer belangrijk is dat spoken word divers is en dat er genoeg ruimte is voor zwarte	“Ik denk dat ik voor het eerst in aanraking kwam met spoken word via ted talks. Ik zag daar een performance van een bicultureel persoon van Aziatische en westerse afkomst. Ze sprak over haar jeugd. Ik vond het zo mooi, maar wist niet dat het spoken word was, ik dacht dat het gewoon een vorm van poëzie was.”	“Op mijn dertiende ben ik naar Nederland verhuisd, naar Arnhem, wat een hele witte stad is. Ik zocht toen meteen alle mensen op die niet wit waren. Daar kwam ik er achter dat ik als Aziatisch werd gezien. Sommigen zagen wel dat ik van gemengde afkomst ben, maar de meesten zagen mij als Aziatisch en niet Nederlands. Dus dat was een switch toen ik hier heen kwam. Omdat mij vanaf een jonge leeftijd verteld werd dat westerse uiterlijke kenmerken mooi waren begreep ik niet dat anderen me nu als Aziatisch zagen en wilde ik dat ook niet. In mijn

	het altijd een familie event was om dat dan samen te eten en dat ik het eigenlijk altijd heel lekker vond. Dat was een moment van acceptatie en een verhaal wat ik nu pas kan schrijven over toen.”	delen. Dus dan probeer ik altijd dichtbij mezelf te blijven daarin, want ik kan niet van andermans ervaring spreken. Wel kan ik delen over wat ik zie wat er om me heen gebeurt.” “Er zijn niet heel veel Aziatische, vrouwelijke spoken word artiesten in Nederland. Dus wanneer er een diverse line up gevraagd wordt ben ik dan één van de weinige binnen de scene die dat aanvinkt. Dus daarom kom ik op hele gekke plekken. En vaak ook	spoken word artiesten.”		hoofd was dat nog minderwaardig. Pas op mijn 26e ben ik mezelf op dat gebied meer gaan omarmen en de schoonheid er van in gaan zien. Dus mijn culturele identiteit is heel erg gevormd door een splitsing van twee totaal verschillende werelden, als twee rotsen die in de ruimte tegen elkaar aanbotsten en iets nieuws hebben gecreëerd, zo voelt het.” “Ik heb na Black Lives Matter met een biculturele vriendin met een afro Amerikaanse achtergrond een workshop gegeven genaamd “Whiteness”. Toen werden we aangewezen op onze eigen privileges en de ruimte die we innamen. In het specifiek bij mij ben ik
--	--	--	--------------------------------	--	--

		wanneer het gaat over onderwerpen als racisme, discriminatie, feminisme en vrijheid. Ik heb opgetreden in iemands huis, in een schuur, maar ook weleens op een groot podium, in een sportschool voor een meditatiesessie of zelfs in een nachtclub. Echt van alles.”			tot de realisatie gekomen dat ik niet dezelfde verhalen en ervaringen deel als volledig Aziatische vrouwen in westerse landen en dat ik daarom ook niet dezelfde verhalen kan delen. Die nieuwe inzichten hebben ervoor gezorgd dat ik voorzichtiger ben in hoe ik me uit over racisme en discriminatie.” “Wanneer ik onderschat word. Ik denk dat mijn Aziatische afkomst bij westerse mensen ervoor kan zorgen dat ik onderschat wordt omdat ik volgens hen er jonger uitzie dan ik ben, of omdat er een aanname is. Dit kan ik vervelend vinden en geeft me extra prestatiedrang.”
C Taal					“Ik zou zeggen dat ik nu meer een acceptatie heb gekregen voor beide culturen. Ik begrijp het

					beter. Ik begrijp beter wat ik wel en niet ben en hoe ik word gezien door anderen. Heel lang heb ik er over gedaan om een naam te vinden voor mijn culturele identiteit, want ik geloof heel erg in de kracht van cross culturele mensen. Ik denk dat wij een soort van bruggenbouwers zijn. Ookal willen we dat soms niet, zo zijn we geconditioneerd om door de wereld te bewegen. De taal en de skills om dat te kunnen doen wordt ons echter niet geleerd en moeten we zelf uitvinden. Nu dat ik wat ouder ben en een beetje door die verwarring heen ben wil ik een platform bieden voor anderen en probeer ik nadruk te leggen op de kracht van de
--	--	--	--	--	---

					tussenruimte die mijn culturele identiteit inhoudt.”
D Culturele elementen					
E Belonging tot en/of uitsluiting van sociale groep (Scholingsgraad) (Straatcultuur) (Land van afkomst) (Leeftijd)		“Nu zie ik dat het openstellen en juist je kwetsbaarheid laten zien, dat dat heel inspirerend kan zijn. En dat mensen zich begrepen kunnen voelen. Dat is iets dat mij heel erg heeft verbaasd, want ik ga er nooit van uit dat mensen mijn stukken mooi vinden. Ik doe het voornamelijk omdat de teksten gewoon uit mij vloeien, en ik vind het leuk om op te treden. Maar ik denk bij het	““Ja, de community is zo open, liefdevol en warm. Het heeft me geleerd hoe mooi dit kan zijn.” “Omdat veel mensen binnen deze community vergelijkbare verhalen hebben als ik en ook van een cross culturele achtergrond komen. En ik merk ook dat mijn stem in Rotterdam erg gewaardeerd wordt, en ik denk niet dat het hetzelfde zou zijn in bijvoorbeeld Arnhem.”	“Ik heb vanaf dat ik naar Nederlands kwam veel gemengde vrienden gehad, maar het heeft lang geduurd voordat ik vrienden uitkoos die net als ik half Aziatisch zijn.”	“Ik heb veel onderzoek gedaan naar wat het betekent om bicultureel te zijn. Daar veel theorie over leren. Projecten erover maken. Expressie in kunst, bijvoorbeeld fotografie en erover schrijven. Voornamelijk zelfexpressie. En ook verbinden met mensen die ook hetzelfde meemaken of voelen.” “Ik denk dat er heel veel ontkenning was van mijn identiteit en het niet willen accepteren van onderdelen van mijn etniciteit. Dus wanneer ik er op gewezen werd dat ik niet westers was en zag ik

		schrijven niet "Dit gaat echt mensen veranderen." Ik probeer mijn eigen verwachting altijd laag te zetten zodat mijn stukken authentiek blijven." "Ik denk dat er niet veel verhalen zijn van biculturele mensen, specifiek van de keuzes die zij moeten maken binnen hun identiteit. Wanneer ik mijn verhaal doe krijg ik van andere biculturele mensen te horen dat ze zo blij zijn dat er iemand anders is die zich net zoals zij voelen. Ik denk dat onze verhalen we bestaan, maar dat	"Ja, misschien is dat de reden dat ik me uiteindelijk tot deze community aangetrokken voelde, omdat ik die verbinding ervaar. Ik voel me beter begrepen en thuis erdoor. Ook denk ik dat crossculturele mensen hele waardevolle verhalen hebben die bruggen bouwen en dat is belangrijk."		dat ook als een soort belediging en wilde ik dat niet zijn. Nu zie ik dat niet meer als mijn probleem, maar als een probleem van de ander. Vroeger was ik erg op zoek naar een plek om bij te horen cultureel gezien en viel ik dus zoals eerder beschreven vaak tussen wal en schip. Dat heeft veel met mijn mentale gezondheid gedaan, omdat ik me afgewezen voelde."
--	--	---	--	--	---

		ze vaak een beetje verborgen zijn onder een andere verhaallijn of een ander onderwerp.”			
F Beloning tot deel van Nederland en/of buiten NL			“Omdat veel mensen binnen deze community vergelijkbare verhalen hebben als ik en ook van een cross culturele achtergrond komen. En ik merk ook dat mijn stem in Rotterdam erg gewaardeerd wordt, en ik denk niet dat het hetzelfde zou zijn in bijvoorbeeld Arnhem.” “Ja, ik heb dit zo ervaren, maar moet wel zeggen dat ik voornamelijk in Rotterdam ben en dat		“Op mijn dertiende ben ik naar Nederland verhuisd, naar Arnhem, wat een hele witte stad is. Ik zocht toen meteen alle mensen op die niet wit waren. Daar kwam ik er achter dat ik als Aziatisch werd gezien. Sommigen zagen wel dat ik van gemengde afkomst ben, maar de meesten zagen mij als Aziatisch en niet Nederlands. Dus dat was een switch toen ik hier heen kwam. Omdat mij vanaf een jonge leeftijd verteld werd dat westerse uiterlijke kenmerken mooi waren begreep ik niet dat anderen me nu als Aziatisch zagen en wilde

			het daar sowieso veel diverser is dan de meeste plekken in het land. Ik heb zeker een hele diverse kring. Ik denk ook in het achterhoofd houdend waar spoken word vandaan komt dat het zeer belangrijk is dat spoken word divers is en dat er genoeg ruimte is voor zwarte spoken word artiesten.”		ik dat ook niet. In mijn hoofd was dat nog minderwaardig. Pas op mijn 26^e ben ik mezelf op dat gebied meer gaan omarmen en de schoonheid er van in gaan zien. Dus mijn culturele identiteit is heel erg gevormd door een splitsing van twee totaal verschillende werelden, als twee rotsen die in de ruimte tegen elkaar aanbotsten en iets nieuws hebben gecreëerd, zo voelt het.”
G Gender		“Ik heb bijvoorbeeld een heel feministisch boek gelezen over de patriarchaat. Ik weet nog dat dat zoveel indruk op mij heeft gemaakt			

		en hoe vrouwen nog steeds als een soort commodity worden gezien en dat daar een bezit over is. Daar werd ik boos van en dat heeft geleid tot een spoken word stuk dat heel heftig en direct was. Dat heeft veel mensen echt geraakt. Ook waren er mannen die het niet wilde horen en opstonden en weggingen. En veel vrouwen, vooral vrouwen van kleur, waren juist erg enthousiast. Op een gegeven moment ben ik hier wat terug in gedeinsd, omdat ik			
--	--	--	--	--	--

		zag hoeveel impact het had op anderen en mezelf. Het was niet altijd fijn om die wonden bij mezelf opnieuw open te maken.”			
H Seksualiteit					
I Emoties en Welzijn	“Ja, ik heb altijd geschreven. Ik zag mezelf nooit als schrijver, maar het was iets wat altijd natuurlijk kwam. Als ik niet mijn lichaam kon bewegen of dansen, ging ik schrijven. Het bood me heel veel rust in mijn hoofd, vooral als tiener, om mijn gedachten op papier te zetten. Het is er altijd geweest voor mij.	“Het schrijven is een heel puur, persoonlijk en authentiek proces. Dit ontstaat uit een gedachte of een gevoel en alleen als ik er op dat moment ervoor kies erover te schrijven ontstaat de tekst, anders gaat het in iets anders. Het performen van spoken word kan daarna echter altijd. Soms voegt	“Ja, de community is zo open, liefdevol en warm. Het heeft me geleerd hoe mooi dit kan zijn.” “Inmiddels wel. Het heeft lang geduurd, maar door veel onderzoek te doen, veel goede mensen om me heen te hebben en het geluk te hebben communities te hebben gevonden die me omarmen ben ik me steeds thuis		“Ik zou zeggen dat ik nu meer een acceptatie heb gekregen voor beide culturen. Ik begrijp het beter. Ik begrijp beter wat ik wel en niet ben en hoe ik word gezien door anderen. Heel lang heb ik er over gedaan om een naam te vinden voor mijn culturele identiteit, want ik geloof heel erg in de kracht van cross culturele mensen. Ik denk dat wij een soort van bruggenbouwers zijn. Ookal willen we dat soms niet, zo zijn we

	De reden dat ik mijzelf niet als spoken word artiest zag was omdat het ik vond dat het te makkelijk voor me was. Ik dacht dat ik ergens voor moest vechten. En sinds mijn 26^e is dat dus ook veranderd en realiseer ik me dat dingen makkelijk mogen zijn. Dat is juist goed. Het is een onderdeel van mezelf.” “Ik heb bij elk stuk dat ik schrijf, schrijf ik het als een soort film. Dus het begint met een openingsscene, dan komen er allemaal obstakels die overwonnen	het dan nog een emotie toe aan de tekst, maar dit hoeft niet. Het kan ook gewoon een optreden zijn. Daarnaast is het zo dat je bij een performance ook andere kan raken, dit is bij het schrijven natuurlijk nog niet het geval.”	comfortabeler met mezelf gaan voelen. Ik denk dat biculturele mensen altijd wel tegen barricades aan blijven lopen, maar nu ervaar ik dat niet meer per se als vervelend, maar als interessant en iets waar ik iets over kan zeggen.”		geconditioneerd om door de wereld te bewegen. De taal en de skills om dat te kunnen doen wordt ons echter niet geleerd en moeten we zelf uitvinden. Nu dat ik wat ouder ben en een beetje door die verwarring heen ben wil ik een platform bieden voor anderen en probeer ik nadruk te leggen op de kracht van de tussenruimte die mijn culturele identiteit inhoudt.” “Ik denk dat mentorschap biculturele jongeren goed kan helpen bij wat we net hebben besproken over gehoord worden, je verhaal delen, de kracht van je verhaal in te zien de reis door te maken rondom je culturele identiteit. Ik heb dat niet
--	---	--	---	--	---

	moeten worden en uiteindelijk kom je er uit en is er een reis geweest. Voordat ik begon met spoken word schreef ik stukken voor mijn vrienden. Daarbij gebruikte ik veel metaforen. Ik had bijvoorbeeld een vriend die een slecht patroon had met mannen en elke keer viel hij voor de verkeerde personen. Omdat hij zo mooi en puur was en zo veel had te geven was het makkelijk voor anderen om daar misbruik van te maken. Ik schreef een stuk dat hij een zon was die zo fel				echt gehad. Ik denk dat als ik dat wel had gehad, als er iemand was die me vertelde dat mijn stem wel belangrijk was, ik veel eerder was begonnen met het delen ervan. Dan had ik meer zelfvertrouwen gehad en meer ruimte gevoeld.” “Inmiddels wel. Het heeft lang geduurd, maar door veel onderzoek te doen, veel goede mensen om me heen te hebben en het geluk te hebben communities te hebben gevonden die me omarmen ben ik me steeds thuis comfortabeler met mezelf gaan voelen. Ik denk dat biculturele mensen altijd wel tegen barricades aan blijven
--	---	--	--	--	---

	was en zoveel te bieden had dat hij allemaal planeten om zich heen warmte en licht gaf, maar dat dit hem uiteindelijk zelf uitdoofde.” “Het schrijven is een heel puur, persoonlijk en authentiek proces. Dit ontstaat uit een gedachte of een gevoel en alleen als ik er op dat moment ervoor kies erover te schrijven ontstaat de tekst, anders gaat het in iets anders. Het performen van spoken word kan daarna echter altijd. Soms voegt het dan nog een emotie toe				lopen, maar nu ervaar ik dat niet meer per se als vervelend, maar als interessant en iets waar ik iets over kan zeggen.” “Ik denk dat elke cultuur heel anders omgaat met mentale gezondheid, ongeacht van hoe je je identificeert. Bijvoorbeeld hoe er naar mentale gezondheid gekeken wordt, hoe er over gepraat en naar gehandeld wordt in Maleisië en Nederland zijn dat twee hele verschillende werelden. Daardoor denk ik dat strategieën die hier in Nederland werkt voor witte, Nederlandse mensen niet altijd werkt voor mensen uit andere culturen, laat staan iemand die tussen die
--	--	--	--	--	--

	aan de tekst, maar dit hoeft niet. Het kan ook gewoon een optreden zijn. Daarnaast is het zo dat je bij een performance ook andere kan raken, dit is bij het schrijven natuurlijk nog niet het geval.”				twee culturen zit. Ik merk dat zelf ook als ik bij een psycholoog zit die volledig Nederlands is. Vaak voel ik me dan niet begrepen. Ik vind het fijn dat wanneer ik een therapeut heb hij of zij ook bicultureel is.”
J Activisme					
K Anders - Opvoeding	“Dat was me heel erg bijgebleven en heeft me geïnspireerd om te gaan schrijven. Dit deed ik voornamelijk voor vrienden, wanneer iemand een probleem had of ergens mee zat schreef ik in mijn dagboek daar een klein stukje voor.”	“Daar heb ik toen een tijd niks mee gedaan, totdat ik voor stage in Beijing was en een paar keer heb opgetreden bij poëzieavonden. Dat voelde heel erg goed, want daar was veel anonimiteit. Omdat ik in een ander land was waar niemand me kende voelde ik	“De community is nu heel erg aan het groeien. Ik denk dat er meer samenwerkingen moeten komen binnen verschillende kunstvormen en dat dat de community naar een nieuw niveau kan tillen. Ook denk ik dat er meer kennis moet zijn over de geschiedenis van spoken word. Dat zie	“Middels het horen van andermans verhalen krijg ik meer begrip van de wereld om me heen.” “Ik ben altijd enthousiast als ik een ander bicultureel persoon zie optreden. Ongeacht of ik de tekst begrijp of niet is er altijd een	“Ik denk dat er niet veel verhalen zijn van biculturele mensen, specifiek van de keuzes die zij moeten maken binnen hun identiteit. Wanneer ik mijn verhaal doe krijg ik van andere biculturele mensen te horen dat ze zo blij zijn dat er iemand anders is die zich net zoals zij voelen. Ik denk dat onze verhalen we bestaan, maar dat ze vaak een

	“Nu zie ik dat het openstellen en juist je kwetsbaarheid laten zien, dat dat heel inspirerend kan zijn. En dat mensen zich begrepen kunnen voelen. Dat is iets dat mij heel erg heeft verbaasd, want ik ga er nooit van uit dat mensen mijn stukken mooi vinden. Ik doe het voornamelijk omdat de teksten gewoon uit mij vloeien, en ik vind het leuk om op te treden. Maar ik denk bij het schrijven niet “Dit gaat echt mensen veranderen.” Ik probeer mijn eigen verwachting altijd	me vrij en kwam ik er achter dat ik dat heel fijn vond. Ook kwam ik al van een theaterachtergrond en heb ik veel gedanst, dus op een podium staan vond ik sowieso altijd al leuk. Het heeft wel lang geduurd voordat ik echt de schoonheid van spoken word begon te zien. Pas toen ik erachter kwam hoe dichtbij het bij rap zat begon echt mijn waardering. Daarvoor kwam ik vooral in aanraking met witte meisjes die spoken word deden en hun performances kon ik me vaak niet aan	ik als een persoonlijke verantwoordelijkheid als je ervoor kiest om spoken word artiest te zijn. Ik denk dat wanneer dit gebeurt we ook als community beter weten waar we naartoe willen bewegen. Veel mensen doen nu aan spoken word, maar het voelt nog niet alsof we een richting op gaan.”	soort verbinding en ben ik heel benieuwd wat ze te zeggen hebben. Er was laatst een Molukse spoken word artiest die iets deelde over een boot. Ik was blij dat hij dat deelde. Ik ben vaak verwonderd als nieuwe, jonge spoken word artiesten optreden door hoe indrukwekkend, moedig, slim en genuanceerd te zijn. Dat is inspirerend.”	beetje verborgen zijn onder een andere verhaallijn of een ander onderwerp.” “Ik ben nu ouder, eerlijker, kwetsbaarder en weet beter waar ik het over heb. Ik kijk nu vanuit een meer volwassen perspectief.” “Mijn roots zijn mijn crossculturele ervaringen.” “Zo lang je vanuit je eigen ervaringen en een authentieke plek schrijft en deelt is het goed. Probeer niet andermans verhalen te vertellen. En verder een stukje zelfreflectie en onderzoek.”
--	---	--	---	--	---

	laag te zetten zodat mijn stukken authentiek blijven.” “Ja, ik heb altijd geschreven. Ik zag mezelf nooit als schrijver, maar het was iets wat altijd natuurlijk kwam. Als ik niet mijn lichaam kon bewegen of dansen, ging ik schrijven. Het bood me heel veel rust in mijn hoofd, vooral als tiener, om mijn gedachten op papier te zetten. Het is er altijd geweest voor mij. De reden dat ik mijzelf niet als spoken word artiest zag was omdat het ik vond dat het te	relateren. Op een gegeven moment volgde ik een traject van een jaar waar ik de geschiedenis van spoken word leerde kennen en zo is mijn liefde ervoor gegroeid.” “Ja, ik heb altijd geschreven. Ik zag mezelf nooit als schrijver, maar het was iets wat altijd natuurlijk kwam. Als ik niet mijn lichaam kon bewegen of dansen, ging ik schrijven. Het bood me heel veel rust in mijn hoofd, vooral als tiener, om mijn gedachten op papier te zetten.			
--	--	---	--	--	--

	makkelijk voor me was. Ik dacht dat ik ergens voor moest vechten. En sinds mijn 26^e is dat dus ook veranderd en realiseer ik me dat dingen makkelijk mogen zijn. Dat is juist goed. Het is een onderdeel van mezelf.” “Ik vind dat als je een goede spoken word artiest bent je structuur moet kennen, je weet waar je het over hebt, maar je moet voornamelijk uit een authentieke plek komen. Omdat het zo authentiek en kwetsbaar is vind ik dat je het over verschillende	Het is er altijd geweest voor mij. De reden dat ik mijzelf niet als spoken word artiest zag was omdat het ik vond dat het te makkelijk voor me was. Ik dacht dat ik ergens voor moest vechten. En sinds mijn 26^e is dat dus ook veranderd en realiseer ik me dat dingen makkelijk mogen zijn. Dat is juist goed. Het is een onderdeel van mezelf.” “Ik probeer mijn werk nu iets genuanceerder over te brengen.” “Er zijn niet heel			
--	--	---	--	--	--

	onderwerpen moet hebben. Daarin zijn het vaak dingen waarbij je onderzoek moet doen en moet reflecteren om iets op te lossen in jezelf. Het is een soort performative journaling. Die tekst "I'm the Ocean" waar ik net over vertelde is een goed voorbeeld daarvan. Daarna kwamen veel mensen naar me toe en vertelden ze dat het ze echt geraakt had. Ook heb ik een keer een stuk geschreven wat een aantal dagen later	veel Aziatische, vrouwelijke spoken word artiesten in Nederland. Dus wanneer er een diverse line up gevraagd wordt ben ik dan één van de weinige binnen de scene die dat aanvinkt. Dus daarom kom ik op hele gekke plekken. En vaak ook wanneer het gaat over onderwerpen als racisme, discriminatie, feminisme en vrijheid. Ik heb opgetreden in iemands huis, in een schuur, maar ook weleens op een groot podium, in een sportschool			
--	---	---	--	--	--

	live opgenomen werd. Het ging over Indonesië en Maleisië, wat de VOC daar vroeger heeft gedaan en hoe die geschiedenis onder de tapijt is geschoven. Ik merkte dat ik tijdens het optreden er tranen naar boven kwamen. Het is één ding om iets te schrijven en wat anders om op een podium te staan, anderen in de ogen aan te kijken en je pijn met ze te delen.” “Mijn roots zijn mijn crossculturele ervaringen.”	voor een meditatie sessie of zelfs in een nachtclub. Echt van alles.” “Ik vind dat als je een goede spoken word artiest bent je structuur moet kennen, je weet waar je het over hebt, maar je moet voornamelijk uit een authentieke plek komen. Omdat het zo authentiek en kwetsbaar is vind ik dat je het over verschillende onderwerpen moet hebben. Daarin zijn het vaak dingen waarbij je onderzoek moet doen en moet reflecteren om iets			
--	---	---	--	--	--

	“Zo lang je vanuit je eigen ervaringen en een authentieke plek schrijft en deelt is het goed. Probeer niet andermans verhalen te vertellen. En verder een stukje zelfreflectie en onderzoek.”	op te lossen in jezelf. Het is een soort performative journaling. Die tekst “I’m the Ocean” waar ik net over vertelde is een goed voorbeeld daarvan. Daarna kwamen veel mensen naar me toe en vertelden ze dat het ze echt geraakt had. Ook heb ik een keer een stuk geschreven wat een aantal dagen later live opgenomen werd. Het ging over Indonesië en Maleisië, wat de VOC daar vroeger heeft gedaan en hoe die geschiedenis			
--	---	--	--	--	--

		onder de tapijt is geschoven. Ik merkte dat ik tijdens het optreden er tranen naar boven kwamen. Het is één ding om iets te schrijven en wat anders om op een podium te staan, anderen in de ogen aan te kijken en je pijn met ze te delen.” “Ik merk bij events dat wanneer spoken word wordt gecombineerd met muziek, dans of een andere kunstvorm dat het meer kracht heeft. Ik denk dat wanneer je spoken word altijd isoleert van andere			
--	--	---	--	--	--

		kunstvormen dat het minder interessant is en dat de woorden minder goed kunnen aankomen. Theater is denk ik een goeie manier om een uitgedacht verhaal te delen. Binnen zo'n productie kan er veel dieper worden ingegaan op dezelfde thema's." "Dansen en beweging. Binnen spoken word wordt dat nog niet genoeg gedaan. Voordat ik schreef danste ik al. Ik ken een spoken word artiest die dat al wel doet en haar woorden met haar lichaam vertaalt. Ze			
--	--	---	--	--	--

		gebruikt haar bewegingen heel bewust om een verhaal te vertellen.” “Mijn roots zijn mijn crossculturele ervaringen.” “Zo lang je vanuit je eigen ervaringen en een authentieke plek schrijft en deelt is het goed. Probeer niet andermans verhalen te vertellen. En verder een stukje zelfreflectie en onderzoek.”			
--	--	--	--	--	--

Getranscribeerde Expertinterview met stakeholder

- Welke eisen, wensen en behoeften heb je als stakeholder ten aanzien van de spoken word activiteiten van biculturele jongeren en jongvolwassenen als het gaat om het vergroten van de ervaren culturele identiteit?

Ik denk dat het allerbelangrijkste is dat ze zich veilig voelen om hun mening te uiten en dat er actief ruimte wordt vrijgemaakt vanuit verschillende facetten, namelijk onderwijs, cultuur en wetenschap. Door dit de combineren met spoken word geloof ik dat de artiesten filosofischer en ongeremder kunnen zijn in hun meningen. Hierdoor zullen er nieuwe perspectieven en oplossingen ontstaan in plaats van alleen maar herkenning in de echokamer. Dat is het doel.

Met opmerkingen [DA206]: II (Culturele Sector) A (Veilig Voelen), I (Onderwijs) G (Anders), II (Culturele Sector) E (Anders), III (Wetenschap) E (Anders)

In de cultuursector wat betreft spoken word gaat het voor mij heel erg om meer awareness door performance. Ik zou graag meer documentaires, exposities, meer kunst, meer platformen en meer spoken word voordrachten. Dit bestaat al wel en wordt steeds meer, wat een goed ding is. Het staat echter nog vaak los van het onderwerp culturele identiteit. Het is vaak óf je bent geadopteerd, óf je bent bicultureel, maar daar zijn vaak veel verbanden tussen en daar mag meer over gesproken worden.

Met opmerkingen [DA207]: I (Onderwijs) B (Meningen kunnen uiten), II (Culturele Sector) B (Meningen kunnen uiten), III (Wetenschap) B (Meningen kunnen uiten)

Met opmerkingen [DA208]: I (Onderwijs) B (Meningen kunnen uiten), II (Culturele Sector) B (Meningen kunnen uiten), III (Wetenschap) B (Meningen kunnen uiten)

Qua onderwijs lijkt het me goed als vanaf de basisschool en de middelbare school workshops worden gegeven met en over spoken word en culturele identiteit, dat is mijn wens. Niet alleen in minors en honours programma's, die nu al bestaan, maar dagelijks les vanaf een jonge leeftijd dus. Hoe vroeger je begint, hoe beter. Een stukje sociale geografie kan geen kwaad tijdens verschillende vakken.

Met opmerkingen [DA209]: II (Culturele Sector) C (Awareness)

In de wetenschap zou ik graag meer en breder onderzoek zien naar dit onderwerp (culturele identiteit bij biculturele spoken word artiesten) om meer erkenning te creëren.

Met opmerkingen [DA210]: I (Onderwijs) C (Awareness)

- En de spoken word activiteiten en events die al bestaan, wat zou je daar graag in willen zien qua aanvullingen of veranderingen?

Meer inclusie als het gaat om verschillende perspectieven. Er bestaat bijvoorbeeld veel haat tegenover witte cis mensen, maar het kan zijn dat een bicultureel persoon in de spoken word community een ouder heeft die wit en cis is. Dus daarmee beledig je bijvoorbeeld iemand die zich half identificeert als wit. Nou wordt dit sentiment over het algemeen geaccepteerd in de echokamer, maar ik kan me voorstellen dat dit wel iets met je doet.

Met opmerkingen [DA211]: III (Wetenschap) C (Awareness)

Ik zou graag willen dat er ruimte zou zijn voor zulke mensen om zich hier over uit te spreken zonder dat ze in een hoekje worden gestopt. Ik heb nu niet het idee dat er heel veel veiligheid is om hier over te praten. Want als je nu een iets afwijkende mening hebt wordt je er snel op afgerekend.

Spoken word is activisme en dat verandert mee met de tijd.

Validisme en uitsluiting staan vaak haaks op onderwerpen die onderdeel zijn van iemands identiteit of urgentie. Vaak heb ik mensen binnen de community gehoord die in het openbaar sociaal wenselijke meningen hebben, maar eigenlijk andere meningen delen als ze je alleen in een andere context spreekt. Ze zijn bang om afgekeurd te worden op hun mening. Misschien dat daar een soort centraal overlegorgaan bij zou kunnen komen kijken die overkoepelend allerlei spoken word events bekijkt en dan een lijst maakt met onderwerpen die wel of niet besproken mogen worden. Zoiets zou goed werken denk ik. Er zou op deze manier meer vrijheid zijn om je over verschillende topics te uiten.

Met opmerkingen [DA212]: II (Culturele Sector) A (Veilig voelen), II (Culturele Sector) B (Mening kunnen uiten), II (Culturele Sector) D (Inclusie)

Met opmerkingen [DA213]: II (Culturele Sector) B (Meningen kunnen uiten)

- Binnen welke kaders wil je deze oplossingen teruggekoppeld krijgen?

In een onderzoek met HCD methodes en statistieken, evenals een presentatievorm waarbij je mensen overtuigd van het belang en de urgentie van dit onderwerp.

Voor het onderzoek is het belangrijk dat je door middel van je bronnen kan aanwijzen hoe je aan de informatie en je conclusies komt. In de presentatie mag wat meer kleur zitten.

Ik vermoed dat je met je interviews veel verschillende verhalen hebt gehoord, die zowel positief als negatief of dubbelzijdig waren. Richt je met de resultaten op het positieve.

Met opmerkingen [DA214]: III (Wetenschap) C (Awareness)

	I Onderwijs	II Culturele Sector	III Wetenschap	IV Anders
A Veilig Voelen		“Ik denk dat het allerbelangrijkste is dat ze zich veilig voelen om hun mening te uiten en dat er actief ruimte wordt vrijgemaakt vanuit verschillende facetten, namelijk onderwijs, cultuur en wetenschap.” “Meer inclusie als het gaat om verschillende perspectieven. Er bestaat bijvoorbeeld veel haat tegenover witte cis mensen, maar het kan zijn dat een bicultureel persoon in de spoken word community een ouder heeft die wit en cis is. Dus daarmee beledig je bijvoorbeeld iemand die zich half identificeert als wit. Nou wordt dit sentiment over het algemeen geaccepteerd in de echokamer, maar ik kan me voorstellen dat dit wel iets met je doet. Ik zou graag willen dat er ruimte zou zijn voor zulke mensen om zich hier over uit te spreken zonder dat ze in een hoekje worden gestopt. Ik heb nu niet het idee dat er heel veel veiligheid		

		is om hier over te praten. Want als je nu een iets afwijkende mening hebt wordt je er snel op afgerekend. Spoken word is activisme en dat verandert mee met de tijd. Validisme en uitsluiting staan vaak haaks op onderwerpen die onderdeel zijn van iemands identiteit of urgentie. Vaak heb ik mensen binnen de community gehoord die in het openbaar sociaal wenselijke meningen hebben, maar eigenlijk andere meningen delen als ze je alleen in een andere context spreekt. Ze zijn bang om afgekeurd te worden op hun mening.”		
B Meningen kunnen uiten	“Door dit de combineren met spoken word geloof ik dat de artiesten filosofischer en ongeremder kunnen zijn in hun meningen.”	“Door dit de combineren met spoken word geloof ik dat de artiesten filosofischer en ongeremder kunnen zijn in hun meningen.” “Meer inclusie als het gaat om verschillende perspectieven. Er bestaat bijvoorbeeld veel haat tegenover witte	“Door dit de combineren met spoken word geloof ik dat de artiesten filosofischer en ongeremder kunnen zijn in hun meningen.”	

	““Hierdoor zullen er nieuwe perspectieven en oplossingen ontstaan in plaats van alleen maar herkenning in de echokamer. Dat is het doel.”	cis mensen, maar het kan zijn dat een bicultureel persoon in de spoken word community een ouder heeft die wit en cis is. Dus daarmee beledig je bijvoorbeeld iemand die zich half identificeert als wit. Nou wordt dit sentiment over het algemeen geaccepteerd in de echokamer, maar ik kan me voorstellen dat dit wel iets met je doet. Ik zou graag willen dat er ruimte zou zijn voor zulke mensen om zich hier over uit te spreken zonder dat ze in een hoekje worden gestopt. Ik heb nu niet het idee dat er heel veel veiligheid is om hier over te praten. Want als je nu een iets afwijkende mening hebt wordt je er snel op afgerekend. Spoken word is activisme en dat verandert mee met de tijd. Validisme en uitsluiting staan vaak haaks op onderwerpen die onderdeel zijn van iemands identiteit of urgentie.	““Hierdoor zullen er nieuwe perspectieven en oplossingen ontstaan in plaats van alleen maar herkenning in de echokamer. Dat is het doel.”	
--	--	--	--	--

		Vaak heb ik mensen binnen de community gehoord die in het openbaar sociaal wenselijke meningen hebben, maar eigenlijk andere meningen delen als ze je alleen in een andere context spreekt. Ze zijn bang om afgekeurd te worden op hun mening.” ““Misschien dat daar een soort centraal overlegorgaan bij zou kunnen komen kijken die overkoepelend allerlei spoken word events bekijkt en dan een lijst maakt met onderwerpen die wel of niet besproken mogen worden. Zoiets zou goed werken denk ik. Er zou op deze manier meer vrijheid zijn om je over verschillende topics te uiten.” ““Hierdoor zullen er nieuwe perspectieven en oplossingen ontstaan in plaats van alleen maar herkenning in de echokamer. Dat is het doel.”		
C Awareness	“Qua onderwijs lijkt het me goed als vanaf de basisschool en de	“In de cultuursector wat betreft spoken word gaat het voor mij heel erg om meer awareness door performance. Ik	“In een onderzoek met HCD methodes en statistieken, evenals	

	middelbare school workshops worden gegeven met en over spoken word en culturele identiteit, dat is mijn wens. Niet alleen in minors en honours programma's, die nu al bestaan, maar dagelijks les vanaf een jonge leeftijd dus. Hoe vroeger je begint, hoe beter. Een stukje sociale geografie kan geen kwaad tijdens verschillende vakken."	zou graag meer documentaires, exposities, meer kunst, meer platformen en meer spoken word voordrachten. Dit bestaat al wel en wordt steeds meer, wat een goed ding is. Het staat echter nog vaak los van het onderwerp culturele identiteit. Het is vaak óf je bent geadopteerd, óf je bent bicultureel, maar daar zijn vaak veel verbanden tussen en daar mag meer over gesproken worden."	een presentatievorm waarbij je mensen overtuigd van het belang en de urgentie van dit onderwerp. Voor het onderzoek is het belangrijk dat je door middel van je bronnen kan aanwijzen hoe je aan de informatie en je conclusies komt. In de presentatie mag wat meer kleur zitten. Ik vermoed dat je met je interviews veel verschillende verhalen hebt gehoord, die zowel positief als negatief of dubbelzijdig waren. Richt je met de resultaten op het positieve."	
--	---	--	--	--

			“In de wetenschap zou ik graag meer en breder onderzoek zien naar dit onderwerp (culturele identiteit bij biculturele spoken word artiesten) om meer erkenning te creëren.”	
D Inclusie		“Meer inclusie als het gaat om verschillende perspectieven. Er bestaat bijvoorbeeld veel haat tegenover witte cis mensen, maar het kan zijn dat een bicultureel persoon in de spoken word community een ouder heeft die wit en cis is. Dus daarmee beledig je bijvoorbeeld iemand die zich half identificeert als wit. Nou wordt dit sentiment over het algemeen geaccepteerd in de echokamer, maar ik kan me voorstellen dat dit wel iets met je doet. Ik zou graag willen dat er ruimte zou zijn voor zulke mensen om zich hier over uit te spreken zonder dat ze in een hoekje worden gestopt. Ik heb nu		

		niet het idee dat er heel veel veiligheid is om hier over te praten. Want als je nu een iets afwijkende mening hebt wordt je er snel op afgerekend. Spoken word is activisme en dat verandert mee met de tijd. Validisme en uitsluiting staan vaak haaks op onderwerpen die onderdeel zijn van iemands identiteit of urgentie. Vaak heb ik mensen binnen de community gehoord die in het openbaar sociaal wenselijke meningen hebben, maar eigenlijk andere meningen delen als ze je alleen in een andere context spreekt. Ze zijn bang om afgekeurd te worden op hun mening.”		
E Anders		“Ik denk dat het allerbelangrijkste is dat ze zich veilig voelen om hun mening te uiten en dat er actief ruimte wordt vrijgemaakt vanuit verschillende facetten, namelijk onderwijs, cultuur en wetenschap.”	“Ik denk dat het allerbelangrijkste is dat ze zich veilig voelen om hun mening te uiten en dat er actief ruimte wordt vrijgemaakt vanuit	

			verschillende facetten, namelijk onderwijs, cultuur en wetenschap.”	
--	--	--	--	--

Bijlage 5: Schema met Logboek Literatuuronderzoek

	Datum	Zoekmachines	Zoektermen	Hits	Gebruikt	Referenties
Startfase	30 januari 2023	Google Scholar	"bicultural"	196.000		(Alred et al., 2002)
	30 januari	Google Scholar	"identity"	5.910.000		(Buckingham, 2007)
	30 januari	Google Scholar	"culture definition"	7.730.000		(Birukou et al., 2013)
	30 januari 2023	Google Scholar	"Cultural identity"	6.390.000		(Holliday, 2010)
	2 februari 2023	Google Scholar	"ethnicity mental health the netherlands"	237.000		(Adriaanse et al., 2014; Adriaanse et al., 2015; Adriaanse et al., 2016)
	2 februari 2023	Google Scholar	"Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders"	3.500.000		(American Psychiatric Association,

	2 februari 2023	Google	"Emotionele problematiek migratieachtergrond"	84.000		2022) (Bellaart, Van Dongen & Wróblewska, 2017)
	2 februari 2023	Google Scholar	"Verschillen tussen etnische groepen in het gebruik van ggz"	3.030		(Boon et al., 2010, Boon et al., 2012.)
	2 februari 2023	Google Scholar	"Nederland systemisch racistisch"	334		(Plas, 2020)
	2 februari 2023	Google Scholar	"ethnic differences in mental health Netherlands"	859.000		(Verhulp et al., 2013)
	15 februari 2023	Google	"what is spoken word"	528.000		(Søvik, 2020)
	17 februari 2023	Google	"Spoken word poetry student raises confidence"	9.130.000		(Barack, 2019)
	27 februari 2023	Google	"opkomst van spoken word"	56.100		(Claassen, 2021)

Onderzoeks-fase deel 1	18 maart	Google Scholar	"spoken word poetry workshop"	165.000		(Harrison & Van Viegen, 2021) Sneeuwbaaleffect; (Alim, 2011; Jones & Curwood, 2020; Low, 2011; Seltzer, 2020). (Davis, 2018) (Ada et al., 2004; Ivanova, 2019) en (Cummins & Early, 2011; Pahl & Rowsell, 2019) (Canagarajah, 2012) (Parra, 2021)
	22 maart	Google Scholar	"creative writing identity spanish"	763.000		(<i>Canada Water</i> , 2023).
	26 maart		"cultural identity spoken word"	33.700.000		
Onderzoeks-fase deel 2	28 maart	Google Scholar	"oral traditions spoken word nigeria"	51.200		(Okoye & Okoye- Ugwu, 2021)

						Sneeuwbaaleffect; (Akpobaro, 2006) (Umeh, 1991)
	28 maart	Google	"History of spoken word poetry"	233.000.000		Sneeuwbaaleffect; (Brown & Otuteye, 2018) (Poetry Foundation, 2018)
	29 maart	Google	"impact of invention printing press oral tradition"	3.980.000		(Cartwright, 2023).

	21 april	Google Scholar	"spoken word new generation"	27.600.000		(Willhalm, 2022)
	21 april	Google Scholar		2.280.000		(Eleveld, 2003)
			"political engagement spoken word"			
	1 april	Google Scholar		669.000		(Chepp, 2014)
			"dub poetry jamaican reggae oral"			
	9 april	Google	"history sufi poetry"	3.600.000		(Doumerc, 2004)
	14 april	Google	Aboriginal oral traditions	4.940.000		(Courtney Stewart, 2018)
		Google Scholar		156.000		(Hulan, 2008d)
Eindfase	12 juni 2023 t/m	Google	Holistische gezondheid	986.000		(Cristian, 2020).

	21 juni 2023	Saxion Bibliotheek	adolescent depression	230.509		(Manfro et al., 2021)
--	-----------------	-----------------------	--------------------------	---------	--	--------------------------

Bijlage 4: Gedicht van Mexicaans/Amerikaanse studente

Late el corazón como marimba
Tradiciones de antigüedad
La historia de mi familia es la mía
Y eso no se me olvidará.

‘The heart beats like a marimba
Traditions of antiquity
My family’s story is mine
And that I will not forget.’

Bijlage 7: Informatiebrief Onderzoek en Informed Consent

Uitgesproken!

Het effect van spoken word op de identiteit van bi-culturele jongeren

Datum: 24/02/2023

Inleiding

Geachte heer/mevrouw,

Wij vragen u vriendelijk om mee te doen aan een wetenschappelijk onderzoek. U beslist zelf of u wilt meedoen. Voordat u de beslissing neemt, is het belangrijk om meer te weten over het onderzoek. Lees deze informatiebrief rustig door. Bespreek het met partner, vrienden of familie.

Hebt u na het lezen van de informatie nog vragen? Dan kunt u terecht bij de onderzoeker. Onderaan deze informatiebrief vindt u zijn/haar contactgegevens.

1. Wat is het doel van het onderzoek?

Het doel van dit onderzoek is om er achter te komen aan welke voorwaarden spoken word activiteiten bij biculturele jongeren moeten voldoen zodat de incongruentie van de culturele identiteit afneemt.

2. Hoe wordt het onderzoek uitgevoerd?

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door verschillende methodes in te zetten, namelijk vragenlijsten, interviews met biculturele jongeren en experts en ten slotte literatuuronderzoek.

3. Wat wordt er van u verwacht?

Van u wordt verwacht dat u vragenlijsten invult, interviews laat afnemen of een combinatie hiervan.

4. Wat zijn mogelijke voor- en nadelen van deelname aan dit onderzoek?

Voordelen zijn dat u meer inzicht kan krijgen over de onderwerpen waar het onderzoek naar wordt gedaan en u meer bezig zult zijn met uw eigen culturele identiteit (en vorming).

Een nadeel zou kunnen zijn dat u vragen krijgt over u culturele identiteit. Dit kan voor sommige individuen een gevoelig onderwerp zijn.

5. Wat gebeurt er als u niet wenst deel te nemen aan dit onderzoek?

U beslist zelf of u meedoet aan het onderzoek. Deelname is vrijwillig. Als u besluit niet mee te doen, hoeft u verder niets te doen. U hoeft niets te tekenen. U hoeft ook niet te zeggen waarom u niet wilt meedoen. Als u tijdens het onderzoek niet meer mee wilt doen, kunt u ook zonder opgaaf van reden uw deelname aan het onderzoek beëindigen.

6. Wat gebeurt er met uw gegevens?

Gegevens uit het onderzoek worden vertrouwelijk bewaard. Uw persoonlijke gegevens worden gecodeerd opgeslagen en alleen de onderzoeker weet om wie het gaat. Naast de onderzoeker, kunnen ook docenten, die de kwaliteit van het onderzoek bewaken, uw gegevens inzien.

De onderzoeksgegevens worden gebruikt voor wetenschappelijke publicatie in de vorm van een onderzoeksrapport voor onderwijsdoeleinden, waarin individuele gegevens van participanten niet herkenbaar zijn. Uw privacy blijft dus volledig gewaarborgd.

7. Zijn er extra kosten/is er een vergoeding wanneer u besluit aan dit onderzoek mee te doen?

Er zijn voor u geen extra kosten verbonden aan dit onderzoek, en er is geen vergoeding voor deelname aan dit onderzoek.

8. Wilt u verder nog iets weten?

Neemt u rustig de tijd, om deze informatie te lezen en te bespreken met uw partner of andere mensen uit uw omgeving. Op korte termijn zal de onderzoeker contact met u opnemen om te horen of u wilt deelnemen aan dit onderzoek.

Mocht u nog vragen hebben over het onderzoek, dan kunt u deze stellen aan de onderzoeker. Hieronder volgen zijn/haar contactgegevens.

Naam onderzoeker: Dele Alake

Telefoonnummer: 0630800404

E-mailadres: dele_aladin@hotmail.com

Uitgesproken!

Het effect van spoken word op de identiteit van bi-culturele jongeren

Ik heb de informatie over dit onderzoek voor de deelnemer gelezen. Ik kon aanvullende vragen stellen. Mijn vragen zijn voldoende beantwoord. Ik had voldoende tijd om te beslissen of ik deelneem aan dit onderzoek.

Ik weet dat meedoen helemaal vrijwillig is. Ik ben me ervan bewust dat ik op ieder moment kan beslissen om toch niet mee te doen. Daarvoor hoef ik geen reden te geven.

Ik weet dat de onderzoeker(s) en begeleiders van de onderzoeker(s) mijn gegevens kunnen inzien. Die mensen staan vermeld in de informatiebrief. Mijn gegevens zullen vertrouwelijk en waar mogelijk anoniem opgeslagen worden. Het gebruik van mijn gegevens in de rapportage is in ieder geval anoniem.

Ik geef toestemming om mijn gegevens te gebruiken, voor de doelen die in de informatiebrief staan. Mocht er aanleiding zijn om de gegevens te gebruiken voor een ander onderzoeksdoel dan zal opnieuw toestemming aan mij worden gevraagd.

Naam deelnemer:

Handtekening:

Datum : __ / __ / __

Ik verklaar hierbij dat ik deze deelnemer voldoende heb geïnformeerd over het genoemde onderzoek.

Als er tijdens het onderzoek informatie bekend wordt die de toestemming van de deelnemer zou kunnen beïnvloeden, dan breng ik hem/haar daarvan tijdig op de hoogte op een wijze waardoor ik er zeker van ben dat de informatie de deelnemer bereikt heeft.

Naam onderzoeker(s): Dele Alake

Handtekening:

Datum: 24/02/2023

[Indien u data enkel online wilt verzamelen, of via anonieme vragenlijsten, dan is het niet goed mogelijk of wenselijk om een handtekening te vragen. U kunt de deelnemers dan via het aanvinken van een check box akkoord laten geven voor bovenstaande punten, bijvoorbeeld:

Ik ga akkoord met deelname aan dit onderzoek

☐

]

Bijlage 8: Checklist ethisch advies (scriptie)onderzoek

1. Valt het onderzoek onder de Wet medisch-wetenschappelijk Onderzoek met mensen (WMO)? Onderzoek valt onder de WMO als het aan de volgende twee voorwaarden voldoet: er is sprake van medisch wetenschappelijk onderzoek én personen worden aan handelingen onderworpen of hen worden gedragsregels opgelegd (zie voor meer informatie: <https://www.ccmo.nl/onderzoekers/wet-en-regelgeving-voor-medisch-wetenschappelijk-onderzoek/uw-onderzoek-wmo-plichtig-of-niet>)
☐ Ja ☒ Advies noodzakelijk
☒ Nee
2. Gaat het bij het voorgenomen onderzoek om een gezonde populatie?
☒ Ja
☐ Nee ☒ Advies noodzakelijk
3. Is er sprake van onderzoek bij minderjarigen (<16 jaar) of bij wilsonbekwamen?
☐ Ja ☒ Advies noodzakelijk
☒ Nee
4. Worden deelnemende personen aan handelingen onderworpen of worden aan de deelnemende personen bepaalde gedragswijzen opgelegd, die ONGEMAK kunnen inhouden?
☐ Ja ☒ Advies noodzakelijk
☒ Nee
5. Zijn er VEILIGHEIDS- EN/OF GEZONDHEIDSRISICO'S VOOR DE RESPONDENTEN verbonden aan het onderzoek?
☐ Ja ☒ Advies noodzakelijk
☒ Nee
6. Is er een aanspreekpunt waar deelnemende personen terecht kunnen met vragen over het onderzoek en worden zij hiervan op de hoogte gesteld?
☒ Ja
☐ Nee ☒ Advies noodzakelijk

7. Zijn de deelnemende personen volledig vrij om deel te nemen aan het onderzoek, en om hiermee op elk moment te stoppen wanneer zij dat willen, om welke reden dan ook?

☒ Ja

☐ Nee ☐ Advies noodzakelijk

8. Worden deelnemers aan het onderzoek voorafgaand aan deelname schriftelijk en mondeling voorgelicht over doel, de aard en duur, risico's en bezwaren van het onderzoek?

☒ Ja

☐ Nee ☐ Advies noodzakelijk

9. Tekenende deelnemende personen en/of hun vertegenwoordigers voor toestemming met het onderzoek?

☒ Ja

☐ Nee ☐ Advies noodzakelijk

10. Is de verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming met de AVG? DENK AAN HET ZORGVULDIG OMGAAN MET (PERSOONS)GEGEVENS (ZOWEL OP PAPIER ALS DIGITAAL) EN EEN VEILIGE MANIER VAN DATAOPSLAG.

☒ Ja

☐ Nee ☐ Advies noodzakelijk

11. Worden er bijzondere persoonsgegevens verzameld (e.g. etniciteit, religie, medische gegevens, seksuele geaardheid, ziekteverzuim, et cetera)?

☒ Ja ☐ Advies noodzakelijk

☐ Nee

12. Is objectiviteit en onafhankelijkheid van de onderzoeker(s) gewaarborgd?

☒ Ja

☐ Nee ☐ Advies noodzakelijk

Advies noodzakelijk: Wanneer de uitkomst één of meerdere keren 'Advies noodzakelijk' is, dan zal de scriptiecoördinator beoordelen of het onderzoek in lijn is met de gedragscode. Bij twijfel zal de SEAC (Saxion Ethische Advies Commissie) worden geconsulteerd.

Ondertekenend door onderzoeker en eerste begeleider:

Naam onderzoeker: Dele Alake

Handtekening:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Dele Alake', with a large circular flourish at the end.

Datum: 19-02-2023

Naam 1^e begeleider:

Handtekening:

Datum:

Laurens Ekkel, Deventer 6-2-2023

Bijlage 9: Mail Ethische Commissie

Vraag over ethische kwestie scriptie

S

Saxion Scriptie TP Ethiek AMA

To: Dele Alake

Cc: Laurens Ekkel

Beste Dele,

Je vraagt advies mbt ethiek maar ik begrijp dat je de gegevens als hebt verzameld bij spoken word artiesten mbt hun culturele en gender identiteit.

Ik zie echter geen bezwaren: je hebt toestemming gevraagd, het gaat niet om een kwetsbare doelgroep (al kunnen individuen binnen deze doelgroep natuurlijk kwetsbaar zijn) en ze zijn vooraf geïnformeerd over de inhoud van de interviews.

Ik adviseer je wel twee dingen te doen:

1. Sla de data veilig op zodat alleen jij en iemand anders (je opdrachtgever, je 1^e begeleider) toegang hebben tot de data. Als het goed is stond dit ook in je informed consent.
2. Zorg ervoor dat je respondenten anoniem blijven in je verslag en ze niet herleidbaar zijn door bijvoorbeeld een simpele google search.

In je verdere uitleg lees ik dat jullie deze maatregelen reeds hebben getroffen. Er is voldoende nagedacht over de noodzaak om de bijzondere persoonsgegevens te verzamelen. Tevens is gedacht aan voldoende beveiliging van de data. Het is van absoluut belang dat in de uiteindelijke scriptie geen data beschreven is die nu of in de toekomst herleidbaar kan zijn naar een natuurlijke persoon.

LET OP: Voeg deze mail toe aan de *checklist ethisch advies*, als bijlage bij het plan van aanpak, wanneer je op een of meerdere punten op de checklist 'Advies noodzakelijk' hebt aangekruist.

Met vriendelijke groet,

Georg Riemann en Mijke Hartendorp
Scriptiecoördinatoren Toegepaste Psych

1

🔍

+

😊

↩

⏪

⏩

⋮

Wed 6/14/2023 10:30 AM